

Robert Němec

Činnost Komory je nikdy nekončící úsilí
o budování nezávislé a samosprávné advokacie.

str. 40

&

Představujeme PEYTON Legal

str. 47

&

Sankcionování právnických osob v praxi českých trestních soudů

str. 68

Se samoživiteli se život nemazlí

Pomozme jim na jejich cestě
k dostupnému bydlení

Ponižování, rány a křik?!

I takové jsou osudy samoživitelů. Lidé se k sobě zkrátka někdy chovají hůře než ke zvířatům. Není ale snadné začít znovu bez pomoci ostatních.

Podpořte samoživitele a jejich děti v nouzi.

Kauce na bydlení může být přestupní stanicí k lepšímu životu.

888555577/5500

 **BYDLÍM,
TEDY JSEM**
www.bydlimtedyjsem.cz

editorial

názor

- 4 Elektronická volba jako spolehlivá past
- 6 Distanční formy jednání, sociální sítě a samospráva advokacie
- 8 Domácí násilí zase na tapetě
- 10 Den poté aneb vedlejší právní důsledky pandemických opatření
- 12 Proč by stát (ne)měl budovat státní advokátní kancelář
- 14 Spravedlnost jen pro dlužníky?
- 15 Lidská práva až na pátém místě
- 16 Nový stavební zákon – nový zákoník i pro advokáty
- 18 O advokacii, její Komoře a vnímání digitální evoluce
- 19 Když jde o mnohem víc, než jen o housky...
- 20 Doba předsněmovní
- 21 Advokacie jako neustálý proces růstu
- 22 Sexuální nátlak po česku aneb nová definice znásilnění
- 24 Advokátní komoře schází Bílá kniha advokacie
- 26 Advokacie a rodičovství aneb jak to vše sladit
- 28 Pokud chceme lepší advokátní tarif, musíme mít strategii a zbraně
- 30 Moderní trendy v právních službách
- 32 Kvalitní komunikace klíčem (nejen) ke komoře
- 34 Ministerstvo advokacie nebo babysitting advokátů?
- 36 Pojďme (z)měnit obraz advokacie ve společnosti!
- 38 Advokacie se mění a komora se musí měnit s ní

Rozhovor

- 40 Rozhovor s Robertem Němcem

profil

- 47 PEYTON legal

z právní praxe

- 55 Sdělování autorských děl veřejnosti na internetu prostřednictvím techniky framingu a inline frame
- 59 Znalecké posudky a daňová kontrola
- 61 Vertikální spolupráce a činnosti svěřené ovládajícím veřejným zadavatelem
- 65 Vliv rozvodu manželství na chování dítěte. Syndrom zavrženého rodiče.
- 68 Sankcionování právnických osob v praxi českých trestních soudů
- 72 Jak správně rozvrhovat směny při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby?
- 75 Cirkulární veřejné zakázky
- 77 Nová úprava evidence skutečných majitelů: četné změny a vysoké sankce
- 80 Postřehy z praxe při převodech nemovitých věcí
- 83 Úskalí bankovních záruk
- 87 Zákon o hromadném řízení: hromadné žaloby nově a lépe?
- 92 Problematika odstranění vraku vozidla z veřejného prostoru
- 95 Ústavní soud judikoval možnost poškozených domáhat se náhrady nákladů řízení vzniklých přibráním zmocněnce i v případě podmíněného zastavení trestního stíhání
- 97 Odstoupení od relativně a absolutně neplatné smlouvy
- 101 Zahájení správního řízení z moci úřední se lze nově domoci i u soudu
- 107 Vážení cestující, omluvte prosím zpoždění vlaku. A když ne?
- 108 Úvod do řešení krize finančních a úvěrových institucí z pohledu shadow banking
- 113 Nenápadná změna zákona o distribuci pojištění a zajištění se dotkne nejen pojištěných, ale i pojišťoven samotných
- 115 Předběžné opatření upravující poměry nezletilého dítěte ve světle aktuální judikatury Ústavního soudu ČR

- 118 Zamyšlení nad podmínkami zápisu do prvních tříd soukromých základních škol
- 122 Monitoring e-mailových zpráv zaměstnanců

judikatura

- 125 Z aktuální judikatury

lifestyle

- 156 Inovativní oblek, který vyperete v pračce
- 159 Investorům škodí zejména nedůslednost a nekonzistentnost
- 161 OneLife od MetLife, pojistěte si svou budoucnost co nejlépe
- 164 Na Brumlovce roste Oliva
- 165 Vodík, elektromobilita, fotovoltaika, ekologická energetika, úspěšné prodeje – investiční fond Skupiny ČEZ má po šesti letech působení v portfoliu řadu úspěšných firem aktivních na pěti kontinentech
- 168 Tomáš Voltr: Udržitelné investice mají zelenou
- 171 Na co má zaměstnanec právo?
- 173 Lidé touží po rekreačních nemovitostech. Zájem vzrostl o třetinu a ceny také
- 176 Wellness & spa hotel Villa Regenhart
- 179 Popularita vlastnického bydlení neklesá. Kde si právě teď můžete koupit byt?
- 181 Poprvé, podruhé, potřetí... prodáno za více než 1 milion Kč!
- 183 Jak využít asertivitu při výchově a v rodičovství

Působíme v **Praze** a **Přerově**.

Vyřešíme Vaše spory - **civilní** i **trestní**.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní** a **rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také ve **světových jazycích**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **GGI**, můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

Kontakt

📍 Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.
Sokolská 60
120 00 Praha 2

📘 facebook.com/brozsokolnovak

✉️ advokati@akbsn.eu

🌐 www.akbsn.eu

☎️ +420 224 941 946

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

držíte v ruce letní číslo EPRAVO.CZ Magazine a jako v každém vydání, i v tomto naleznete řadu zajímavých názorových komentářů z pera našich autorů. Končící předseda České advokátní komory Vladimír Jirousek se zamýšlí nad distančními formami jednání, sociálními sítěmi a samosprávou v advokaci, Tomáš Sokol v příspěvku Elektronická volba jako spolehlivá past se zamýšlí nad elektronickou volbou v advokacii, Monika Novotná v příspěvku Spravedlnost jen pro dlužníky nad novelou exekučního řádu a místopředseda ČAK pro legislativu Robert Němec v příspěvku Proč by stát (ne)měl budovat státní advokátní kancelář nad otázkou proč by stát prostřednictvím státních orgánů a institucí neměl poskytovat právní služby.

Robert Němec poskytl pro toto vydání rozhovor, ve kterém nejen bilancuje končící funkční období stávajícího představenstva ČAK a mluví o prioritách pro nadcházející sněm, ale především o 30leté cestě PRK na advokátní výsluní, o digitalizaci, o tom jak prošli pandemií, ale i o pro bono aktivitách.

Advokátní kanceláři, kterou Vám představujeme v tomto vydání, je PEYTON legal, česká advokátní kancelář se zahraničním přesahem. Doménou PEYTON legal je komplexní právní servis ve všech otázkách správy obchodních korporací (corporate housekeeping) a transakční právní poradenství.

Přeji Vám vše dobré

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny
EPRAVO.CZ

Vydává

epravo.cz, a. s., IČ: 26170761

Sídlo redakce:

Dušňá 907/10
Praha 1
110 00

Telefon

+420 606 761 303

E-mail

info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Ondřej Nethr
ondrej.nethr@epravogroup.com

Registrace

MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne
31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

Jan Kolman

Vydavatelství využívá fotografického servisu
Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se
souhlasem redakce.

epravo.cz
MAGAZINE

Elektronická volba jako spolehlivá past

Otom, že antipandemická opatření výrazně akcelerovala využívání elektronických komunikačních platforem jako je Skype, Teams a další, není sporu. V rámci České advokátní komory se dokonce ve spolupráci a GŘ Vězeňské služby podařilo úspěšně realizovat projekt video-komunikace advokátů s klienty ve vazbě či výkonu trestu. Advokacie také spolupracuje na projektu, který by umožnil využití video-platfomy i pro soudní řízení. Prostřednictvím videokonference probíhala i jednání představenstva ČAK. Vcelku logicky se objevily otázky, jak v případě omezení počtu osob, které se mohou v jednom místě najednou setkat, proběhne advokátní sněm. Otázky přerostly ve volání po elektronizaci sněmu a to včetně voleb, případně v požadavek, aby nebude-li moct být sněm, proběhly alespoň volby distanční formou a to elektronicky. Což není nic mimořádného a stejně uvažují i v kapitálových společnostech s více podílníky, družstvech a nepochybně i některé spolky.

V advokacii to došlo až tak daleko, že některé a někteří považují elektronickou volbu za bezmála vyřešený problém, k jehož dokonalosti už zbývá vcelku banální úprava zákona o advokacii a pak už jen dobrá vůle se jasně rozhodnout. Dokonce už byl podán návrh na změnu zákona o advokacii, který ale naštěstí neprošel. Pro mne je v této souvislosti neschopnost advokátů, volajících po okamžitém zavedení elektronických voleb, dohlédnout možných problémů nepochopitelná, protože kdo jiný než advokát by v případě, kdy klient uvažuje o ne zrovna zavede-

né aplikaci práva, měl upozornit na možné negativní důsledky zamýšlené novoty. Není těch problémů málo a s vynaložením vcelku nevelkého odborného a intelektuálního úsilí je lze identifikovat.

Pro začátek stačí položit si otázku, za jakých okolností lze doporučit svolavatelé valné hromady kapitálové společnosti, aby zmíněnou hromadu uspořádal distančně a poté aby se na dálku hlasovalo o navržených usneseních. Asi nejmenší problém bude představovat valná hromada společnosti s ručením omezeným. Při obvyklém počtu společníků je distanční jednání snadno zvládnutelné a i hlasování lze jednoduše zorganizovat. Zákon o obchodních korporacích to připouští a stanovy mohou upravit detaily. Podobné je to u akciových společností, jen může problém představovat větší počet akcionářů. Limitou jsou jednak technické možnosti komunikačních platforem, které asi zvládnou bez problému desítky a možná i stovky připojených účastníků. U tisíců už bych si tak jistý nebyl. Naprosto jistý si ale jsem, že distanční volba, kterou by mělo provést i jen několik desítek akcionářů elektronickou formou, by byla něco, co bych klientovi rozhodně nedoporučil. A pro jistotu mu to dal písemně, abych se vyhnul případné žalobě o náhradu škody způsobené nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu. Per rollam ano, ale elektronicky jedině, dá-li provozovatel komunikační sítě ujištění, že „to“ bude fungovat a navíc nezpochybnitelně. Kdo někdy řídil valnou hromadu něčeho i jen trochu většího, než je rodinná firma, anebo zastupoval společnost, žalovanou o neplatnost usnesení její valné hromady,

případně kdo to zkusil z druhé strany, si jistě dovede představit, co všechno se dá uplatnit jako argument odůvodňující návrh na určení, že usnesení valné hromady je v rozporu se stanovami nebo zákonem. A kolik důvodů, někdy i dost nepěkných, včetně vydírání akcionářem, přichází v úvahu jako motiv.

Standardní důvody žalob na neplatnost jsou již, lidově řečeno, vychytané, existuje zde vcelku slušná recentní judikatura a navíc i omezení možnosti zrušit rozhodnutí obchodní korporace nebo spolku jen v případech, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, které mělo závažné právní následky a je-li v zájmu dotčeného subjektu hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí vyslovit.

Nadto se právo žalobou napadnout usnesení prekluduje v tříměsíční lhůtě. Počátek jejího běhu není pro tuto úvahu podstatný, jisté je, že přijít s námitkou neplatnosti usnesení po roce od jeho přijetí je prakticky vyloučené. Nic z toho ale neplatí pro sněm advokátů a jeho usnesení. I když asi ani pro akciovou společnost není příjemná situace, kdy je zpochybněno usnesení o volbě členů statutárního orgánu, načež se takový korporát potácí po dobu jednoho nebo i více let soudního sporu v nejistotě, jestli volba statutárů byla platná a tedy je platné jejich právní jednání.

V advokacii by elektronických voličů bylo něco přes třináct tisíc. Což dost značně zvyšuje riziko, že ne po dvou, ale klidně po čtyřech i více letech od sněmu by advokát, vyškrtnutý pro nějaká zvlášť vybraná právní zvěrstva, mohl namítnout, že ho vyškrtlo

právně neexistující, protože řádně nezvolené, představenstvo. Anebo každý kárně odsouzený by ve správní žalobě zkusil zpochybnit volbu kárné komise, resp. kárného senátu z ní postaveného. Paradoxem by pak bylo, že když by takový kolega k zastupování zmocnil advokáta, tak ten by mu musel tuhle námitku poradit, pokud by byla i jen špetka naděje, že bude úspěšná.

A úspěch námitky by dost pravděpodobně závisel na znaleckém posudku z oboru elektroniky, což je notoricky velká neznámá i v méně složitých věcech. A k tomu by pak následovala symfonie všech dostupných soudů, konče soudem ústavním.

Neříkám elektronické volbě absolutní ne, a to ani v advokacii, ale musí být naprosto jisté, že z toho nebude ostuda a též nemalá škoda. Rozhodně nestačí probudit se ráno s myšlenkou, že nějak by to mohlo jít a v poledne napsat návrh normy, která by něco takového povolovala. ●

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát,
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.,
místopředseda představenstva
České advokátní komory

 **Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Distanční formy jednání, sociální sítě a samospráva advokacie

Vše zlé je k něčemu dobré. Ale pozor, pouze k něčemu! Kdyby tomu tak nebylo, pak by ono zlé nebylo zlým.

Pandemická krize určitě zlem byla a dosud zlem je. To něco (málo) dobrého se váže k tomu, že nás donutila velmi brzy si osvojit distanční formy práce. Zajištění chodu veřejné správy na úseku advokacie podmiňovalo prakticky ze dne na den nezbytnost online jednání jednotlivých orgánů Komory. Plnění zákonem uložených povinností, např. na úseku vzdělávání koncipientů, vedlo k dosud nepoznanému rozmachu webinářů. Ale i když délka krize vedla k postupné optimalizaci forem distanční komunikace, resp. zmíněného systému webinářů, přinesla i jedno zásadní poznání, lépe řečeno – pro futuro významnou zkušenost. Je pravda, že distanční formy komunikace, online práce orgánů a zajištění kontinuity ve vzdělávacím procesu umožnily nepřetržitý chod advokátní samosprávy a stále, byť poněkud limitované, plnění stavovských povinností. Tou získanou zkušeností pak bylo poznání, že prezenční interaktivní jednání, prezenční vzdělávání apod. je svým způsobem těžce nahraditelné, byť alternativní formy realizace budou jistě i do budoucna vhodným doplňkovým nástrojem. Úmrtnost sociálních vazeb a související osobní kolegiality v rámci tolik potřebné stavovské sounáležitosti, nemožnost přímé a odborné diskuse s emočním nábojem, to vše jsou pro kompaktnost advokacie nikoliv zanedbatelné hrozby.

V době krize došlo zároveň k neuvěřitelnému rozmachu komentování všeho, tj. včetně stavovského advokátního dění, na sociálních sítích, jež se v jistém smyslu stalo fenoménem v kontextu jinak „spící společnosti“. V té souvislosti však bude třeba zamyslet se nad tím, jaký dopad na advokacii může mít, resp. bude mít „řešení“ stavovských otázek a problémů samosprávy strohými jedno či dvouvětými soudy vypuštěnými na veřejnost prostřednictvím sociálních sítí bez jakékoliv argumentační podpory, často však nejen s nádechem agresivity. Určitě bude namísto pozorně sledovat vývoj v jiných advokacích, např. té francouzské, kde se již obdobným užíváním sociálních sítí ze strany advokátů zabývají v návaznosti na možnou (potřebnou) úpravu závazných etických pravidel.

Je mi samozřejmě jasné, že společnost a společenské vztahy se díky technologiím a potenciálu kyberprostoru mění, přitom překotně přijímané nové „standards“ v nejrůznějších odvětvích veřejného dění jsou mnohdy čistou reflexí sociálních sítí vylučujících přirozený diskurz. Možná budu advokátní mládeží označen za dinosaura, ale chce mi snad někdo tvrdit, že standardy vedení advokacie a tím potažmo často přímo či nepřímo standardy vlastního výkonu advokacie mají určovat výkřiky na Twitteru? Obhajujeme a zastupujeme klienty u soudů a správních orgánů, projektujeme konstrukce nejrůznějších a mnohdy výjimečně složitých transakcí, pracujeme s reálným klientem a v reálném, nikoliv ve virtuálním,

světě. Nic z toho nelze zajišťovat např. bez navození vztahu potřebné či přímo absolutní důvěry mezi klientem a advokátem. Takový vztah, povětšinou ryze osobní, nelze budovat bez garance nezávislého výkonu advokacie, za který nese odpovědnost právě vedení advokacie. Ustát tuto odpovědnost je otázkou věčného boje, a toto poznání otázkou prosté zkušenosti. Jakýkoliv zásah či jakékoliv omezení stávající činnosti Komory, tj. na úseku veřejné správy, advokátní samosprávy, mj. ve směru kontrolních a kárných kompetencí, advokátních zkoušek, smírčích řízení a spotřebitelských sporů, povinného vzdělávání koncipientů atd., nebude znamenat nic jiného než zásah do nezávislosti stavu. Mnohé revoluční nápady, jež v souvislosti s připravovaným sněmem registruji, mne vedou k obavám, že si jejich protagonisté uvedenou skutečnost neuvědomují, není-li ovšem zásah do nezávislosti sledovaným účelem.

Je smutným poznatkem, že určité části společnosti, dnes bohužel i části advokacie, stačí sociální sítě ke konstrukci subjektivně formovaných standardů, a to bez znalostní diskuse a bez nutného střetu odborné argumentace. Jsem přesvědčen, že advokacie podobným směrem jít nesmí. Přes sociální sítě nelze vést advokacii, stejně jako nelze jejich prostřednictvím hájit a prosazovat oprávněné zájmy klientů. A právě v reakci na mnohé „konstruktivní“ výpady revolučních advokátních mesiášů, kteří často vystupují pod rouškou domnělé anonymity „skryté“ v pseudonymu, považuji za vhodné připomenout slova významného německého novináře Gábora

Steingarta, jimiž na onu novotvorbu standardů společnosti reagoval:

„Identitářství vykvétá v chráněném prostoru vlastního biotopu. Vznikají monokultury nepovažující ostatní už za sousedy, kamarády ze školy, kolegy z práce či kumpány z hospody, ale za mediální obraz nepřítel. Ze střílen vlastního počítače pak sami reagují nenávistně.“

Zdůrazňuji ale, že nejde o to moderní a stále se vyvíjející technologii nevyužívat např. při optimalizaci řady úředních procedur mezi advokátem a Komorou, či vhodně jinak. Technologické nástroje však mají, pokud možno, sloužit, ne nás ovládat! Skutečně nechci, aby i pro advokacii platilo jednou to, co s nadsázkou ve svém článku připomněl redaktor Reflexu Pečinka: „Kliky tak často vítězí nad pravdou a láskou.“

Advokacie by vždy měla s důstojností sobě vlastní tihnout k podobě elitního právníkého stavu. Rezignace na tomu odpovídající vystupování, vyjadřování, neschopnost erudované diskuse a bez ohledu na technologický boom a v konečném výsledku pak rezignace na schopnost přijatelně konzervativního náhledu na podstatu poslání advokacie určitě nepovede ke zvyšování kreditu stavu, který byl víc než hrubě devalvován totalitou. ●

JUDr. Vladimír Jirousek,
předseda České advokátní komory

Domácí násilí zase na tapetě

Tuhle jsme na půdě České advokátní komory hovořili o domácím násilí a já se dozvěděla mnoho novinek. Například, že ze všeho nejdůležitější je zmapovat proces a individuální vývoj u každického páru a zařadit konkrétní případ do teorie, protože až podle ní se dá násilí řešit. Tento způsob léta... pardon... debaty považují však za poněkud pomýlený.

Ale radši se vrátím na začátek a něco vám o tom řeknu podrobněji, abyste si mohli učinit vlastní názor a vznést námitku nebo naopak souhlasně pokynout hlavou: teorie domácího násilí prý rozeznává jeho čtyři druhy:

- a) bitá žena – situace, v níž muž nejen bije ženu, ale i ovládá a kontroluje její život, postupně ji časem zbaví přátel i sebevědomí a za prohřešky proti domácímu řádu ji pak psychicky a fyzicky trestá;
- b) italská domácnost – pár se často hádá, vzájemně se napadá, hádka kulminuje a občas dojde i na facky a vzájemné souboje;
- c) násilí rozchodové – vztah se rozpadl, žena z něho chce odejít, muž to špatně nese a po omezenou dobu týdnů či měsíců občas na ženu v hádce vyjede a napadne ji, posléze se však s rozpadem smíří a pak už násilí nepokračuje;
- d) vyprovokovaný exces – impulsivní a výbušný muž neudrží své emoce na uzdě a v hádce vypění a ženu uhodí.

Podle odborníků, kteří se domácím násilím zabývají, je na každou situaci jiné řešení a pro každý druh jiná léčba. Policie, soudy, advokáti i opatrovníci by měli aktivně zjišťovat, jak násilí vzniklo, v jakém čase se odehrává a do které kategorie patří. Ženy bývají pachatelka-

mi násilí jen v 10 % případů, proto teorie za oběti označuje ženy, zatímco pachatelé jsou takřka vždy muži.

Třicet let se pohybuji v rodinném právu a u svých klientů se s domácím násilím setkávám mnohem častěji, než by bylo pro mou duši zdrávo. A tak cítím vnitřní potřebu s teorii nesouhlasit a připojit k nim vlastní pohled na věc.

Domácí násilí odhaluje vztah

Skutečným domácím násilím je totiž podle mě jen první případ, který nese zavádějící značení. „Bitou ženou“ totiž docela dobře může být (a velmi často bývá) psychicky deptaný heterosexuální muž. Případy uvedené pod písmeny b), c) a d) pak podle mě patří do jiných psychologických vod. Italská domácnost je hádka dvou rovnoprávných osobností, jen trochu hlasitější a agresivnější. Další případ je časově omezený a nezpůsobuje šrámy na duši, nepřenáší se na děti ani do jiného vztahu. Stát do něj nemusí a ani nemá zasahovat, protože rychle odezní a pro obě strany je nejlépe rychle zapomenout. Poslední případ je zralý pro psychologa a psychoterapii a pochopitelně rozbíjí partnerský vztah, nicméně pravé domácí násilí vypadá jinak. Třeba už proto, že v posledním případě onen výbušný a násilný muž si je vědom nedostatku svého sebeovládání, chce se změnit a uklidnit a mnohem lehčeji se s ním dá pracovat a jeho chování vylepšovat.

Zkázonosná je ovšem první situace, k čemuž však přispívá i zavádějící teorie. Podstatným znakem domácího násilí je totiž dlouhodobost, jednoznačně definované role oběti a agresora, stupňující se kontrola osobní-

ho života, manipulace na jedné straně a na druhé straně ztráta sebevědomí, poslušnost a zejména strach. V reálném životě jsou agresorem stejně často muži jako ženy, jen muži své partnerky častěji za prohřešky trestají fyzicky, zatímco ženy psychicky, sekýrováním a komandováním. Strach, kontrola, neschopnost stanovit hranice a nemožnost uniknout ze vztahu je však u mužských i ženských obětí totožná a vzpoura či léčba je velmi složitá, dlouhodobá a náročná.

Mužské oběti jsou na tom ještě trochu hůř, jak se lze přesvědčit ve skvostném českém filmu *Teorie tygra* (2016, režie Radek Bajgar). O tomto druhu psychického komandování, které zabíjí rovnoprávný vztah a ničí mužskou duši, se totiž na veřejnosti zatím vůbec nehovoří, sami muži se s ním nahlas nesvěřují, média o něm neinformují, ženy nechápou, co vražedného svým milovaným činí, a společnost tento obrovský vztahový problém zatím ponechává zcela bez pozornosti. Copak společnost – odvítejte možná – ale co právo? Inu, ptala jsem se slovných trestních soudců, zda někdy za psychické domácí násilí odsoudili nějakou ženu „jen“ proto, že nenechávala svého muže volně dýchat, zakazovala mu fotbal, pivo a kamarády, nutila ho jíst zelené klíčky namísto jeho milovaného nedravého bůčku, a kontrolovala jeho život neustálými telefonáty a otázkami. Útisk, nátlak, omezování osobní svobody a vydírání tam spatřuji skoro vždycky, ale ouha. Ani jednu ženu jsme dosud nepotrestali, neodsoudili, nepranýřovali a nevychovali, aby se ze saně a Xantypy změnila na milou, přívětivou, tolerantní a milující duši. Tak, milé neziskovky a všichni aktivisté, co se tak rádi domácím násilím na veřejnosti holedbáte a zabýváte, kdy se konečně i na ty doma psychicky týrané muže zaměříte?

Domácí násilí odhaluje vztah, napsala jsem výše do nadpisu a za tím si stojím. Vztah, o němž mluvím, ten toxický a nejtoxičtější, je totiž vztahem asymetrickým, který je poměrně rychle rozeznatelný a my odborníci jsme ho schopni vidět na kilometr a cítit na sto honů. Jeden velí, komanduje, určuje a kontroluje, a druhý v něm jenom poslušně koná a radši ani nedutá, aby situace nebyla horší. Z takového vztahu je velmi obtížné utéct – tisíckrát těžší je to než v ostatních třech situacích. Podobně složitá je léčba takového vztahu. Jen naiva si myslí, že stačí institut vykázní, chráněné bydlení pro matku s dětmi nebo odsoudit násilníka v hlavním líčení. On sám se totiž zuby-nehoty brání a odmítá sám sobě i terapeutovi vůbec připustit, že špatně činí (podobně jako megera, co doma řídí manžela povely jako válečnou loď). Je totiž třeba dlouhodobě léčit oba – a je to nezbytné, protože násilí a komandování se v takových rodinách dědí a přenáší na potomky. Otcové – násilníci vyrábějí ze svých dětí násilné syny a dcery – oběti, u matek – meger je tomu přesně naopak.

Přestaňme se tedy plácát po zádech, jak jsme moderní v odhalování domácího násilí, v pomoci bitým obětem a v odsuzování násilníků. Upřímně – ani novelizace trestních předpisů není zapotřebí. Lžeme si totiž všichni do kapsy – trestního práva potřebujeme mnohem méně než psychologické a terapeutické práce s oběma členy každého asymetrického páru – s agresory, ale i s oběťmi. ●

JUDr. Daniela Kovářová,
prezidentka Unie rodinných advokátů

Den poté aneb vedlejší právní důsledky pandemických opatření

V současné době panuje v našem světě opatrné očekávání. Naše pracovní i sociální prostředí se změnilo – možná navždy – a samozřejmě tyto změny bude nutné promítnout i do právních pravidel a právních vztahů. Pokud nejsou pevně nastavena pravidla, neznamená to ve finále výhodu ani pro jednu stranu takového právního vztahu – obě nejsou dostatečně chráněny a v případě potřeby budou mít velký problém se svého práva domoci.

Jedním z fenoménů pandemických opatření je tzv. „home office.“ Pominu opatření v období nouzového stavu, kdy snad skutečně šlo o život a možný kolaps zdravotnických zařízení, tam se sluší zaujmout stanovisko rozumného nadhledu a tolerance. Nicméně – jak pevně doufám – v současné době se nalézáme ve zcela jiné situaci a návrat k relativně normálním poměrům vyžaduje určitou sebereflexi a analýzu.

Podstatou tzv. „home office“ je práce z domova, zpravidla prostřednictvím elektronických prostředků a dálkového připojení včetně možnosti určitého rozvolnění a individuálního rozvržení pracovní doby. Tedy věc, která se na první pohled zdá být významným bonusem zejména pro zaměstnance, jenže opravdu jen na první pohled. U některých druhů práce je práce z domova téměř určitě nemožná, zejména pokud tato práce vyžaduje principiálně styk s veřejností nebo s klienty, jako to vyžaduje například práce recepční nebo pracovnice u přepážky. Rovněž v zařa-

zení v pracovní funkci nebo na pracovišti, kde není možné dálkové připojení z bezpečnostních důvodů nebo s ohledem na to, že to vnitropodnikové předpisy nedovolují nebo kde dokonce není dovoleno vynášet písemnosti z pracoviště, mám důvodné pochybnosti o tom, co může být podstatou práce z domova při takových omezeních. Některou práci z domova provádět lze (a to i bez dálkového připojení – například pokud se týká zpracování rozsáhlejších materiálů samostatně s následným odevzdáním), některou jen velmi obtížně.

Dalším problémem je vedení zaměstnanců a kontrola jejich práce ze strany vedoucích. Důvodů, proč doma pracující pracovník nezvedá telefon nebo není u svého počítače, je celá řada a některé jsou zcela legitimní, některé nikoliv. Jisté je jen to, že dálková kontrola podřízených je možná jen v omezené míře a dosáhnout žádoucí pracovní efektivity je obtížné.

Některé firmy, kde druh práce je pro home office vysloveně vhodný, díky mimořádným okolnostem často dospěly k poznání, že by významnou část své činnosti mohly zabezpečovat právě prostřednictvím práce z domova a možná tak významně ušetřit na jinak neproduktivních nákladech na nájem kanceláří a jejich provoz. Stejně tak někteří zaměstnanci dospěli k poznání, že home office jim maximálně vyhovuje, a že změna životního stylu spojená s trvalým zavedením práce z domova je přesně to, jak by chtěli nadále působit. V případě, že se názor na home offi-

ce u zaměstnavatele i zaměstnance sejdou, nic nebrání tomu, aby si pracovněprávní vztah upravili tak, aby vyhovoval oběma stranám. Důležité ale je, aby korektně upravili všechny důležité aspekty tohoto vztahu.

V případě trvalého zavedení práce z domova nebo hybridního způsobu vykonávání práce bude nutné tento způsob výslovně zakotvit v pracovních dokumentech. Týká se to především místa výkonu práce. Pokud bude ve smlouvě uvedena pouze obec (například Praha), není to z hlediska vymezení pravidel home office dostatečné. Z ujednání by mělo vyplývat, že se jedná buď zcela nebo částečně o práci z domova, jakým způsobem bude zaměstnanec komunikovat se svým nadřízeným a zda zahrnuje i pravidelná prezenční setkání.

Dalším závažným aspektem je stanovení parametrů kybernetické bezpečnosti a definice zařízení, která budou ke komunikaci a dálkovému připojení používána. Během nouzového stavu bylo v zájmu zachování funkčnosti tolerováno leccos, nicméně jasné stanovení bezpečných pravidel se s návratem k normálu ukazuje jako klíčové. Tedy především a) jaké zařízení smí z domova pracující zaměstnanec používat – jedná se o firemní zařízení nebo jeho vlastní zařízení v rámci systému BOYD (= Bring Your Own Device) b) jakým způsobem je zařízení zabezpečeno (proti narušení, odcizení a zneužití) c) pokud se jedná o firemní zařízení, k čemu smí být užíváno a kým d) v případě, že se jedná o soukromé zařízení, jaké firemní údaje na něm smí být uloženy a jak musí být zabezpečeny.

Zdá se to možná přehnaně puntičkářské, ale dobře vím, v jaké míře musela být firemní zařízení během lockdownu využívána například k distanční výuce dětí prostě proto, že v dané domácnosti a při souběžné distanční výuce nebylo dost příslušných zařízení k dispozici.

Existují ale i další otázky, které nám mohou připadat trochu kuriozní. Trvalá práce z domova přináší zaměstnanci, který pracuje z domova zvýšené náklady – větší spotřeba proudu, vody, někdy i například kávy (pokud ji zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům zdarma) a pokud dochází ke změně výkonu práce z prezenční formy na formu práce z domova, měla by být tato otázka také zvažena. Zahrnuje již odměna i tyto náklady, protože zaměstnanec nemá tak vysoké náklady na oblečení do práce a neošlape si obuv? Nebo je forma práce z domova již sama o sobě odměnou vzhledem ke zvýšenému komfortu zaměstnance?

Ukazuje se, že odpověď není až tak jednoznačná. Řadě zaměstnanců forma práce z domova nevyhovuje. Pociťují ji jako sociální deprivaci, mají problémy se k práci přinutit a následně se na práci soustředit, práce z domova je ne baví a jsou z takového uspořádání spíše frustrováni. Stejně tak i významné části zaměstnavatelů fakt, že jejich zaměstnanci pracují z domova, masivně nevyhovuje, protože zejména u některých pracovních pozic je práce z domova buď nemožná, nebo velmi neproduktivní, kontrola zaměstnanců a jejich řízení obtížná nebo nemožná.

Pokud se názor zaměstnavatele a zaměstnance na práci z domova shoduje, je vše v pořádku a záleží jen na tom, aby všechny důležité parametry pracovněprávního vztahu upravili tak, aby pokrýval i změněnou situaci a vyřešil všechny aspekty práce z domova. Horší je, pokud má každý trochu jiný názor. Tedy pokud zaměstnavatel chce vše vrátit v předešlý stav a trvá na tom, aby se zaměstnanci vrátili do kanceláří a pracovali odtamtud a zaměstnanci by raději zůstali doma a pracovali dálkově. Nebo naopak zaměstnavatel chce kanceláře zrušit a chce mít všechny zaměstnance na dálkovém připojení, protože to konečně docela funguje a úspora nákladů by byla velmi podstatná, ale frustrování a sociálně deprivování zaměstnanci se nemohou dočkat plného prezenčního provozu.

Jak z toho? Může zaměstnavatel práci z domova nařídit i bez souhlasu zaměstnance? Obávám se, že pokud nemá oporu v nouzovém stavu nebo ve výslovném zakotvení v pracovní smlouvě, bude to dost problematické. Zákoník práce totiž práci z domova výslovně neupravuje a způsob, jak by si zaměstnavatel nebo zaměstnanec mohl formu výkonu práce z domova proti vůli svého smluvního protějšku jednoduše vynutit, podle všeho neexistuje. Pokud se tedy názory na formu výkonu práce budou rozcházet, bude řešením pro zaměstnance změnit zaměstnavatele; zaměstnavatel má možností méně, protože by asi musel provést poměrně zásadní reorganizaci včetně případného propouštění při zachování všech předepsaných postupů a práv zaměstnanců. Zaměstnavatelé

si určitě nemohou brát příklad z postupu vlády, jejíž opatření byla nakonec soudy shledána jako protiprávní a chybně vyhlášená, ostatně bych jim doporučil velmi opatrný postup i v případech daleko méně citlivých, než je tento.

Nicméně i pokud se zaměstnanci a zaměstnavatelé pokojně vrátí k původní praxi, bude stejně nutné podrobit revizi vnitropodnikové předpisy tak, aby upravovaly i postup v případě tak mimořádné situace, jaká nastala během pandemie a aby je upravovaly tak, aby byly zájmy a práva zaměstnavatele i zaměstnanců chráněny stejně. ●

**JUDr. Martin Maisner, PhD., MCI Arb.,
advokát a člen představenstva
České advokátní komory**

Proč by stát (ne)měl budovat státní advokátní kancelář

V médiích se objevila zpráva, že stát chce z Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (Úřad) vybudovat největší státní “advokátní” kancelář. Má zaměstnávat až 150 právníků. Údajně tak ušetří desítky milionů korun ročně. Loni údajně zaplatily ústřední státní orgány soukromým právníkům přes 280 milionů Kč a v roce 2019 téměř 330 milionů.

Částky neobsahují náklady na advokáty, které si najaly ostatní složky státu.

Stát by rád přitom právníky platil velmi dobře. Podle vlastního prohlášení bude Úřad nabízet fixní plat na úrovni krajského státního zástupce s pětiletou praxí, tedy téměř 90 tisíc korun hrubého měsíčně.

V této úvaze se pokusím vysvětlit, proč si myslím, že to není dobrý nápad. Budu pochopitelně obviněn z konfliktu zájmů, protože jsem advokát a navíc jsem místopředsedou ČAK, takže pochopitelně budu hájit zájmy advokátů. Na svou obhajobu mohu uvést jen to, že naše kancelář PRK PARTNERS v podstatě neposkytuje právní služby státu a jeho organizacím a zpravidla se ani neúčastní výběrových řízení na právní služby státu. Je tomu tak především proto, že výběrová řízení vedou k velmi nízkým cenám za právní služby, které jsou výrazně nižší než cena právních služeb v soukromé sféře a často se pohybují pod hranicí nákladů.

Ano, jako každý advokát, mám i já zájem na tom, aby trh právních služeb rostl a pokud z trhu ubude práce pro advokáty v rozsahu

300 milionů ročně, není to pro advokátní trh dobrá zpráva. Advokátní komora registruje kolem 12 tisíc advokátů a pokud bude práce nadále ubývat, není to pro advokacii dobře. Již dnes ubývá práce advokátům v důsledku automatizace, elektronizace či vstupu neadvokátních subjektů na trh právních služeb. Ano, někteří advokáti se pravděpodobně raději nechají zaměstnat státem, třeba jako právníci Úřadu, takže možná pár advokátů ubude. Úřad skutečně nabízí velmi dobré platové podmínky, pokud nabízí 90 tisíc hrubého. To jsou totiž peníze, na které advokáti jen tak snadno v soukromé praxi nedosáhnou. Advokát se sazbou 1 500 Kč na hodinu by musel účtovat minimálně 5 hodin denně, aby se po odečtení nákladů dostal na 90 tisíc hrubého. Všichni advokáti přitom dobře vědí, že vyúčtovat 5 hodin denně není žádná legrace, protože spoustu času stráví advokát činnostmi, které nejde klientům z různých důvodů účtovat. Podle mých zkušeností je to až 50 % času, ať již jde o administrativu, studium odborné literatury, čas strávený na cestě nebo činnosti pro bono.

V první řadě si myslím, že žádný stát nikdy nebyl schopen podnikat lépe než soukromý sektor. Ukázala to léta socialistického hospodaření, která vedla k hlubokému ekonomickému úpadku. Státní firmy, státní banky a státní pojišťovny nakonec vedly až téměř ke státnímu bankrotu. Z hlediska demokratického vývoje naší země nutno říci: bohudík. Následně stát uznal, že podnikat neumí a přišla privatizace.

Nejsem ekonom a neumím vysvětlit, proč vlastně stát neumí dobře hospodařit, ale pro

mne to srozumitelným způsobem vyjádřil Milton Friedman v teorii o čtyřech způsobech, jak lze utrácet peníze, kdy jako jednoznačně nejhorší vychází ten, který dělá každá vláda, tj. utrácí cizí peníze ve prospěch někoho cizího.

Kromě toho právníci na Úřadu nikdy nebudou vystaveni regulérní soutěži, které jsou vystaveni advokáti v tržním prostředí, a která vede k neustálému zlepšování efektivity práce a specializace.

Státu přitom nic nebrání, aby při řešení svých právních věcí využíval služeb nezávislých advokátů a aby si v tržním prostředí vybral tu nejvýhodnější nabídku, ať již jde o odbornost, zkušenost, reference či cenu. Zejména odbornost a specializace je něčím, co v dnešním komplexním právním prostředí hraje obrovskou roli. Většina korporací rovněž buduje vlastní právní oddělení, která řeší jejich pravidelnou právní agendu, ale na celou řadu služeb si najímají externí odborníky z řad advokátů. Proč by se měl stát této možnosti zbavovat, není jasné.

Advokáti při poskytování právních služeb podléhají nejen zákonu o advokacii, ale také etickým pravidlům Komory. Důležité je, že advokát je při poskytování právních služeb nezávislý. S ohledem na roli advokáta v justičním systému to není zanedbatelná věc. Nezávislost v sobě zpravidla zahrnuje svobodu a možnost upozornit klienta na nevhodnost nebo nesprávnost jeho pokynu. Advokát tak může klientovi doporučit vhodnější postup uplatnění práva, včetně mimosoudního narovnání. Neumím si úplně představit

státního zaměstnance, který odmítne splnit pokyn nadřízeného.

Podle zákona o advokacii je advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny. Pokyny klienta však není vázán, jsou-li v rozporu s právním nebo stavovským předpisem. Při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.

Navíc advokát je odpovědný za škodu způsobenou klientovi při poskytování právních služeb a proti této škodě je pojištěn. O omezené odpovědnosti zaměstnance přitom není třeba podrobně hovořit. Ve vztahu k zaměstnancům ve službách státu toto platí tuplem.

Domnívám se, že ani argument s úsporou neobstojí. Zatímco při výběru advokáta stát platí pouze za poskytnutou službu, tj. jen v případě a v rozsahu, v jakém takovou službu potřebuje, při budování státní advokátní kanceláře bude mít Úřad náklady fixní.

Zkusme si jednoduchou matematiku, kolik vlastně stojí jeden zaměstnaný právník ve státních službách.

Hrubý plat 90 tisíc je nutno navýšit náklady sociální a zdravotní pojištění (135 %). Za rok se tak dostaneme na 1,5 milionu jen na samotných personálních nákladech.

Podle mých zkušeností se náklad na pracovní místo advokáta (kancelářské prostory,

PC, počítačové licence, IT support, mobilní telefon atd.) pohybuje minimálně na úrovni 30 000 měsíčně neboli 360 000 ročně.

Takže suma sumárum jeden zaměstnaný právník přijde stát na fixních nákladech minimálně na 1 800 000 Kč ročně. Za tuto sumu si stát může nakoupit hodně právních služeb. Navíc v případě úspěchu v soudním řízení může stát uplatnit náklady právního zastoupení na protistraně, takže ho nakonec právní služba nemusí stát prakticky nic.

Nepochybně existuje celá řada činností, které by měl stát řešit prostřednictvím státních institucí a úřadů, ale domnívám se, že právní služby mezi ně úplně nepatří. Nicméně pokud má stát někde deficit, pak je to nepochybně v oblasti poskytování bezplatných právních služeb. Tuto roli zpravidla místo státu zajišťují advokáti. ●

**JUDr. Robert Němec, LL.M.,
partner,
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář,
místopředseda České advokátní komory**

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Spravedlnost jen pro dlužníky?

V souvislosti s projednáváním novely exekučního řádu představitel jedné nevládní organizace celkem nevybíravě nařkl advokáty z byznysu z chudobou. Podobné výroky relativizují zásadní právní princip – *pacta sunt servanda* – a vytvářejí dojem toho, že advokát se může stát součástí spravedlnosti výhradně v případě, že zastupuje dlužníka. Podobné výroky mi vadí hned ve dvou směrech – jednak pro automatické dehonestování advokacie jako profese, jednak proto, že vytváří ve společnosti falešné přesvědčení, že je správné a společensky přínosné neplatit dluhy.

Skrytým motivem nevládních organizací, které usilují o odstranění „monopolizace“ právních služeb, je převzít právní poradenství financované z veřejných prostředků. Zcela zásadně proto nereferují o stovkách občanů, kterým Česká advokátní komora zajišťuje bezplatnou právní pomoc, ani o řadě bezjmenných advokátů, kteří pro bono zastupují klienty, kteří nemají na zaplacení jejich služeb, a dělají to proto, že to prostě považují za správné – nepotřebují ani medializaci, ani prostředky z veřejných rozpočtů. Hovořit v této souvislosti o monopolizaci trhu s právními službami je matoucí a nebezpečné. Advokacie si totiž poměrně přísně hlídá jak to, aby každý uchazeč o profesi splnil předepsané vzdělání a složil povinné zkoušky, tak i to, aby byl dostatečně pojištěný

a byla tak zajištěna náhrada klientovi, kterému by advokát způsobil škodu. Advokacie současně dbá i na dodržování svého etického kodexu a advokáty, kteří jej porušili, kárně postihuje. To vše u žádného jiného subjektu, který se snaží poskytovat právní služby, nikdy nenajdete. Česká advokátní komora samozřejmě nebojuje proti nevládním organizacím, respektuje jejich úlohu v občanské společnosti, nesouhlasí však s tím, že by pod záštitou charitativní činnosti byly nabízeny právní služby, u nichž není garantována ani spolehlivost ani odpovědnost.

Druhá rovina celého problému je ještě závažnější. Otočení spravedlnosti tak, že dlužník = oprávněný a věřitel = darebák, zcela zásadně poškozují společenské vztahy a přenáší se i do podnikatelského prostředí. Přitom vymahatelnost práva je u nás stále ještě tristní. Každý advokát má ze své praxe desítky případů, kdy poté, co po několika letech dovedli soudní spor do zdárného konce a získali pro svého klienta pravomocné rozhodnutí, podá na sebe dlužník insolvenční návrh, společnost prodá zadluženou společnost nedohledatelnému zahraničnímu majiteli atd. atd. Jen v mizivém procentu případů je takové jednání považováno za trestné poškozování věřitele. Tyto zkušenosti vedou věřitele k přesvědčení, že soudit se o jejich pohledávky je nadbytečné, a dlužníky i zbytek společnosti k názoru, že vymáhání dluhů je něčím nemorálním, za co by se slušný člověk měl stydět.

Odpovědnost za nevymahatelné pohledávky se čím dál více přesouvá na věřitele, a stát, namísto toho, aby investoval do finanční gramotnosti svých občanů, je vlastně nabádá k tomu, aby se placení svých dluhů vyhýbali, protože nakonec jim bude stačit zaplatit jen zlomek. Pokud si k tomu přičteme povinné ukončování tzv. bezvýsledných exekucí, ztrátu oprávnění exekutora žádat náklady bezvýsledné exekuce atd., většinu věřitelů budeme jako advokáti muset upozornit již při převzetí jejich kauzy, že jim spor může přinést jen náklady, a že jejich soudní vítězství bude nápadně podobné tomu Pyrrhovu. Výsledkem nebude vítězství chudoby nad byznysem, výsledkem bude, že většina z těch, kteří potřebují finanční pomoc, ji od státem dozorovaných finančních institucí nedostane – a pak se rozvine černý finanční trh i černý trh s vymáháním pohledávek. Na vině ale rozhodně nebudou advokáti. ●

JUDr. Monika Novotná,
partner, advokát,
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.,
místopředsedkyně představenstva
České advokátní komory

Rödl & Partner

Lidská práva až na pátém místě

Možná ovšem až na devátém nebo na patnáctém. Nechce se mi to počítat. Jisté je, že právní stát dostává v posledních měsících pořádně na frak.

Není dne, kdy bychom se ze sdělovacích prostředků nedozvěděli, že Nejvyšší správní soud zrušil další mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví, kterým byla masivně omezena základní lidská práva a svobody: omezení obchodu a služeb, plošné screeningové testování obyvatel, povinnost testovat zaměstnance, povinnost mít negativní PCR test před návratem ze zahraničí, plošné uzavření škol a školek apod. Mnohá další opatření již zrušit nešlo, protože mezitím byla zrušena jejich autorem, ministerstvem zdravotnictví, a nahrazena jinými opatřeními téhož obsahu, která ovšem mezitím rovněž pozbyla platnosti.

Nejvyšší správní soud je zrušil na základě oprávnění daného mu § 13 nového pandemického zákona. Ovšem i ten je předmětem přezkumu před Ústavním soudem a není vyloučeno, že bude také zrušen. Budiž. Alespoň nějaké soudní ochrany se mizejícím lidským právům díky němu dostává. Do doby jeho účinnosti byla soudní ochrana naprosto katastrofální. Naprosto selhal Ústavní soud, který se namísto ochrany lidských práv, k nimž byl ostatně zřízen, začal zamotávat do sofistikovaných pavučin vlastních akademických úvah o právním charakteru mimořádných opatření a jejich přezkoumatelnosti a zcela přehlédl, že mu za okny běží nejmasivnější omezování lidských práv od listopa-

du 1989. Nejsmutnější je, že nakonec stejně dospěl k závěru, že není oprávněn zasáhnout, čímž zcela popřel smysl své existence. Je mi jedno, co dělá hasič, když nehoří, ale mám vztek, když plameny šlehají kam oko dohlédne a on přemýšlí, jak dlouhé má hadice a jestli by měl hasit. Totéž lze říct o ministerstvu zvaném spravedlnosti, které se prostřednictvím hlasování své ministryně podílelo na zjevné nespravedlnosti.

Hovořím-li o omezování lidských práv, nemohu přehlédnout aktuální stanovisko Unie obhájců upozorňující na masivní neplnění povinnosti zničit po třech letech od skončení věci záznamy odposlechů, při kterých nebyly zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení. Smysl ustanovení § 88 odst. 7 trestního řádu, který tuto povinnost policejnímu orgánu ukládá, je jednoznačný: zničit záznamy těch nejsoukromějších rozhovorů a informací nejintimnějšího charakteru. Bohužel se tak neděje. Policejní orgány si ponechávají odposlechy v archivech. Státním zástupcům ani soudcům není podezřelé, že s odposlechy po léta pracují, ale nikdo je nežádá o souhlas s jejich zničením. Ministerstvo spravedlnosti se o problém nezajímá, protože nevede evidenci povolených odposlechů a nakládání s nimi. Nikoho to nezajímá. Podle analýzy ministerstva vnitra je každoročně ukončeno průměrně 6 363 odposlechů, z nichž kolem 900 neobsahuje žádné skutečnosti významné pro trestní řízení a mají být tudíž zničeny. V současné době se uvedeným problémem zabývá jak Stálá komise Poslanecké sněmovny pro kontrolu použití odposlechu, tak Úřad na ochranu osobních údajů. Tak snad nás konečně čeká generální skartování všeho, co už mělo dávno zmizet z policejních skříní a dosahu zvědavých uší.

Nakonec nemohu mlčky přejít ani únorové bezprecedentní vyhlášení nového nouzového stavu vládou poté, co prodloužení toho předchozích sněmovna neodsouhlasila. Laciný trik s žádosť pracujících, promiňte hejtmanů,

patří k tomu nejtragičtějšimu, čeho jsme byli v poslední době svědky. Pokud by stejně jako ministři této vlády hlasovali radní či zastupitelé kterékoliv obce, byli by obvinění, obžalováni a odsouzeni. Tím spíše, když ministr zdravotnictví veřejně přiznal, že s nezákonností vlastních opatření byl srozuměn, a přesto je podepisoval. Nerozumím přehlíživému nezájmu policie a státních zástupců jindy stavících na odív razanci svých zásahů. Ostudný osud radních z Postoloprta a dalších obcí zde budiž připomenut. Holt, co je dovoleno pánovi, není dovoleno kmánovi.

Když už k tomu všemu dochází, měli bychom se alespoň do budoucna poučit a zjednat nápravu. Připravit již nyní kvalitní a promyšlené krizové zákony, které budou jasně upravovat pravidla soudní ochrany v době budoucích krizových situací, přijmout jednoznačný zákon o náhradě újmy způsobené nezákonnými krizovými, mimořádnými či protiepidemickými opatřeními, které poskytnou jistotu těm, kteří byli postiženi, změnit zákon o Ústavním soudu a umožnit mu prohlásit za nezákonný i neúčinný právní předpis a mnohá další. Lidská práva každého z nás si to zaslouží. Nic důležitějšího totiž nemáme. Když o ně přijdeme, trvá často desítky let, než se k nám právo vrátí. ●

**JUDr. Petr Toman, LL.M.,
advokát,
TOMAN & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.**

založeno 1990
TOMAN & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Nový stavební zákon – nový zákoník i pro advokáty

řízení digitalizovat a přenést díl odpovědnosti na profesionály v oboru.

Ve zkratce lze říci, že nový zákon skutečně zjednoduší a zrychlí stavební řízení. Ruší tradiční územní a stavební řízení i všechny z nich odvozené postupy a zavádí jediné řízení o povolení stavby. Podrobnost dokumentace pro toto řízení má odpovídat stávacímu územnímu řízení s doplněním statiky a požární bezpečnosti. Dále má platit, že vnitřní detaily staveb mají být věcí stavebníka a kvalifikovaných projektantů, jimž se tím pádem zvyšuje odpovědnost. Zákon dále ruší desítky závazných stanovisek, která paralyzují dnešní proces, a integruje rozhodování o složkových veřejných zájmech do stavebního úřadu. Přináší institucionální reformu, změny hmotného práva i požadovanou digitalizaci.

Institucionální reforma

V Poslanecké sněmovně nakonec zvítězila koncepce plně státní stavební správy. Oproti původnímu vládnímu návrhu sněmovna zákon schválila tak, že veškeré stavební úřady přejdou pod stát. Od toho si lze slibovat přinejmenším sjednocení úrovně činnosti stavebních úřadů, jejich lepší personální a technické vybavení, odstranění systémové podjatosti úředníků na stavebních úřadech územních samosprávných celků a pravděpodobně též významné zlepšení metodického řízení ze strany Nejvyššího stavebního úřadu, reflexe rozhodovací praxe správních soudů, a tedy kvalitnější a předvídatelnější rozhodování.

Podle schválené verze stavebního zákona vznikne Nejvyšší stavební úřad se sídlem v Ostravě, Specializovaný a odvolací stavební úřad a krajské stavební úřady. Ty pak budou mít jednotlivá územní pracoviště a budou rozhodovat v první instanci (podobně jako katastrální úřady či finanční správa). Specializovaný a odvolací stavební úřad bude jednak druhou instancí pro běžné stavby, jednak bude mít na starosti povolo-

vání vyhrazených staveb, např. dálnic nebo letišť (Sněmovnou neprošla snaha zahrnout mezi ně také silnice I. třídy). Tzv. „jinými“ stavebními úřady zůstanou Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti, a to u záměrů, které souvisejí s jejich úkoly.

Pokud jde o rozhodování věcí spadajících do působnosti stavebního úřadu, dle jednoho z pozměňovacích návrhů mělo docházet k rozdělování rozhodovaných věcí mezi jednotlivá oddělení na základě veřejně přístupného rozvrhu práce, vydaného vždy na následující kalendářní rok předsedou, resp. ředitelem úřadu, obdobně jako je tomu u soudní agendy. Ačkoli by tento způsob nepochybně přispíval k vyšší míře transparentnosti, protože by bránil účelovým zásahům do přidělování případů jednotlivým úředníkům, tento návrh sněmovnou neprošel.

Povolovací proces

Zákon ruší naprostou většinu samostatných závazných stanovisek dotčených orgánů a integruje posuzování a ochranu veřejných zájmů do stavebního úřadu. Příkladem může být třeba rozhodování o hygieně staveb, jejich dopravním napojení, odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, o odnětí lesních pozemků z lesního půdního fondu, nebo o kácení dřevin. Výjimku z působnosti posuzování úřadu naopak tvoří památky, zvláště chráněná území a hasiči, jejichž tři stanoviska zůstala pro jim vymezené záměry samostatná. I přes velké diskuse se tak v podstatě podařilo udržet hlavní ideu reformy 1 úřad – 1 řízení – 1 razítko, resp. se k ní zákon limitně blíží. Pochvalu navíc zaslouží Ministerstvo pro místní rozvoj, jemuž se podařil nevídaný úspěch – prosadit tyto změny bez jediného rozporu s dalšími resorty. Zvláštní uznání patří též zpravodaji návrhu, poslanci Martinu Kolovratníkovi, jehož komplexní pozměňovací návrh zásadně přispěl ke zlepšení vládní předlohy. Právě on s některými dalšími poslanci, zejména s Adamem Kalousem a Petrem Dolínkem,

Patrně všichni zaregistrovali strhující (a dosti emotivní) boj o nový stavební zákon, který po třech letech příprav tohoto kodexu kulminoval 13. 7. 2021 v opakovaném a úspěšném hlasování Poslanecké sněmovny po vrácení návrhu Senátem. V Poslanecké sněmovně získal návrh 104 hlasy, čímž překonal veto Senátu a směřuje k prezidentu republiky, který již avizoval jeho podporu.

Zřejmě již během léta se tak dočkáme ve Sbírce publikace zákona, který po řadě let představuje opravdu zásadní reformu celé právní oblasti a je de facto kodexem, jakkoli je stavební právo rozloženo i do celé řady, též souběžně novelizovaných složkových zákonů. Pro advokáty to pochopitelně znamená nejen rozsáhlý studijní materiál, ale též příležitost prosadit se s novou právní úpravou. Návrh aktuálně počítá s účinností od 1. července 2023.

Pokud odhlédneme od vypjaté politické diskuse o institucionální reformě, zda mají roli stavebních úřadů vykonávat stovky obcí a krajů v přenesené působnosti, nebo má vzniknout jednotná státní stavební správa po vzoru ČÚZK, zjistíme, že další změny se v diskurzu politické kritiky prakticky neobjevují. Všichni uznávají tristní stav současného povolování staveb, který je svou složitostí, toporností a délkou jedním z nejhorších na světě. Všichni více či méně chápou, že proces povolování je třeba zjednodušit, zrychlit a integrovat, že by nám vlastně stačilo jedno řízení, že není třeba absolvovat nekonečné instanční ping-pongy a že musíme stavební

pronikli nehlouběji do podstaty problému stavebního práva a byli hlavním motorem při prosazování celé reformy v parlamentu.

Prošel také zákaz instančního „ping-pongu“ mezi úřady různých stupňů i některé změny v soudním přezkumu, např. posílení postavení stavebníka v řízení či přednostní projednání žaloby, které byl přiznán odkladný účinek proti povolení stavby.

Pokud jde o lhůty pro rozhodování, u jednoduchých staveb bude muset stavební úřad rozhodnout do 30 dnů ode dne, kdy zahájil řízení, u běžných do 60 dnů a u těch nejsložitějších, spojených s posouzením EIA (které bude rovněž provádět stavební úřad) do 120 dnů. Doplní se také závazné lhůty pro pořizovatele při pořizování územně analytických podkladů a územně plánovací dokumentace. Jedná se rovněž o užitečnou změnu, která přispěje k včasnosti pořizování podkladů a dokumentace a pořizovatel bude mít jasně zákonem stanovené lhůty, aby bylo zřejmé, do kdy má co učinit.

V politické debatě rezonovala snaha řešit nečinnost úřadů tak, aby s překročením zákonné lhůty na vydání rozhodnutí byly spojeny právní následky. Pozměňovací návrhy nabývaly dvě alternativy takových následků: jednak automatické vydání (nepravomocného) stavebního povolení v prvním stupni (mechanismus, s nímž počítal i věcný záměr a původní návrh zákona), a jednak nárok na paušální náhradu újmy za každý den prodlení úřadu s vydáním rozhodnutí. Ani jeden z návrhů však ve sněmovně neuspěl. Teprve čas ukáže, zda je třeba tuto debatu o alternativních řešeních nečinnosti orgánů znovu otevřít, anebo zda jsou reformy stavebního práva v podobě schválené sněmovnou dostatečné. Každopádně se dá očekávat, že situace s nečinností úředníků by se celkově měla v návaznosti na institucionální změny zlepšovat.

Účastníky řízení budou i obce, na jejichž území se záměr má uskutečnit, a ve věcech zasahujících do zájmů ochrany přírody a krajiny též spolky.

Stavební právo hmotné

Zákon přináší změny v oblasti hmotného stavebního práva. V jeho přílohách se rozlišuje několik druhů staveb: drobné, jednoduché, vyhrazené a ostatní. Stavebník bude muset žádat o povolení u všech staveb s výjimkou staveb drobných. Jednoduché a drobné stav-

by bude stavebník moci stavět i svépomocí. U staveb pro bydlení bude muset stavebník zajistit stavbyvedoucího, stejně jako v případě, kdy bude odstraňovat stavbu, v níž je například azbest.

Mění se například také některé základní požadavky na vymezení obytné místnosti jako pojmové součásti zákonné definice bytu, konkrétně se omezují závazné požadavky na přímé denní osvětlení a přímé větrání obytných místností, které dnes komplikují povolování bytů v centrech měst (kam zajisté byty a bydlení patří), nebo vyžadují povolování výjimek.

Do zákona se doplňují dnes absentující moderní a environmentální požadavky na veřejný prostor (např. zeleň v ulicích a dalších veřejných prostranstvích) a na využívání území a povolování staveb.

Územní plánování

Pouze menší změny nastávají v oblasti územního plánování. Územně plánovací dokumentace bude mít nadále formu opatření obecné povahy a budou ji nadále schvalovat samosprávy a přezkoumávat soudy dle s. ř. s.

Bohužel těsným rozdílem neprošel požadavek samospráv (kterým reagovaly na přesunutí povolování záměrů do plné stavební správy), aby bylo pořizování územně plánovací dokumentace přesunuto do samostatné působnosti obcí a krajů; jejich pořizování tak zatím bude i nadále výkonem státní správy, přestože jejich schvalování je aktem samosprávy.

Díky pozměňovacím návrhům budou naštěstí zachovány pražské stavební předpisy, takže investoři v hlavním městě se nemusí bát dalších kotrmelců v právní úpravě. Zůstává tak zachován dosavadní stav, kdy má hlavní město privilegované postavení oproti zbytku republiky. Po vzoru Prahy získaly obdobnou možnost i statutární města Brno a Ostrava.

Sněmovnou však již neprošel pozměňovací návrh požadující zakotvení práva všech obcí stanovit si v územně plánovací dokumentaci od celostátních prováděcích předpisů odchylné požadavky, jakými jsou např. požadavky na veřejná prostranství a ulice, odstupové vzdálenosti staveb, oplocení či na parkovací a odstavná stání. S takovým právem obcí přitom počítal věcný záměr zákona i původní návrh expertního týmu. Tento nedostatek poněkud kazí radost z jinak dobrého zákona. Zatímco Praha, a nově též Brno a Ostrava

mohou rozvádět požadavky na výstavbu v návaznosti na místní specifika a potřeby, ostatní obce bohužel nemají obdobnou možnost zájmy své a svých občanů adekvátně hájit. Tím se snižuje pozitivní dopad, který zákon mohl mít na jejich urbanistický rozvoj.

Jako nešťastné se jeví to, že ministerstvo z nepochopitelných důvodů odmítlo zachovat v novém zákoně zkrácený postup při pořizování změn územně plánovací dokumentace, jež nevyžadují zpracování variant řešení, který je v zákoně od roku 2018 a je hojně využíván v praxi. Hrozí proto, že přijímání změn územních plánů bude složitější než dnes.

Závěr

Přestože byl zákon prosazen (bohužel) bez dohody s opozicí, bude vbrzku platným právem, na které bude třeba se připravit. Po letech tápání a postupného zhoršování stavu stavebního práva dílčími novelami zde tak máme zcela nový kodex, který znamená opravdu revoluční změnu. Zda se podaří, bude záležet i na tom, jak si ji osvojí samotní úředníci, profesionálové v oboru stavebního práva i advokáti poskytující právní službu v této rozsáhlé a složité oblasti veřejného práva. Jakkoli stávající opozice avizovala po volbách možné změny zákona, ty nemusí být nutně v rozporu s celkovou koncepcí. Jistě může na výsledku voleb záviset institucionální reforma, na kterou jsou hlavně z politických hledisek různé názory, byť v odborné veřejnosti převažuje názor o její správnosti. Ve zbytku jde o zákon, jehož potřebu uznávají všichni a neměl by být ani po volbách zásadněji dotčen. Samozřejmě, jako to bývá, některé pasáže nebyly z různých důvodů dotazeny a zasloužily by si modernizaci a změnu. Zejména tomu tak je u územního plánování, které bylo ve vládním návrhu podceněno, a potřebné pozměňovací návrhy většinou jen těsně neprošly. Ty by měly být po volbách využity k dalšímu zlepšení nového zákona. ●

**Mgr. František Korbel, Ph.D.,
advokát,
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář,
člen Legislativní rady vlády,
autor se podílel na přípravě nového stavebního
zákona**

O advokacii, její Komoře a vnímání digitální evoluce

stále běžnější stává online komunikace (navíc přizpůsobená dobou covidovou).

Advokacie má ze své podstaty blízko k justici a digitalizace poskytování právních služeb je do značné míry ovlivněna tím, jakými kroky postupuje digitalizace justice. Spíše bych je nazval krůčky. To ale neznamená, že se Komora nemůže zasadit o to, aby tyto kroky byly rychlejší. Koneckonců, důkazem je projekt Skype obhajoby, který se podařilo prosadit díky aktivitě advokátů. Byl jsem u jeho zrodu, prvního oslovení Vězeňské služby ČR a nadšení, kterým byly projekt a jeho příprava provázeny.

Můžeme spekulovat nad tím, kolik dalších projektů mohlo být realizováno a jaké své služby advokátům již Komora mohla přenést do online světa či je prostě učinit přístupnějšími. Inspiraci lze hledat u zahraničních advokacií. Třeba francouzské a jejich cloudových služeb pro advokáty (mimořádně, diskuse na toto téma byla vedena před pár lety). Musíme si ale uvědomit, o jaké online služby Komory mají advokáti skutečný zájem a jak velkou má Komora být, aby všechna přání realizovala.

Advokacie není jednoduše souborem advokátů, kteří by chtěli totéž. To jsme viděli v začátcích datových schránek, při diskusi nad zavedením talárů, a v neposlední řadě při zprovoznění zmíněného projektu Skype obhajob. Spousta advokátů přivítala možnost komunikovat videokonferenčně se svými vězňými klienty. Uvědomovali si, kolik času tím ušetří na cestě do věznic. Spousta z nich se ale nad touto možností zhržila, báli se toho, že nebudou moct jednat se svými klienty osobně, že přijdou o možnost účtovat úkon právní služby, že takto komunikovat neumí atd. Obavy to byly samozřejmě liché, ale očekávat je lze i v budoucnu, například při přípravě videokonferenčních soudních jednání.

Tyto obavy ukazují, jak rozdílné může být vnímání evoluce advokacie a jak důležité je nevytvářet advokátům překážky a nerovný přístup, a především, jak důležité je naslouchat všem advokátům, nikoliv jen několika nejhlasilivějším. Advokáti jsou mladí, staří, technicky zdatní nebo nezdatní, a cokoliv mezi tím a ještě dále. Rozdílnost advokátů je tím důvodem, proč si klienti mohou vybrat advokáta, ke kterému cítí důvěru. Jsou klienti, kteří chtějí dravého advokáta, advokáta, který s nimi bude neustále v online spojení, ale jsou také klienti, kteří chtějí služby advokáta „klasického“ střihu. Jak všichni víme, bez důvěry mezi advokátem a klientem nelze advokacii vykonávat.

Podobně je tomu ve vztahu mezi advokáty a Komorou. Komora je tvořena advokáty a Komora nemůže existovat bez důvěry advokátů v ni. Důvěry nelze dosáhnout, aniž by Komora naslouchala hlasům svých členů a respektovala jejich různorodost.

Jak jednotný nebo různorodý je hlas advokacie ukáže nadcházející advokátní sněm. Věřím ale, že jeho výsledkem bude složení orgánů Komory, jejichž členové budou vnímat rozdílnost názorů a budou je respektovat. ●

**JUDr. Jiří Novák ml.,
advokát, společník,
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.,
předseda výboru CCBE pro IT právo**

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Advokátní sněm se kvapem blíží a s tím přichází spousta volebních nápadů, dalo by se říct předvolebních programů. Paralela k programům politických stran pro sněmovní volby se nabízí. Ale ne, nebudu polemizovat nad politickým zaměřením jednotlivých uskupení, která usilují o zvolení svých zástupců do orgánů Komory. Nelze se ani divit tomu, že nápady přicházejí před konáním sněmu. Kandidáti musí své voliče něčím zaujmout. U těch, kteří už v orgánech Komory slouží a usilují o zvolení, advokátní voliči navíc oznámují jejich mnohaletou činnost.

Ono je vlastně dobře, že existují různé nápady ohledně dalšího fungování Komory, jejího zaměření, toho, čím by měla být a co by měla dělat (a co ne). Mnoho z nápadů směřuje k digitalizaci Komory a k posílení jejího fungování v advokátním online světě (včetně konání sněmu online formou). Z množství kritiky na dosavadní způsob vedení Komory lze někdy nabýt dojmu, že Komora doposud fungovala v dinosauřím světě a před tím moderním zavírala oči.

Říká se, že „pokrok nezastavíš“. Vzpomínám si, na jaký odpor advokátů narazilo povinné zřízení datových schránek. Těžko říct, pro kolik advokátů byla tato novinka důvodem pro odchod do advokátního důchodu, ale i takové hlasy zaznívaly. Pro spousta advokátů byly datové schránky vysvobozením z papírového světa. To bylo téměř před deseti lety. Za tu dobu jsme se posunuli dál a používání datových schránek je pro advokáty každodenním a běžným chlebem. Stejně jako se

Když jde o mnohem víc, než jen o housky...

V polovině loňského roku se v médiích opakovaně objevovaly případy, kdy byl pachatel odsouzen za drobnou krádež v obchodě k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Dělo se tak s odkazem na příslušné ustanovení trestního zákoníku, že u některých trestných činů má být jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby stanoveno, že byl trestný čin spáchán za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek. Někteří státní zástupci i soudci postupovali tak, že aplikovali přísnější ustanovení bez věcné návaznosti na pandemii koronaviru, tedy v podstatě automaticky, pokud byl čin spáchán v době nouzového stavu. S trochou nadsázky lze tyto odsouzené (kdy např. za krádež pěti housek v hodnotě 62,50 Kč padl trest 1,5 roku nebo za krádež salámu a krabicového vína 2 roky a 2 měsíce) přirovnat k románové postavě Jeana Valjeana, který byl odsouzen za krádež chleba k pěti letům na galejích.

Od vyhlášení nouzového stavu pak bylo v České republice odsouzeno zřejmě až půldruhého tisíce osob za spáchání majetkového trestného činu během nouzového stavu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. V březnu letošního roku vydal velký senát trestního kolegia Nejvyššího soudu rozsudek (sp. zn. 15 Tdo 110/2021), který konstatoval, že k vyššímu trestu lze odsoudit pachatele pouze tehdy, pokud existuje věcná souvislost mezi pandemií a trestným činem. Tedy pokud by např. šlo o krádež roušek nebo dezinfekce v době, kdy byl tohoto zboží na

trhu nedostatek. Ve věznicích je v tuto chvíli nejméně několik stovek osob odsouzených na základě právního názoru, který Nejvyšší soud prohlásil za nezákonný. Nicméně se ukázalo, že tito lidé nemají k dispozici žádný opravný prostředek, což je z pohledu zásad právního státu neakceptovatelné. Kromě uvedeného právního hlediska existuje i nezanedbatelné ekonomické hledisko, kdy náklady na jednu osobu ve výkonu trestu odnětí svobody jsou v průměru vyčísleny na částku 1 200 Kč denně. To znamená, že naši společnost stojí tyto zbytečně přísné tresty při střízlivém odhadu cca 1 200 000 Kč denně, dohromady se tak náklady společnosti na tato omezení svobody dají počítat v stovkách milionů korun.

Z hlediska fungování právního státu je však alarmující, že se ve věznicích nachází velký počet odsouzených, kteří již nemají k dispozici žádné opravné prostředky, kterými by se mohli domoci přezkumu zjevně vadného rozhodnutí. A to buď proto, že uplynuly zákonné lhůty pro podání opravného prostředku, nebo proto, že změna právního názoru Nejvyššího soudu není důvodem pro jeho podání. Tento stav je nepřijatelný a nelze se smířit s tím, že v masovém měřítku dochází ke zbavení osobní svobody lidí, kteří by při správné interpretaci zákona nevykonávali trest odnětí svobody vůbec nebo by jej vykonávali v podstatně kratším rozsahu. Podle současné úpravy zůstává v uvedených případech jedinou možností podání stížnosti pro porušení zákona, přičemž oprávněnou osobou pro podání takové stížnosti je pouze ministryně spravedlnosti a podání stížnosti pro porušení zákona

je plně na jejím uvážení. De lege ferenda by byla vhodná změna zákona, která by umožnila odsouzenému využít některý z mimořádných opravných prostředků a domáhat se změny pravomocného odsouzení, jestliže dojde ke změně právního názoru rozhodnutím velkého senátu Nejvyššího soudu České republiky ve skutkově obdobné věci.

A proč o tom celém mluvím? Myslím, že v dnešní době – obzvláště pokud se ohlédneme za loňskou pandemii – není pozitivních zpráv nikdy dost. Advokáti nebvávají na veřejnosti vždy vnímáni úplně pozitivně. Proto by nebylo špatné, kdyby Česká advokátní komora na konkrétních případech čas od času ukazovala, jakým způsobem se advokáti zasazují o práva svých klientů a jak jim reálně pomáhají. Jistě by také pomohlo, pokud by se s ohledem na tyto případy ještě více zapojovala do legislativního procesu a poukazovala by na mezery v právu, které ve svém důsledku vytvářejí hrubou nespravedlnost. ●

JUDr. Ondřej Trubač, Ph.D., LL.M.,
partner,
Břıza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ – ATTORNEYS AT LAW

Autor v souvislosti s tímto tématem odkazuje jako člen platformy Rozumné právo na její stanovisko, ze kterého při psaní tohoto textu vycházel – <https://www.rozumne-pravo.cz/cz/stanoviska/>.

Doba předsněmovní

Je mimo jakoukoliv pochybnost, že advokáti jsou zpravidla osoby svobodomyšlné s vlastními názory a zcela logicky tak mají rozdílné představy nejen o způsobu a formě výkonu advokátní činnosti, ale i o tom, jakou úlohu by měla zastávat Česká advokátní komora a jakým způsobem by měla být řízena. Uvedené platí s dovětkem, že takovéto názory mohou mít pouze Ti advokáti, kteří se o činnost Komory zajímají, přičemž považují za zcela legitimní, že se mnozí z advokátů o takovéto dění nezajímají a požadují pouze to, aby do jejich svobodného povolání bylo zasahováno co nejméně.

Takovýto střet názorů a myšlenek je nepochybně velmi přínosný, neboť pouze z něj mohou být formulovány závěry, které by měly odrážet zájmy advokacie jako celku a Komora by následně měla konat tak, aby vytvářela takové podmínky pro výkon advokacie, které budou ku prospěchu většiny, ne-li všech advokátů. Mezi 14 000 advokáty je nadále dostatek těch, kterým na osudu advokacie záleží a na nadcházejícím sněmu České advokátní komory budou usilovat o své zvolení do jejich orgánu tak, aby mohli své vize prosazovat a o jejich splnění se zasazovat. V tomto směru je zcela logické a zřejmé, že se kandidující advokáti musí určitým způsobem profilovat tak, aby potencionální voliče přesvědčili o vhodnosti své volby.

Od vzniku svobodné advokacie v roce 1990 představenstvo ČAK vždy navrhovalo kandidáty do jednotlivých orgánů, zpravidla s přihlédnutím k tomu, aby byli zastoupeni advokáti představující co nejrepresentativnější vzorek advokacie. Takto byli na kandidátní listinu zařazováni jak advokáti velkých advokátních kanceláří, tak advokáti samostatní, jak advokáti z Prahy, tak advokáti z regionů apod. Bylo, je a vždy pak bude pouze na advokátech, zda a koho z takovéto nabídky zvolí nebo naopak upřednostní kandidáty jiné.

Pokud se občas objeví tvrzení o tom, že takto představenstvem navržení kandidáti mají jakékoliv výhody či preference, jde o tvrzení postrádající jakékoliv formální, ale i věcné opodstatnění, neboť pro všechny kandidáty je startovní čára stejná.

Domnívám se, že předsněmovní období roku 2021 přináší určité specifikum v tom, že vedle návrhu představenstva existují nejméně další dvě platformy usilující o zvolení svých členů do jednotlivých orgánů Komory i s určitými programovými prohlášeními a vizemi o dalším směřování advokacie a Komory.

Ne nadarmo jsou funkce v orgánech Komory čestné a nehonoranové, neboť se předpokládá, že by do nich měly být voleny osobnosti, jejichž cílem a posláním je důsledně hájení zájmů advokacie a základních principů poskytování právních služeb. Tyto osobnosti by měly být dle mého názoru voleny nikoliv podle toho, kterou z platform podporují či představují, ale podle toho, jakého kreditu tyto osoby požívají, jaké důvody je k členství v orgánech Komory vedou a nepochybně i podle toho, jak a jakým způsobem dosud advokacii vykonávaly.

Věřím, že advokátní stav je natolik osvěceny a prestižním voličstvem, které přistoupí nejen k volbám, ale i k dalším rozhodnutím na sněmu s plnou odpovědností a vážností tak, aby advokacie zůstala noblesním povoláním, respektujícím základní principy právního státu a poskytování právní služby s minimálními zásahy veřejné moci do svobodného výkonu advokacie. ●

JUDr. Radim Miketa,
advokát,
místopředseda představenstva
České advokátní komory

Advokacie jako neustálý proces růstu

Vzdělávání právníků, ať už v rámci systému justice, státního zastupitelství či advokacie, si zasluhuje dle mého názoru velkou pozornost. Česká advokátní komora jakožto samosprávná korporace by měla svým členům nabízet způsob, jak rychle, levně a účelně získávat nové informace o vývoji oboru. Nemusí to být jen formou newsletterů či hromadných mailů. Možná by se ČAK mohla inspirovat na právnických fakultách, ať už našich či zahraničních. Možná by nebylo úplně špatné využít mezinárodních kontaktů (advokátní komora má svůj vlastní zahraničí odbor) a inspirovat se systémy advokátního vzdělávání v Německu, Rakousku či Polsku. Možná, že by nebylo od věci, využít zkušeností, které nám vnutila doba covidová, tj. nutnosti využívat i internetové semináře a on-line přednášky přes Zoom, MS Teams apod. aplikace a dobře zaplatit ty všeobecně uznávané odborníky, kteří by koncipientům a advokátům své znalosti předali pomocí těchto moderních výukových metod. Zkrátka naučili je používat. Nebylo by od věci využít i YouTube či podobné platformy.

Nevím jak vám, ale mně osobně se zdají poplatky odváděné advokáty Komoře celkem vysoké, a proto mám za to, že bychom od ní za ně měli dostávat nějaká hodnotná protiplnění. Jeden můj kolega z ročníku na to říkává, že si předplácíme nejdražší časopis v ČR – Bulletin advokacie. Není to naivní představa. Za plnění má druhá smluvní strana obdržet hodnotné protiplnění. Právě tak to v soukromém právu učíme. Nebylo by tedy například možné, aby byl určitý počet školení ročně pro advokáty zdarma? Nešlo by pro nás, obvyklé advokáty (podle statistiky Komory je k letošnímu květnu zdaleka nejvíce ze všech 12 266 aktivních advokátů 10 132 samostatných), vyjednat nějakou hromadnou slevu na právnícké programy jako ASPI nebo Beck-online apod.? Nebylo by možné nabídnout advokátům nějaké vzorové dokumenty zdarma či alespoň za symbolický poplatek? A co třeba slevy pro advokáty na nové počítače či auta? Nešlo by vyjednat nějaký advokátský tarif od mobilního operátora? Stát (nejen

stát, ale i např. Masarykova univerzita) nakupuje centrálně kde co, a nejen ceny software či telefonních tarifů se pak pohybují někde úplně jinde. Kdo nebude mít zájem o tyto základní služby, budiž mu přáno. Ale pro nás obvyklé advokáty by byly fakt super! Je nás přece tolik a jsme sdružení v jedné korporaci, která pro nás toho může udělat opravdu mnoho! My, advokátky, advokáti a advokátní koncipientky i koncipienti, máme přece velký obchodní potenciál!

A nemohla by Komora, pěkně prosím, konečně nějak vylobbovat zvýšení advokátního tarifu?! Ještě štěstí, že většina z nás pracuje v hodinových sazbách. Odpovědná advokacie vyžaduje čas a preciznost. Nemůžeme to sekat jak Baťa cvičky.

Když jsem byla děkankou brněnské právnícké fakulty, často jsem slyšela, když jsem chtěla změnit „tradiční tok řeky“, odpověď: „to nejde“. Kavárna na právnícké fakultě? No, to přece nejde! Více právních klinik a větší zapojení externistů – odborníků z praxe (soudců, advokátů) do výuky? Ale to přece nejde! Získat pořádné sponzorské dary z businessu pro vědu? To je čiré bláznovství! Je mi líto, ale odpovím „to nejde“, apriori nevěřím a životní zkušenost mne naučila, že má nedůvěra k nim je oprávněná. Zpravidla se za těmito odpověďmi skrývají úplně jiné právní (či neprávní) skutečnosti než objektivní nemožnost plnění. Myslím, že základní moudrostí člověka je rozlišit, co změnit lze a co nikoli. Ty věci, které změnit jdou, ty je třeba změnit, chceme-li. A ty, které změnit nejdou, s těmi je třeba se naučit žít. Ale některé věci prostě změnit jdou, ačkoli je nám tvrzeno, že „to nejde“. Záleží pouze na nás... ●

**prof. JUDr. Markéta Selucká, Ph.D.,
advokátka,
emeritní děkanka Právnické fakulty MU**

Na právníčině považuji za jednu z nejkrásnějších skutečností, že získáním onoho kýženého magisterského titulu vzdělávání nekončí, ba právě naopak. Ukončením právnícké fakulty všechno teprve začíná! Právníčina s sebou nese nutnost pracovat na sobě celý život, takže představa, že po získání diplomu si konečně člověk odpočine od neustálého studia, je iluzí. Ať už magistři práv nastoupí na jakékoli „právnícké“ místo, sebevzdělávání je jejich celoživotním údělem (a mnohým z nás i radostí).

Určitý způsob vzdělávání si absolventi právnických fakult nesou s sebou do praxe z našich fakult. Jsou např. zvyklí, že tradiční papírové indexy z právnických fakult zpravidla zcela zmizely. Trošku rozpačitě mi pak často koncipienti s úsměvem sdělují, že v advokacii se pořád papíruje a že je to docela legrační a že v době Facebooku, Twitteru, Instagramu, YouTube, datových schránek, zaručených elektronických podpisů, oni tahají na svá školení jakési papírové archy či co. Jsme opravdu v 21. století?

Zamrzelo mne, když mi absolvent fakulty a nyní koncipient sděluje, že byl na školení, kde se opakují základy občanského práva, když by koncipienti potřebovali dozvědět se něco úplně jiného, a že to byla jen ztráta času. Rovněž tak mne překvapilo, když mi jiný absolvent říká, že on-line semináře od advokátní komory byly v době covidové dostupné jen pro malý omezený počet posluchačů, ačkoli na fakultách se on-line streamovaly pro celé ročníky o pěti stech či více studentech.

Sexuální nátlak po česku aneb nová definice znásilnění

Možná jste zaznamenali, že do sněmovny zamířil návrh jedné paní poslankyně na zpřísnění současné právní úpravy znásilnění. Nově by za takový trestný čin měl být považován i pohlavní styk, s nímž oběť výslovně nesouhlasila, ale přitom neprojevila žádný aktivní odpor, ať již z důvodu bezbrannosti, obavy o svůj život nebo zdraví či z důvodu závislosti na dané osobě v důsledku postavení této osoby a z toho vyplývající důvěryhodnosti či vlivu. V době publikace tohoto článku již bude zřejmě jasné, jak vše dopadlo, já musím nicméně vycházet ze stavu, který je mi znám k dnešnímu dni, kdy právě začalo léto.

Kdo nyní očekává, že budu s mužským šovinismem zlehčovat úsilí našich zákonodárců, bude zklamán a doporučuji můj příspěvek dále nečíst. Naopak se domnívám, že je tento návrh příliš měkký a vůbec nepřispěje k ochraně slabších jedinců nebo jedinkyň naší populace. Za slabší jedince přitom považují muže útlého vzrůstu bojácnější povahy, leckdy s ženskými rysy, za jedinkyň pak všechny ženy bez ohledu na jejich rozměrnost či dokonce nadrozměrnost, aniž bych zkoumal výskyt mužských hormonů. Tím samozřejmě riskuji nařčení ze strany feministických hnutí i zaslepených fanatiků z řad vymahačů politické korektnosti, ale s tím se snad vyrovnám.

Ještě než se začnu zabývat znásilněním samotným, zaměřím se na oblast prevence. Ta mně v zákoně specificky pro tuto oblast zcela chybí, a proto dám k dobru několik

neocenitelných rad, jak je mým zvykem. Jak je známo, znásilnění je až posledním krokem v dlouhém řetězci událostí, které mu předcházejí. V zájmu stručnosti se soustředím jen na případy znásilnění hrozcících ženám, protože kdybych měl řešit preventivně veškerá myslitelná mezipohlavní nedobrovolná spojení, bude toto číslo magazínu obsahovat pouze jediný příspěvek. Můj.

Prvopocátkem neboli prapříčinou jakéhokoliv sexuálního nátlaku je oční kontakt potenciálního pachatele směrem k potenciaální oběti. Daný oční vjem vyvolává v mysli i těle budoucího agresora chemické procesy, které mu zatemní mozek, a on začíná uvažovat jinými tělesnými orgány. Pokud se nám podaří takto vyvolaný zhoubný proces úspěšně zastavit, můžeme doufat, že už k dalšímu řetězení událostí nedojde a my se vyhneme fatálnímu konci v podobě znásilnění. Řešení je přitom snadné. Nedokážeme sice zabránit, aby si muži nadále prohlíželi ženy se skrytými úmysly, ale jejich pohledy lze přece snadno právně regulovat. Nic není jednodušší! Pro tyto účely je třeba ženy rozdělit na 3 zóny, a to horizontálně. První, tzv. vrchní zónu, vymezenou hlavou včetně krku. Druhou, tzv. střední, od krku po pas, a třetí, tedy zbytek od pasu dolů. Proti tomu nadefinujeme zákonem délku povoleného očního kontaktu, resp. pohledu na jednotlivé zóny žen ze strany mužů jako maximální, aniž by se ještě jednalo o sexuální nátlak. Předpokládám vzrušenou diskusi na toto téma, proto uvedu jako vodítko vlastní představu. Mužský pohled na vrchní zónu žen číslo jedna je podle mého soudu nejméně obtěžující, doporučuji však i zde rozlišit zírání do očí, nebo jen nekonkrétně bez přímého očního kontaktu. Prvně zmíněné obtěžuje víc, proto bych omezil jen na 3 vteřiny, u nepřímého až 6 vteřin. Druhá zóna je problematic-

tější zejména pro muže tzv. horňáky (neplést s horníky), kteří leckdy nemohou odtrhnout oči od bujarých tvarů opačného pohlaví, což jim ovšem přitěžuje, a proto navrhuji pouhou 1 vteřinu bez výjimek. Zbývá poslední zóna od pasu dolů coby potěšení tzv. dolňáků (neplést s pracovníky v dolech), kde bych byl velkorysý a poskytl 2 vteřiny bez ohledu na to, zda muž ženu potkal, anebo ji pronásledoval. Zvědavý čtenář se nyní jistě ptá, kdo bude dodržování těchto opatření sledovat a v případech jejich porušení sankcionovat? Jsou dvě možnosti. Buď policisté, kteří pomáhají a chrání obecně, přičemž pro tyto účely nepotřebují nakoupit zvláštní techniku a vystačí si se stávajícími hodinkami za předpokladu, že vlastní model s vteřinovou ručičkou, anebo vhodná aplikace v mobilu ženy s povrchovým snímačem, která zaznamená délku pohledu každého obtěžovatele a při překročení povoleného limitu spustí ohlušující alarm s následným výjezdem protiteroristické jednotky.

Výše uvedené řešení má i přes svou genialitu jistou chybičku v tom, že pomůže zejména v situacích, kdy se potenciaální oběť a pachatel neznají, na druhou stranu toto je nejčastější případ znásilnění v praxi. Limitované zírání u párů sezdaných či nesezdaných, přátel, známých a podobných spřízněností je pocho-pitelně diskutabilní a v každodenním životě obtížně realizovatelné. Zvláštní kategorií pak bude sexuální nátlak nevidomých, kteří namísto limitovaných pohledů budou obtěžovat hmatem, což je samozřejmě částečně zvýhodňuje oproti takto nepostiženým, ovšem i oni budou nuceni respektovat určité časové limity (s přihlédnutím k částečné pozitivní diskriminaci).

Další záchrannou brzdou pro zamezení fatálním důsledkům může být stanovení vzdále-

nosti, na niž je dovoleno se přiblížit k ženě dosud neznámé obecně. Za takovou ženu bude považována každá, která nedá jakýmkoliv nezpochybnitelným způsobem najevo, že dotyčného muže zná. V případech, kdy by se spletla, bude mít možnost svůj omyl napravit, nicméně i zde bezodkladně, aby pak nebyl muž obviněn ze zneužití jejího omylu, ač byl v dobré víře, že ji zná.

Skrytou formou sexuálního nátlaku mohou být i projevy dříve tolik opěvované galantnosti mužů vůči ženám, které je nutné striktně regulovat. Leckdy jde o maličkosti, které však mohou nabýt až obudných rozměrů. Mám na mysli například dávání přednosti ženám ve dveřích, podržení kabátu při oblékání, dávání přednosti protijedoucím řidičkám odbočujícím vlevo i těm přijíždějícím zleva tam, kde není přednost upravena, nastupování do výtahu před ženou apod. Uvedené činnosti se mohou jevit jako neškodné, jsou však jen předobrazem zamýšleného předátorského, chladně vy kalkulovaného jednání mužů. Feministická hnutí mají na tomto poli ještě velké rezervy.

Zpět k vlastnímu návrhu na zpřísnění definice znásilnění a otázce, v čem vidím slabiny. Začnu pohlavním stykem. Jak si tento pojem vykládám, je vcelku prosté (nikoliv sprosté!). Jde o styk mezi pohlavími, přičemž jednotlivá pohlaví nejsou blíže specifikována, což je pochopitelně chyba omluvitelná jen stářím tohoto legislativního zmetku, kdy se společnost tupě dělila na ženy a muže a nic mezi tím. Pokrok ovšem zastavit nelze a máme dnes již tolik pohlaví, že se v tom téměř nikdo nevyzná. Úžasné je, jak snadno si lze jednotlivá pohlaví změnit, pak se k nim za čas vrátit, poté si vybrat jiné a tak stále dokola. To je opravdová svoboda, a kdo ji nechápe, je

zpátečník. Přitom je vývoj v této oblasti natolik překotný, že téměř překonává frekvenci uvádění nových mobilů na trh.

Z definice znásilnění plyne, že musí jít o pohlavní styk, s nímž oběť výslovně nesouhlasila. Nestačí jiná forma styku, např. společenského nebo písemného. Výslovnost takového souhlasu naneštěstí není nikterak upravena. Pokud ona osoba, která ještě netuší, že se stane obětí, sdělí jiné osobě, že s případným pohlavním stykem souhlasí, jde sice o výslovný souhlas, avšak takový, který lze vzít kdykoliv zpět. Nutno zdůraznit, že pojem „oběť“ svádí k nesprávné domněnce, že se bude jednat o ženu, ale jde vždy o všechna existující pohlaví. Ve většině případů je obětí žena, o tom není sporu, existují však i případy znásilněných mužů ze strany žen (o čemž mnoho mužů sní v naivní představě úžasného zážitku s nádhernou blondýnou s optimálními mírami, ač realita bývá zcela jiná a pachatelkou bude spíše žena připomínající medvědi. Aniž bych chtěl zabíhat do tajů zdravotvědy, nemohu se v této souvislosti zbavit jistých pochyb, že se v takovém případě může na straně oběti vůbec jednat o plnohodnotný pohlavní styk).

K podmínce souhlasu bych doporučoval zavést evidenci výslovných souhlasů zvláštním zákonem, event. ponechat tuto oblast notářům a nově i advokátům k rychlejšímu překonání důsledků koronavirové krize. Jistou nevýhodou navrhovaného řešení může být nedostupnost této služby o víkendech, ale sexuchtiví jedinci jistě zvládnou zaregistrovat své víkendové tužby v pracovních dnech. Další otázkou je, jak případný souhlas odvolat. Pokud bychom slepě trvali i na výslovném odvolání dříve uděleného souhlasu, daleko se nedostaneme, protože potencionální oběť

bude mít v řadě případů vlastní ústa zakryta ústy potencionálního pachatele ve formě polibků, v horším případě roubíkem. Potom lze jen těžko trvat na výslovném odvolání souhlasu, tím spíše, že byl již v prvotní fázi někde zaregistrován. Na tomto místě bych se proto spokojil s jakoukoliv formou odvolání souhlasu, např. zavrtěním hlavy, zašilháním očí, kopnutím, štípnutím anebo inspirací z bojových sportů v podobě poklepání na podlahu (tato varianta je však neúčinná, pokud strany pohlavního styku nemají podlahu v dosahu).

Podle návrhu oběť již nemusí projevovat žádný aktivní odpor. To je v pořádku, ale jen jedna strana mince. Zde musím zmínit argumentaci potencionálních pachatelů, kteří budou tvrdit, že ona údajná oběť z jejich pohledu projevila spíše aktivní touhu, ba spíše posedlost se pohlavního styku dopustit, často právě kvůli jejich postavení, důvěryhodnosti či vlivu. Jinými slovy, tato tři kouzelná slůvka mohou naopak vést k opačnému efektu, než je zákonem sledován. Důkazní břemeno bude však na straně pachatelů, a tím se zvyšuje naděje, že spravedlnosti neuniknou.

Na závěr jedna rada pro zřejmě zcela frustrované muže, kteří dočetli až sem. Stará moudrost říká, že říká-li žena ne, znamená to možná. Takže to hned nevzdávejte, jen žádný nátlak a z „možná“ se možná stane nadšené ano (neplést s politikou). ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát,
Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJDELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Advokátní komoře schází Bílá kniha advokacie

Sblížícím se říjnovým sněmem advokátní komory zjišťuji, že české advokacii chybí třeba i jen stručný dokument, který by popisoval problémy, jimž dnešní česká advokacie čelí, nastiňoval jejich možná řešení a pokusil se aspoň v hrubých rysech odhadnout otázky a výzvy, před nimiž se čeští advokáti a spolu s nimi vedení advokátní komory ocitnou v příštích pěti, deseti, patnácti letech. Takovému dokumentu se obvykle říká Bílá kniha (White Paper anebo též Policy Paper).

Tricetiletá nájemní smlouva, uzavřená loni advokátní komorou na pronájem kancelářských prostor v pražském Paláci Dunaj, mne už dnes nutí zamyslet se nad tím, jak se svět během příštích tří dekad promění a jaký tu za tu dobu bude.

Ode dneška za třicet roků mi bude 73 let. Tou dobou nebude svět tomu dnešnímu podobný. Jako jsme e-maily, mobilní telefony, datové schránky, internet ani cloudy neznali před třiceti lety, nebudeme je znát ani za dalších třicet. Pracovat už budeme s jinými technologiemi. Hybatelem změn budou moderní technologie, díky nimž se změny budou odehrávat rychleji než ty, k nimž došlo od listopadu 1989. Dít se budou podobně exponenciálně, jako se podle Moorova zákona (1965) při zachování stejné ceny každých osmnáct měsíců zdvojnásobuje výkon tranzistorů v integrovaném obvodu.

Kdo chce v příštích třiceti letech obstát, advokátní komoru nevyjímaje, musí už dnes pracovat na tom, aby byl zítra připravený na změny, které přijdou v nejbližších letech. Musí jim jít aktivně vstříc a musí je žít už dnes. Proto všechno, o čem si teď myslíme, že bude i v příštích třiceti letech podobně moderní a trendy – třeba právě mít ještě víc kanceláří na prestižní adrese v centru Prahy, ještě početnější administrativní aparát, před-

náškové sály a kamenné nejmodernější advokátní školicí centrum ve střední Evropě – je pohledem budoucnosti už nyní minulostí.

Celosvětová pandemie koronaviru neúprosně mění většinu našich dosavadních pracovních návyků. Přesun do on-line světa v ještě větší míře, než jsme si před jejím příchodem mysleli, je nevyhnutelný. Je bláhové se mu bránit, protože se mu ubránit nelze. Jde se mu jen přizpůsobit. Až pandemie odezní, zjistíme, že používáním on-line platformy šetříme jako advokáti čas a peníze sobě i svým klientům.

Advokátní komora, tak jako každý jiný, v příštích letech obstojí, jen bude-li efektivnější a pružnější. Má-li být efektivní a pružná, nemůže se její aparát rozrůstat, ale musí se zeštíhlovat. Každé další agendě Komory, ať už jde o matriku, vzdělávání koncipientů nebo advokátů, musí předcházet rozhodnutí, že ji zajistí stejný anebo ještě lépe menší počet pracovníků než dnes. Opakující se činnosti, které jde vykonávat mechanicky a snadno digitalizovat, musí Komora už dnes převádět do on-line prostoru. Inspirovat se přitom může u bank. Do nich téměř nechodíme. Většinu požadavků vyřizujeme přes internetové nebo mobilní bankovníctví. Dostupnost a kvalita bankovních služeb tím nijak netrpí.

Převod agend do on-line prostoru advokátní komoře ušetří výdaje za nájem kanceláří i za mzdy jejího aparátu, na který podle letošního rozpočtu plánuje vydat o dvacet milionů víc (65 mil. Kč) než v roce 2017 (44,3 mil. Kč). Ušetřené peníze z našich příspěvků pak bude moci vynaložit na vybudování uživatelsky přívětivého intranetu, na systém pro on-line hlasování v době sněmu odkudkoli a vůbec na všechno, co přinese budoucnost.

Co všechno vlastně budoucnost přinese? To nevím. S jistotou však vím, že přinese odpovědi na otázky, které si musí zodpověd-

né vedení advokátní komory klást už dnes. A jaké otázky to podle mne jsou?

- Jak a proč se během pěti, deseti, patnácti let změní česká společnost?
- Které sociální/ekonomické/profesní skupiny budou nejčastěji nastolovat nová témata? Budou jim lidé a firmy naslouchat, a pokud ano, proč? Budou mít tato témata sílu měnit společenský/právní/technologický vývoj, a pokud ano, jak rychle a kterým směrem?
- Jaké podnikatelské prostředí tu bude?
- Bude absolventů práv, koncipientů a advokátů přibývat/ubývat?
- Jak se promění věková struktura advokátů?
- Které moderní vzdělávací trendy z evropských právnických fakult a ze vzdělávání dospělých půjde převzít do školení koncipientů a advokátů?
- Jak digitalizace veřejné správy ovlivní chod soudnictví a advokacie?
- Které právní obory a proč se budou proměňovat nejrychleji? Po kterých vzroste poptávka a po kterých se naopak sníží?
- Které právní předpisy se budou měnit nejčastěji a proč?
- Půjde se svých práv domáhat snáze nebo hůře?
- S čím se budou klienti obracet na advokáty nejčastěji?
- Budou klienti nadále potřebovat služby advokátů při zakládání společností?
- Budou klienti advokáty vyhledávat, přestože všechny rozsudky budou od příštího roku zdarma dostupné na internetu?
- Co vedle zastupování před Nejvyšším, Nejvyšším správním a Ústavním soudem zůstane exkluzivní doménou advokátů a v čem a proč se jim budou snažit konkurovat ostatní profesní/podnikatelské skupiny? Budou v tom úspěšné, a pokud ano, proč? Jaké cíle mají tyto skupiny dnes, prostřednictvím jakých zákonů jich dosahují, jak se vyvinou během příštích

pěti, deseti, patnácti let a které z nich si advokacie může osvojit už nyní?

- Půjde změnám nastalým během příštích pěti, deseti, patnácti let čelit dnešními prostředky?
- Jak se na postcovidový svět a na příštích pět, deset, patnáct let připravují estonská (či ještě lépe a přesněji e-stonská), polská, německá, rakouská, slovenská, slovinská a chorvatská advokacie? V čem se u nich může ta česká inspirovat už dnes?

Advokátní komoru nechápu jako profesní komoru, jejíž jedinou činností má být „veřejná správa na úseku advokacie a tečka“, jak tvrdí někteří. Představenstvo Komory podle mne nemá být udržovací úřednickou vládou s takto omezeným mandátem. Jeho členové mají naopak mít ambici Komoru i advokacii posouvat. Být vizionáři, kteří si už dnes kládou podobné otázky a s předstihem nacházejí jejich řešení. Jedině tak nebudou advokáti zaskočení vývojem, k němuž v příštích letech určitě dojde.

Proto jsem začal na Bílé knize české advokacie pracovat. Rád bych ji zveřejnil ještě před letošním podzimním advokátním sněmem jako podklad k další diskusi. ●

JUDr. Tomáš Nahodil,
advokát

JUDr. TOMÁŠ NAHODIL
ADVOKÁT

ODBORNOST ADVOKÁTA,
ZKUŠENOSTI NOVINÁŘE.

Advokacie a rodičovství aneb jak to vše sladit

Členové advokátního stavu, tedy advokátní koncipienti a advokáti, jsou jen lidé jako všichni ostatní. Jejich specifikem je však to, že se musí podřít zákonu o advokacii a stavovským předpisům. Zpravidla také sní o své advokátní kanceláři, budování svého domova, zakládání rodiny a rodičovství a následně prarodičovství a tak dále. Stát se však rodičem není pro advokátní koncipientky a koncipienty vůbec snadná věc. A nelehké jsou i situace obdobné rodičovství, například pokud se náhle musíte postarat o starší členy rodiny nebo čelíte jiným životním překážkám. Mluvit budu však především o rodičovství, protože jej považuji za nejčastější řešenou otázku.

Jako vícenásobná matka o tom něco vím a musím bohužel konstatovat, že rozhodně nejde o procházku růžovou zahradou. Koncipienturu jsem plnila před více než 15 lety, nicméně vše je stále při starém. Děti jsem měla už na fakultě, v průběhu advokátní praxe se mi narodila poslední dcera. To vše bylo však možné jen s vypětím sil celé naší rodiny a svým dcerám bych tento postup rozhodně nikdy nedoporučila. Důrazně bych je odkázala spíše na jinou profesi.

Řeč je samozřejmě o nastavení výkonu praxe advokátního koncipienta v zákoně o advokacii. Ten je k advokátním koncipientkám uvažujícím o mateřství, respektive k progresivně uvažujícím advokátním koncipientům, kteří se chvályhodně chtějí zapojit do své otcovské role, značně nepřívětivý. A proč? Podle § 37, odst. 1, písm. e) totiž stanovuje

je jednu z podmínek zápisu advokátního koncipienta do seznamu koncipientů, kterou je sjednání pracovního poměru advokátovi, usazenému evropskému advokátovi, ke společnosti nebo k zahraniční společnosti na stanovenou týdenní pracovní dobu podle zvláštního právního předpisu. Stručně řečeno tedy od pondělka do pátku full - time, 40 hodin týdně. A zde je kámen úrazu. Týden nemá nafukovací počet hodin a není tedy možné při týdenní koncipientké pracovní době opečovávat malé dítě.

Jako mladá koncipientka nebo již jednou zmíněný moderní otec koncipient si tedy můžete "vybrat". Dítě nebo advokátní kariéra. Upřednostnit kariéru před dítětem však z dlouhodobé perspektivy často vede k tomu, že lidé litují svého rozhodnutí. Upřednostnit dítě je jistě z lidského hlediska dobré rozhodnutí, nicméně zakládá to ohromné profesní znevýhodnění žen oproti mužům, o dopadech na výměru důchodů nemluvě. Nebo se poohlédnete po jiné právní profesi mimo advokacii, což je samozřejmě také škoda. A existuje i další možnost, která není zdaleka tak neobvyklá, a to je nechat se někde zapsat jen formálně. A to je ta nejméně žádoucí varianta, protože smyslem advokátní praxe je získat praktické zkušenosti a naučit se aplikovat znalosti pod kuratelou svého školitele.

A pak není divu, že na pracovním trhu advokátní koncipienti chybí. Někde jinde totiž často nacházejí lepší pracovní podmínky. A zde se ptám, nenastal čas přizpůsobit se moderním evropským trendům na pracov-

ním trhu a umožnit koncipientkám a koncipientům pracovat na kratší pracovní úvazky? V této souvislosti by stálo za úvahu, zda by se v případě kratších pracovních úvazků protáhl počet let advokátní praxe tak, aby původní počet hodin byl zachován.

Nejsem sama, kdo se s touto problematikou potýkal v minulosti nebo ji řeší dnes. V průběhu svého advokátního života jsem potkala a stále potkávám mnoho mladých žen, které se musí rozhodovat, zda mít dítě nebo vstoupit do advokacie. Nebo své mateřství odkládají až do vyššího věku, tedy do doby, kdy plodnost klesá a fyzických sil je již také méně. Advokátky tedy mívají méně dětí než je průměr ve společnosti. Nechci hodnotit, zda je to dobře nebo špatně, protože ctím každého právo svobodné volby na uspořádání svého života. Nicméně jako advokáti bychom se kolegiálně mohli snažit usnadnit mladým lidem pracovní podmínky tak, aby se v konečném důsledku mohli i snáze rozhodovat o tom, zda se stanou koncipientkami a koncipienty, či nikoliv. Mladé advokátky, které přeruší svou praxi, málokdy svůj výpadek doženou na úroveň svých kolegů, kteří na rodičovskou neodešli. Zpravidla pak narážejí na pomyslný skleněný strop, a to už po celou dobu své dále pokračující kariéry. Přitom mluvíme o těch houževnatějších ženách, které svůj zápal pro advokacii nevzdaly.

Ostatně debata se chť nechť bude muset rozpoutat. Nepřekvapuje mě, že současné vedení komory, v jehož představenstvu je nyní devět mužů a pouze dvě ženy, problematiku dopa-

dající převážně na mladé koncipientky prostě nevidí nebo jí nevnímá jako něco, k čemu by se mělo nějak postavit, protože většina jejích členů něco podobného ve svém životě pravděpodobně nemusela řešit. Považuji tedy za vhodné začít o tomto tématu diskutovat a uvažovat o změně zákona o advokacii tak, aby umožnil koncipientkám a koncipientům uzavírat pracovní poměry i na kratší pracovní dobu než týden, a to dříve než bude z legislativního hlediska pozdě.

Jako senátorka jsem některými členy představenstva osočována, že zasahuji do samosprávy komory shůry. Není tomu tak a ráda vysvětlím proč. Nikdo jiný než zákonodárci totiž nemohou měnit zákon o advokacii a zde si troufám říct, že budoucí dialog advokátní komory s parlamentem (nemyslím tím dialog na twitteru, ale spíše ten u jednacího stolu) je nezbytný. Zde si dovoluji připomenout, že Česká republika nyní stojí před povinností přizpůsobit své právní předpisy, tedy i zákon o advokacii, Směrnici Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (dále jen "Směrnice"). Ta byla přijata v roce 2019 a stanovila tříletou lhůtu na implementaci členskými státy.

Směrnice se již podle názvu věnuje problematice, kterou jsem výše nastínila. Vedle úpravy otcovské, mateřské a pečovatelské dovolené se věnuje právě otázce pružného uspořádání pracovní doby. Cílem je nalezení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem zaměstnanců, kteří jsou rodiči dětí do 8 let

nebo pečujícími osobami, a to například zakotvením práva zaměstnanců žádat o pružnou pracovní dobu, rozvržením pracovní doby včetně práce na dálku nebo zkrácením pracovní doby. Zaměstnavatelé budou povinni tyto žádosti posoudit s přihlédnutím k potřebám jak svým tak i potřebám zaměstnanců. Zamítnutí žádosti bude potřeba odůvodnit.

Směrnice tedy otevírá možnost, aby zaměstnanci žádali o zkrácení pracovní doby. S tím však zákon o advokacii pro zaměstnané koncipientky a koncipienty nepočítá. Je tedy mou otázkou, jaký postoj má současné vedení advokátní komory k této výzvě? Jsme na implementaci směrnice připraveni?

Já osobně směr, který směrnice naznačuje, velice vítám, protože nejen mladým členkám a členům advokátní komory usnadní život a budou se snáze rozhodovat o tom, zda se budou moci této krásné profesi, jakou advokacie je, věnovat. Možnost zaměstnat koncipientky a koncipienty na kratší úvazky by pravděpodobně uvítali i ti advokáti, kterým by kratší úvazek zaměstnance postačil. Větší flexibilita na pracovním trhu by tak přinesla i vedlejší pozitivní dopady do života advokátů, kteří dosud advokátní koncipientky a koncipienty nezaměstnávali. Těším se tedy na debatu a doufám v budoucí zlepšení pracovních podmínek pro všechny. ●

Mgr. Adéla Šípová,
advokátka

Pokud chceme lepší advokátní tarif, musíme mít strategii a zbraně

Hned na začátku je třeba si přiznat, že žádné představenstvo České advokátní komory nemůže advokátům slíbit nový a lepší advokátní tarif. Jednoduše proto, že to není v jejich moci. Vždy se musíme doprošovat politiků. Konkrétně tedy Ministerstva spravedlnosti. Jako kandidát do představenstva tedy můžu maximálně slibovat, že se budu snažit za lepší advokátní tarif bojovat. Což je ale tak prázdný příslib, že jen těžko může uspokojit voliče advokáty. Proto si dovoluji předestřít, jak cíle dosáhnout.

Nejprve však k tomu, proč se vlastně nepodařilo advokátní tarif v klíčové části sazeb mimosmluvních odměn ustanovení § 7 od roku 2006 novelizovat, ale naopak došlo k dílčímu snížení pro některé případy, a to novelou z roku 2014, kdy se v advokátním tarifu objevilo ustanovení § 14b. Odpověď je „politika“.

Po ekonomické krizi z roku 2009 se v médiích začalo stále častěji řešit téma soukromých exekutorů, bagatelních dluhů a jejich navyšování o další náklady. Noviny přinášely různé excesivní příběhy, které měly zaujmout čtenáře, ale s pravým stavem věcí neměly moc společného. Vedlo toho ale začala média poukazovat i na skutečné systémové vady. Ty ostatně vedly i k tomu, že v roce 2013 Ústavní soud zrušil paušální „čtyři osm čtverku“.

Zásah Ústavního soudu i následnou reakci Ministerstva spravedlnosti v podobě nové-

ho ustanovení § 14b advokátního tarifu lze vnímat jako důvodný. Ano, formulářové žaloby a hromadné vymáhání pohledávek v řádu desítek tisíců případů vedlo objektivně k tomu, že náhrada nákladů řízení nesloužila k náhradě nákladů řízení, ale jen ke zvýšení příjmů žalobce. Tedy nešlo to ani do kapes nás advokátů. U některých druhů pohledávek se pak dalo i domnívat, že ekonomickým impulzem k žalobám nebylo vymáhání jistiny, ale náhrada nákladů řízení. To bylo pochopitelně špatně a bránit tuto pozici byl nemožný úkol. Zde došlo dle mého názoru k první chybě. Tuto pozici jsme neměli nikdy hájit.

Česká advokátní komora se však rozhodla pro obranu. Činila tak však navíc nikoliv jako obhájce advokátů, ale jako obhájce velkých věřitelů, což byla další chyba. Tomu pak nepřidalo ani to, že čelní osobnosti komory byly skutečně advokáty těchto velkých věřitelů a dané pohledávky vymáhaly právě jejich kanceláře. Že se pak tyto osoby ještě zapletly do vydávání stovek tisíců nicotných rozhodčích nálezů, je už jen smutným faktem, který jim v politické bitvě moc sympatií nepřidal.

Tím jsme se jako advokáti dostali do pasti. Nechali jsme totiž celou debatu zarámovat tak, že jde o odměny advokátů věřitelů. Zcela se opomnělo, že advokáti stojí i na druhé straně. Že nejde o odměny advokátů, ale o náhradu nákladů řízení pro klienty. Pro úplně obyčejné a konkrétní lidi. Že nejde o pár stovek velkých korporací a překupníků pohledávek se sídlem na Seychelách.

Utrpěli jsme tedy mediální i faktickou prohru, když jsme si v roce 2014 nechali negativně zasáhnout do advokátního tarifu, který se od roku 2006 nezměnil. A prohráli jsme si to sami.

Důvod prohry byl v hájení neudržitelné pozice v podobě zájmů velkých věřitelů, tedy hrstky klientů hrstky advokátů, ale s plnými hrstmi peněz. Přístup k problému neměl být prodlužnický, nebo prověřitelský. Měl být proadvokátský a proklientský. Omezení neudržitelných náhrad nákladů řízení v případě formulářových smluv mělo být kompenzováno zvýšením sazeb mimosmluvních odměn z tarifních hodnot či jinou pozitivní úpravou.

Poučením by tedy mělo být, že vedení komory musí bojovat za všechny advokáty a jejich všechny klienty, nikoliv jen za ty své. Takový střet zájmů prostě vede k neúspěchu a poškozuje i ostatní advokáty. Osobní byznysové zájmy členů představenstva musí jít stranou. Druhým poučením je, že je třeba budovat i vhodný mediální obraz.

Nebudeme si nic nalhávat, jako advokáti nebudeme nikdy veřejností milováni, ale přesto se dá s veřejným míněním pracovat. A musíme s ním pracovat. Protože politici jsou na veřejném mínění a voličích závislí. Který z politiků najde odvahu říct voličům, že zvýší odměny advokátů? Do toho se nikdo nehrne. Zvláště, když komoru budou reprezentovat osoby, které se staly ikonami obcho-

dů s dluhy a protiprávními exekucemi. To je prostě pro politiky výbušná kombinace a tak téma nechávají ležet.

Je na nás advokátech, abychom pracovali na veřejném mínění a vysvětlovali, že advokáti tu jsou na pomoc lidem, že zvýšení advokátního tarifu ve výsledku vede k větší a lacinější dostupnosti právních služeb tam, kde má klient oprávněné zájmy. Je na nás, abychom téma odměn advokátů nově zarámovali jako cestu ke spravedlnosti pro obvyčejné klienty a jako součást boje proti dluhům, lichvářům a neoprávněným exekucím, což jsou témata, která ve společnosti rezonují. Je taky na nás, abychom nabídli veřejnosti jinou tvář. Tím dané téma politikům trochu zpřístupníme a umožníme jim nám snadněji vyhovět.

Měli bychom však být připraveni na politiky i tlačit, protože změna advokátního tarifu bude mít i dopad na veřejné finance. Stačí se podívat na schodky státního rozpočtu a je jasné, že nás čekají dlouhé roky protiargumentů, že je třeba šetřit a že není kde brát. Bohužel jsme jako advokáti ukázali slabost, když jsme se nechali od roku 1997 ponižovat povodňovou daní a nebyli jsme schopni s ní politicky či právně zatočit. A Ministerstvo spravedlnosti o této naší slabosti ví. Proto bychom měli umět nastínit, co se stane, když politici naše volání nevyslyší.

Umíme ochromit fungování justice. Nikdo nás nemůže nutit dělat ex offio a opatrovníky

tak, abychom při svědomité práci museli dané činnosti de facto financovat ze svého.

Argumentů a důkazů, jak narostly ceny od roku 2006, umíme předložit nespočet, ať jde o nájmy, mzdy, energie, o tom není třeba nikoho přesvědčovat, to je holý ekonomický fakt. Oprávněnost našeho požadavku na zvýšení advokátního tarifu je tedy neoddiskutovatelná a po 15 letech bez změny nám nikdo nemůže takový požadavek vyčítat jako hamižnost. Potřeba to je navíc zcela akutní, protože se na nás řítí postcovidová inflace. Nemůžeme akceptovat argument, že není na zvýšení advokátního tarifu kde brát, protože státní kasa je prázdná, když to je stát, kdo roztočil kola inflace. Náš požadavek je důvodný a spravedlivý.

Pokud tedy chceme lepší advokátní tarif, musíme umět přesvědčit politiky. K tomu potřebujeme vylepšit náš obraz u veřejnosti. Změnit emotivní vnímání tématu z „nenazraní právníci chtějí více peněz“ na „potřebují peníze na pomoc lidem, aby je ochránili před bezprávím“. Ministerstvu spravedlnosti umíme předložit naprosto jasné a jednoduché ekonomické argumenty, proč je úprava z roku 2006 neudržitelná. Musíme ale umět odpovědět na případnou snahu nás odbýt otázkou: „Nebo co?“ ●

Mgr. Petr Němec,
advokát a zapsaný mediátor

Moderní trendy v právních službách

Velmi dobře si vzpomínám na léto roku 2016. Seděl jsem tehdy s kolegou na jedné mezinárodní právní konferenci v pražském hotelu Hilton a tématem panelové diskuse byly nové trendy v poskytování právních služeb a inovace v právních službách. Oba jsme tehdy celou diskusi sledovali nevěřičně, až s nechutí. Oba jsme byli připraveni hájit hodnoty tradiční advokacie za každou cenu. Měli jsme pocit, že budoucnost advokacie v podání řečníků konference je v akutním ohrožení a nevypadá kdovíjak růžově. Vyznění bylo jednoznačné – do budoucna můžeme čekat, že díky novým technologiím přijdeme jako advokáti o valnou část naší právní práce. Od oné konference uplynulo už více jak pět let, oba jsme i nadále advokáti a práce máme dost. Nicméně řada z trendů popsaných tehdy na konferenci se naplnila. Ceny šly dolů, konkurence narostla, ubylo osobních porad a jednání, narostla důležitost online prostřední, ale i význam nových technologií, lidé pracují více z domu a klienti si řadu každodenní právní práce dělají interně.

V oboru právních služeb můžeme v posledních letech pozorovat několik obecných vývojových trendů. Počet advokátů neustále roste a s tím i konkurence na trhu. Rozpočty klientů na právní služby klesly. Naopak narůstá důležitost velkých lokálních podnikatelských skupin jako klientů pro zdejší advokáty. Souvisí to i s tím, že významní čeští podnikatelé dnes již běžně expandují do zahraničí a své skupiny řídí z České republiky. Významné lokální podnikatelské skupiny budují velké interní právní týmy, kam často lákají i velmi seniorní a zkušené advokáty. Nároky klientů se

zvyšují, byť hodnota právních služeb obecně klesá. Trendem je specializace advokátů, ale i celých advokátních kanceláří a jejich týmů. Požadavky klientů na efektivitu a složení týmu narůstají. Klienti často vyžadují závazné odhady už i u drobných právních porad nebo projektů. Advokátní kanceláře se snaží výrazně šetřit na nákladech, tlak na větší efektivitu právních služeb neustále roste. Mladá generace advokátů již nechce trávit život v kanceláři a vyžadují větší rovnováhu mezi životem soukromým a pracovním. Klienti si zvykli, že advokát je díky chytrým telefonům prakticky neustále k zastížení a považují to za standard. V neposlední řadě pak narostla důležitost advokátních systémů, IT obecně, využívání online komunikačních platform a online fakturace a zadávání odvedené práce.

Zdá se, že právě elektronizace, digitalizace, inovativnost a modernizace poskytování právních služeb, jakož i obecně vliv nových technologií na každodenní práci advokáta, je hlavní trend, který lze v poslední době pozorovat. Paradoxně nejvíce k urychlené elektronizaci advokátního sektoru nechtěně přispěla nedávná pandemie covidu-19, která si vynutila zásadní změny ve fungování advokátních kanceláří, ale i interní změny v procesech na straně klientů.

V poslední době můžeme pozorovat několik úzce provázaných trendů modernizace poskytování právních služeb, které spojuje intenzivní využívání moderních technologií.

- Zintenzivnilo se používání mobilních pracovních nástrojů od mobilních telefonů, přes laptopy až po tablety. Díky tomu narostla datová náročnost a nutnost mít veškerou klientskou dokumentaci dostupnou 24 hodin denně v online podobě.
- Vzrostla role kvalitní IT podpory advokátních kanceláří, ale i klientů. Papírové klientské spisy přestaly stačit. Vznikají přehledné online spisy, které jsou přístupné kdykoliv a odkudkoliv. I v případě větších projektů, jako jsou data roomy, mezinárodní arbitráže nebo interní šet-

ření se veškerá dokumentace ukládá na online úložiště a nikoliv jen v papírové podobě jako kdysi.

- Komunikace s klienty včetně podepisování smluv a jiných dokumentů se přesunula do on-line prostředí, stejně tak jako fakturace, která je vedena již standardně elektronicky. Advokátům tak ubývá práce s hotovostí a přijímání peněz na pokladnu je již spíše výjimkou.
- Ke komunikaci s úřady a soudy jsou využívány prioritně datové schránky, podatelny jsou využívány spíše výjimečně a jen z konkrétních důvodů. Mladší kolegové v kanceláři už ani netuší, k čemu sloužil fax.
- Advokátní kanceláře tisknou méně a méně, dokumenty jsou předávány přes dálková úložiště nebo na datových nosičích. Tisknou se pouze dokumenty, u kterých je to nutné. Dochází k elektronizaci archivů advokátních spisů, ubývá papírových dokumentů v archívech.
- Advokáti si zvykli, že pracují často z domova nebo vzdáleně i ze zahraničí, aniž by byli fyzicky přítomni v kanceláři. Narostla důležitost online aplikací pro konferenční hovory, které nahradily osobní jednání u klientů nebo v kancelářích. Vzrostly tím nároky na datové přenosy a jejich zabezpečení. Ubyly tak rovněž náklady na zahraniční pracovní cesty. Dokonce i právní školení a konference se dnes konají online.
- Velikost kanceláře průměrného advokáta se zmenšila. Díky menšímu počtu lidí v advokátních kancelářích a menšímu počtu osobních jednání často advokáti zjistili, že nepotřebují využívat tak velké prostory a mít takový počet jednacích místností. Trendem je zmenšování velikosti jednotlivých kanceláří, zřizování domácích pracoven; některé kanceláře se dokonce vracejí k využívání tzv. open space. Roste oblíbenost ad hoc pronájmu větších externích prostor pro větší klientská a interní jednání. Některé kanceláře si technické vybavení pouze pronajímají nebo využívají leasingu.

- Dalším trendem je větší popularita časově náročných úvazků, nárůst externích spolupracovníků kanceláře po mateřské či rodičovské dovolené často bez nároku na vlastní kancelář. Mladší advokáti/advokátky pak hojně preferují možnost částečného úvazku, práce online spojené s cestováním.
- Snad všechny kanceláře bez ohledu na velikost využívají některý ze sofistikovaných advokátních IT systémů. Takový systém je pak technickým srdcem kanceláře, když zajišťuje v reálném čase vše od vedení klientských spisů, přes archiv a evidenci související komunikace a zpráv z datových schránek, fakturaci až po evidenci odvedené práce. Nové advokátní systémy pak již dovedou stahovat data z externích datových zdrojů a sledovat nastavené události v klientských spisech.
- V rámci snahy o snižování nákladů a nárůstu efektivity pak dochází k outsourcingu některých procesů a služeb advokátní kanceláře. Kupř. u interního šetření pro klienta jsou využívány služby externích poskytovatelů datových analýz.
- Nová technická revoluce v advokacii a poskytování právních služeb obecně pak s sebou nese ale i nová rizika a negativa, kterými je narůstající závislost na technologiích a datech. Jakýkoliv výpadek v datových přenosech pak dovede každému advokátovi zásadním způsobem zkomplikovat život. S tím pak také souvisí velký důraz na zabezpečení takových dat a riziko neoprávněného přístupu ke klientským datům a jejich zneužití. Aktuálně se můžeme dokonce setkat s případy tzv. ransomwaru, kde jsou advokátům ukradena klientská data a tito jsou následně vydírání, aby zaplatili výkupné, jinak o cenná data klientů trvale přijdou.

Poslední vývojovou fází v technické revoluci poskytování právních služeb je využívání tzv. umělé inteligence (Artificial Intelligence). V České republice je využívání umělé inteligence v advokacii zatím spíše v plenkách, zato v USA i západní Evropě se již v rámci poskytování právních služeb běžně využívá. Podobný trend lze očekávat v dohledné době i v České republice.

V praxi se umělá inteligence využívá v oblastech, kde je možné využít automatického

zpracování dat. Právě z těchto důvodů se v oboru právních služeb využívá tam, kde se advokáti moří s velkým množstvím dokumentů a dat obecně.

Logicky pak nachází umělá inteligence využití v případech právních auditů (tzv. due dilligence), kde jsou advokáti nuceni v rámci transakcí studovat a hodnotit velké množství právních dokumentů. Takové moderní systémy dovedou velmi rychle analyzovat příslušné korporátní dokumenty a vyznačit problémové pasáže, které jsou pro právní audit zásadní. Podobně je možné umělou inteligenci využít i v případech analýzy e-mailové komunikace či dokumentů v rámci interního forenzního šetření.

Technologie s využitím umělé inteligence nachází rovněž využití v případech automatizace prostřednictvím inteligentních formulářů. V praxi se může jednat třeba o přípravu stovek výpovědí pro zaměstnance v rámci hromadného propouštění, případně dohod o rozvázání pracovního poměru.

Využití umělé inteligence má ale kupodivu budoucnost i v případech sporné agendy, často označované za „litigace“. Už dnes existují v zahraničí právní systémy, které jsou s využitím umělé inteligence schopny na základě dostupnosti informací o starých soudních případech predikovat pravděpodobnost výsledku konkrétního běžícího soudního sporu. Dokonce existují aplikace, které za využití umělé inteligence dovedou analyzovat dosavadní rozhodovací praxi konkrétního soudce či senátu a na základě toho predikovat výsledek soudního sporu a předvídanou právní argumentaci, kterou v rozsudku použije. Stejným způsobem pak tyto systémy dovedou advokátovi poradit, jak vést konkrétní soudní spor u konkrétního soudce za využití jeho dosud vydaných soudních rozhodnutí a tam použité argumentace. Obdobným může být využití umělé inteligence pro sofistikovanou analýzu dostupné soudní judikatury a mapování jejího vývoje během let, což může být často advokátovi velmi prospěšné při přípravě vyjádření pro soud. V zahraničí existují dokonce systémy, které dovedou analyzovat právní argumentaci, kterou konkrétní advokát protistrany použil v minulých případech, které zastupoval, a na základě toho připravit advokátovi vhodnou právní argumentaci pro soud.

V USA pak nově existuje několik právních projektů, které využívají umělé inteligence v oblasti průmyslových práv. Konkrétně pak zejména v rámci procesu přihlašování patentů či ochranných známek, kde je třeba činit běžně velkou rešeršní práci jako přípravu pro proces samotné registrace.

V neposlední řadě pak je možné umělou inteligenci využít pro zrychlení, zefektivnění a optimalizaci procesů samotné advokátní kanceláře, třeba při online fakturaci či tvorbě standardní inteligentní dokumentace kanceláře jako jsou smlouvy s klienty a jiné typizované dokumenty.

Využití moderních právních systémů s umělou inteligencí je samozřejmě budoucností i pro interní právní oddělení samotných klientů, v první řadě zejména těch nadnárodních a globálních. Zavedení technologií umělé inteligence zejména u společností, které pravidelně nakupují jiné společnosti po celém světě, může znamenat výrazné úspory na nákladech za právní služby ale i zrychlení a zkvalitnění právních auditů cílových společností.

Jak se říká: „Vývoj nezastavíš.“ Nelze čekat, že každý advokát je schopen pravidelně sledovat moderní trendy v poskytování právních služeb. Tady by měla pomoci i Česká advokátní komora, která by se měla ujmout role aktivního informátora a školitele o moderních trendech v advokacii. Je k tomu dostatečně vybavena už i tím, že má své zastoupení v Bruselu a je v pravidelném kontaktu s ostatními komorami v zahraničí.

Nezbývá, než věřit, že moderní trendy v poskytování právních služeb přispějí nejen k lepší kvalitě, efektivitě a včasnosti právních služeb, ale i spokojenosti klientů. A nám advokátům snad pomohou ušetřit čas a snížit náklady. ●

Ladislav Smejkal,
Partner,
Dentons Europe CS LLP

大成 DENTONS

Kvalitní komunikace klíčem (nejen) ke komoře

Základním kamenem úspěšné spolupráce, a to nejen v advokacii, je dobře zvládnutá komunikace. Měli bychom si naslouchat, vzájemně respektovat své názory a vycházet si vstřícně zvláště v momentech, kdy druhá strana přináší řešení problému, které sice nenapadlo nás, ale je přitom lepší než to naše. Ega často musí jít stranou. Jedině tak se můžeme dohodnout na výsledku, který bude nejen funkční a prospěšný pro všechny zúčastněné, ale s trochou štěstí v nich bude také probouzet nadšení ve společné činnosti pokračovat.

V naší platformě Komora 2.0 bychom chtěli postupně změnit fungování České advokátní komory tak, aby byla její komunikace jasnější, obsahově užitečnější a srozumitelnější – zkrátka aby od ní advokáti získali potřebné informace, a v případě potřeby se na ni s důvěrou obraceli. Protože pevně věřím, že aby člověk změnil celek, musí vždy nejdříve začít u sebe, dlouhodobě se snažím dodržovat zásady funkční komunikace, které bych chtěl zavést i v srdci české advokacie. Jaké to jsou?

Buďte srozumitelní

Zažil jsem to už víckrát. Jste na jednání s klienty a s advokátem protistrany se pustíte do čilé diskuse nad zněním smluvní dokumentace. Právní termín střídá právní termín a na první pohled všechno šlape jako na drátkách. Jeden z klientů se však začne podivně ošívát. Postupně přestane mluvit a už jen poslouchá. V půlce jednání se klient konečně svěří, že polovině dnes probraných termínů vlastně vůbec nerozumí. Tak se zastavíte a proberete s ním problémové termíny. A celé jednání skončí shodou na finálním znění projednávaných smluv. Konec dobrý, všechno dobré...

Být to tak ale nemuselo, kdybychom si dali jeli po své komunikační lince, už dávno zatížené profesní deformací. Nesrozumitelnost v rámci komunikace navíc ani zdaleka neznamená jen používání termínů, kterým váš protějšek nerozumí, ale také předjímání toho, že má informace nebo vzhled do problematiky, o které v praxi nemá tušení. V takové chvíli nemá na řadu přijít pocit svrchovanosti a osobního vítězství, ale naopak solidarity a porozumění. Vysvětlujte. Předjedete tak situacím, kdy kvůli nedorozumění dojdete do bodu, kdy s vámi druhá strana přestane mluvit, přestane se o vaši práci zajímat a vy si budete jen těžko obhajovat, proč za dobu spolupráce děláte jen miniaturní pokroky.

Buďte empatičtí

U nás v kanceláři stále přemýšlíme, jak zlepšovat naše služby. Nové nápady vždy nejdříve rozebereme a zjišťujeme na ně zpětnou vazbu. Pak je teprve implementujeme. Nebylo to tak ale vždycky. Před 10 lety jsme vymysleli službu pro začínající podnikatele, která nám přišla skvělá. Neustále jsme ladili její detaily, vychytávali web a přemýšleli o ní dnem i nocí, ale jenom interně, bez ověření na trhu. Když jsme s tím pak s velkým očekáváním vyšli ven, zájem byl minimální a my jsme si kromě zklamání odnesli cennou lekci, že zjišťovat názor cílové skupiny je zcela zásadní. Nebo ještě lépe – zajímat se o názor lidí, na kterých skutečně záleží.

V rámci komunikace komory vůči advokátům je klíčové zamyslet se nejen nad „jak“, ale také nad „co“. Snadno to můžu ilustrovat na příkladu pravidelných zdrojů informací, které se k nim dostanou. Jsou hned čtyři. Advokátní deník, Bulletin advokacie, Newsletter a Rychlé zprávy z představenstva.

A k tomu ještě mailing s pozvánkami. Na papíře to zní skvěle. Málo toho není. Za takovou nálož pravidelného obsahu by se nemusel stydět větší e-shop. Ale je právě kvantita tím správným kritériem, na které bychom se měli při vyhodnocování užitečnosti ptát? Není výrazně lepší otázka, zda Rychlé zprávy neznamenaají jen to, že je všichni rychle zavřou? Ptal se advokátů vůbec někdo, co je reálně zajímavá a o čem by se tím pádem chtěli dozvídat? Vzhledem k tomu, jak kritické hlasy zaznívají stran informovanosti advokátů o dění na komoře si dovolím předpokládat, že možná ne. A pak je otázka, zda nenastal čas se zeptat, použít trochu empatie a brát v potaz názory těch, ke kterým komora informace směřuje, abychom společně mohli tvořit užitečný obsah, který bude nejen čtivý, ale hlavně čtený.

Nebojte se zkoušet nové cesty

Četl někdo z vás záměrně obchodní podmínky nějakého e-shopu? A teď nemyslím, když to byla práce pro klienta, ale jen tak, když jste nakupovali. Ve většině případů jsou napsané nudně. Přitom jde o text, který se dostane ke každému zákazníkovi daného obchodu. Obchodní podmínky je možné napsat úplně suchopárně, nebo naopak zábavně a svěže – a obojí je stejně věcně správně. Rozdíl v dojmu, který v nakupujícím takový text zanechá, už úplně stejný není. Získá dojem, že vám na něm více záleží, protože jste ušli ten krok navíc, který jste vůbec dělat nemuseli. Rozhodli jste se být jiní, abyste mu vyšli vstříc. Proto se v KROUPAHELÁN snažíme všechny výstupy formulovat tak, aby se kromě srozumitelnosti takřkajíc pěkně četly – aby byly pro naše klienty nebo jejich zákazníci alespoň trochu snesitelné a někdy snad i zábavné.

Jednou z nejjednodušších výmluv, proč něco neměnit, je věta: „Vždyť jsme to tak dělali vždycky.“ Ale svět advokacie se mění a společně s ním se mění i potřeby advokátů – zajímají je jiné informace, podané jiným způsobem, a postupem času také jinými kanály. A nám to nemůže být jedno, protože chceme docílit toho, že advokáti budou komoru vnímat více jako partáka (což má zase poměrně zásadní vliv na to, jak pak advokáty vnímá veřejnost). Nemyslím si, že bychom se měli fixovat na to, že advokáti o komoru nemají zájem, a proto je snaha o jakoukoliv změnu zbytečná. Komora by se naopak měla snažit pro své fungování nadchnout a neustále hledat cesty, jak se svým členům přiblížit. Když komunikační kanály nefungují, je třeba revidovat jejich výběr. Když advokáti mají dojem, že se k nim informace nedostávají, je třeba se zamyslet nad srozumitelností komunikace. Jestli si členové organizace neváží vaší práce, možná ji jen nezvládáte správně komunikovat, což je třeba změnit.

A na podzimním sněmu České advokátní komory právě k takové změně budete mít šanci. ●

Mgr. Pavel Kroupa,
advokát,
KROUPAHELÁN advokátní kancelář, s.r.o.

Ministerstvo advokacie nebo babysitting advokátů?

Jedním z témat, které advokátní obcí při vyjasňování postojů před letošním sněmem rezonuje, je otázka pojetí toho, jaká má vlastně být role České advokátní komory v životech advokátů.

Postoj aktuálního představenstva i jejich současných kandidátů se staví proti pojetí ČAK jako servisní organizace pro advokáty, a akcentuje spíše pojetí komory jako „Ministerstva advokacie“, které má plnit především svou správní, kontrolní a kárnou funkci.

Je nepochybné, že všechny tyto aspekty činnosti komory jsou nepostradatelné a představují naprosto stěžejní pilíř, který má advokátní komora důstojně nést.

Jen by to tímto opravdu nemělo skončit.

Těžko přeci mohu jen kontrolovat a kárat, aniž bych se zároveň ujistil, že jsem dal těm, které kontrolovat a kárat mám, vhodné a komplexní nástroje pro to, aby bez větších obtíží mohli pravidla znát a dodržovat.

V tomto ohledu je to podobné s tím, jak vedeme advokátní kanceláře. Ve chvíli, kdy přestane být kancelář jen o mně, potřebuji vymyslet a ostatním srozumitelně a efektivně předat spoustu informací. Když objevím, že naše výstupy nevypadají jednotně, dojde mi, že potřebujeme formátovací směrnici. Když zjistím, že trávím hodiny nad tím, že z různorodých zápisů několika lidí složitě tvořím srozumitelný výkaz práce pro klienta, uvědo-

mím si, že je třeba si systém evidence sladit. A když klientovi reaguje kolega ke smlouvám vždy do druhého dne společně s již hotovým výstupem, zatímco u jiného kolegy na nemovitostech se překvapený klient po pár dnech připomíná, napadne nás, že i reakční doby a styl komunikace s klienty musíme sjednotit. A protože se nad procesy v kanceláři zamýšlíme, přijdeme každou chvíli na další příklad toho, co by bylo vhodné si ujednotit. A než se nadějeme, máme sice na všechno pravidla, ale lidé se v nich začnou ztrácet a logicky postupně přestanou některá z nich řešit. Ale já potřebuji pravidla nejen mít, ale také zajistit, aby se k lidem srozumitelně a jednoduše dostala.

A přesně v tomto ohledu z mého pohledu nestačí říct, že „když budete hledat, tak informace najdete“, byť je to v určité míře pravda. Je třeba se ptát, jestli forma sdělení informací je dobře zvolená, a jestli existuje něco, co by všem pomohlo se v tom tak nějak snadněji zorientovat.

U nás v PURE Legal je to oblast, na které pořád ještě makáme, a doufám, že vždycky budeme. Ptáme se lidí, jestli je napadá, jak procesy zlepšit. Nemám patent na všechny zlepšováky, a často ostatní přijdou s něčím, co dává obrovský smysl, protože se na věci dívají zase z jiných stránek – zakomponovat je pak nestojí zase tolik času nebo energie, a přitom přinesou žádané zefektivnění.

A přesně tenhle přístup by se mi líbil u České advokátní komory.

Uznat, že pravidla sice tak nějak máme, ale že jsou nepřehledně roztržena po několika předpisech, lišácky zakutána na různých místech webu ČAK, občas pomíjivě problesknou v několika různých kanálech, kterými ČAK komunikuje, a ta nejpraktičtější jsou často k ulovení jen bdělým jedincům v rámci individuálního sdělení zkušeností v různých skupinách na sociálních sítích.

Věnovat energii tomu, že se budeme ptát a zajímat, co advokáti od komory potřebují, jaké informace je zajímají, a v jakých formách a kanálech by je nejnázne měli dostávat. Ne si jen říct, že informace i kanály existují, a že tím to končí, protože advokáty to očividně moc nezajímá. To je jako přednášet, vidět, že to nikdo moc neposlouchá, a spokojit se s konstatováním, že je to jejich problém. Za mě je správnější se zamyslet nad tím, jestli předávám užitečné informace, a jestli neumím obsah, ale i formu upravit tak, aby to ty, kterým je to určeno, zajímalo.

A pak ty poznatky uvést do praxe.

Já vím, že to je práce navíc. Ale pokud máme budovat komoru, která je tady spíše pro advokáty, a ne jen na advokáty, ta rozumně pojatá servisní část k tomu neoddělitelně patří.

Ten servis přitom nevidím vůbec jako „babysitting“ advokátů, jak občas v obavách o to, jestli se ta pomoc příliš nezvrhne, zazní. Vidím ho v poskytnutí přehledných, ucelených a nápomocných nástrojů pro advokáty tak, aby jim komora do rozumné míry

ubrala starosti se zajištěním organizačních věcí, a oni se tak mohli soustředit na to, co je opravdu podstatné – poskytování kvalitních právních služeb klientům.

První krok v tomto směru dáváme s kolegy z Komory 2.0 dohromady sami. Nechceme si jen stěžovat, co komora nedělá, chceme reálně ukázat, jak by to šlo dělat lépe, aniž bychom zruinovali rozpočet ČAK, což je další častý argument proti tomuto přístupu.

Advokáti se za svůj profesní život dostávají do stále stejných situací, při nichž nakonec každý trošku zmateně a časově náročně loví praktické informace ke všemu, co je třeba zařídit. Třeba samotná chvíle, kdy se stanu advokátem. Nebo když se mi rozrůstá rodina, a potřebuji advokacii vhodným způsobem zkombinovat se vším, co se s narozením dítěte pojí. Nebo třeba když mi začne být výkon samostatné advokacie příliš těsný a rozhodnu se přejít na podnikání v rámci s.r.o.

Není přitom otázkou astronomických nákladů dát na web ČAK ucelené informace k tomu, na co se vyplatí nezapomenout. Víme to, protože třeba konkrétně tyhle věci zvládneme ve volném čase i my v Komoře 2.0, a některé jsme již publikovali (např. steplisť pro začínající advokáty).

Jiným příkladem mohou být třeba otázky a odpovědi ke specifickým otázkám při ověřování podpisů, steplisť pro advokátní úschovy, databáze kárných rozhodnutí na webu s možností snadného vyhledávání, nebo

třeba online dostupná školení pro členy ČAK. Nejen právní, ale třeba i opravdu užitečná školení o tom, jak vést vlastní praxi, jak na marketing advokátní kanceláře, nebo jak přistoupit k jejímu finančnímu řízení.

Z mého pohledu by takový přístup udělal obrovský krok směrem k tomu, že advokáti budou od komory dostávat něco, co ocení. Ušetříme jim čas, a často i omyly a chyby – a to je přece dobře i pro advokacii jako takovou.

Je pravda, že přístup ČAK k advokátům vždycky nezbytně bude komplikovaný tím, že cokoli chceme, aby vedení komory zajistilo a udělalo navíc, i třeba v tomto servisním ohledu, čekáme, že vlastně udělá advokát pro dobro své vlastní konkurence. A to je, uznávám, trošku rozporuplný požadavek. Ale právě tady vstupuje do popředí důležitost schopnosti vnímat ten komorový „bigger picture“. Že nejde jen o to, že ve svém čase pomáhám ostatním advokátům, aby ušetřili čas, a více jim ho zbylo na klienty a rozvoj jejich kanceláří. Ale že součástí toho, že chci být v orgánech komory, je i myšlenkové nastavení v tom smyslu, že je mojí prací starat se o advokacii jako takovou.

A svou konkurenční výhodu přece nemusíme stavět na tom, aby si ostatní taky prošli stejným neobratným procesem zmateného zjišťování informací. Ale na tom, že moje přidaná hodnota jako advokáta je v odbornosti a přístupu ke klientům, a s respektem vůči času kolegů některé věci v rámci komory

nastavit tak, aby se advokáti mohli v klidu věnovat kvalitnímu poskytování právních služeb.

Protože tak získáme advokáty o něco méně vystresované, o něco méně chybující, se špetkou více času na klienty, odpočinek nebo vzdělávání, a tím uděláme myslím docela přínosnou službičku i advokacii jako takové. A to stojí za to, ne? ●

**JUDr. Michala Plachká, LL.M.,
advokátka,
PURE Legal s.r.o., advokátní kancelář**

Pojďme (z)měnit obraz advokacie ve společnosti!

Neznámý tazatel: „A co vlastně děláte?“

Neznámý advokát: „Jsem advokát.“

Neznámý tazatel: „Advokát? Jako opravdu? A to Vám nevadí dělat takovouhle divnou práci? Vy umíte takové ty právní kličky, že jo?“

Neznámý advokát: „Kličky? No já se spíš vnímám po většinu času jako úředník, který pořád něco píše a čte...“

Neznámý tazatel ho přeruší: „Advokáti, to já znám! Těm jde jen o jejich palmáře a spravedlnost je vůbec nezajímá...“

Neznámý advokát: „No, s tou spravedlností je to opravdu složité... Ono právo...“

A takto nějak by se dalo pokračovat.

Takovýchto a podobných rozhovorů jsem zažil nebo vyslechl mnoho. Ne každý smýšlí o advokátech a advokátech podobně, ale obávám se, že pro většinu společnosti představujeme spíše nutné zlo než někoho, na koho se mohou s důvěrou obracet, někoho, kdo pro ně představuje důvěryhodného partnera, který jim může, ale hlavně chce pomoci, pomoci mj. zorientovat se ve spleti zákazů, příkazů a nařízení, kterých je (určitě nejen) české právo plné.

Když jsem se v roce 1996 vlastně „z donucení“ přihlásil ke studiu na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, bral jsem to jen jako splnění povinnosti k rodičům, kteří chtěli, abych zkusil přijímací zkoušky na co nejvíce vysokých škol. „Práva“ jsem fakt studovat nechtěl, bavila mě tehdy historie a němčina a chtěl jsem se stát učitelem. Na vysněnou „fildu“ jsem se nedostal, na „peďák“ ano. „Hurááá, budu učitel“, říkal jsem si tehdy! Fakt, že jsem byl přijat i ke studiu na „právech“ v Praze mě zprvu nechal zcela chladným. Už ani nevím přesně proč, ale nakonec jsem se rozhodl studovat právo. A dobře jsem udělal!

Studium práva jsem však spíše protrpěl, moc mě to nebavilo, měl jsem pocit, že přednášející neumí látku srozumitelně vysvětlit... navíc jsem na školu dost kašlal, však to znáte.

Velký zvrat nastal v roce 2002, když jsem nastoupil na svou první studentskou stáž do jedné velké mezinárodní advokátní kanceláře. Práce mě opravdu bavila. Najednou jsem začal chápat, že právo je obor velmi praktický a vůbec ne tak teoretický, jak jsem si díky studiu myslel. Právo bylo najednou všude. A vůbec nejvíce mě fascinovalo, kolik lidí potřebuje advokáta nebo právníka, a jak může být tato práce důležitá a užitečná. Právo mě úplně pohltilo...

Po pár letech tvrdé dřiny jsem měl naopak práva plně zuby. Často jsem se sám sebe ptal, zda je to práce pro mě a zda budu schopen takovouto práci dělat dlouhodobě. Právo bylo pro mě v té době jen práce a zase práce, často mechanická, spíše administrativní, s velkým důrazem na detail, práce neskutečně časově a emočně náročná. A pak jsem to při jednom z prvních jednání s klientem pochopil. Práce advokáta je úžasná hlavně v tom, že je to práce s lidmi. Za každou, i tou sebesložitější nebo sebestomnější kauzou, je vždy nějaký konkrétní člověk, jeho osud, často osud a život jeho blízkých. Najednou jsem si uvědomil, že je to práce pro mě. Začal jsem toužit stát se pro mé klienty důvěrníkem, rodinným právníkem, člověkem, který hodně naslouchá, snaží se pojmenovávat věci pravými jmény, a který se snaží předcházet problémům a když už problémy nastanou, řešit je s citem a s maximální úctou k osobnosti klienta a aktuálním okolnostem. V tom pro mě tkví krása a smysl advokacie, a proto toto nádherné a tvrdé povolání vykonávám stále s neutuchající láskou a nasazením.

Před několika lety jsem rozhodl, že začnu více cestovat po světě a potkávat se s kolegyněmi a kolegy ze zahraničí. Zajímalo mě, jak se advokacie dělá za hranicemi, jaké problémy kolegyně a kolegové v zahraničí řeší, jak hodně jsou „před námi“ a tak vůbec. Kromě mnoha cest do pro mně blízkých německy hovořících zemí, jsem se zúčastnil několika akcí IBA, mj. výročních konferencí v Římě (2018) a v Soulu (2019), které trvají prakticky celý týden. Absolvoval jsem mnoho formálních a nespočet neformálních jednání a setkání s kolegy ze všech koutů světa. Odnesl jsem si z nich dva základní poznatky. Za první: Nemáme se za co stydět, advokacii děláme stejně dobře a stejně „špatně“ jako všichni ostatní, máme více či méně podobné problémy apod. Možná děláme advokacii v jiných kulisách, ale zápletka je často stejná. Za druhé: Vůbec jako advokáti na rozdíl od našich zahraničních kolegů nedržíme spolu. Byl jsem v šoku, jak přirozeně se každý zajímal o to, co dělám, jak to dělám, každý měl potřebu se ptát na můj názor a taky mi sdělovat své poznatky, rady a postřehy. Naprostou samozřejmostí byla výměna know-how, předávání poznatků z posledních případů apod. Vše navíc s nadšením a s úsměvem na rtech. Vždyť jsme přeci kolegové, jsme na jedné lodi. Dnes pomůžu já Tobě, zítra Ty mně. Nemá cenu mezi sebou bojovat, čím více toho bude umět co největší počet z nás (rozuměj advokátek a advokátů), tím lépe se budeme jako celek mít a tím více nás budou klienti a vůbec celá společnost respektovat. Wow, to je ono!

Po návratu domů mě vždycky čekal náraz do zdi. Doma si chce každý know-how nechávat pro sebe, protože to vnímá jako konkurenční výhodu. Doma se mnoho z nás podbízí klientovi cenou a na kvalitu kašle. Doma se často

vnímáme jako „poloboží“ a ne jako služba. Vždycky s nadsázkou říkám, že poskytovat advokátní služby na vysoké úrovni není ani tak o úrovni právních znalostí, jako hlavně o tom poskytnout klientovi takový servis, aby se cítil pochopený a zabezpečený. Naším úkolem samozřejmě není klientům podlézat nebo se jim podbízet, našim úkolem je klienty chránit (avšak ne za každou cenu) a zároveň řídit jejich očekávání a zrazovat je od boje za každou cenu. Konsenzus, to by měl být cíl naší práce. Konsenzus nebo alespoň snaha o jeho nalezení. Mnoho případů nemá a ani z podstaty nemůže mít čistě právní řešení, proto význam role advokátů nespočívá jen v jejich odbornosti, ale rovněž v jejich empatii, schopnosti komunikace, zkrátka a dobře v jejich osobnosti.

Byl bych moc rád, kdybychom si vzali příklad z našich zahraničních kolegů a snažili se jako advokáti čím dál tím více respektovat vzájemně mezi sebou, vnímat se jako „soukmenovci“, kteří si jsou vědomi toho, že když se vzájemně podporují, roste jejich síla a respekt, kteří jsou si vědomi, že když si vzájemně mezi sebou škodí, poškozují nejen nás všechny, ale i náš obraz ve společnosti. Pojdme to zkoušet znovu a znovu, protože nikdo jiný to za nás neudělá! ●

Mgr. Jan Šafránek,
advokát

šafránek
& partner
právo,
hezky česky.

Advokacie se mění a komora se musí měnit s ní

Advokacie se mění a Česká advokátní komora na to pružně reaguje. Opravdu? Rád bych tímto tvrzením začal a nadšeně popsal, jak digitalizace a automatizace pomáhají advokátům při práci a komora je v tomto zdárně vede. Jak advokátní komora využívá moderní trendy vzdělávání a jejich prostřednictvím pomáhá advokátům být lepší verzí sebe sama. Nebo jak prostřednictvím excelentní komunikace komora působí jako svěží organizace, která má respekt státní správy a je uznávaným připomínkovým místem nové legislativy. Já však ten pocit, že by komora stíhala dobu, nemám.

Co by vlastně komora měla dělat? V této předsněmové době je často používaným či spíše nadužívaným buzzwordem nálepkujícím Českou advokátní komoru sousloví „ministerstvo advokacie“. Pro někoho jde o mediální zkratku naplnění účelu komory, jako výkonu veřejné správy nad advokací a tím ukotvení komory jako orgánu, který má svěřený dohled nad advokací a odstiňuje advokáty od skutečné státní správy. Pro jiné je označení ministerstvo advokacie pejorativní nálepkou pro současné představenstvo české advokátní komory, která má ukázat, jak je současné představenstvo odtržené od praktické advokacie a vyvolat dojem předvolební emoční bouře pro volbu mezi my (advokáti) proti nim (establishment ministerstva advokacie).

Stejně jako nesnáším úsloví, že nejhorším nepřitelem advokáta je jeho klient, tak mi přijde obdobně hloupé používání floskule ministerstva advokacie. Česká advokátní

komora má ze zákona o advokacii dvoujedinnou funkci orgánu veřejné správy a orgánu stavovského. Obě tyto role musí plnit zároveň a vedení komory má povinnost hledat mezi nimi rovnováhu, která u advokátů vzbudí dojem stavovského orgánu, který zde je pro advokáty a u státní správy vzbudí dojem schopného regulátora advokacie a nezbytného dílku právního státu.

Zajímavé je porovnat programy jednotlivých kandidátů do představenstva České advokátní komory. Všichni chtějí to samé. Nezávislou, funkční a silnou advokacii, která bude reprezentována podobně otitulovanou komorou. Dělicí linie mezi kandidáty lze najít v tom, jak moc má komora podporovat advokáty při výkonu advokacie. Někteří říkají, že by to komora dělat neměla, aby neztratila tvář před státní mocí a nebyla vnímána jako odborová organizace advokátů. Jiní by rádi, aby komora byla advokátní zaopatřovací ústav. Já říkám, že pokud komora nezačne více pracovat na tom, ať mají advokáti pocit, že je komora pro advokáty užitečná nejen institucionálně, ale i prakticky, tak jí to bude dlouhodobě škodit a oslabovat.

Aby komora mohla bojovat za nezávislou a úspěšnou advokacii, tak musí mít respekt. Nikoliv povrchní chlapácký respekt, že umí křičet, když se jí něco nelíbí, ale skutečný hluboký respekt státní správy, který způsobí, že hlas komory bude víc slyšet a hlavně bude zájem ho slyšet. Nezbytným předpokladem k získání respektu venku je potřeba dlouhodobě budovat vzájemný respekt mezi advokáty a komorou postavený nikoliv na strachu, ale na vzájemném pochopení.

Pokud budou advokáti chápat komoru jako ono ministerstvo advokacie a nikoliv jako svou komoru, která pro ně zajišťuje i část veřejné správy, tak komora a advokacie nebudou tak silné, jak by mohly být, což je ke škodě všech advokátů.

Herakleitův zákon nezávislé advokacie

Herakleitův zákon, tak jak ho formuloval egyptolog Miroslav Bárta, říká, že to co přivedlo společnost na vrchol, obvykle způsobí její krizi. Pokud upřednostňování výkonu veřejné správy nad orientací dovnitř advokátního stavu pomohlo vybudovat nezávislou advokacii, stejně tak dobře by ji časem mohlo zničit, protože se komora zcela odcizí advokátům.

České advokátní komoře by pomohlo, kdyby přestala budit dojem, jako by advokacie nebyla podnikání. Většina advokátů sice má svou práci ráda, ale pocit profesního uspokojení jim účty nezaplátí a komora by svou stavovskou funkci mohla naplňovat tím, že z advokátů udělá lepší podnikatele na poli poskytování právních služeb.

Co by mohla komora udělat proto, aby v ní advokáti viděli partnera pro jejich podnikání? Měla by se zaměřit zejména na dvě základní oblasti, které by komoru přiblížily advokátům. První oblastí je usnadnění styku mezi advokátem a komorou. Druhou oblastí je zlepšení systému vzdělávání, a to jak zkvalitněním vzdělávání, tak rozšířením nabídky vzdělávání o kurzy, kterou jsou zaměřeny na oblasti nepřímo související s poskytováním právních služeb.

Jak usnadnit styk mezi advokátem a komorou? V dnešní digitální době nejlépe tak, že se většina agendy matriky digitalizuje a advokátům se prostřednictvím internetového rozhraní umožní samoobsluha většiny administrativní agendy, kterou musí ve vztahu ke komoře splnit. Stejně se komora může advokátům přiblížit posílením role regionálních středisek, ať už pořádáním kurzů, tak i třeba jen možností výměny ověřovací knihy na základě předchozí rezervace času prostřednictvím vnitřního systému.

I těch pár změn, které by ukázaly advokátům, že komora zde chce být pro ně i při jejich dennodenních záležitostech, by posílilo pozici komory. Respektované komory lze dosáhnout pouze tím, že komora bude fungovat nejen ve směru ven směrem ke státu, ale že se bude snažit naplnit očekávání advokátů o fungování komory a stane se jejich partnerem při výkonu advokacie. ●

JUDr. Lukáš Slanina,
advokát,
ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

Robert Němec

Advokátní komora musí být nezávislým regulátorem, který poskytuje právní rámec pro výkon advokacie. K naplnění tohoto cíle je nezbytné, aby se aktivně účastnila legislativního procesu s využitím zkušeností, které advokátní komora má a může mít z mezinárodní oblasti, protože dnes je naprosto jednoznačné, že legislativní proces v České republice není nějakým osamoceným ostrovem, ve velkém množství případů, ale jedná se o implementaci evropského práva, evropských směrnic.

V advokacii se pohybujete hodně dlouho, jak vnímáte z dnešního pohledu a zároveň ze svojí již mnohaleté praxe pojem moderní advokacie? Jaká by měla být?

Moderní advokacie přirozeně reaguje na to, jak se vyvíjí právo a jak se advokáti specializují. Moderní advokacie, respektive moderní advokátní kanceláře se vyznačují zpravidla tím, že na jedné straně u řady kolegů dochází ke specializaci na konkrétní obory, a na druhé straně dochází k týmové, mezioborové spolupráci, protože pouze v rámci specializace a týmové spolupráce je možné v dnešní komplikované době poskytovat komplexní právní služby klientům. To samozřejmě vede k tomu, že advokáti se sdružují do advokátních kanceláří, které v průběhu času přirozeným způsobem rostou.

Máte za sebou už velký vývoj minimálně v rámci PRK Partners, která působí na trhu 30 let a vy jste tam přes pětadvacet let. Takže vývoj a posun k té moderní advokacii v podstatě už můžete zhodnotit z poměrně velkého úhlu pohledu.

PRK Partners jsou typickým příkladem toho, jak advokátní kancelář, založená téměř před 30 lety počátkem 90. let reagovala na vývoj na trhu. Z advokátní kanceláře jednoho advokáta, který byl specialistou na bankovní právo, v postupu doby vyrostla na velkou právní firmu, která poskytuje právní poradenství prakticky ve všech oblastech obchodního práva. Z jednoho partnera na patnáct partnerů, z jedné kanceláře na tři kanceláře v Praze, v Ostravě a v Bratislavě. Prošli jsme si vývojem používání informačních technologií, kdy na začátku advokát používal diktafon a asistentku, která diktáty přepisovala, postupem doby pochopitelně všichni začali používat počítače, které byly zapojeny do čím dál, tím složitějších počítačových sítí, abychom dneska vlastně nakonec skončili tím, že opět většinu našich projevů diktujeme do mobilního telefonu, který už to ovšem přepisuje automatickým způsobem.

Byla to, musím říct, naprosto fantastická zkušenost, já jsem v kanceláři více než pětadvacet let, dalo by se říct, že jsem tam skoro od začátku a řekl bych, že to byla obrovská jízda. Tahle kancelář měla na začátku obrovskou výhodu, že partneři, kteří ji založili a kteří se k ní postupně přidávali, byli vesměs kolegové, kteří vyrůstali a studovali v zahraničí

a vrátili se do České republiky s mezinárodním know-how, které tehdy bylo naprosto unikátní. To jim umožňovalo pracovat na transakcích mezinárodního typu, které v těch 90. letech byly spojeny zejména s privatizací a se vstupem zahraničního kapitálu do České republiky. Druhá generace právníků a pozdějších partnerů, to už byli většinou kolegové, kteří vystudovali a vyrostli v Čechách, nicméně díky zaměření kanceláře jsme měli možnost buď strávit nějaký čas na zahraničních stážích, nebo následně studovat v zahraničí, a prací na mezinárodních transakcích získávat zkušenosti z mezinárodní práce. Dnes má firma téměř 100 právníků, rozpočet ve velikosti větší než Česká advokátní komora, a je to pořád obrovský zážitek, je to fantastická zkušenost. Neustále tým doplňují mladší kolegové, kteří přinášejí nový pohled na věci, na to, co by chtěli dělat, a to už se potom můžeme pobavit o oblastech, jako je pro bono a podobně.

Jak vlastně konkurovat, pokud už advokátní kancelář dosáhne takového věhlasu a velikosti? Co je Vaše strategie?

Jsou zde dva základní koncepty, jak vlastně velké kanceláře fungují. Jedna část kanceláří je součástí mezinárodních firem, což jsou globální firmy, které mají pobočky v různých zemích. My jsme naproti tomu nezávislou advokátní kancelář, která v mezinárodní spolupráci benefituje z toho, že spolupracujeme se zahraničními advokátními kancelářemi, které nemají pobočku v České republice a na Slovensku. Důvod, proč poskytujeme právní služby v České republice i na Slovensku, je především ten, že tradičně tento region je vnímán v podstatě jako jedna jurisdikce, podobnosti práva a jazyka tomu nasvědčují, a pokud se týká globálních transakcí, tak pro naše zahraniční partnery je výhodné, když jsme schopni pokrýt obě jurisdikce, jak českou, tak slovenskou. Takže to je ten hlavní důvod, proč fungujeme v Čechách i na Slovensku.

Jinak pokud jde o strategii, myslím si, že to není žádná zvláštní magie. Klíčová samozřejmě je vysoká kvalita poskytovaných právních služeb a efektivní řízení práce tak, aby právní služby byly poskytovány za efektivní cenu. Naším receptem je velice plochá struktura řízení. Máme 15 partnerů, každý partner má svůj tým, který má určitou specializaci, pokud práce pro klienta tu specializaci překračuje, tak potom dochází ke spolupráci mezi týmy. Nicméně každý partner řídí tým, který má

adekvátní velikost, kterou je partner schopen efektivně využívat a řídit. Partneři osobně pracují na jednotlivých kauzách, takže jsou v kontaktu s klientem, jsou v kontaktu s právním problémem, to je naše strategie.

Druhá strategie z mého hlediska je diverzifikace. Už jsem hovořil o tom, že PRK Partners je takzvaná full servis právní firma, to znamená, že se nezaměřujeme jenom na konkrétní segment, jenom na konkrétní typ transakcí, ale poskytujeme široké spektrum právních služeb, což se zatím ukazuje jako poměrně dobrá strategie zejména v případech, kdy dochází k nějakým krizím nebo výkyvům na trhu, v důsledku kterých, třeba dočasně, nepřichází určitý typ mezinárodní práce ze zahraničí, pak naopak převažuje práce domácího charakteru a tak podobně.

Kdy začala přicházet ocenění? Jste držiteli řady ocenění, tuším, že první bylo kolem roku 2012 ...

To nemám takhle úplně zmapované, protože každé získané ocenění vytváří závazek usilovat příští rok o to, abychom dosáhli minimálně stejného ocenění jako v předchozích letech, takže je to neustálý kolotoč. Vždycky mě překvapí, že už je na řadě další ročník nějaké soutěže, nebo když zjistím, že třeba Právnická firma roku pořádaná společností epravo.cz už překročila 10 ročníků. Nedokáži říct přesně, kdy jsme ocenění začali získávat, každopádně je to důležitá složka prezentace advokátní kanceláře navenek. Právo je oblast, kde se velmi obtížně hodnotí kvalita právních firem na základě nějakých jednoznačných kritérií. Je to oblast intelektuální lidské činnosti, která je velice subjektivní. Já s oblibou říkám, že nejlepší doktoři mají zároveň největší úmrtnost, což je dané tím, že pracují na nejsložitějších případech. Najít kritérium, jak hodnotit právnícké firmy, je velice obtížné. Je to komplex různých složek, mezi které patří hodnocení od klientů, ale také zároveň hodnocení mezi právníky kolegy navzájem, tohle všechno vytváří komplexní obrázek o tom, jak kvalitní služby advokátní firma poskytuje a jak korektně se chová na trhu.

Jak jste vlastně hodnotili to, jestli vstoupíte do nějakých mezinárodních členství? Je to také v rámci té strategie a v rámci určité prestiže větší advokátní kanceláře nutné, žádoucí, popřípadě naopak jste třeba založili nějaké prvenství a ostatní Vás následují? Protože

ČEZ ESCO

Green energy

VAŠE BUDOUCNOST MÁ ZELENOU

- Jak zůstat stejně efektivní a přitom spotřebovat méně?
- Jak nezatížit investiční rozpočty, ale přesto realizovat úsporná řešení?

ČEZ ESCO – nejsilnější partner v oblasti zelené energetiky – pro vás má odpověď.

Více informací naleznete na www.cezesco.cz/greenenergy

těch členství máte také poměrně dost.

Jsmo členy několika mezinárodních asociací s různým odborným zaměřením, ale asi nejdůležitější je pro nás členství v asociaci Lex Mundi. Je to skutečně obrovská nadnárodní, zřejmě největší asociace nezávislých právních firem, která stojí na principu exkluzivního členství jedné firmy v každé jednotlivé jurisdikci. S určitou nadsázkou se dá říct, že v rámci této asociace jsou nám, respektive našim klientům, dostupné právní služby prakticky kdekoli na světě. Ten hlavní důvod byl pochopitelně ten, jak od 90. let české firmy postupně rostly a postupně docházelo k jejich expanzi do zahraničí, tak se zvyšovala potřeba jejich právních služeb v zahraničí. My jsme to zpočátku řešili na bázi bilaterální spolupráce, zejména s firmami z Londýna, New Yorku nebo z Washingtonu, což jsou typicky špičkové advokátní kanceláře, které pracují na nadnárodních transakcích, ale ukázalo se, že klienti potřebují i služby v dalších jurisdikcích. Na to je právě asociace Lex Mundi pro nás naprosto vynikajícím partnerem, protože v každé jednotlivé zemi velmi náročným způsobem vybírá ty nejlepší nezávislé advokátní kanceláře, se kterými potom v rámci Lex Mundi spolupracujeme. Nabízí to další možnosti typu vzdělávání našich koncipientů, případně advokátů v rámci různých mezinárodních seminářů a školení. Myslím si, že to je rozhodně jedna z věcí, bez které se dnes moderní kancelář, nezávislá moderní kancelář našeho typu, nemůže obejít a to je i jeden ze způsobů, jak se vyrovnávat s některými výhodami mezinárodních firem.

Určitým znamením kvality a výpěstlosti je určitě to, že se může právníká firma pustit i do různých společenských aktivit, dělat služby pro bono, v podstatě už se nevěnovat jenom kauzám a vydělávat peníze, když to tak řeknu. Vy jste na tomto poli hodně aktivní, tak co všechno zmíníte? Určitě projekt UNIQ Law?

Projekt UNIQ Law je společným projektem několika advokátních kanceláří v České republice, který je zaměřený na bezplatné vzdělávání studentů, a to nejenom studentů právnických fakult, ale i studentů dalších oborů, třeba z ekonomických fakult. Projekt je velmi zajímavý a jeho přednosti se ukázaly zejména v době ovlivněné covidem. Díky tomuto projektu jsme také získali ocenění

Právníká firma roku v oblasti pro bono. Nicméně je to jen jeden z mnoha projektů, kterým se věnujeme.

Práce pro bono patří myslím ke slušnému vychování každého advokáta, který pracuje v komerční advokacii a určitě má povinnost touto cestou společnosti vrátit to privilegium, které jinak máme při práci na zajímavých transakcích. Druhá věc, jak jsem hovořil, zejména u mladších kolegů je poměrně velká interní poptávka po práci na pro bono aktivitách. Dlouhá léta podporujeme nadaci Terezy Maxové, dlouhá léta podporujeme právníký spolek Všehrd na právnícké fakultě, a například vloni v době korona krize jsme poskytovali také bezplatné právní poradenství ve spolupráci s Hospodářskou komorou České republiky, kde v rámci tohoto projektu, na kterém také participovalo více advokátních kanceláří, bylo poskytnuto zhruba 3 000 bezplatných právních porad v průběhu covidové krize.

Také jsme zmínili korona krizi právě asi z pohledu toho, že musela zvýšit nárok na to, jak se budete vyvíjet v rámci různých on-line aktivit?

Musím říct, že PRK naštěstí na přechod do on-linového prostředí byla velice dobře připravená, protože pokud jde o videokonference, které se dneska staly vlastně naprostým standardem, tak v rámci mezinárodní spolupráce využívání videokonferencí bylo poměrně časté již před touto krizí, protože to je samozřejmě velice efektivní způsob, který šetří náklady na komunikaci na dálku.

Byli jsme díky tomu schopni v dobách nejtvrděšího lockdownu v podstatě plynule a snadno přejít do on-linového prostředí a pokračovat v poskytování právních služeb. Nicméně zároveň se ukázalo, že to není všelék, že sice poskytovat právní služby on-line lze, ale je celá řada oborů, kde to je možné lépe, a jsou obory, kde se to moc nehodí. Já se posledních víc než 10 let specializuji na vedení obchodních sporů, čili to je takzvaná litigace, kde je využití on-line prostředí do značné míry omezené, a to ze dvou důvodů. Za prvé, kolektivní moudrost, kterou získáváte v rámci brainstormingu v týmu, když se bavíme o jednotlivých kauzách, je nenahraditelná, to se v žádném on-linu prostě neodehraje tak přirozenou cestou a tak spontánně, jako při setkávání. Druhý problém je, že Česká republika, pokud jde o justici, tak v tomto ohledu poměrně výrazně zatím zaostává, přestože existuje řada pilot-

ních projektů na zavedení on-line soudního jednání a tak podobně, tak standardem to dosud není. Co například do dneška nemáme, je on-line přístupný soudní spis, což je věc, která nám velice komplikuje život.

Nicméně digitalizace není jen o online prostředí, neboli digitalizace práce v advokacii není jenom to, že se budeme setkávat na videokonferenci, ale samozřejmě s rozvojem technologií roste i požadavek na efektivnější poskytování právních služeb v celé řadě oblastí, které tomu nahrávají. Dneska už je například možné některé standardizované transakce, například koupě nemovitosti, zpracovávat automatickým způsobem od zadání jakéhosi termsheetu (pozn. základní parametry transakce) na začátku transakce, až po kompletní vypořádání transakce v katastru nemovitostí, včetně advokátní úschovy. To jsou projekty, kterým se věnujeme dlouhodobě jak sami, tak ve spolupráci s různými specializovanými firmami, jako je třeba Wolters Kluwer nebo firma Changing Legal, se kterou vyvíjíme nástroje v rámci projektu Orkist. Cílem těchto projektů je advokacii co nejvíce zefektivnit a zejména odstranit možnost lidského pochybení, protože obrovskou výhodou kvalitně vytvořených právních informačních systémů je eliminace lidské chyby.

Vy jste zmiňoval poměrně silně nedostatek digitalizace v advokacii, to je možná jedno z témat, kde se můžete zasadit i v rámci svojí funkce v České advokátní komoře. Blíží se volby, jak je vnímáte Vy? Kandidujete, už jste zároveň členem představenstva, tak pojdme možná hodnotit jednak kvalitu činnosti a trochu bilancovat, kam se Česká advokátní komora posunula do dnešního dne a určitě se dostaneme k tomu, jaké by byly Vaše priority dál? Nebo jaké jsou Vaše priority?

Já už jsem na advokátní komoře v podstatě papaláš, protože v advokátní komoře působím víc než 10 let, začínal jsem v kontrolní radě, teď mám za sebou dvě volební období v představenstvu. Já to slovo „papaláš“ používám s velkou nadsázkou, protože ono samozřejmě symbolizuje něco negativního, s čím se mediálně setkáváme, ale advokátní komora je v tomhle směru úplně jiný organismus.

Advokátní komora je samosprávná organizace a výkon veškerých volených funkcí je

považován za čestný a tudíž také bezplatný, čili kolegové, kteří spolupracují s advokátní komorou ať již ve volených orgánech nebo sekcích, komisích a tak dále, v podstatě realizují touto cestou svoje právo podílet se na samosprávné činnosti advokátní komory a tímto způsobem ji podporovat. V podstatě věnují svůj volný čas, případně část pracovního času ve prospěch celku. Proto mě občas pobaví, když to slovo „papaláš“ na advokátní komoře je používáno v jakémisi nepřilíživém pozitivním kontextu a myslím si, že to není úplně fér. Já jsem představitelem advokátní kanceláře, která se podílí na spolupráci v rámci takzvané moderní advokacie, což je neformální platforma, na jejíž bázi spolupracují velké české a mezinárodní advokátní kanceláře již více než 10 let. Hlavním motivem naší spolupráce bylo, aby se více kolegů z velkých advokátních kanceláří podílelo na činnosti komory a aby zkušenosti, které mají jak ze svých advokátních praxí, tak i z mezinárodního hlediska, používali ve prospěch advokacie a advokátní komory jako takové. Věřím, že jednou z mých zásluh, a samozřejmě to není práce jednoho člověka, ale více lidí, je, že advokátní komora je dnes mnohem otevřenější pro velké advokátní kanceláře, které na její bázi spolupracují a pomáhají komoře při vytváření moderního regulatorního rámce, ve kterém jsou advokáti schopni poskytovat právní služby.

Teď máte před sebou ale volby, které určitě budou jiné, už jinak díky tomu, že máme za sebou úplně jiný rok a vzešly z něho mnohé otázky, které se teď v podstatě v rámci sněmu, který se blíží, docela zohlednily. Zároveň, jak jste zmínil o papalášství, tak mně to evokuje otázku, jak vlastně třeba vnímáte různé nové platformy, které můžeme pseudo naznačit, že třeba reagují na to určité papalášství, ve velkých uvozovkách, jak je hodnotíte a čím vším tedy vnímáte ten letošní rok a letošní volby jinak než ta předchozí období?

Musím říct, že z toho mám trochu rozporné pocity. Na jednu stranu velice vítám snahu o zapojení širšího okruhu advokátů do činnosti advokátní komory, a jak jsem již říkal, advokátní komora je organizace, která rozhodně potřebuje, aby se na její činnosti podíleli advokáti. Když se podíváte na to, kolik má advokátní komora zaměstnanců a jakou agendu vykonává, tak je naprosto

jasné, že bez aktivního zapojení a dobrovolné práce advokátů to nejde. Čili je nepochybně pozitivní, pokud se kolegové z různých jiných platform snaží o zapojení většího množství advokátů do činnosti komory, a to je jednoznačně potřeba pochválit a přivítat. Co mě trochu zaráží, že jak se blíží volby, tak asi poprvé zažíváme cosi jako velmi intenzivní a často negativní volební kampaň. Volební kampaň, která se neodehrává jen ve stavovském prostředí, kde by to bylo asi naprosto pochopitelné a v pořádku, ale přenáší se i do prostředí sociálních médií, přenáší se do veřejných médií, kde někteří kolegové, v rámci snahy získat dostatek hlasů, aby mohli získat funkce v advokátní komoře, překračují podle mého názoru míru vhodné kritiky takovým způsobem, že to poškozuje dobré jméno advokacie.

Jaká vidíte konkrétní nebezpečí?

Obecně mi přijde, že je nevhodné, když se témata, která patří na půdu advokátní komory, nediskutují na půdě advokátní komory, ale veřejně v médiích. Česká advokátní komora má sněm, který se koná pravidelně jednou za čtyři roky, na který každý advokát má plné právo přijet, zúčastnit se a diskutovat na něm témata. Myslím si, že celá řada těch témat je prostě výlučně advokátního charakteru a nepatří úplně do mediálního prostoru čistě proto, že některá témata jsou složitá a pro nepoučeného čtenáře zavádějící.

Takže ani ne v rámci toho určitého otevírání se advokátní komory navenek, ale tak, aby je přijímala laická veřejnost?

Tak ona jedna věc je otevírání se komory navenek, což je naprosto legitimní a samozřejmě komora musí v rámci budování svých vnějších vztahů budovat dobrou pověst advokacie. Nicméně když se podíváte na sociální sítě ale i ostatní média, tak v tomto prostoru dochází k obrovskému zjednodušení problému. V podstatě se to redukuje na výkřiky jednotlivých hesel, tweetů či novinových titulků.

Ona ta popularizace je žádoucí, to si musíme říct.

A popularizovat advokacii rozhodně je nezbytné, protože samozřejmě pokud advokátní komora nemá dostatečnou váhu a dostatečnou popularitu, tak se zástupcům advokacie velice obtížně, třeba v rámci legislativního procesu, přesvědčuje politiky o tom,

že některé věci, které upravují výkon advokacie, mají být upraveny takovým nebo onakým způsobem. Pochopitelně často narážíme na to, že advokacie není v očích veřejnosti úplně populární. To není nic nepochopitelného, většina lidí se s advokátem potkává ve složitých životních situacích, ať už je to rozvod nebo trestní stíhání, a pak ještě musí advokátovi zaplatit za právní službu, takže advokát asi nikdy nebude na žebříčku popularity u lidí nejvyšší postavený. Pokud máme populistickou politiku, kde se politici snaží získat co nejvíce hlasů, tak samozřejmě nemůžeme očekávat, že budou advokacii příliš podporovat.

My, abychom advokacii mohli hájit, tak potřebujeme, aby advokacie měla dobré jméno v očích veřejnosti, a to je samozřejmě jedna z podstatných úloh advokátní komory, aby její dobré jméno budovala. Ale něco jiného je otevřenost v rámci advokacie vůči advokátům, kde každý advokát má plné právo mít veškeré informace, které si od komory vyžádá například o tom, jak komora hospodaří, protože komora hospodaří s peněžními prostředky advokátů. Jediným příjmem komory jsou advokátní příspěvky, a tohle je naprosto v pořádku. Já spíš hovořím o tom, kde se ta debata odehrává. Pokud se odehrává na půdě advokátní komory, na seminářích nebo na sněmu, tak si myslím, že to je v pořádku. Myslím si, že advokacii poškozuje, pokud se ta komunikace odehrává přes veřejná média, protože média mají tendenci, vy v médiích pracujete, tak to musíte vědět líp než já, jednak ke zjednodušování problémů, a pak k hledání senzačních titulků. Řada advokátních témat je relativně odborná, a pokud to nahradíte jedním výkřikem nebo jedním titulkem, tak to samozřejmě velice zkresluje to, co advokátní komora dělá.

Jaké jsou Vaše priority? S čím teď do těch voleb jdete, protože teď právě i veškeré ty nové argumenty, nová fakta, nové subjekty, nové platformy asi mění v podstatě i to, co jste třeba měl připravené, nebo jaký by ten aktuální stav byl někdy před rokem nebo před dvěma?

Přiznám se, že nemění. Já jsem ...

Jste zásadový?

No, to bych si asi netroufl o sobě říct, ale spíš bych řekl, že jsem relativně konzervativní člověk a ten můj konzervatismus se projevuje v tom, jak chápu advokátní komoru. Já

totiž advokátní komoru skutečně chápu jako samosprávnou stavovskou organizaci, která je regulátorem, vykonává veřejnou moc na poli advokacie a stanoví regulační rámec, ve kterém se advokáti pohybují při poskytování právních služeb. Čili moje v podstatě jediná priorita je, aby tomu tak bylo, aby to tak zůstalo, a aby advokátní komora vytvářela rámec, ve kterém se já, jako advokát, mohu dobře a snadno pohybovat, když chci poskytovat právní služby svým klientům.

To samozřejmě není příliš populární téma, já v podstatě nejsem schopen nabízet kolegům advokátům – voličům – žádné, řekněme populární nebo populistické sliby, protože vím, že advokátní komora hospodaří s nějakým rozpočtem a vím, kdo ten rozpočet financuje. Pro mě je zásadní, aby rozpočet byl a zůstal vyrovnaný. Nemyslím si, že by bylo namístě, aby se navyšoval počet služeb, které advokátní komora poskytuje advokátům, protože by to vždycky bylo na úkor advokátního příspěvku a zejména na úkor těch advokátů, kteří takové služby od advokátní komory nechtějí. Stručně řečeno, já si myslím, že advokátní komora není a neměla by se stát jakousi odborovou nebo servisní organizací advokátů, protože by to bylo jednak na úkor financí, které by na to potřebovala, a jednak by to bylo na úkor její pověsti a váhy, třeba v rámci legislativního procesu. Něco jiného je pochopitelně efektivní řešení agend a komunikace s advokáty, které je třeba neustále vylepšovat.

Shrňme si tedy Vaše priority ...

Jednu věc už jsem říkal, myslím si, že advokátní komora skutečně musí být nezávislým regulátorem, který poskytuje právní rámec pro výkon advokacie. K naplnění tohoto cíle je nezbytné, aby se aktivně účastnila legislativního procesu s využitím zkušeností, které advokátní komora má a může mít z mezinárodní oblasti, protože dneska je naprosto jednoznačné, že legislativní proces v České republice není nějakým osamoceným ostrovem, ve velkém množství případů, ale jedná se o implementaci evropského práva, evropských směrnic. Ty největší regulační změny, které na nás přicházejí, ať už je to AML nebo regulace DAC 5, DAC 6, tak přicházejí z Evropské unie a je naprosto nezbytné, aby komora při obhajobě advokátních principů, při implementaci těchto předpisů spolupracovala s mezinárodními advokátními institucemi, jako je CCBE, což je evropská organizace advokátů. Co je naprosto nezbytné, a na tom se asi shodneme napříč i s těmi ostatními

advokáty a jinými platformami, že komora musí transparentně a dobře hospodařit s finančními prostředky advokátů, že se musí chovat hospodárně. Pokud jde o digitalizaci a modernizaci, tak si myslím, že nepochybně nazrál čas na to, aby většina agend na advokátní komoře byla zdigitalizována tak, aby advokáti mohli být v kontaktu s komorou, aby komunikace byla efektivní a snadná, aby advokát nebyl nucen někde s čepicí v ruce čekat na chodbě, až se mu někdo bude věnovat. Takhle samozřejmě advokátní komora nevypadá, vypadat nemá, ale nepochybně je před námi velký kus práce na tom, aby vyřizování celé řady agend bylo rychlejší a efektivnější.

My jsme začínali tím, co je moderní advokacie z hlediska Vaší činnosti v rámci advokátní kanceláře, taktó vidíte moderní advokacii v rámci své platformy nebo platformy v rámci České advokátní komory?

Tohle je jednoznačně nějaké základní východisko, na kterém se na platformě moderní advokacie shodujeme. Vedle toho existuje celá řada dalších podnětů, kterým se budeme chtít případně věnovat. My máme tu výhodu, že v našich advokátních kancelářích pracuje celá řada mladších kolegů, kteří také kandidují do jednotlivých orgánů komory, a kteří mají čerstvější zkušenosti s advokátními zkouškami a s vyřizováním některých agend na advokátní komoře. I od kolegů z naší kanceláře slyším řadu připomínek a námitek k tomu, jak by komora fungovat měla. Naprosto odůvodněný je třeba požadavek na absolvování písemné advokátní zkoušky, s využitím moderních informačních technologií, s čímž já tedy rozhodně souhlasím, protože jakožto zkušební komisař v oblasti obchodního práva, když musím číst ručně psané práce kandidátů, tak tam je naprosto jednoznačné, že tady jsme trošičku zaspali dobu. Dále vnímáme podněty od kolegů a kolegyň, kteří mají rodičovské povinnosti a rádi by k tomu získali od komory větší podporu, třeba v dočasném snížení advokátních příspěvků tak, aby nemuseli výkon advokacie přerušovat.

Zkrátka, činnost komory je nikdy nekončící úsilí o budování nezávislé a samosprávné advokacie, podporu její dobré pověsti, které by se měli účastnit nejen členové orgánů komory a její aparát, ale všichni advokáti, kterým záleží na dobrém jménu advokacie.

K tomu je zapotřebí budovat vztah vzájemného partnerství mezi komorou a advokáty. ●

Autor: Miroslav Chochola

Foto: Jan Kolman

JUST PEYTON.

PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.

Futurama Business Park, Sokolovská 668/136d, 186 00 Praha 8 – Karlín

IČO: 28255283 | DIČ: CZ28255283

tel.: +420 227 629 700 | e-mail: info@plegal.cz | www.peytonlegal.cz

PEYTON legal

PEYTON legal je česká advokátní kancelář se zahraničním přesahem. Doménou PEYTON legal je komplexní právní servis ve všech otázkách správy obchodních korporací (corporate housekeeping) a transakční právní poradenství.

„Naším cílem je být klientům nablízku a stát se jejich partnery, na které je možné se vždy spolehnout,“ říká Jakub Málek, partner PEYTON legal.

Zkušený tým právníků PEYTON legal poskytuje komplexní právní služby především v oblasti správy obchodních korporací, M&A poradenství a obchodního a závazkového práva pro české i zahraniční klienty. Oborovými specializacemi právníků PEYTON legal jsou vedle výše uvedeného mimo jiné pracovní právo, právo nemovitostí, insolvenční právo, ochrana osobních údajů, compliance, právní due diligence, ale také potravinářské a farmaceutické právo.

PEYTON legal disponuje širokou sítí spolupracujících poradenských společností v oblasti daní, účetnictví, znalectví, real estate, dotací a dalších specializovaných služeb.

Oblasti specializace

PEYTON legal se zaměřuje na poskytování širokého spektra právních služeb s cílem poskytnout klientům maximálně komplexní servis včetně všech souvislostí i přesahů do dalších oborů.

„Naši advokáti prokazují ve svých specializacích mnohaleté zkušenosti. Společně dbáme o vysokou úroveň odvedené práce, spolehlivost a osobní přístup - u našich klientů si nejvíce ceníme spokojených dlouhodobých vztahů,“ shrnuje Tadeáš Petr, partner PEYTON legal.

Hlavní oblasti specializace PEYTON legal jsou:

- fúze a akvizice (M&A)
- právo obchodních korporací
- závazkové právo
- právo nemovitostí
- restrukturalizace a insolvence
- ochrana osobních údajů
- pracovní právo
- právní due diligence
- potravinářské právo

- farmaceutické právo
- právo duševního vlastnictví

Další aktivity PEYTON legal

Aktuální situace nejednoho nutí k přemýšlení a přehodnocování vlastních hodnot a cílů. Díky opatřením, která byla přijata v boji proti pandemii koronaviru, se česká společnost rozpomněla na efektivní koncept spolupráce a běžný princip dobré praxe ověřený časem – táhnutí za jeden provaz.

PEYTON legal se rozhodla přijmout závazek, který neplyne pouze ze zákonných, ale i etických, komerčních a jiných společenských očekávání známý jako společenská odpovědnost, čímž se stala první advokátní kancelář zapojenou do největší iniciativy společenské odpovědnosti v České republice, a tím se postavila na stranu firem, sociálních podniků, škol i jednotlivců, kterým nejsou lhostejné sociální a environmentální aspekty (nejen) firemní kultury.

Pro bono a dárcovství

PEYTON legal poskytuje ve vhodných situacích pro bono právní služby potřebným, zejména znevýhodněným skupinám obyvatel, spolkům a zájmovým sdružením.

Vedle poskytování právních služeb neváhá PEYTON legal vyvíjet i další dobročinné aktivity – poskytovala finanční dary křesťanskému dennímu centru Rolnička, darovala komunikační techniku pro seniory pro oddělení následné a rehabilitační péče Nemocnice Jindřichův Hradec či se pravidelně účastnila charitativních běhů TERIBEAR.

Právní pomoc potravinám

Projekt Právní pomoc potravinám PEYTON legal ve spolupráci s Potravinářskou komorou České republiky vznikl na jaře minulého roku v reakci na první vlnu onemocnění COVID-19. I rok poté Právní pomoc potravinám poskytuje základní právní poradenství zejména českým provozovatelům potravinářských podniků a ostatním producentům potra-

vin, kteří jsou zasaženi krizí či vynakládají obrovské úsilí k udržení zásobování obchodů a obyvatel. Bezplatné právní poradenství se těší vysoké oblibě. Webové stránky úspěšného projektu navštívilo za uplynulý rok kolem 4 000 návštěvníků.

„S ohledem na specifickou cílovou skupinu, kterou jsou především potravináři, je číslo návštěvníků dosahující skoro čtyři tisíce velkým úspěchem,“ hodnotí Jakub Málek, partner PEYTON legal.

Webové stránky projektu obsahují databázi právních otázek a odpovědí řazenou do jednotlivých témat. Odpovědi uvedené u jednotlivých otázek jsou vypracovány dle právního stavu v den jejich vypracování uvedený pod odpovědí. Nenajdete-li tazatel odpověď na svůj dotaz, může svoji otázku položit přes tlačítko „Zeptejte se“ na webových stránkách <https://help.potravinycsko.cz>.

Asociace společenské odpovědnosti

PEYTON legal je hrdým členem Asociace společenské odpovědnosti (A-CSR), která je největší iniciativou společenské odpovědnosti (CSR) a Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) od OSN v České republice.

Potravinářská komora ČR

PEYTON legal je partnerem Potravinářské komory ČR, což je zájmové sdružení právníků osob z odvětví potravinářského průmyslu, které plní funkci neziskového sdružení pro všechny potravinářské obory a obory zpracování zemědělských produktů.

Rozhovor s partnery

Mgr. Jakub Málek

- narozen v roce 1990
- absolvent Právnické fakulty UK v Praze (abs. 2015, Mgr.)
- advokátem od roku 2018
- specializuje se na pracovní právo, ochranu osobních údajů, M&A transakce, právo obchodních korporací a rovněž na právo a smluvní vztahy potravinářského a farmaceutického průmyslu
- s manželkou Simonou má dceru

JUDr. Tadeáš Petr

- narozen v roce 1980
- absolvent Právnické fakulty UK v Praze (abs. 2006, Mgr.), kde získal rovněž titul JUDr. (2009)
- advokátem od roku 2009
- specializuje se na právo fúzí, restrukturalizací a akvizic, komplexní obchodní smlouvy a rovněž na oblast duševního vlastnictví a korporátního práva
- s manželkou Olgou má dceru a syna

Jaké změny do fungování PEYTON legal přinesl uplynulý pandemický rok, jak vzpomínají na přerod advokátní kanceláře do současné podoby a co plánují do budoucna? Na to, a ještě více, jsme se zeptali partnerů PEYTON legal, Jakuba Mála a Tadeáše Petra.

Jméno PEYTON legal je na trhu právních služeb poměrně nové. Pod tímto názvem funguje Vaše kancelář od 1. listopadu 2018, tedy již skoro tři roky. Co jejímu vzniku předcházelo?

Jakub Málek: Ano, jsou to již skoro tři roky. Je pravdou, že PEYTON legal je na trhu právních služeb relativně nově, avšak vznik naší advokátní kanceláře sahá až do března 2008. Tehdy Martin Hájek, aktuální managing partner PEYTON legal, založil s dalšími společníky advokátní kancelář HÁJEK ZRZAVECKÝ. Po více než 10 letech fungování došlo k odchodu některých společníků a po odštěpení části jmění do jejich nové společnosti pokračovala naše společnost s novým názvem – PEYTON legal.

Naše advokátní kancelář, tak jak ji nyní známe, se tedy vlastně utvářela po většinu roku 2018, kdy se řešily nejen vzájemné vztahové, klientské a provozní otázky, ale především došlo k dohodě mezi Martinem Hájkem, mnou a Tadeášem Petrem, že začneme budovat nové jméno na poli advokacie.

Tadeáš Petr: Nová je ale pouze značka, prezentace a filozofie přístupů, nikoli lidé a jejich zkušenosti. Jak už zmínil kolega, navázali jsme na bohatou historii a jsme v jádru pořád ta samá kancelář, která za posledních 13 let obsloužila stovky klientů a zprostředkovala vypořádání mnoha desítek M&A transakcí.

Co znamená název PEYTON legal? Je ryze abstraktní?

Jakub Málek: Neřekl bych ryze abstraktní, protože pro nás má ten název svou historii a význam. Je to ale přece jen název fantazijní a fantazie musí zůstat skrytá, proto si tajemství jména PEYTON necháme pro sebe.

Jak byste shrnuli první skoro tři roky fungování advokátní kanceláře pod novou značkou? Na co jste nejvíce pyšní?

Jakub Málek: Myslím, že se nám podařilo usadit název PEYTON legal pevně do advokátních a klientských kruhů a jsme pozitivně vnímáni na trhu advokátních služeb – to byl náš hlavní cíl na toto období. Velice pozitivně vnímám i nadšení a zapojení všech kolegů do budování jména, publikační činnosti a podpory marketingu. Nejen, že se nám dařilo rozvíjet vztahy se stávajícími klienty, ale také jsme slavili úspěchy v rámci akvizic klientů nových, což dokládá i náš každoroční meziroční růst.

Tadeáš Petr: Osobně jsem nejvíce rád za to, že se nám podařilo zachovat si po celé skoro

třileté období energii a nadšení pro rozvoj firmy a tuto energii přenést i na celý náš tým. Každý týden na firemních schůzkách vidím u lidí zdravý zájem o dění ve firmě, chuť posouvat se dál a sdílet nápady a zkušenosti s ostatními. Ve chvílích, kdy i např. studenti aktivně přichází s nápady na různá marketingová a provozní zlepšení, jsem opravdu pyšný na otevřené a kreativní prostředí, které se nám v PEYTON legal podařilo vytvořit.

Je pravdou, že PEYTON legal si v průběhu skoro tří let fungování udělala skvělé jméno na trhu. Jaké jsou Vaše cíle do budoucna?

Jakub Málek: V letošním roce si velmi přeji, abychom udrželi tempo těžkého roku uplynulého, ve kterém se nám i přes krizové okolnosti podařilo klientsky, a i lidsky, růst. Budeme navazovat na vybudované klientské vztahy a rozvíjet je, abychom dostáli našemu poslání být pro naše klienty partnery v jejich podnikání. Ve střednědobém horizontu bych si přál, abychom jednak museli čelit jen minimu personálních změn v našem týmu a tím se stávali silnější zevnitř, a současně budu chtít, abychom zefektivnili a ještě zlepšili interní procesy a podporu (back office), což považuji za velmi důležitou součást fungování dobré advokátní kanceláře.

Plánujete rozšiřovat základnu právního týmu či přesun do nových prostor?

Tadeáš Petr: Myslím, že máme v současné době mimořádně stabilní a spolehlivý tým právníků, který je schopen pokrýt všechny oblasti naší právní agendy; zásadní personální změny tedy určitě nechystáme. Současně ale necháváme dveře pootvěřené i pro nové tváře – máme to štěstí konstatovat, že celkový objem našich zakázek má dlouhodobě vzestupnou tendenci, potřeba navýšení kapacit je tedy otázkou, která nikdy není jen hypotetická.

Pokud jde o prostory kanceláře, budu rezolutnější. Ve FUTURAMA business parku v Karlíně jsme maximálně spokojeni a také naši klienti oceňují lokalitu, moderní prostředí i dopravní dostupnost. Tady není momentálně změna na pořadu dne.

Z důvodu šíření onemocnění COVID-19 muselo hodně

společností omezit svou činnost a negativně je toto zasáhlo. Jak zasáhla tato nečekaná situace Vás a Vaše klienty?

Jakub Málek: Toto období, myslím, ukázalo skutečné povahy a tváře advokátů u nás. Až v krizových situacích totiž klient pozná, jak se na svého advokáta může spolehnout. Měli jsme to štěstí, že máme velmi zdravý a různorodý mix klientů, tedy můžu říct, že většina z našich klientů nebyla zásadně negativně ekonomicky zasažena. Těm klientům, kteří zasaženi byli, jsme se snažili a snažíme maximálně pomoci.

Řešili jsme a řešíme pro klienty nová témata a právní otázky, které pandemie přinesla, radíme jim, jak z právního pohledu správně optimalizovat jejich fungování a nastavení procesů, a nakonec se s těmito otázkami potýkáme i my u nás.

Poznamenal příchod pandemie ve spojení s nouzovým stavem nějakým způsobem provozní chod PEYTON legal?

Tadeáš Petr: Jako každá firma jsme samozřejmě byli touto bezprecedentní situací ovlivněni a museli jsme zavést řadu organizačních opatření souvisejících s omezeným provozem „kamenné“ kanceláře. Advokátní profese naštěstí patří mezi ty, které nejsou vázané na konkrétní provozovnu a většina klientských interakcí se dá zvládnout z pohodlí domova, ač osobní kontakt je ten nejlepší. Avšak i sami klienti si velmi rychle zvykli na moderní formy on-line komunikace, jako jsou například videokonference, a často je sami vyžadují. Ačkoliv jsou a vždy budou situace, kdy je osobní schůzka prostě nenahraditelná, klienti se nové situaci velmi rychle přizpůsobili a troufám si tvrdit, že se PEYTON legal podařilo zachovat plynulý provoz bez jakýchkoli časových či kvalitativních kompromisů vůči klientům. Pandemie nás nezpomalila, naopak v něčem ještě více semkla a posílila.

Je nesporné, že pandemie mnoho věcí změnila. Jaké hlavní změny podle vás přinesla do advokacie?

Jakub Málek: Obecně myslím, že jednak otevřela oči mnoha lidem v uvědomění, že během krátké chvíle se může mnoho věcí změnit – budou se tak zřejmě více tvořit rezervy pro případné další krize. Pokud jde o advokacii jako takovou, pozoruji potvrzení toho, že je advokacii možné dělat i více „moderně“ či „on-line“ s využitím videokonferencí a vir-

tuálních prostorů pro práci a sdílení. Věřím, že náročná doba podpoří i skutečné pro bono iniciativy a aktivity mezi advokáty.

Museli jste do provozu kanceláře implementovat nové mechanismy (např. pravidla fungování na pracovišti, home office apod.)?

Tadeáš Petr: Samozřejmě, zavedli jsme home office, virtuální organizační schůzky přes on-line platformy i potřebná ochranná opatření v našich prostorách. Snažíme se ale přistupovat k opatřením rozumně a nebýt diktátory; chceme poskytnout našim právníkům maximální prostor zařadit se v nynější složité situaci podle svých potřeb. Podporujeme tedy práci z domova, ale současně rozumíme i tomu, že někomu lépe svědčí prostředí kanceláře a jen tam dokáže podat optimální výkon. Proto za předpokladu dodržení bezpečnostních opatření (pravidelné testování, jedna osoba na jednu místnost atd.) umožňujeme těm, kteří o to stojí, aby i nyní pracovali v prostorách kanceláře.

Je jasné, že s příchodem pandemie se změnil okruh služeb, které poskytnete svým klientům. Jakou právní pomoc po Vás klienti požadují a na co se Vás ptají?

Jakub Málek: Měli jsme to štěstí, že „standardní“ práce naší kanceláři kvůli pandemii prakticky neubýlo. Přibýly naopak nové právní dotazy a zadání, které s pandemií souvisí. V zásadě bych je rozdělil do pěti kategorií: (i) vliv mimořádných opatření na fungování podniku klienta, (ii) dopady pandemie na plnění smluv, (iii) nové výzvy v pracovní právní oblasti a vztahy se zaměstnanci, (iv) podpora při čerpání dotací a podpůrných státních programů a (v) zavádění interních compliance a business continuity programů.

Jakými významnými kauzami se může PEYTON legal pochlubit?

Tadeáš Petr: Mojí doménou jsou akviziční transakce; z těch významných z poslední doby bych zmínil například prodej laboratorní skupiny BioVendor investičnímu fondu Consillium, dále řadu akvizic potravinářských podniků, naposledy např. společnosti DRUID CZ s.r.o., známé výrobou domácích válcovaných těstovin, pro investiční skupinu Vendavour.

Velmi výraznou a unikátní zkušeností pro nás byla také participace na významném obchodním sporu řešeném v arbitrážním řízení ve Vídni, kde jsme zastupovali klienta ve spolu-

práci s rakouskými arbitrážními specialisty. Proces kulminoval týdenním virtuálně přenášeným jednáním, kde naše kancelář zajišťovala mimo jiné i veškerou technickou podporu, přípravu a zázemí pro výslechy některých svědků. Byla to mimořádně zajímavá profesní zkušenost, která významně rozšířila naši expertízu.

Jakub Málek: Vedle samotných transakcí týkajících se akvizic či prodeje podílu na společnostech jsme v uplynulých letech pro klienty úspěšně vedli a vedeme i několik transakcí nemovitostních, a to i jak share deals, tak asset deals, v objemu přes 1 mld. Kč.

Aktuálně hojně pracujeme i na nastavování vztahů pro fungování startupů, jako jsou smlouvy mezi společníky a vytváření holdingových struktur v oblastech farmaceutického businessu, potravinářství, výroby udržitel- ných obalů či IoT řešení.

Pokud bych měl odbočit od úspěchů transakčních a korporáčních, zmínil bych rád i několik compliance projektů provedených pro naše klienty v různých oblastech, jako je např. oblast podpory prodeje léčivých přípravků a doplňků stravy, trestněprávní a obecná etická compliance či nastavení a fungování webových stránek, v neposlední řadě po implementaci souladu interních procesů společností s předpisy na ochranu osobních údajů.

PEYTON legal se hojně věnuje i pro bono aktivitám. Projekt Právní pomoc potravinám, který jste představili ve spolupráci s Potravinářskou komorou ČR stále pomáhá českým provozovatelům potravinářských podniků a nejenom jim. Jaká myšlenka stojí za celým projektem?

Jakub Málek: Naše kancelář dlouhodobě spolupracuje s Potravinářskou komorou ČR a věnujeme se potravinářskému právu. U zrodu projektu Právní pomoc potravinám byla rozprava mě a Martina Hájka v březnu 2019 o tom, jak bychom mohli pomáhat v nelehké době pandemie COVID-19. Využili jsme nakonec synergií s Potravinářskou komorou ČR a našich vztahů s potravináři a vymysleli a založili projekt Právní pomoc potravinám. Primární myšlenkou projektu je poskytnout českým provozovatelům potravinářských podniků a ostatním producentům potravin, kteří jsou zasaženi aktuální krizí či vynakládají obrovské úsilí k udržení záso-

profil

bování obchodů a obyvatel, bezplatné právní poradenství o základních právních otázkách souvisejících se současnou situací.

Jak rychle se z myšlenky stala webová stránka, která na denní bázi pomáhá nejenom potravinářům?

Jakub Málek: Je pravdou, že projekt opravdu pomáhá nejen v oblasti potravinářského průmyslu. Pokud jde o otázku, tak projekt za pomoci grafika Pavla Babáčka, programátorů ze společnosti Smartly a kolegů z PEYTON legal vznikl ani ne za měsíc a nyní slaví rok svého fungování.

Z Vašich webových stránek i sociálních sítí vyplývá, že spolupracujete s Asociací společenské odpovědnosti. V čem konkrétně?

Jakub Málek: Naše spolupráce s Asociací společenské odpovědnosti spočívá především v tom, že sdílíme její cíle a poslání a v maximální míře se je snažíme podporovat. Vizí Asociace je, aby se společenská odpovědnost a udržitelnost stala přirozenou součástí podnikání i fungování každé organizace v Česku. Asociaci tak poskytujeme pro bono právní služby v rámci jejich operativní potřeb, pomáháme při tvorbě a organizaci projektů Asociace a rovněž jsme se aktuálně stali partnery nového e-shopu Nakup na Dobro s dárky, které skutečně mají smysl – pro obdarované, společnost i přírodu.

Z předchozích informací vyplývá, že jste advokátní kanceláři se širokou specializací. Na co konkrétně je PEYTON legal zaměřená?

Tadeáš Petr: Náš záběr je opravdu široký a dá se definovat ve zkratce jako „všechno, co ovlivňuje a může zajímat podnikatele a obchodní korporace.“ Umíme řešit všechny právní problémy a situace, které podnikatelský život přináší a chceme nabídnout klientům kompletní servis a pocit, že se nemusí o nic starat. Ať už se jedná o velké transakce, fúze a jiné přeměny, běžnou korporátní agendu, pracovní právo, compliance či soudní spory, snažíme se přistoupit ke každému zadání komplexně, pochopit záměr klienta a vzít jej za svůj se všemi souvislostmi a přesahy do různých oborů práva i mimo ně. Nechci tím samozřejmě říct, že jsme experti na cokoli, ale pokud se dostaneme mimo komfortní zónu našich znalostí (jedná-li se např. o vysoce specializovanou oblast práva mimo naše portfolio, daňovou problematiku

nebo zahraniční právo), využíváme naší rozsáhlé sítě partnerských poradenských firem, abychom i v těchto případech poskytli klientovi maximálně kompletní výstup. Z tohoto důvodu se spíše bráníme „škatulkování“ našich služeb a jejich dělení na konkrétní kategorie.

Pokud bych měl přesto zmínit některé více úzkoprofilové obory, které takřkajíc „umíme“, bylo by to zejména potravinářské a farmaceutické právo.

Je nějaká specializace, kterou byste chtěli do svých služeb přidat, pokud ano, jaká?

Tadeáš Petr: V poslední době jsme pracovali na několika zajímavých transakcích pro investiční fondy; ačkoliv kolektivní investování není pro nás nijak neznámou oblastí, určitě se jedná o mimořádně komplexní a zajímavé právní odvětví, kterému bychom se chtěli dále věnovat tak, abychom jej mohli postupně zařadit mezi naše užší specializace.

Jakub Málek: Za sebe musím říct, že považuji jako další krok v rámci naší specializace posílení naší odbornosti v oblastech práva e-commerce, reklamy a obecného i specializovaného compliance.

Pane Mátku, na co se konkrétně zaměřujete v rámci Vaší agendy Vy, a to jak klientsky, tak v rámci PEYTON legal interně?

Jakub Málek: V rámci PEYTON legal jsem odpovědný primárně za rozvoj a provozní řízení kanceláře a péči o kolegy a klienty.

Jinak jako advokát se především specializuji na pracovní právo, ochranu osobních údajů, M&A transakce, právo obchodních korporací a rovněž na právo a smluvní vztahy v oblastech potravinářského a farmaceutického průmyslu. Své poradenství poskytuji také při transakcích a řešení otázek práva obchodních korporací, včetně nastavování a řízení vztahů mezi společnostmi. Poměrně často vedu compliance projekty v různých oblastech své specializace a řeším pro klienty různorodé obchodněprávní případy, zejména v oblasti pracovněprávní a smluvní.

Jakou oblast práva jste měl rád při studiích a je Vaší oblíbenou i nyní?

Jakub Málek: Při studiích mě nejvíce bavilo obchodní právo, inspirovalo mě i personální složení katedry obchodního práva. Aktuálně nemám jediného favorita, odvíjí se to spíše od

projektů a spolupráce s mými klienty – preferuji však pracovní právo, potravinářské právo, právo v oblasti reklamy, transakce a právo ochrany osobních údajů.

Pane Petře, jaké je Vaše hlavní právní zaměření?

Tadeáš Petr: Moje zaměření je primárně v oblasti M&A a komplexních obchodních smluv, podílel jsem se na většině významných transakcí, které PEYTON legal realizovala. Moji užší specializací a současně nejoblíbenější oblastí práva je duševní vlastnictví, zejména ochranné známky a autorské právo. Mám k této oblasti blízko i proto, že jako dítě z „umělecké“ rodiny (oba rodiče vystudovali dějiny umění) jsem se vždy zajímal o výtvarné umění a audiovizuální kulturu.

Co jste si mimo výborné znalosti jazyka přinesl ze studií v zahraničí?

Tadeáš Petr: Studium ve Velké Británii mi dalo vedle spousty nových přátel a kontaktů především užitečný rozhled za hranice české právní kultury a bezprostřední zkušenost se zcela odlišným angloamerickým systémem práva. Je pro mě fascinující, jak silně zakořeněný respekt k přirozeným právům a základním právním zásadám může mít (díky bohaté judikатурní historii) země, která zcela postrádá klasickou psanou ústavu. V tomto ohledu se bohužel od Angličanů máme co učit, zejména dnes, kdy je u nás účelové ohýbání ústavních norem nejvyššími státními činiteli prakticky na denním pořádku.

Je jisté, že s tak širokým zaměřením Vaše práce často nekončí v pět hodin odpoledne. Otázka na oba. Kdy se Vám lépe pracuje, po ránu nebo přes noc?

Jakub Málek: Dříve jsem preferoval práci brzy ráno, avšak s rozrůstáním rodiny ranní období věnuji jí a sportu a práci se vedle běžného dne věnuji spíše po večerech. Nejlépe se mi však obecně pracuje přes den v kanceláři, jelikož mě motivuje pracovní prostředí a přítomnost ostatních kolegů.

Tadeáš Petr: Já jsem byl vždy spíše typ „sova“. Ráno jsem často roztěkaný, což je dáno i tím, že pracuji převážně z domova a vstávám se dvěma malými dětmi (to platilo i v době normálu). Vždycky mi chvíli trvá, než se dostanu do správného pracovního „flow“. Proto nejlepší výkony podávám k večeru a pokud nestíhám, doháním to zpravidla v noci, kdy zbytek rodiny už spí. ●

Partneři PEYTON legal

Martin Hájek
managing partner
hajek@plegal.cz

Martin Hájek je řídicím partnerem PEYTON legal a rozvíjí vztahy s klíčovými klienty kanceláře. Ze své více než 20leté praxe má zkušenosti s vedením a přípravou významných M&A transakcí (včetně řešení právních otázek souvisejících s ochranou hospodářské soutěže) s důrazem na právní aspekty strukturování holdingových operací a přeměn obchodních společností.

Martin se rovněž specializuje na řešení vztahů mezi společníky obchodních společností, řízení valných hromad (včetně kótovaných společností) a plánování a koordinace restrukturalizací koncernů. Dalšími oblastmi práva, ve kterých má Martin rozsáhlé zkušenosti jsou oblasti fúzí a akvizic, restrukturalizací, kapitálových trhů, corporate governance a práva obchodních společností.

Jakub Málek
partner
malek@plegal.cz

Jakub Málek je partnerem PEYTON legal odpovědným za rozvoj a provozní řízení kanceláře a péči o klienty. V rámci své advokátní praxe se specializuje především na pracovní právo, ochranu osobních údajů, M&A transakce, právo obchodních korporací a rovněž na právo a smluvní vztahy v oblastech potravinářského a farmaceutického průmyslu.

Jakub poskytuje komplexní právní služby při mnohých transakcích a řešení otázek práva

obchodních korporací, včetně nastavování a řízení vztahů mezi společníky. Jakub rovněž pravidelně vede compliance projekty v různých oblastech své specializace a řeší pro klienty různorodé obchodněprávní případy, zejména v oblasti pracovněprávní a smluvní.

Jakub je všestranným advokátem se širokým spektrem znalostí, který při své práci dbá na komplexní posouzení věci a bezvýhradně respektuje nejen obchodní potřeby klientů.

Tadeáš Petr
partner
petr@plegal.cz

Tadeáš Petr je partnerem PEYTON legal a v rámci své mnohaleté profesní dráhy se podílel na mnoha významných M&A transakcích zahrnujících i restrukturalizace holdingů, fúze a další přeměny. V rámci své advokátní praxe působí zejména jako poradce a koordinátor významných transakcí, včetně těch se zahraničním prvkem.

Vedle fúzí, restrukturalizací a akvizic má Tadeáš rozsáhlé zkušenosti rovněž v oblasti corporate governance, právních analýz,

smluvní agendy a sporů v oblasti obchodního práva. Jeho specializací je rovněž právo duševního vlastnictví, zejména oblast ochranných známek a práva autorského.

Tadeáš je zkušeným transakčním a korporačním advokátem s mnohaletou praxí z celé řady komplexních projektů. Mezi jeho zájmy patří angloamerické právo; během studií absolvoval roční kurz na univerzitě v Cardiffu ve Velké Británii (2003/2004).

Advokáti PEYTON legal

Jan Ptáčník
advokát

- soudní spory
- výkon rozhodnutí a exekuce
- insolvenční řízení
- občanské právo
- právo nemovitostí
- smluvní agenda

Martin Heinzel
advokát

- právo obchodních korporací
- práva závazkových vztahů mezi podnikateli
- právní due diligence
- přeměny a akvizice
- insolvenční právo

Miloš Kulda
advokát

- obchodní právo
- občanské právo
- smluvní agenda
- právo nemovitostí
- evropské právo

Štěpánka Vajdová
advokátka

- korporátní právo
- právo obchodních společností
- závazkové právo
- farmaceutické právo
- fúze a akvizice
- potravinářské právo

Tomáš Němec
advokát

- korporátní právo
- právo obchodních společností
- fúze a akvizice
- soudní spory

Pavlína Vodička Grosová
advokátka

- právo obchodních korporací
- pracovní právo
- práva závazkových vztahů mezi podnikateli
- soutěžní právo a poradenství v oblasti veřejných zakázek
- právo kolektivního investování se zaměřením na fondy kvalifikovaných investorů

Miroslav Osladil
advokát

- soudní spory
- právo obchodních korporací
- pracovní právo
- práva závazkových vztahů mezi podnikateli
- právo nemovitostí
- právní due diligence
- přeměny a akvizice
- právo hospodářské soutěže
- projektové financování
- zahraniční investice

Tereza Dvořáková
advokátka

- závazkové právo
- právo obchodních korporací
- právo duševního vlastnictví
- potravinářské právo

Právníci PEYTON legal

Nikol Čišecká

koncipientka

- korporátní právo
- právo obchodních společností
- fúze a akvizice
- insolvence a restrukturalizace
- mezinárodní právo soukromé a e-commerce
- banking & finance

Tereza Martincová

koncipientka

- občanské právo
- pracovní právo
- zaměstnávání cizinců

Tomáš Maux

koncipient

- obchodní právo
- korporátní právo
- soudní spory

Tereza Zoubková

koncipientka

- korporátní právo
- občanské právo
- pracovní právo

Zuzana Neubauerová

koncipientka

- občanské právo
- pracovní právo
- zaměstnávání cizinců

Tereza Pšenčíková

právnick

- právo duševního vlastnictví
- ochrana osobních údajů
- smluvní agenda
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- anglo-americké právo

Brian Fonville

of counsel

- transakční právo
- právo obchodních korporací
- přeměny a akvizice
- finanční právo
- investiční fondy
- obnovitelné energetické zdroje
- start-upy a software
- specialista na právo USA a VB (advokát registrovaný v USA a VB, rodilý mluvčí)

Maxim Obuchov

of counsel

- soudní spory
- právo obchodních korporací
- práva závazkových vztahů mezi podnikateli
- právo duševního vlastnictví
- správní právo
- smluvní agenda
- specialista na projekty s ruským prvkem a ruskou klientelu (rodilý mluvčí)

Martin Pospíchal

of counsel

- smluvní agenda
- soudní spory
- autorské právo a licence
- smluvní vztahy v technologických a biotechnologických oblastech
- ochrana osobních údajů
- právo nemovitostí

Investice
nejsou
jen peníze

**Jsme aktivní investor
a developer.**

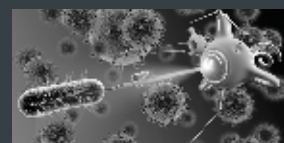
**Investujeme do středně velkých
firem a výnosových nemovitostí.**

**Stavíme rezidenční nemovitosti
a polyfunkční objekty.**

Poskytujeme specializovaný finanční servis.

Dáváme investicím smysl.

Sdělování autorských děl veřejnosti na internetu prostřednictvím techniky framingu a inline frame

Ve svém nedávném rozsudku ze dne 9. 3. 2021 se Soudní dvůr Evropské unie vyjádřil k předběžné otázce německého Spolkového soudního dvora ve věci C-392/19 - VG Bild-Kunst v. Stiftung Preußischer Kulturbesitz, týkající se sdělování díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES. Konkrétně se pak SDEU zabýval otázkou, zda v případě, kdy nositel práv přijal nebo požadoval opatření proti tzv. framingu, představuje vložení autorského díla touto technikou na internetové stránky třetí osoby zpřístupnění tohoto díla nové veřejnosti.

Zpřístupňování autorských děl na veřejně přístupných internetových stránkách je obzvláště v současné digitální době bezpochyby tématem stále aktuálním. Lze přitom předpokládat, že pokud nositel autorských práv zpřístupní svoje dílo na veřejně přístupných internetových stránkách, získá k tomuto dílu přístup neomezené množství osob – internetových uživatelů, a toto dílo tak může být dále šířeno (oprávněně či neoprávněně) různými technickými způsoby či postupy.

Jedním z těchto technických postupů je i technika označovaná jako framing, který spočívá ve vykreslení více HTML dokumentů na jedné internetové stránce současně. Použitím této techniky tak v obecné rovině dochází k rozdělení obrazovky uživatele do několika částí, z nichž každá může zobrazovat odlišný internetový zdroj nebo

internetovou stránku, které se načítají prostřednictvím automatického hypertextového odkazu. Na části obrazovky tak může být zobrazena domovská internetová stránka a na druhé zdroj, nebo stránka, které pocházejí z jiných internetových stránek. Běžný internetový uživatel tak může velmi lehce nabýt dojem, že si ve svém internetovém prohlížeči prohlíží pouze jednu internetovou stránku, i když ve skutečnosti se mu zobrazují dvě nebo i více internetových stránek najednou, resp. že si prohlíží zdroj (autorské dílo) pocházející z jiné než prohlížené internetové stránky.¹

V důsledku uvedeného pak vyvstává otázka, zda případné zobrazení původních internetových stránek, nebo jejich částí (souborů) za použití techniky framingu na internetových stránkách třetí osoby představuje neoprávněný zásah do autorských práv jejich nositele,

zejména pak v situaci, kdy tento již předtím předmětné dílo zveřejnil na veřejně přístupné internetové stránce.

Dosavadní judikatura SDEU

Před bližším seznámením se s novým rozhodnutím SDEU ve věci C-392/19 považujeme za účelné si nejdříve alespoň v krátkosti přiblížit dosavadní judikaturu SDEU dopadající na problematiku framingu a sdělování autorského díla veřejnosti na internetu která s nedávným rozhodnutím SDEU úzce souvisí.

Rozsudek SDEU ve věci Nils Svenson a další v. Retriever Sverige AB

Předně lze zmínit zejména rozsudek SDEU ze dne 13. 2. 2014, sp. zn.: C-466/12 ve věci Nils Svenson a další v. Retriever Sverige AB.

Předmětem sporu byla žaloba skupiny novinářů, kteří zveřejňovali své články na internetové stránce Göteborgs-Posten. Tito novináři podali žalobu vůči společnosti Retriever Sverige, která byla provozovatelem internetových stránek, na kterých byly poskytovány zákazníkům (uživatelům těchto internetových stránek) seznamy internetových hypertextových odkazů na články zveřejněné na jiných internetových stránkách, mimo jiné i na články dotčených novinářů zveřejněné na stránce Göteborgs-Posten. Žalobci ve své žalobě tvrdili, že zákazníci žalovaného po kliknutí na hypertextový odkaz nepostřehnou, že jsou za účelem přístupu k předmětnému dílu přesměrováni na jinou internetovou stránku.

Po přezkoumání případu dospěl SDEU v této věci k závěru, že k tomu, aby se na techniku framingu vztahoval pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, je nezbytné, aby toto sdělování bylo určeno „nové“ veřejnosti, kterou nositelé autorských práv nebrali v potaz při udělení svolení k prvotnímu sdělení veřejnosti.² Jinak řečeno, v daném případě by se muselo jednat o jinou veřejnost, než které novináři své články původně zpřístupnili.

Soud při rozhodnutí v této věci vycházel z logického předpokladu, že pokud žalobci, tj. novináři zveřejňovali své články na veřejně přístupných internetových stránkách, které nepodléhají žádnému omezujícímu opatření, museli tak brát v potaz skutečnost, že veřejností, které sdělují svá díla, jsou všichni potenciální návštěvníci této stránky a tedy i návštěvníci, kteří se na tuto stránku dostali prostřednictvím jiných zdrojů, včetně hypertextového odkazu žalovaného, jinými slovy v obecnosti řečeno všichni uživatelé internetu. Při neexistenci „nové“ veřejnosti pak svolení nositelů autorských práv k dalšímu sdělování touto technikou není vyžadováno. V tomto kontextu tak framing nelze dle soudu považovat za sdělování nové veřejnosti.

V této souvislosti je pak vhodné upozornit rovněž na další závěr SDEU v této věci, dle kterého by situace mohla být posuzována odlišně, umožňoval-li by hypertextový odkaz na stránkách žalovaného jeho zákazníkům obcházet omezující opatření, která byla na původní internetové stránce přijata, a to za účelem omezení přístupu veřejnosti k tomuto dílu (např. články toliko pro předplatitele dané internetové stránky, pro registrované uživatele atd.).

Za situace, kdy by tedy nositelé práv omezili přístup ke svým dílům (např. uzamknutím jejich článků a umožněním přístupu k nim pouze registrovaným uživatelům po zaplacení předplatného atd.), bylo by nutné zákazníky žalovaného, kteří prostřednictvím daného hypertextového odkazu obešli zavedená omezující opatření, považovat za novou veřejnost, kterou nositelé autorských práv nebrali původně při udělení svolení k prvotnímu sdělení v potaz. V takovém případě by tedy i framing mohl spadat pod pojem „sdělování veřejnosti“ v souladu s čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES.

Nové rozhodnutí SDEU ve věci C-392/19

Shrnutí původního sporu

V dané věci se SDEU zabýval předběžnou otázkou německého Spolkového soudního dvora, který řešil spor mezi VG Bild-Kunst (VGBK) (organizace kolektivní správy autorských práv v oblasti vizuálních umění v Německu) a Stiftung Preussischer Kulturbesitz (SPK) (německá nadace provozující digitální knihovnu pro potřeby kultury a vzdělávání, která spojuje německé kulturní a vědecké instituce).

Předmětná digitální knihovna provozovaná ze strany nadace SPK obsahuje odkazy na digitalizovaný obsah ukládaný na internetových portálech dalších institucí, přičemž samotná digitální knihovna uchovává pouze náhledy na tento obsah ve zmenšené podobě.

Organizace VGBK při své činnosti podmiňovala uzavření licenční smlouvy o užívání svého katalogu děl ve formě náhledů s nadací SPK vložением takového ustanovení, podle něhož se nadace SPK měla zavázat při užívání předmětných chráněných děl uplatnit účinné technologické kroky proti tomu, aby třetí osoby prováděly framing náhledů těchto chráněných děl nebo předmětů ochrany, které se zobrazují na internetových stránkách předmětné digitální knihovny.⁴

Nadace SPK považovala takovéto smluvní ujednání za nepřiměřené, a proto podala k zemskému soudu v Berlíně žalobu, kterou se domáhala určení, že organizace VGBK je povinna poskytnout nadaci SPK uvedenou licenci i bez tohoto smluvního ujednání. Spor se postupně dostal až k německému Spolkovému soudnímu dvoru, který v této souvislosti podal k SDEU předběžnou otázku, zda vložení díla, které je se svolením

nositele práv dostupné na volně přístupných internetových stránkách, na internetové stránky třetí osoby, uskutečněné prostřednictvím framingu, představuje sdělování díla veřejnosti, pokud k tomuto sdělování dochází pomocí obcházení ochranných opatření proti framingu, která přijal nebo požadoval nositel práv.

Argumentace SDEU

SDEU v tomto svém rozhodnutí navázal na svou již ustálenou judikaturu, tj. poukázal na skutečnost, že technika framingu využívá ke sdělování chráněných děl stejnou technologii, která byla použita již při původním sdělení díla (tj. internet) a zároveň, že touto technikou obecně nedochází ke sdělování díla „nové“ veřejnosti (pořád se jedná o ty samé uživatele internetu).

SDEU však zároveň poukázal na rozdílné skutkové okolnosti daného případu. Předcházející judikatura totiž vycházela ze zjištění, že přístup k dotčeným dílům na domovských internetových stránkách nepodléhá žádným omezujícím opatřením, tj. nositelé práv v předcházejících případech nepřijali ani nepožadovali žádná taková opatření, a tudíž již od počátku se za veřejnost museli považovat veškerí uživatelé internetu.

V nově posuzovaném případě však nositel práv již od počátku podmiňoval případné poskytnutí licence uplatněním omezujících opatření proti framingu a aktivně se snažil omezit okruh uživatelů, kteří k jeho dílu získají přístup. Obcházení těchto omezujících opatření a zveřejňování chráněného díla na internetových stránkách třetí osoby prostřednictvím techniky framingu tak musí zákonitě znamenat, že předmětné dílo je sdělováno veřejnosti, kterou nositel práv původně nebral v potaz, tj. veřejnosti „nové“. SDEU tedy uzavřel, že v tomto případě lze framing považovat za sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES.

SDEU v uvedeném rozhodnutí dále správně uvedl, že opačný, než výše uvedený přístup by mohl znamenat zakotvení pravidla vyčerpání práva na sdělování (srov. Rozsudek SDEU ze dne 7. 8. 2018, sp. zn.: C-161/17). Takové pravidlo by pak nepochybně bylo v rozporu s čl. 3 odst. 3 směrnice 2001/29/ES, dle kterého se autorská práva nemůžou vyčerpat žádným sdělením veřejnosti nebo zpřístupněním veřejnosti.^[4] V důsledku uvedeného by přitom mohlo dojít k tomu, že nositelé autorských práv by ztratili své právo požadovat za

užití jejich díla přiměřenou odměnu, a tudíž i možnost svá díla komerčně využívat.

Závěr

Předmětný rozsudek SDEU ve věci VG Bild-Kunst v. Stiftung Preußischer Kulturbesitz lze považovat za určitou snahu Soudního dvora o vyvážení zájmů nositelů autorských práv a internetových uživatelů, kdy v důsledku tohoto rozhodnutí mají nositelé autorských práv možnost omezit, do jaké míry budou jejich díla dále zveřejňována na internetu prostřednictvím techniky framingu.

Pokud se tedy nositel práv k chráněnému dílu rozhodne zamezit výše uvedenému (framingu), může přistoupit k přijetí omezujících opatření, případně požadovat přijetí těchto opatření od nabyvatelů licencí přímo v textu licenční smlouvy, přičemž se však zároveň musí jednat o omezení prostřednictvím účinných technologických prostředků.

Jak přitom dále vyplývá z předmětného rozsudku SDEU, za účelem zaručení právní jistoty, jakož i řádného fungování internetu lze za takového účinné technologické prostředky považovat pouze technologické prostředky ve smyslu čl. 6 odst. 1 a 3 směrnice 2001/29/

ES, tj. prostředky, prostřednictvím kterých je použití chráněného díla kontrolováno nositeli práv uplatněním kontroly přístupu nebo ochranného procesu jako je např. šifrování, kódování nebo jiný mechanismus kontroly rozmnožování, který dosahuje cíle ochrany.

Závěrem je pak rovněž vhodné uvést, že technika framingu se již v dnešní době považuje za překonanou a od jejího používání se v praxi upouští. Existují však další (modernější) techniky, které fungují na podobném principu jako samotný framing. Máme tím na mysli především tzv. inline frame, který framing nahradil, a který rovněž umožňuje umístit odlišný internetový obsah (zdroj) nebo internetovou stránku na internetovou stránku (obrazovku) uživatele, který pak obdobně může nabýt dojem, že si ve svém internetovém prohlížeči prohlíží pouze jednu internetovou stránku. Výsledek je tak obdobný, rozdíl však spočívá v provedení, kdy použitím techniky inline frame nedochází k rozdělení obrazovky uživatele do rámečků, ale k vložení (embedding) těchto externích zdrojů přímo do požadované internetové stránky. V kontextu ochrany autorských práv, zejména pak s ohledem na obdobný výsledek použití těchto technik, tak lze usuzovat, že výše uvedené rozsudky SDEU se budou vztahovat

i na použití těchto dalších způsobů sdělování autorských děl veřejnosti na internetu. ●

Mgr. Michal Hašan, advokátní koncipient

JUDr. Ing. Michal Kuna, advokát

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara ve věci C-392/19 ze dne 10. 9. 2020.
- ² Rozsudek SDEU ze dne 13. 2. 2014, sp. zn.: C-466/12.
- ³ Rozsudek SDEU ze dne 9. 3. 2021, sp. zn.: C-392/19.
- ⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

ALEXANDR LIOLIAS

NOVELA ZÁKONA O OCHRANĚ SPOTŘEBITELE – TRANSPOZICE SMĚRNICE 2019/2161

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

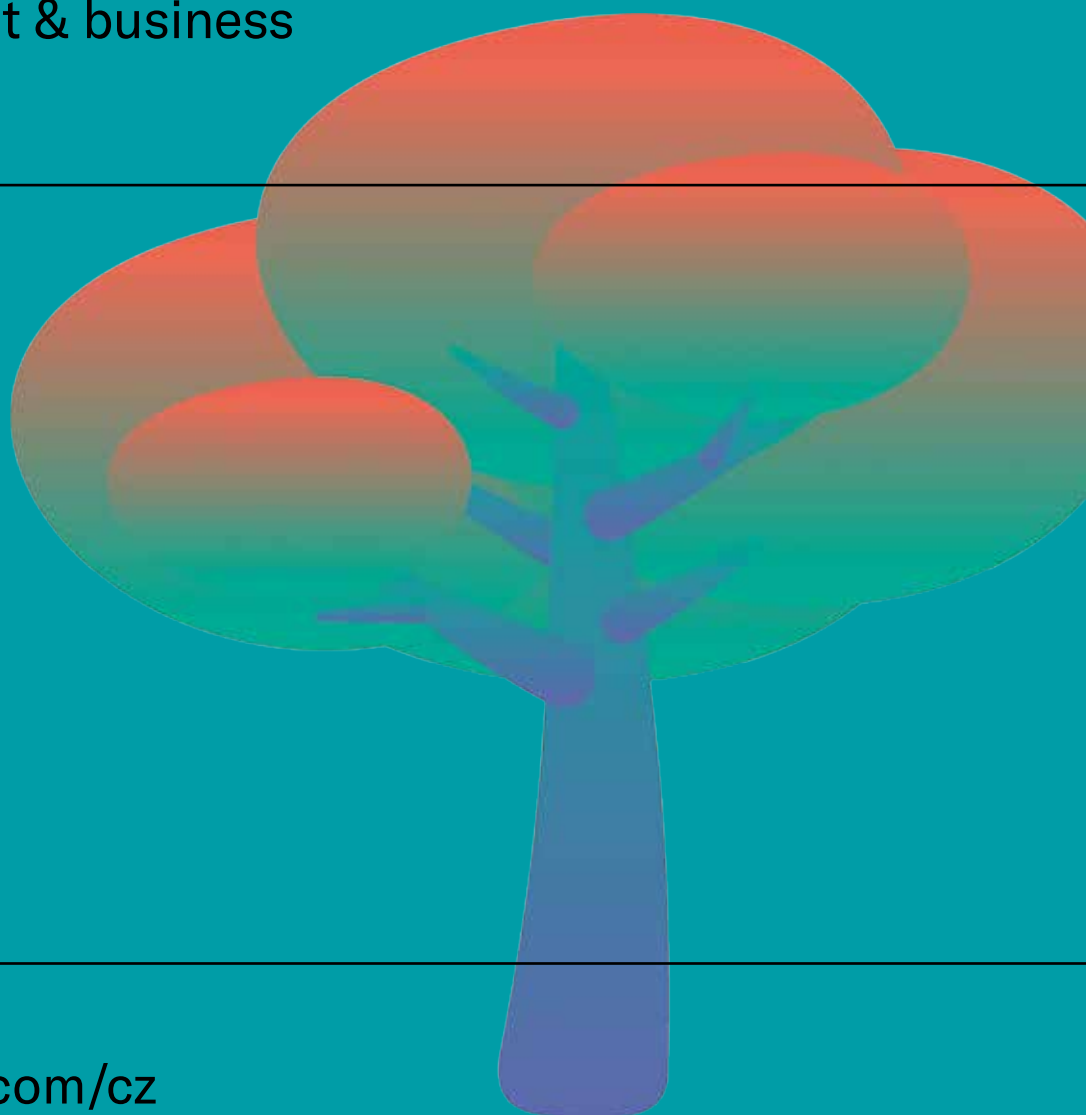

ROSTEME SPOLEČNĚ

- Právní poradenství
- Daňové poradenství
- Audit
- Business process outsourcing
- Management & business consulting

Právnícká firma
roku 2012–2020

Znalecké posudky a daňová kontrola

Znalecká činnost je velmi široký obor, jenž se týká téměř veškerého lidského konání. Stačí se podívat na seznam znaleckých oborů, který je přílohou k zákonu č. 254/2019 Sb. o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Dnes se ovšem zaměříme na relativně úzkou oblast, kde mohou být znalecké posudky využity – daňovou kontrolou.

Tlak na vyšší výběr daní

V situaci, kdy je globální ekonomika zasažena pandemií koronaviru, se jednotlivé státy pokouší ochránit své občany téměř za každou cenu a dochází k drastickým omezením výkonu ekonomické činnosti, a to dokonce až v rádech měsíců. Taková omezení samozřejmě dopadají na ekonomickou situaci společností i jednotlivců, je tedy nutné, aby stát pomohl a zvýšil státní výdaje. Důsledkem jsou rekordní schodky státního rozpočtu, se kterými je potřeba se vypořádat. A jedním z nástrojů, ke kterým jednotlivé státy postupně sáhnou, je vyšší výběr daní. Vybrat více daní je možné dvěma způsoby – prostřednictvím zvýšení daňového zatížení a zvýšením kontrolní činnosti. Právě výrazně vyšší kontrolní činnost ze strany správce daně se projeví ve větším počtu daňových kontrol, které budou u daňových subjektů zahájeny. V této souvislosti je důležité upozornit také na novelu daňového řádu účinnou od 1. ledna

2021, která mimo jiné přinesla změnu týkající se okamžiku zahájení daňové kontroly.

Přenos důkazního břemene

Při probíhající daňové kontrole je zásadní otázkou přenos důkazního břemene. V daňovém řízení platí zásada, že je to právě daňový subjekt, který nese břemeno tvrzení ve vztahu ke své daňové povinnosti i břemeno důkazní ve vztahu k těmto svým tvrzením. Obecně tedy platí, že daňové subjekty musí prokázat správci daně, že tvrdí svou daňovou povinnost ve správné výši. A znalecký posudek může být jedním ze způsobů, jak takové tvrzení správci daně prokázat.

V případě aplikace § 23 odst. 7 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů (tedy pokud je daňová kontrola vedena v oblasti převodních cen) platí lehce odlišné principy, neboť břemeno tvrzení i břemeno důkazní nese naopak správce daně. Jak již bylo judikováno

i Nejvyšším správním soudem, v případě, kdy je prokázáno, že se jedná o spojené osoby ve smyslu § 23 odst. 7 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP), je na správci daně, aby prokázal, že se liší ceny sjednané mezi těmito osobami od cen, které by byly sjednány mezi nezávislymi osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek.

Znamená to tedy, že aby mohl správce daně provést srovnání, musí zjistit jak cenu sjednanou mezi spojenými osobami, tak i cenu obvyklou (již zde může přijít ke slovu znalecký posudek). Pokud tímto srovnáním dojde správce daně k závěru, že se daňový subjekt odchýlil od principu tržního odstupu, nemůže správce daně bez dalšího daň doměřit. Daňový subjekt totiž ještě musí dostat prostor, aby zjištěný rozdíl mezi cenami uspokojivě vysvětlil a doložil. A právě v tomto případě mohou být znalecké posudky velmi účinným nástrojem, jak prokázat správci

z právní praxe

daně, že k odchýlení od principu tržního odstupu vůbec nedošlo, či jak prokázat důvod takové odchylky.

Navíc jsou znalecké posudky takovým důkazním prostředkem, který by měl správce daně respektovat, případně rozporovat prostřednictvím jiného znalce.

Zapojení znalce do daňové kontroly

Znalecká činnost je od 1. ledna 2021 upravena zákonem č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, který nahradil zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících. Společně s prováděcími vyhláškami a souvisejícími zákony se jedná o novou legislativní úpravu znalecké činnosti, která má reagovat především na klesající důvěru veřejnosti ve znalectví jako obor. Nový zákon proto upravuje zejména povinnosti znalců, přičemž klade důraz na kontinuální vzdělávání a postihy v případě pochybení znalců. Cílem zákonodárce tak je kromě zvýšení zodpovědnosti znalců dále zvyšovat jejich kvalifikaci, aby byli skutečně schopni posuzovat složité a komplexní otázky s dostatečnou pečlivostí.

A právě daňová kontrola a spory se správcem daně patří do těch oblastí, ve kterých znalecké posudky hrají důležitou roli a ve kterých se znalecké posudky využívají stále častěji. Hlavním důvodem je narůstající komplexnost ekonomické činnosti, zrychlování podnikání a také relativně složitý daňový systém. Přizvání znalce, respektive zadání znaleckého úkolu znalci pro účely daňové kontroly může proběhnout jak na žádost správce daně, tak proaktivně ze strany daňového subjektu.

Na tomto místě je důležité zmínit, že na výsledek znaleckého posudku by nemělo mít vliv, zda je znalec ustanoven ze strany správce daně či zda je mu znalecký úkol zadán ze strany daňového subjektu. Znalec by se měl vždy vyjadřovat pouze k zadanému znaleckému úkolu, který by měl být zadán jasně a jednoznačně.

Převodní ceny jako předmět daňové kontroly

Jednou z prioritních oblastí, na kterou se správce daně v současné době zaměřuje, je výše popsaná oblast převodních cen, tedy transakce realizované se spojenými osobami a související náklady a výnosy vykázané v daňových přiznáních českých společností.

Vzhledem k tomu, že jsou a i nadále budou převodní ceny jednou z prioritních oblastí, na kterou se správce daně při daňových kontrolách zaměřuje, je dobré myslet na to, že znalecký posudek může pomoci daňovému subjektu prokázat, že má převodní ceny nastaveny v pořádku (odborně řečeno v souladu s principem tržního odstupu), a sehrát tak klíčovou roli v daňovém řízení a pomoci odvrátit doměření daně a související sankce.

Obecně lze říci, že daňová kontrola zaměřená na převodní ceny je, jak již bylo naznačeno výše, cílena na prověření toho, zda se daňový subjekt při transakcích realizovaných se spojenými osobami neodchýlil od principu tržního odstupu, jehož dodržování je upraveno v § 23 odst. 7 ZDP. Jinými slovy je prověřováno, zda transakce se spojenou osobou probíhají za takových podmínek, za jakých by rámcově srovnatelné transakce realizovaly společnosti, které jsou na sobě zcela nezávislé, případně zda existuje ekonomicky racionální důvod pro jiné než tržně obvyklé podmínky, pokud se za takových netržních podmínek transakce se spojenou osobou uskutečnila.

Zdáný konec daňové kontroly je ve většině případů ovlivněn kvalitou důkazních prostředků, které jsou správci daně předloženy. Pokud daňový subjekt disponuje dostatkem kvalitních důkazních prostředků, jejichž prostřednictvím správci daně prokáže, že postupoval v souladu s ustanovením § 23 odst. 7 ZDP, je průběh daňové kontroly výrazně rychlejší a výsledek pro daňový subjekt příznivější.

Kvalita důkazních prostředků hraje zásadní roli, neboť daňová kontrola je postavena na principu, že daňový subjekt musí správci daně svá tvrzení doložit (tedy že má základ daně stanoven v souladu se ZDP), a to právě důkazními prostředky. Znalecký posudek by měl být ze své podstaty tím nejkvalitnějším důkazním prostředkem, protože jeho kvalita je garantována přímo znalcem jmenovaným dle zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech (případně ještě dle zákona o znalcích a tlumočnících), který je zapsaný na seznamu znalců.

Při volbě znalce je samozřejmě zcela zásadní otázkou jeho kvalifikace, respektive specializace. Pokud je pro účely daňové kontroly (a koneckonců pro jakékoliv jiné účely) vypracován znalecký posudek takovým znalcem, který nemá příslušné oprávnění, hodnota takového znaleckého posudku je pro zadavatele posudku v podstatě nulová.

Formou znaleckého posudku může být pro účely daňové kontroly vedené v oblasti převodních cen vydána celá dokumentace převodních cen (local file), což je případ, kdy znalec komplexně zhodnotí, zda má společnost realizující transakce se spojenými osobami nastavenou metodiku převodních cen v souladu s principem tržního odstupu. Dále je možné využít znalecký posudek i pro ověření dílčích transakcí se spojenými osobami. Velký význam může mít znalecký posudek při poskytování vnitroskupinového financování (například čerpání úvěru od mateřské společnosti či účast v cash-poolingu) nebo vnitroskupinových garancí. V takovém případě znalec posuzuje, zda je úroková sazba (či garance), kterou účtuje mateřská společnost, stanovena v souladu s principem tržního odstupu a zda odpovídá tržně obvyklým poměrům. Další oblastí, ve které hraje znalecký posudek důležitou roli, je poskytování nehmotného majetku mezi spojenými osobami a následné úhrady licenčních poplatků. Stejně tak může znalecký posudek pomoci při osvětlení funkčního a rizikového profilu daňového subjektu či při obhajování toho, že náklady vynaložené na manažerské či jiné vnitroskupinové služby byly vynaloženy v souladu s § 24 odst. 1 ZDP.

Závěr

Vzhledem k tomu, že bude v následujících letech výrazně vyšší tlak na výběr daní, je dobré myslet na to, že základem klidného spaní jsou kvalitní důkazní prostředky (samozřejmě ihned po správně tvrzeném základu daně, který mají prokazovat). Znalecký posudek je jedním z takových důkazních prostředků, přičemž může sehrát v daňovém řízení klíčovou roli a pomoci tak odvrátit doměření daně a související sankce. ●

**Ing. Martin Koldinský, soudní znalec,
Associate Partner
Rödl & Partner Tax, k.s.**

Rödl & Partner

Vertikální spolupráce a činnosti svěřené ovládajícím veřejným zadavatelem

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zadávání veřejných zakázek“), upravuje možnost veřejného zadavatele uzavřít smlouvu (postupem, který by jinak naplnil veškeré zákonné definiční znaky zadání veřejné zakázky dle ust. § 2 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek) s jinou právnickou osobou v pozici dodavatele „napřímo“ – tedy bez toho, aby uzavření smlouvy předcházelo zadávací řízení dle zákona o zadávání veřejných zakázek.

Oprávnění zadavatele takto postupovat je stanoveno ve dvou ustanoveních o vertikální (ust. § 11) a horizontální spolupráci (ust. § 12). V tomto článku bude rozebrána podmínka 80 % celkového obrátu vykonávaného ve prospěch ovládajícího veřejného zadavatele ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona o zadávání veřejných zakázek.

Obecná východiska vertikální spolupráce

Zákon o zadávání veřejných zakázek v ust. § 11 stanovuje výlukou ze své věcné působnosti, jelikož v případě, že smlouva mezi veřejným zadavatelem a jinou právnickou osobou jako dodavatelem naplňuje znaky zde upravené zákonné výjimky (nazývané též jako „in-house“ či interní zadávání), mezi kterou je i 80 % podílu celkové činnosti pro-

váděné při plnění úkolů svěřených ovládajícím veřejným zadavatelem, nejedná se vůbec o veřejnou zakázku (nejedná se tedy „jen“ o veřejnou zakázku, kterou není nutné zadávat v zadávacím řízení, ale zákon o zadávání veřejných zakázek se na uzavření dané smlouvy ani jiné postupy zadavatele v souvislosti s jejím uzavřením vůbec neuplatní). V souvislosti s uvedeným však vyvstává otázka, co vše lze považovat za činnosti prováděné při plnění úkolů, které byly právnické osobě svěřeny ovládajícím veřejným zadavatelem? Lze za tyto činnosti považovat veškeré úkoly, které byly určitým způsobem ovládané právnické osobě svěřeny nebo jimi byla tato právnická osoba pověřena?

Základ pro českou právní úpravu institutu vertikální spolupráce nalezneme ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a o zru-

šení směrnice 2004/18/ES o zadávání veřejných zakázek (dále jen „směrnice o zadávání veřejných zakázek“).¹ Úprava obsažená v této směrnici je pro samotný výklad možnosti využití vertikální spolupráce zcela stěžejní, neboť současná zákonná úprava představuje přímou transpozici evropské legislativy, která musí být s evropskou legislativou plně konformní (rovněž je při výkladu třeba zohlednit též judikaturu Soudního dvora Evropské unie, resp. Evropského soudního dvora – obě tyto instituce jsou dále označovány souhrnně „Soudní dvůr“). Samotná transpozice byla v případě vertikální spolupráce provedena poněkud „otrocky“, neboť ustanovení evropské legislativy bylo prakticky bez dalšího převzato do české právní úpravy, aniž by byla terminologicky přiblížena českému právnímu řádu.

Z dikce ust. § 11 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek plyne, že: „Za zadání veřej-

ČESKÁ ADVOKÁTNÍ
KOMORA

epravo.cz

Váš partner na cestě právem

Česká advokátní komora a EPRAVO.CZ vyhlašují 16. (DVOJ)ROČNÍK PRESTIŽNÍ CELOJUSTIČNÍ SOUTĚŽE

Právník roku 20/21

Společně jsme založili
tradici, kterou si
právníký svět
zaslouží!

Soutěž již tradičně probíhá pod záštitou
Ministerstva spravedlnosti.

Nominace jsou přijímány na www.pravnikroku.cz
od 31. 5. 2021 do 31. 10. 2021. Zde jsou k dispozici
i podrobné instrukce k nominacím a nominační formulář.
Informace o PR 2020/2021 naleznete též na webových
stránkách všech partnerů soutěže a v právnických
periodikách. **Ceny sv. Vya** budou předány na slavnostním
galavečeru se společenským programem v lednu 2022
v Praze. Pro rezervaci vstupenek a ubytování sledujte
Bulletin advokacie č. 11 nebo 12/2021 nebo web ČAK.

Stálé kategorie:

- Občanské právo
- Trestní právo
- Správní právo
- Pracovní právo
- IT právo

Kategorie se speciálními kritérii:

- Talent roku
- Pro bono
- Právníká síň slávy

Partneri soutěže:

- Soudcovská unie ČR
- Notářská komora ČR
- Exekutorská komora ČR
- Unie státních zástupců ČR
- Unie podnikových právníků ČR
- Jednota českých právníků ČR
- Unie rodinných advokátů

CEZ GROUP

WI-ASS ČR
pojišťovací makléř

RENOMIA

LITFIN
LITIGATION FINANCERS

DAS
BRÁNĚ SLUŠNĚ

JAVORINA

Royal Comfort

SingleCase

RIPER

euro

DeLonghi
Better Everyday

GENERALI
ČESKÁ POJIŠTOVNA

Wolters Kluwer

KONSEPTI

Praetor

WOMEN FOR WOMEN

né zakázky se nepovažuje uzavření smlouvy, kterou uzavírá veřejný zadavatel s jinou právnickou osobou jako dodavatelem, pokud

- sám nebo společně s jinými veřejnými zadavateli ovládá tuto osobu obdobně jako své vnitřní organizační jednotky,
- v takto ovládané osobě nemá majetkovou účast jiná osoba než ovládající veřejný zadavatel nebo ovládající veřejní zadavatelé a
- více než 80 % celkové činnosti takto ovládané osoby je prováděno při plnění úkolů, které jí byly svěřeny ovládajícím veřejným zadavatelem nebo ovládajícími veřejnými zadavateli nebo jinými právnickými osobami, které ovládající veřejný zadavatel nebo veřejní zadavatelé rovněž ovládají jako své vnitřní organizační jednotky.“

Zákon o zadávání veřejných zakázek tak stanovuje tři podmínky, jež musí být kumulativně (tj. současně) naplněny, aby mohl zadavatel institutu vertikální spolupráce využít. Těmito podmínkami jsou:

- ovládnání osoby dodavatele jako svou vnitřní organizační jednotku,
- výlučná majetková účast v ovládané právnické osobě a
- výkon více než 80 % celkové činnosti ovládané právnické osoby při plnění úkolů, které jí byly svěřeny ovládajícím veřejným zadavatelem (příp. ovládajícími veřejnými zadavateli nebo jinými právnickými osobami, které ovládající veřejný zadavatel či zadavatelé rovněž ovládají jako své vnitřní organizační jednotky.

V rámci tohoto článku však bude pojednáváno o třetí, zpravidla nejkomplicovanější podmínce dle ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona o zadávání veřejných zakázek, kterou je podmínka 80% části činnosti dodavatele při plnění úkolů jemu svěřených ovládajícím veřejným zadavatelem či více takovými zadavateli, případně jinými právnickými osobami, které jsou veřejnými zadavateli rovněž ovládané obdobně jako jejich organizační složky (tj. mateřská a sesterské společnosti ovládané právnické osoby).

Pro určení podílu činností podle ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona o zadávání veřejných zakázek se přitom bere v úvahu průměrný obrát, pokud je činnost, která je předmětem smlouvy, hrazena jejími příjemci v plné výši a není-li možno určit tento obrát, použijí se jako základ pro výpočet celkové náklady právnické osoby. Při výpočtu se v úvahu bere souhrn za 3 účetní období

předcházející účetnímu období, v němž má dojít k uzavření smlouvy. Pokud však právnická osoba vznikla nebo zahájila příslušnou činnost později (příp. došlo k reorganizaci jejich činností), postačí, že dosažení podmínky je věrohodné, zejména na základě plánu činnosti.²

Otázkou však zůstává – lze do zákonem požadovaného osmdesátiprocentního podílu z celkové činnosti zahrnovat veškerou činnost, kterou zadavatel svěřil svému in-houseovému subjektu?

K náležitě interpretaci ustanovení o výjimce

V souladu se zákonnými východiský je třeba vyložit (poněkud zavádějící) formulaci podmínky dle ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona o zadávání veřejných zakázek (která je takřka shodná s formulací obsaženou ve směrnici o zadávání veřejných zakázek) v části „při plnění úkolů, které jí byly svěřeny ovládajícím veřejným zadavatelem“.

Obecně platí, že ovládající veřejný zadavatel určuje ovládané právnické osobě cíle a má určující vliv na obsah její činnosti (a to už z toho důvodu, že je to právě ovládající veřejný zadavatel, který ji vytvořil a rovněž ji v zakladatelském právním jednání stanovil předmět činnosti), pročež veškeré úkoly, které tato ovládaná osoba vykonává, by v širším slova smyslu bylo možné považovat za úkoly svěřené ovládajícím veřejným zadavatelem. Lze si totiž jen stěží představit, že by ovládaná právnická osoba vykonávala činnosti, které jí v širším slova smyslu nebyly ovládajícím veřejným zadavatelem vůbec svěřeny, neboť to by de facto znamenalo, že ovládaná právnická osoba vykonává činnosti, které pro ni ovládající veřejný zadavatel ani v rámci zakladatelského právního jednání neurčil.

Ust. § 11 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek, stejně jako čl. 12 směrnice o zadávání veřejných zakázek, je tudíž třeba chápat jako výjimku z obecného pravidla zadávání veřejných zakázek, přičemž platí, že ustanovení obsahující výjimky je nutné vykládat vždy restriktivně. To ostatně potvrzuje i rozhodnutí Soudního dvora,³ z něž vyplývá: „Dále je třeba poznamenat, že tam, kde je zakotvena obecná zásada a kde jsou stanoveny výjimky z této zásady, musí být tyto výjimky vykládány a uplatňovány restriktivně, aby nebylo znemožněno použití obecné zásady [...]“.

K výkladu poměrně komplikovaného spojení „které jí byly svěřeny ovládajícím veřejným zadavatelem“ se již vyjádřil i předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ve svém rozhodnutí o rozkladu ze dne 13. 7. 2020, č. j. ÚOHS-21251/2020/322/DJa, kdy konstatoval, že: „[...] za svěřené činnosti ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) zákona lze považovat toliko činnosti, které jsou dodavateli zadavatelem svěřeny v určité souvislosti s plněním veřejných úkolů zadavatele. Tomu zásadně neodpovídá situace, kdy zadavatel pověří dceřinou společností, aby plnila úkoly pro jiné subjekty jakožto samostatné zadavatele, ve kterých nemá tento pověřující zadavatel ani majetkovou účast a ani je neovládá (např. jiné obce). Jedná se totiž v zásadě o ‚cizí‘ subjekty, jejichž zájmy a veřejné úkoly, které mají plnit, se se zájmy a úkoly tohoto pověřujícího zadavatele nepřekrývají. Pokud zadavatel pověřuje svoji dceřinou společností, aby plnila za úplatu takovými ‚cizími‘ subjektům lze na to nahlížet tak, že ji ukládá, aby s těmito ‚cizími‘ subjekty vstoupila do obchodního styku. V takovém případě však tato dceřiná společnost již vystupuje ze sféry zadavatele a tedy se nejedná o vztah, který lze označit výrazem ‚in house‘.“

Obecně lze tedy konstatovat, že aby bylo možné určit činnosti ovládané osoby započítat do podílu činnosti vykonávané pro ovládajícího veřejného zadavatele, musí se jednat toliko o činnosti, které jsou v určité souvislosti s plněním veřejných úkolů tohoto zadavatele.

V rozhodnutí ze dne 28. 4. 2020, č. j. ÚOHS-12674/2020/531/VNe,⁴ zašel Úřad pro ochranu veřejné soutěže ještě dál, když uvedl, že: „V dalším Úřad konstatuje, že mezi svěřenými úkoly lze nalézt mj. zajištění provozu sběrného střediska odpadů, a proto byly započítány též činnosti související s provozem sběrného dvora a svozem separovaných složek komunálního odpadu, a to konkrétně dotřídňování separovaných složek shromážděného komunálního odpadu, které dodavatel DOKAS Dobříš, s.r.o., předával pověřeným osobám k dalšímu využití (viz bod 21. odůvodnění tohoto rozhodnutí) a za tyto inkasoval v roce 2016 částku 2 889 870,30 Kč bez DPH [2] a v roce 2017 částku 3 090 492 Kč, neboť je zřejmé, že v rámci výkonu činnosti provozování sběrného dvora bylo nakládáno s dovezeným odpadem a jedná se tedy o činnost úzce související.“

Ačkoliv je z výše uvedeného zřejmé, že plnění směřovalo k jiným subjektům než k obvině-

nému nebo jím ovládaným osobám, má Úřad za to, že lze posoudit předmětné činnosti jako úzce související s provozem sběrného dvora a se svozem separovaných složek komunálního odpadu, coby činností náležejících mezi úkoly svěřené obviněným dodavatelé DOKAS Dobříš, s.r.o., a proto příjem z nich zařadil do příjmů započitatelných do podílu činnosti vykonávané dodavatelem DOKAS Dobříš, s.r.o., pro obviněného.“

Z výše citovaného rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže lze tedy dovodit, že i v případě, kdy je ovládající právnické osobě svěřeno provádění určité činnosti související s plněním veřejných úkolů veřejného zadavatele (konkrétně tedy zajištění provozu sběrného dvora) a ovládaná veřejná osoba dále těží z prodeje věcí (dotříděných složek komunálního odpadu) dalším osobám, lze tuto činnost považovat za činnost úzce související, pročez je třeba výnosy z ní plynoucí započítat do celkového objemu činnosti vykonávaných pro ovládajícího veřejného zadavatele.

Příjmy, které do celkového obratu právnické osoby nelze vůbec započítat

Dále nutno doplnit, že v souladu s ustálenou rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže však ne všechny příjmy ovládané právnické osoby lze počítat za příjmy vztahující se k vlastní činnosti, které je nutno započítávat do objemu činností ovládané právnické osoby.

Kupříkladu z rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 11. 4. 2018, č. j. S363/2014/VZ-10690/2018/531/VNe, plyne: „Úřad uvádí, že pro určení objemu celkové činnosti vybraného uchazeče vycházel i z již uváděného názoru předsedy Úřadu, že relevantní pro posouzení věci jsou stěžejní tržby za prodej vlastních služeb a výrobků uvedené na řádku č. 05 výkazů zisku a ztráty (řádek č. 01 výkazů zisku a ztráty vykazuje v letech 2008 až 2010 shodně nulové hodnoty), neboť se týkají činnosti, kterou vybraný uchazeč „běžně“ vykonává. Úřad nepřehlédl, že výkazy zisku a ztráty obsahují i tržby za prodej dlouhodobého majetku a materiálu [(řádky č. 20 a 21), kdy např. v § 4a odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, je uvedeno, že do obratu se nezahrnuje úplata z prodeje dlouhodobého majetku]. Dále např. položku ostatní provozní výnosy [(řádek č. 26), kdy podle § 27 vyhlášky

č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, daná položka obsahuje zejména smluvní pokuty a úroky z prodlení, výnosy z postoupených pohledávek a výnosy z odepsaných pohledávek, inventarizační rozdíly, dotace k úhradě nákladů nebo k úhradě jiné ekonomické újmy a pojistná plnění, která nejsou uvedena v položce "XIII. Mimořádné výnosy"]. Uvedené položky Úřad nepovažuje za příjmy vztahující se k vlastní činnosti vybraného uchazeče, jež je blíže popsána ve výroční zprávě a která souvisí s předmětem jím vykonávané činnosti, a proto tyto výnosy nebyly Úřadem do objemu činnosti vybraného uchazeče započítány.

[...] V případě tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu lze mít za to, že prodej dlouhodobého majetku, v rozhodném období zejména vozů a strojů [...] prodej materiálu (např. písek, motorová nafta aj.), představuje prodej majetku, který je pro prodávající subjekt nadbytečný, tj. jedná se o tržby z přebytku materiálu či strojů, kdy cílem je snížení nákladů na jejich údržbu či skladování, čili nejde o tržby z výkonů směřujících primárně k dosahování výdělku. [...] Pokud by účetní jednotka zajišťovala materiál výhradně pro jiné subjekty, bylo by o daném materiálu dle názoru Úřadu účtováno jako o zboží a výnosy by pak byly označeny jako tržby z prodeje zboží. Pokud se jedná o ostatní provozní výnosy, pak ani v jejich případě nelze hovořit o příjmech pocházejících z vlastní činnosti vybraného uchazeče.“

Z citovaného rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže tak vyplývá, že do podílu činnosti potřebného pro zkoumání naplnění podmínek institutu vertikální spolupráce nelze zahrnovat dotace, prodej dlouhodobého majetku a materiálu, výnosy ze smluvních pokut a úroků z prodlení, výnosy z postoupených či odepsaných pohledávek, inventarizační rozdíly apod., nelze hovořit o příjmech pocházejících z vlastní činnosti ovládané osoby, které by bylo nutno zahrnovat do objemu celkové činnosti.

Závěr

Závěrem lze shrnout, že ne všechny úkoly, které jsou ovládané právnické osobě (in-housesovému subjektu) svěřeny jejím ovládajícím veřejným zadavatelem, lze považovat za svěřené úkoly ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. c)

zákona o zadávání veřejných zakázek. Uvedené ustanovení je totiž třeba ve světle judikatury Soudního dvora, jakož i rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže považovat za výjimku z obecného pravidla, která musí být nutně vykládána restriktivně.

Na základě judikatury a zejména na základě rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vyplývá, že za činnosti, které lze považovat za činnosti svěřené veřejným zadavatelem ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona o zadávání veřejných zakázek, lze počítat pouze ty, které jsou plněny v určité souvislosti s plněním veřejných úkolů ovládajícího veřejného zadavatele (a činností s tím úzce souvisejících – kupříkladu prodej komunálního odpadu či jeho částí třetí osobě).

Zároveň platí, že ne veškeré příjmy (výnosy) lze zahrnovat do celkového obratu in-housesového subjektu, neboť ze závěrů shrnutých Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže vyplývá, že by se mělo jednat o příjmy vztahující se k vlastní (plánované) činnosti ovládané právnické osoby – tedy nikoliv o důsledek určitých právních skutečností, které nastaly a které daný subjekt nemohl ovlivnit (např. výnosy ze smluvních pokut, úroků, postoupených pohledávek apod.). ●

**Mgr. Anna Blažková, advokátní koncipientka
KVB advokátní kancelář s.r.o.**

Poznámky:

- 1 Konkrétně se jedná o odst. 32 preambule a čl. 12 směrnice o zadávání veřejných zakázek.
- 2 Ust. § 13 zákona o zadávání veřejných zakázek.
- 3 Rozsudek ze dne 6. 12. 2001, C-353/99 P, ve věci Rada Evropské unie proti Heidi Hautala.
- 4 Ačkoliv bylo uvedené rozhodnutí napadeno rozkladem, předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jej jako správné potvrdil a rozklad zamítl (rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 13. 7. 2020, č. j. ÚOHS-21251/2020/322/DJa).

Vliv rozvodu manželství na chování dítěte. Syndrom zavrženého rodiče.

V současné době soudy v České republice postupují tak, aby byly děti rozvodem zasaženy co nejméně, přesto je dopad celé konfliktní situace na dítě zásadní, a to zejména z toho důvodu, že otázky týkající se porozvodové péče, kde a s kým bude nezletilé dítě po rozvodu žít a jak bude probíhat styk s druhým rodičem či jaká bude výše výživného, se může změnit v nikdy nekončící konflikt. Ten může v krajním případě vyústit až v odmítání druhého rodiče dítětem či stav, kdy dítě rodiče začne nenávidět a nelze v tomto případě hovořit o ojedinělých případech. Přijde vám to jako absurdní a přitažené za vlasy?

Představme si osmiletou Aničku, která prospívá ve škole, je veselá, navštěvuje řadu kroužků mimo školu, ráda tancuje, je otevřená, avšak její nálada se mění v případě, pokud se jí zeptáme, co by si nejvíce přála. Úsměv se změní v kamennou tvář a s povzdechem odvětví, že by si přála, aby se tatínkovo chování zlepšilo a přestali se o mne s maminkou hádat.

Jako další příklad můžeme uvést dvanáctiletého Pepu, který závodně sportuje, věnuje se počítačovým hrám, které často hraje se svým tatínkem. Až bude dospělý, chtěl by se stát podnikatelem. Když se Pepy zeptáme na jeho největší přání, bez přemýšlení vám odpoví,

že by si přál, aby je jejich matka nechala na pokoji, ještě lepší, kdyby nežila.

Jako poslední lze představit třináctiletou Evu, která takřka nepromluví. Na první pohled se vám zdá unavená a možná i vystrašená, na položené otázky odpovídá v holých větách a monotónně.

Ač se to na první pohled nemusí zdát, všechny tyto děti mají něco společného. Jejich rodiče nezvládli délku a intenzitu konfliktu v průběhu rozvodového řízení, neřídili se radami odborníků, kdy uzavřením vzájemně vyhovující dohody by ulehčili vstup do nového života jak sobě, tak i právě svým dětem, následně ušetřili léta svého života,

kteří vystavili vleklým soudním sporům, financování znaleckých posudků, a především nedokázali upozadit vlastní potřeby a svá ega na cestě za očerňováním druhého rodiče a osobní mstou.

Anička za poslední rok prošla společně se svými rodiči náročným soudním sporem, kdy musela být svědkem hádek o prodeji rodinné nemovitosti a o tom, jak moc času jí bude dovoleno s každým z rodičů trávit. Po čase se otec odstěhoval a Anička se musí s otcem stýkat jednou za 14 dní o víkendu. Protože je to něco, co musí, většinou se s otcem stýká z donucení a často ji před stykem bolí břicho. Často brečí. K otci nechce a vzkázala mu, že dokud mamince nevrátí lyže, které jí ukradl,

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.
- nově se specializujeme také na italské právo

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, italském, francouzském a španělském jazyce.

nikam nepůjde. Přesto, že matka apelovala na otce, aby respektoval přání dcery, otec matku obviňuje, že dcerou manipuluje a slovně matku napadá. Dcera poslouchá za dveřmi a pláče. Matka je zlomená z rozchodu a z věčných hádek, otec začíná pocívat strach, že dceru ztrácí. Oba jsou tak zahlceni vlastními negativními pocity, že potřeby Aničky již nejsou schopni pojmout a řešit. Anička ztrácí naději, že se rodiče budou mít zase rádi, rezignuje a přilne k přístupnějšímu rodiči, matce. Tak jako všechny děti vezme tento úkol s naprostou vážností, soucítí s matkou, dělá vše, o čem si myslí, že matce pomůže, včetně slovního napadání otce, a bere na sebe veškerou zodpovědnost za její problémy. Postupně se odpojuje od svých potřeb, a i v dospělosti má neustále pocit, že musí upozadit své potřeby a přání proto, aby mohla uspokojit potřeby svých nejbližších.

Pokud se zeptáte Pepy, proč svou matku nenávidí, odpoví vám chladně a bez emocí, jeho projev připomíná přednes závěrečného návrhu advokáta v jednací síni, neboť něco podobného často slyší od svého otce, své matce vyká, označuje ji jako psychicky nemocnou, hovoří o předběžných opatřeních, trestních oznámeních, podplácení soudců a výkonech rozhodnutí. Pokud ho donutí se s matkou stýkat, nebude se s ní vůbec bavit. Pepa byl konfliktem rodičů ovlivněn do té míry, že mu nezbyvalo nic jiného, než si idealizovat otce jako naprosto skvělého a bezchybného a matku ze svého života a mysli vytlačit.

Eva postoupila díky svým rodičům pět let soudních sporů. Byla svědkem konfliktních situací, ve kterých nebylo nouze o obviňování z psychického týrání a pohlavního zneužití Evy. Rodiče si Evu přehazovali jako horký brambor. Nejprve byla ve výlučné péči matky, poté ve střídavé péči. Předání často asistovala policie, svědci, vše bylo nahráváno na kamery. Eva byla nucena podstoupit i řadu psychologických a psychiatrických vyšetření. Nejprve obvinila otce z týrání, posléze tato obvinění stáhla a uvedla, že ji k tomuto obvinění navedla matka. Už ani sama neví, co je její vlastní názor, neví, kam patří, a v péči kterého rodiče by byla raději, když má vlastně ráda oba, i když se to bojí přiznat, a pomalu ji opouštějí všechny síly.¹

Jako extrémní případ takového chování můžeme označit tzv. syndrom zavrženého rodiče.

Syndrom zavrženého rodiče lze popsat jako stav, který je naprosto specificky spojen se situací, která nastane v průběhu rozvodového řízení, kdy, ať už jedno nebo více dětí, se spočí s jedním rodičem k útokům namířeným proti druhému rodiči. Forenzní psycholog R. A. Gardner popsal osm kritérií, dle kterých může být snáze určen syndrom zavrženého rodiče, můžeme hovořit o:²

- 1) Nenávistné tažení za degradaci rodiče
- 2) Nesmyslné až absurdní odůvodnění této nenávisti a nechuti se s rodičem stýkat
- 3) Odcizené dítě zavrženého rodiče pouze kritizuje, druhého nekriticky přijímá
- 4) Dítě nechce stýkat se s druhým rodičem pokládá za vlastní, z vlastní vůle
- 5) Dítě rodiče, kterého přijímá, reflexivně ve všem podporuje
- 6) Dítě nemá pocit viny ohledně zavrženého rodiče
- 7) Tzv. papouškování neboli dětská výpověď obsahuje obraty a výrazy, které děti jeho věku nepoužívají
- 8) Nenávist se postupně rozšiřuje i na další členy rodiny zavrženého rodiče (prarodiče)

Rodiče ve snaze zvýšit svou šanci při soudním sporu začali se svými dětmi manipulovat a programovat je tak, aby se děti postupem času přidaly na jejich stranu a zachovaly se v určitých situacích tak, jak se rodiči zdálo v danou chvíli nejvýhodnější.³ Dle odborníků oba zúčastnění rodiče v tomto případě často vykazují určitý druh patologického jednání, kdy rodič, který je odmítán, často jedná vůči dítěti velmi neempaticky a k druhému rodiči nenávistně a naprosto zatvrzele vyhledává styk s dítětem, nehledě na přání dítěte.

Proto je nezbytné, aby rodiče, kteří usilují o svěření dítěte do péče, vyhledali nejen dobrého advokáta, ale také terapeuta, neboť je takřka nemožné, aby takto vyhrocenou situaci zvládli sami. Nicméně, je-li rodič naprosto vyrovnaná a zdravá osobnost, dokáže včas rozpoznat, kdy nelze vyhrát, a raději intuitivně zvolí strategii malých výher ve vztahu k dítěti či usoudí, že v tuto chvíli bude nejlepším řešením na čas snahy o sblížení s dítětem odložit nebo přinejmenším zanechat schválností v úmyslu škodit druhému rodiči.

Děti zvládnou rozvod rodičů jen do míry, jak ho zvládnou rodiče. Je to právě nejistota, která děti nadměrně zatěžuje a které rodiče děti často vystavují. Děti jsou mnohdy vnímavější, než si rodiče myslí, proto odkládání rozhovoru o rozvodu rodičů napáchá více škod, než užitku. Děti potřebují stručně

a pravdivě informovat o tom, jak se rodinná situace bude vyvíjet nadále, a že budou oba usilovat o to, aby se jich tato životní změna dotkla co možná nejméně.

Nezapomeňte, že nejen vy, jako rodiče, ale především soudy či sociální pracovníce, hledáte společně nejlepší řešení, které vezme v potaz potřeby všech tří zúčastněných: máma, táta, dítě. Závěrem je třeba říci, že soud rozhoduje vždy v nejlepším zájmu dítěte a snahou rodičů by mělo být povýšení zájmů dítěte nad zájmy své, které vyústí ve vzájemnou dohodu vedoucí ke stabilizaci rodinné situace, a bude tak pro dítě znamenat menší zátěž. ●

Mgr. Bc. Adéla Hromádková
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Sancedetem.cz. Rozvod a děti: Víte, co je syndrom zavrženého rodiče? [online]. [cit. 14.3.2021]. Dostupné na <https://www.sancedetem.cz/rozvod-deti-vite-co-je-syndrom-zavrzeneho-rodice>.
- ² Syndrom zavrženého rodiče. [online]. [cit. 14.3.2021]. Dostupné na http://www.cspychiatr.cz/dwnld/CSP_2006_1_7_12.pdf.
- ³ Syndrom odcizeného rodiče a porozvodová adaptace. [online]. [cit. 14.3.2021]. Dostupné na http://www.cspychiatr.cz/dwnld/CSP_2007_3_131_135.pdf.

Sankcionování právnických osob v praxi českých trestních soudů

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen jako „TOPO“) je účinný již desátým rokem. Proto si příspěvek neklade za cíl představit ucelený přehled týkající se trestní odpovědnosti a sankcionování právnických osob, či se podrobně zabývat zásadami a kritérii sankcionování právnických osob, když na dané téma byla publikována dlouhá řada článků a jiných odborných pojednání; tento příspěvek se zaměřuje spíše na praktické aspekty a efektivitu takového sankcionování na základě statistických údajů týkajících se trestních řízení vedených proti právnickým osobám.

Údaje, ze kterých předkládaný článek vychází, nám byly sděleny na základě žádosti o poskytnutí informací v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, Ministerstvem spravedlnosti;¹ poté byly poskytnuté velmi rozsáhlé dokumenty podrobně zpracovány a z nich byly vybrány ty nejzajímavější výsledky analýzy.

Náš příspěvek představuje pouze výšeč ze všech dat poskytnutých Ministerstvem spravedlnosti a vybírá ty nejdůležitější aspekty, které mohou pomoci posoudit, zda může být sankcionování právnických osob efektivní. Mezi ně lze zařadit zejména věcnou působnost TOPO, problematičnost četnosti ukládání trestu zrušení právnické osoby, ukládání trestů trestním příkazem, jejichž uložení trestním příkazem není dle zákona možné, a výraznou disproportionálnost mezi jednotlivými soudy v České republice při sankcionování právnických osob.

Pro které trestné činy byly sankce pravomocně uloženy

Pokud se zaměříme na to, za jaké trestné činy byly v analyzovaných letech právnickým osobám pravomocně uloženy tresty, není překvapivé, že valná část z nich tvoří majetkové trestné činy a trestné činy hospodářské. Předmětem činnosti právnických osob je nejčastěji podnikání, výkon ekonomické činnos-

ti, a proto se výrazná část jimi páchané trestné činnosti dotýká právě této oblasti.

Mezi nejčastější trestné činy, za které byly právnické osoby pravomocně odsouzeny, tedy patří trestné činy proti majetku (trestný čin podvodu a úvěrového podvodu) a trestné činy hospodářské (trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby, zkršlování údajů o stavu hospodaření a jmění, poškození finančních zájmů Evropské unie a zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě). Kromě nich se však objevují i jiné různorodé trestné činy jako například nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi nebo poškození a ohrožení životního prostředí.

Při zkoumání statistických údajů v tom směru, pro které trestné činy byly právnickým osobám pravomocně sankce uloženy, je důležité pamatovat na to, že novelou provedenou zákonem č. 183/2016, kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, byla změněna věcná působnost TOPO z pozitivního výčtu trestných činů, kterých se může právnická osoba dopustit na přístup zcela opačný, podle kterého právnická osoba odpovídá zásadně

za veškeré trestné činy, s výjimkou těch, u kterých to zákon výslovně vylučuje.² Důsledkem uvedené novely je, že se od roku 2017 ve statistikách objevují nové trestné činy, za které byly právnické osoby pravomocně odsouzeny, jako například neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru, usmrcení z nedbalosti nebo obecné ohrožení z nedbalosti, kdy za tyto trestné činy nemohla být do účinnosti vzpomínané novely právnická osoba trestně stíhána a pravomocně odsouzena.

I přes novelu § 7 TOPO je současná právní úprava stále nedokonalá. Ze statistik je zřejmé, že přestože se v nich objevují nové trestné činy, za které byla právnická osoba pravomocně odsouzena, existuje celá řada trestných činů, za něž dosud nebyla pravomocně odsouzena právnická osoba ani jediná, a přesto se nevyskytují ve vylučovací klauzuli ustanovení § 7 TOPO. Bylo by tak na místě, aby se na zmíněný nedostatek současné právní úpravy zákonodárce zaměřil a posoudil, zda by nebylo vhodné do taxativního výčtu trestných činů, kterých se právnická osoba nemůže dopustit, zařadit i jiné.

Ukládání sankcí právnickým osobám jednotlivými soudy v České republice

Celkově bylo mezi lety 2012 a 2019 právnickým osobám pravomocně uloženo 621 tres-

tů a 3 ochranná opatření. Pokud se na tomto místě zaměříme na jednotlivé soudy, resp. na to, jaký počet sankcí soudy za analyzované roky uložily, lze se na tomto místě setkat s výraznou disproportionality. Tak například Krajský soud v Brně uložil celkově 24 sankcí, Krajský soud v Ostravě 22 sankcí a Městský soud Brno – město dokonce 132 sankcí. S vysokým počtem pravomocně uložených trestních sankcí se lze setkat také například v případech Okresního soudu v Hodoníně nebo v případě Obvodního soudu pro Prahu 1 (ten pravomocně uložil 21 sankcí, přičemž důvodem může být velký počet sídel společností v jeho obvodu). Na druhé straně řada soudů, například Okresní soud v Berouně, Okresní soud v Chrudimi nebo Okresní soud v Rokycanech, dosud pravomocně neuložily jedinou sankci. Je otázkou, z jakého důvodu tomu tak je. Zda proto, že zde právnické osoby nepáchají žádnou trestnou činnost, kdy by byl místně příslušný daný soud, trestnou činnost právnických osob se v těchto okresech / krajích nedaří orgánům činným v trestním řízení prokázat, nebo proto, že soudy, resp. orgány činné v trestním řízení efektivně nepracují s TOPO.

Druhy sankcí, které byly právnickým osobám v jednotlivých letech pravomocně uloženy

TOPO umožňuje uložit celkem devět druhů trestů, z nichž čtyři jsou specifické a nelze je uložit fyzické osobě, a ochranná opatření zabrání věci a zabrání části majetku. Mezi tyto čtyři specifické tresty patří zrušení právnické osoby, zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákaz přijímání dotací a subvencí a uveřejnění rozsudku. Zbývajících pět trestů pro právnické osoby představují stejné druhy trestů, které lze uložit i fyzickým osobám. Jsou jimi propadnutí majetku, peněžitý trest, propadnutí věci, zákaz činnosti a zákaz držení a chovu zvířat.³ Trest zákazu držení a chovu zvířat byl do TOPO doplněn novelou provedenou zákonem č. 114/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Jelikož novela nabyla účinnosti až 1. 6. 2020, tento trest se do statistiky nepromítl.

V letech 2012 až 2019 byl uložen celkem 215x trest zákazu činnosti, 184x peněžitý trest, 106x trest zrušení právnické osoby, 78x trest uveřejnění rozsudku, 16x trest propadnutí věci, 9x trest zákazu přijímání dotací a subvencí, 8x trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, 3x trest

propadnutí majetku a 3x ochranné opatření zabrání věci; ochranné opatření zabránilo části majetku nebylo uloženo ani jednou.

Ze statistických údajů vyplývá, že se počet uložených trestů, stejně tak počet uložených jednotlivých druhů trestů, rok od roku zvyšuje. Například trest zákazu činnosti nebyl v roce 2013 uložen ani jednou, v roce 2014 byl uložen 12x, v roce 2015 byl uložen 24x, v roce 2016 byl uložen 39x, v roce 2017 byl uložen 35x, v roce 2018 byl uložen 51x a v roce 2019 byl uložen 54x. Zvyšující se počet trestů je v přímé souvislosti se vzrůstajícím počtem zahájených trestních stíhání právnických osob.

Z výše uvedeného je patrné, že nejčastěji byl ukládán trest zákazu činnosti, poté peněžitý trest a trest zrušení právnické osoby, naopak nejméně často byl ukládán trest propadnutí majetku a obě ochranná opatření. Je otázkou, z jakého důvodu jsou trest propadnutí majetku a obě ochranná opatření ukládány v tak nízké frekvenci, kdy jedno ochranné opatření nebylo uloženo za dobu desetileté účinnosti TOPO ani jednou; zda je tomu tak proto, že soudy s těmito sankcemi nechťejí pracovat, nebo proto, že pro jejich uložení dosud nebyly splněny podmínky a poté lze polemizovat, zda mají v TOPO tyto druhy sankcí své místo.

Je trest zrušení právnické osoby ukládán až jako ultima ratio?

Co může být na výše uvedeném poněkud závažnější, je četnost ukládání trestu zrušení právnické osoby. Trest zrušení právnické osoby je jistě nejpřísnějším druhem trestu, který lze uložit trestně odpovědné právnické osobě. Jeho uložení a výkon mají za následek úplný zánik existence právnické osoby jako subjektu práva, kterému je uložen, proto je mu někdy též přezdíváno „trest smrti“ v případech pachatelů – právnických osob. Z důvodu závažnosti následků tohoto druhu trestu pro obviněnou právnickou osobu (dnem právní moci odsuzujícího rozsudku, kterým byl uložen trest zrušení právnické osoby, ze zákona vstupuje odsouzená právnická osoba do likvidace) je třeba, aby byly v případě jeho uložení kumulativně splněny velmi omezující podmínky obsažené v § 16 TOPO. Akcentovat je na tomto místě zapotřebí zejména podmínku, že činnost trestně odpovědné právnické osoby spočívala zcela nebo převážně v páčení trestného činu nebo trestných činů.⁴ Jedná se tedy o nejpřísnější druh trestu, který by měl být ukládán až jako krajní, subsidiární. Je tudíž s podivem, že se jedná o třetí nejčastěji ukládaný trest.

Jeden z důvodů četnosti ukládání trestu zrušení právnické osoby může souviset s problematikou trestního stíhání „prázdných schránek“. Stíhání právnických osob, tzv. prázdných schránek, často zbytečně zatěžuje orgány činné v trestním řízení a efekt trestu zrušení právnické osoby ve výsledku chybí.

V souvislosti s problematikou „prázdných schránek“ se čím dál častěji objevují názory, zejména ze strany státních zástupců, zda by neměl být v oblasti trestního stíhání právnických osob – prázdných schránek zaveden namísto stávajícího, obecně platného principu legality, princip oportunité. Zavedení tohoto principu by nicméně mohlo být velmi problematické a jako takové by mohlo odporovat české právní tradici. Nelze připustit, aby byla trestní řízení vedená proti fyzickým osobám a trestní řízení vedená proti právnickým osobám vystavena na zcela odlišných zásadách.

Otázkou by mohlo být později také to, jaká právnická osoba je „prázdnou schránkou“ a která jí již není. Z tohoto důvodu se proto lze přiklonit k názoru, že zavedení principu oportunité není cestou řešení problematiky trestního stíhání „prázdných schránek“; takovým řešením by spíše mohlo být vyloučení některých případů z osobní působnosti zákona, či postup podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.

Trest zrušení právnické osoby je nejpřísnějším druhem trestu, který lze uložit trestně odpovědné právnické osobě. Z tohoto důvodu by měl být tento trest ukládán až jako ultima ratio, čemuž však neodpovídá, že se jedná o třetí nejčastěji ukládaný trest. Jedním z důvodů pro takovou četnost jeho uložení může být problematika „prázdných schránek“, kdy jejich stíhání zbytečně zatěžuje orgány činné v trestním řízení a efekt trestu zrušení právnické osoby ve výsledku chybí. Zásada subsidiarity přísnější trestní sankce má i legislativní aspekt a zákonodárce by tak měl hledat řešení výše popsaného problému. Z důvodů uvedených však nelze souhlasit s tím, že řešením by bylo zavedení principu oportunité.

Pravomocná odsouzení právnických osob trestním příkazem

Až do novely provedené zákonem č. 333/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění

Skuteční experti na správní právo

k prosazení a ochraně Vašich práv a zájmů

Bohaté zkušenosti získané pečlivou, poctivou a kreativní prací pro klienty z ČR i zahraničí

Unikátní tým opravdových odborníků na jednotlivá subodvětví správního práva

Mimořádné propojení teoretických znalostí a desítek let advokátní praxe

Úspěšné zastupování před správními orgány i soudy všech stupňů

Důraz na nekompromisní kvalitu specializovaných právních služeb

Specializované právní služby
poskytujeme soukromému
sektoru i veřejné správě

226 259 401
pravnik@akkvb.cz
www.akkvb.cz

oceněna také v letech
2015-2019

pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, nebyl trestní příkaz v TOPO nijak upraven. V daném případě se tedy aplikovala obecná úprava zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) (dále jen jako „trestní řád“), který obsahuje taxativní výčet trestů, které lze uložit trestním příkazem. Mezi těmito tresty není obsažen trest zrušení právnické osoby, trest zákazu přijímání dotací a subvencí, trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trest uveřejnění rozsudku. Až novelou bylo do TOPO vloženo ustanovení § 37a, které obsahuje tresty, které lze uložit trestním příkazem právnickým osobám. Jsou jimi peněžitý trest, trest propadnutí věci, trest zákazu činnosti do pěti let, trest zákazu držení a chovu zvířat do pěti let, trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži do pěti let, trest zákazu přijímání dotací a subvencí do pěti let a trest uveřejnění rozsudku.

V roce 2013 nebylo trestní řízení vedené proti právnické osobě skončeno trestním příkazem ani jednou, v roce 2014 skončilo trestním příkazem 10 trestních věcí, v roce 2015 bylo skončeno trestní řízení vedené proti právnické osobě trestním příkazem 24x, v roce 2016 celkem 21x, v roce 2017 poté 26x, v roce 2018 dohromady 34x a v roce 2019 opět 34x. Z uvedeného je zřejmé, že trestním příkazem je končeno trestní stíhání právnických osob čím dál častěji.

Soudy uložily trestním příkazem 79x peněžitý trest, 60x trest zákazu činnosti, 10x trest uveřejnění rozsudku, 5x trest zrušení právnické osoby, 3x trest propadnutí věci a 1x trest zákazu přijímání dotací a subvencí. S ohledem na podstatu trestního příkazu, kdy jde o prostředek sloužící ke zjednodušení a urychlení trestního řízení ve skutkově a právně méně složitých věcech, soud rozhoduje bez hlavního líčení, pouze na základě spisového materiálu, zákonodárce stanovil, jak bylo uvedeno výše, taxativní výčet trestů, které mohou být trestním příkazem uloženy.

Na základě statistiky je ovšem zřejmé, že v několika případech došlo k flagrantnímu porušení trestního řádu, resp. TOPO, když soud uložil právnické osobě 5x trest zrušení právnické osoby přesto, že to nebylo a ani nadále není na základě zákona možné. Ke shodnému došlo i tehdy, když soudy uložily trestním příkazem právnické osobě trest zákazu přijímání dotací a subvencí, a dokonce

10x trest uveřejnění rozsudku; i tyto druhy trestů mohly být uloženy právnické osobě trestním příkazem až od 1. 10. 2020.

Z analýzy dat poskytnutých Ministerstvem spravedlnosti tedy vyplynulo, že celkem v 16 případech byl právnickým osobám uložen takový druh trestu, jehož uložení zákon ovšem neumožňoval. Jedná se o porušení trestního řádu, resp. TOPO, které je absolutně neakceptovatelné a v demokratickém právním státu nepřijatelné.

Závěr

Tento příspěvek si klád za cíl zkoumat praktické aspekty a efektivitu sankcionování právnických osob na základě zanalyzovaných, poměrně detailních statistických údajů poskytnutých Ministerstvem spravedlnosti.

V případě zkoumání trestných činů, pro které byly právnickým osobám pravomocně uloženy sankce, se do statistik promítla novela věcné působnosti TOPO. Rozšíření katalogu trestných činů, za které může být právnická osoba trestně stíhána, však není zřejmě zcela bezchybné. Jak se ukázalo, existuje dlouhá řada trestných činů, pro které sice právnická osoba trestně stíhána být může, avšak do dnešního dne nebyla za takový trestný čin pravomocně odsouzena právnická osoba jediná. Může tudíž vyvstat otázka, zda by se zákonodárce neměl podrobněji zaměřit na taxativní výčet trestných činů, kterých se právnická osoba dopustit nemůže.

K obdobnému závěru lze dojít i v rámci zkoumání druhů sankcí, které byly právnickým osobám v jednotlivých letech pravomocně uloženy. Trest propadnutí majetku a obě ochranná opatření jsou ukládány ve značně nízké frekvenci a lze tak polemizovat, zda mají v TOPO tyto druhy sankcí své místo.

V případě analýzy jednotlivých druhů sankcí se ukázalo, že trest zrušení právnické osoby je třetím nejčastěji ukládaným trestem, přestože má být tento trest ukládan až jako ultima ratio. Pokud může být důvod vysoké četnosti jeho ukládání spojen s problematikou „prázdných schránek“, měl by zákonodárce s ohledem na zásadu subsidiarity přísnější trestní sankce hledat řešení této problematiky; nelze však souhlasit s tím, že takovým řešením by bylo zavedení principu oportunité ve vztahu k trestnímu stíhání právnických osob. Trest zrušení právnické osoby je nejpřísnějším druhem trestu, který se dle některých rovná „trestu smrti“ v případě právnických osob.

Není tedy v souladu s povahou tohoto trestu a se zásadami trestního práva, aby byl třetím nejčastěji ukládaným trestem.

Konečně, největší problém byl zjištěn při zkoumání pravomocných odsouzení právnických osob na základě trestního příkazu. Bylo zjištěno, že došlo k flagrantnímu porušení trestního řádu, resp. TOPO, když soudy trestním příkazem uložily celkem 5x trest zrušení právnické osoby, který nebylo a ani nadále není možné trestním příkazem vůbec uložit, trest zákazu přijímání dotací a subvencí a celkem 10x trest uveřejnění rozsudku; i oba tyto druhy trestů mohly být právnické osobě uloženy trestním příkazem až od 1. 10. 2020. Soudy tedy v daných věcech rozhodly nezákonně, resp. zcela v rozporu s principy demokratického právního státu. ●

Mgr. Klára Pelcová, advokátní koncipientka
JUDr. Alena Tibitzlová, Ph.D., advokátka
Trojan, Doležek a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.

advokátní kancelář
tdpa

Poznámky:

- 1 Statistiky jsou platné ke dni 1. února 2021 a obsahují údaje od roku 2012, kdy však v tomto roce nebyla pravomocně uložena žádná sankce (což bylo možno s ohledem na nabytí účinnosti TOPO očekávat) až do konce roku 2019, neboť statistické údaje z roku 2020 nemělo Ministerstvo spravedlnosti v dané době k dispozici.
- 2 Šámal, P., Dědič, J., Grivna, T., Púry, F., Říha, J. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha C. H. Beck, 2018, s. 135–158.
- 3 Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 4. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 514–515.
- 4 Šámal, P., Dědič, J., Grivna, T., Púry, F., Říha, J. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha C. H. Beck, 2018, s. 387–400.

Jak správně rozvrhovat směny při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby?

Nerovnoměrné rozvržení pracovní doby přináší zaměstnavateli flexibilitu při plánování směn, v některých typech provozů se jedná téměř o nutnost. V praxi však při jeho aplikaci zaměstnavatelé často nepostupují správně, což může znamenat jednak neefektivitu ve využívání fondu pracovní doby, ale též porušení zákoníku práce, spáchání přestupku a riziko vysokých sankcí. Tento článek by měl zaměstnavatelům odpovědět na základní otázky, které při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby vznikají.

Co je to nerovnoměrné rozvržení pracovní doby?

Nerovnoměrným rozvržením pracovní doby je rozvržení, při kterém zaměstnavatel nerozvrhuje týdenní pracovní dobu na jednotlivé týdny rovnoměrně (tedy typicky např. pondělí až pátek od 8:00 do 16:30 s půlhodinovou přestávkou), ale nerovnoměrně (např. různé střídání „krátkých a dlouhých týdnů“). Průměrná týdenní pracovní doba za tzv. vyrovnávací období pak nesmí přesáhnout týdenní pracovní dobu stanovenou zákonem.

Zákonem je obecně dána týdenní pracovní doba 40 hodin. U zaměstnanců s vícesměnným nebo nepřetržitým pracovním režimem (a též u zaměstnanců v podzemí) činí týdenní pracovní doba 37,5 hodiny týdně a u zaměstnanců s dvousměnným pracovním režimem 38,75 hodiny týdně. Tato zákonná maxima mohou být zkrácena kolektivní smlouvou nebo vnitřním předpisem.

Při nerovnoměrném rozvržení se tedy pracovní doba v jednotlivých týdnech může výrazně lišit, pokud je dodržen průměr za celé vyrovnávací období (např. v jednom týdnu 6 dvanáctihodinových směn, ve druhém a třetím týdnu vyrovnávacího období vždy jen 2 směny).

Jak mám nerovnoměrné rozvržení zavést?

Rozhodnutí o zavedení nerovnoměrného rozvržení pracovní doby je na zaměstnavateli,

a to i v případě, že povaha práce nebo podmínky provozu dovolují, aby pracovní doba byla rozvržena rovnoměrně.

Nerovnoměrně lze rozvrhnout pracovní dobu také jen pro některé organizační útvary zaměstnavatele nebo pro určité druhy prací konaných u zaměstnavatele.

Jak mám nastavit délku vyrovnávacího období?

Délka vyrovnávacího období, za které se průměr počítá, může činit nejvýše 26 týdnů po sobě jdoucích, kolektivní smlouva jej může prodloužit na nejvýše 52 týdnů.¹

Období ale samozřejmě může být i kratší. Nemusí být dáno násobkem týdnů.

Délku vyrovnávacího období je vhodné stanovit tak, aby po rozvržení směn do vyrovnávacího období oproti fondu pracovní doby žádné hodiny „nechyběly“ ani „nepřebývaly“.

Zároveň platí, že čím delší je vyrovnávací období, tím větší má zaměstnavatel flexibilitu při rozvrhování směn.

Roli při stanovení vhodné délky vyrovnávacího období tedy hraje fond pracovní doby – jde o celkový počet hodin pracovní doby zaměstnance za celé vyrovnávací období. Vypočítá se jako součin týdenní pracovní doby (obvykle 40 nebo 38,75 nebo 37,5 hodin) a počtu týdnů ve vyrovnávacím období (nemusí se jednat o celé číslo).

Příklad:

Zaměstnanec má týdenní pracovní dobu 40 hodin. Délka vyrovnávacího období je 24 týdnů. Fond pracovní doby bude 960 hodin (24*40). Zaměstnanec má 12hodinové pracovní směny, ve vyrovnávacím období bude zaměstnanci rozplánováno 80 směn (960:12).

Z tabulky níže je zřejmé, že „vhodné“ vyrovnávací období je (pro tento příklad) takové, jehož délka (v týdnech) je násobkem 3. Právě do takového vyrovnávacího období lze zaměstnanci rozvrhnout celý počet směn.

Jestliže by se v uvedeném příkladu zaměstnavatel rozhodl pro vyrovnávací období 26 týdnů, činil by fond pracovní doby 1040 hodin a počet směn za vyrovnávací období by byl 86,67 (1040:12). „Nadbytečných“ 0,67 směny přinese problém, který nemá dobré řešení.

Proto by měla být délka vyrovnávacího období nastavena tak, že po rozvržení směn ve fondu pracovní doby žádné hodiny nechybí ani nepřebývají.

Zaměstnavatel může různým skupinám zaměstnanců stanovit různou délku vyrovnávacího období. Jednotlivá po sobě jdoucí vyrovnávací období u téhož zaměstnavatele nemusejí být stejně dlouhá.

Co vyplývá z fondu pracovní doby?

Ve vyrovnávacím období lze zaměstnanci rozvrhnout právě jen počet hodin odpovídá-

Délka vyrovnávacího období (v týdnech)	1	2	3	6	9	12	18	21	24	25	26
Fond pracovní doby (v hodinách)	40	80	120	240	360	480	720	840	960	1000	1040
Počet směn ve vyrovnávacím období (směna = 12 hodin)	3,33	6,67	10	20	30	40	60	70	80	83,33	86,67

jící fondu pracovní doby pro toto období. Ani méně (porušení zákona), ani více (porušení zákona a případně přesčas).

Není možné přesouvat směny z jednoho vyrovnávacího období do druhého, každé vyrovnávací období je uzavřené. Právě kvůli tomu je vhodné, aby bylo vyrovnávací období spíše delší – v rámci jednoho vyrovnávacího období totiž zaměstnavatel může směny přesouvat.

Na druhou stranu, není-li vyrovnávací období stanoveno jako kalendářní měsíc (a je-li mzda sjednána jako měsíční), nehraje z pohledu rozvrhování směn konec měsíce žádnou roli – nemá význam počítat žádný „měsíční fond pracovní doby“, po skončení měsíce není třeba žádné počítání „minusových“ nebo „plusových“ hodin.

Když mi po rozvržení směn zůstane část směn neobsazená, můžu naplánovat přesčasy?

Pokud zaměstnavatel rozplánuje všechny směny, které dovoluje fond pracovní doby, a přesto část období zůstane nepokryta, je možné na tyto směny naplánovat práci přesčas. Tu je sice možné konat jen výjimečně,²

ale to neznamená, že by ji nebylo možno naplánovat předem. Samozřejmě je však třeba dbát na dodržování všech pravidel souvisejících s přesčasy.

Můžu rozvrh směn změnit? Kdy mám zaměstnance s rozvrhem seznámit?

Rozvrh směn může zaměstnavatel změnit, avšak i v případě změny je třeba respektovat fond pracovní doby (tedy např. v případě přidání směny zaměstnanci naopak jinou směnu zrušit).

Zaměstnavatel je povinen vypracovat písemný rozvrh týdenní pracovní doby a seznámit s ním (nebo s jeho změnou) zaměstnance nejpozději 2 týdny před začátkem období, na něž je pracovní doba rozvržena. Lze se však dohodnout na jiné (kratší) době seznámení – takovou dohodu lze jen doporučit.

Jaké jsou sankce, když pravidla poruším?

Rozvrhování práce v rozporu s pravidly výše je přestupkem na úseku pracovní doby³

s hrozbou pokuty od orgánu inspekce práce až 2.000.000 Kč.

Pokud by zaměstnavatel v důsledku nesprávného rozvrhování směn nařizoval tzv. skryté přesčasy, půjde i o přestupek na úseku odměňování⁴ a hrozí mu navíc pokuta až 1.000.000 Kč. ●

Mgr. Ing. Ondřej Beneš, advokát
Eversheds Sutherland,
advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Poznámky:

- ¹ Pozor, nejedná se tedy o celý rok, ale maximálně o 364 dnů – 7 * 52.
- ² § 93 odst. 1 zákoníku práce.
- ³ § 28 odst. 1 písm. a) a b) zákona o inspekci práce.
- ⁴ § 26 odst. 1 písm. d) a e) zákona o inspekci práce.

JIŘÍ GORČÍK

PORUŠENÍ POVINNOSTÍ ZAMĚSTNANCE VE SVĚTLE JUDIKATURY NEJVYŠŠÍHO SOUDU ANEB ŠANCE PRO ZAMĚSTNAVATELE

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@moreno-vlk.eu

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Cirkulární veřejné zakázky

Jedním z aspektů, který může zadavatel uplatnit při zadávání veřejných zakázek v návaznosti na zásady odpovědného veřejného zadávání dle § 6 odst. 4 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) je prvek cirkulární ekonomiky. Prvky cirkulární ekonomiky lze uplatnit u veřejných zakázek, v rámci kterých existuje ekonomicky přijatelné řešení, které umožní využití obnovitelných zdrojů, recyklovaných surovin, snížení množství odpadu, zohlednění nákladů životního cyklu či zapojení jiných hledisek cirkulární ekonomiky. I přes to, že v poslední době je problematika cirkulární ekonomiky často diskutovaným tématem, zůstává pro mnoho zadavatelů spíše neuchopitelným tématem, které při zadávání veřejných zakázek uplatňují jen okrajově.

Cirkulární ekonomiku (oběhové hospodářství) je možné vnímat jako způsob výroby a spotřeby, který má vést k zpětnému navrácení surovin do hospodářského oběhu poté, co není možné výrobky znovu použít, opravit, repasovat či jinak recyklovat.¹ Na rozdíl od lineárního hospodářství, které vede k vyčerpávání zdrojů a vzniku velkého množství odpadu, je oběhové hospodářství spojeno s opakovaným získáváním materiálu a surovin.

Mezi významné zastávce a propagátory cirkulární ekonomiky, kteří zásadně ovlivňují naše hospodářské prostředí, lze zařadit Evropskou unii. Díky jejím rozsáhlým aktivitám v této oblasti dochází k postupnému uplatňování jednotlivých principů cirkulární ekonomiky napříč členskými státy Evropské unie.

Jako jeden ze základních programových materiálů na úrovni Evropské unie, který jasným způsobem představuje opatření i snahy ve vztahu k cirkulární ekonomice a který může být pro zadavatele určitou inspirací, např. při tvorbě jejich vlastních vizí a statutů ve vztahu k odpovědnému veřejnému zadávání, je možné označit Nový akční plán pro obě-

hové hospodářství ze dne 11. 3. 2020 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0098&from=FI>).

Dopad strategie Evropské unie pro přechod na cirkulární ekonomiku lze nalézt např. i v nové právní úpravě zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2021). Dle důvodové zprávy k tomuto zákonu je zákon o odpadech „v návaznosti na unijní právní úpravu zaměřen na prosazení hierarchie odpadového hospodářství, která představuje klíčový nástroj oběhového hospodářství, které spočívá ve zmnožení životního cyklu jednotlivých materiálů věcí. Každá věc by tak měla sloužit co nejdéle a po konci životnosti každé věci by mělo v co nejvíce případech dojít k využití materiálu, ze kterého je vyrobena, a to alespoň k výrobě energie, ale v lepším případě, k výrobě nových produktů. Právě důrazem na rozvoj oběhového hospodářství by měl tento zákon přispět k zajištění trvale udržitelného rozvoje. V tomto smyslu by také měla být vykládána všechna ustanovení tohoto zákona. Nástroje obsažené v zákoně by měly vést k tomu, aby byla Česká republika schopna splnit závazné cíle odpadového hospodář-

ství stanovené v předpisech práva Evropské unie.“²

Pod cirkulární ekonomiku se ale neřadí pouze problematika nakládání s odpady, cirkulární ekonomika akcentuje i výběr obnovitelných a udržitelných zdrojů potřebných k výrobě komodit a zabezpečení služeb, pravidla výrobního procesu, užívání komodit a způsob nakládání s komoditami po ukončení jejich životnosti. Každá komodita (výrobek, zboží) má během své existence v různých stádiích hospodářského procesu různé dopady na životní prostředí, které je možné podřadit pod problematiku cirkulární ekonomiky. Cirkulární ekonomika tedy klade důraz na zodpovědnou výrobu i spotřebu.

S cirkulární ekonomikou je spojena cirkulární veřejná zakázka. Cirkulární veřejné zakázky představují příležitost, jak prostřednictvím vynakládání veřejných finančních prostředků na naplnění primárních cílů zadavatele (uspokojení primární potřeby – předmětu veřejné zakázky) podpořit celospolečenské a environmentální výzvy týkající se zejména změn klimatu, surovinové nedostatečnosti a odpadu (sekundární cíl spočívající v napl-

nění obecných strategií zadavatele či společnosti).

Cirkulární veřejné zadávání lze definovat jako proces, jehož prostřednictvím si veřejné instituce opatřují dodávky, služby či stavební práce, a přitom přispívají k uzavírání materiálových a energetických cyklů, když směřují k omezení či zamezení negativních environmentálních dopadů plnění a vzniku odpadů v horizontu celého životního cyklu pořizovaných plnění. Cílem cirkulárního veřejného zadávání je důraz na co nejefektivnější způsob nakládání se zdroji, uzavírání materiálových a biologických toků a příležitost pro inovativní řešení, včetně většího využívání digitalizace.³

Při přípravě cirkulární veřejné zakázky by se zadavatel měl zamyslet zejména nad:

- vývojem/ návrhem komodity (převážná část ekologického dopadu komodity je předdefinována již ve fázi vývoje; v rámci této fáze se většinou stanoví, z čeho bude komodita vyrobena, jaký bude mít obal, zda a jak ji bude možné znovu využít v okamžiku, kdy doslouží);
- surovinami komodity (materiál použitý při výrobě komodity má zásadní vliv na ekologický dopad komodity; v potaz je tedy vhodné vzít skutečnost, zda je materiál pro komoditu z obnovitelných nebo neobnovitelných zdrojů, zda je použit nový (nedotčený) materiál či již recyklovaný materiál, jaké množství materiálu se spotřebuje; zadavatel si může položit otázky, zda např. lze prostřednictvím inovací používat méně nového materiálu při zachování stejné kvality komodity a snížit tak jeho spotřebu či zda je podstatné vyžadovat materiály z tzv. certifikovaných či preferovaných zdrojů - odpovědné získávání dřeva apod.);
- výrobou komodity (při výrobě dochází ke spotřebě energií a často vzniká odpad či určitá forma znečištění např. vody nebo ovzduší, tedy i tyto aspekty je možné zahrnout do celkového ekologického dopadu poptávané komodity; zadavatel se může zamyslet, jak je energeticky náročné komoditu vyrobit a z jakého zdroje energie pochází, jaké množství odpadu při výrobě komodity vzniká a zda se tento odpad dá minimalizovat, znovu využít nebo je možné jeho vzniku úplně předejít);
- distribucí komodity (transport komodity - vzdálenost či dopravní prostředek - a obaly nutné pro transport a prodej

komodity mohou také výrazně ovlivnit dopad komodity na životní prostředí);

- užíváním komodity (zadavatel by se měl zamyslet nad tím, jakou má komodita životnost, zda je možná oprava či servis, jaké má užívání dopad na životní prostředí, např. zda se uvolňují při provozu či využívání komodity škodlivé látky);
- koncem životnosti komodity (až komoditu nebude možné používat k účelu, ke kterému byla pořízena, je rozhodné, jak s ní bude naloženo; zadavatel by se měl zamyslet, zda je možné komoditu rozebrat a materiály použít někde jinde či je recyklovat).

Jestliže zadavatel při přípravě veřejné zakázky zohlední prvky cirkulární ekonomiky, je třeba tyto nejen jednoznačně, detailně a transparentně popsat v rámci vymezení předmětu veřejné zakázky, pravidel kvalifikace nebo hodnocení, ale je nezbytné také řádně stanovit obchodní podmínky včetně případných sankčních mechanismů tak, aby zadavatel mohl kontrolovat a vymáhat plnění jím zadávané cirkulární veřejné zakázky. V neposlední řadě je vhodné také sledovat a vyhodnocovat přínos cirkulárních veřejných zakázek pro zadavatele a společnost, a to nejen jako pozitivní motivaci pro budoucí činnost zadavatele nebo příklady dobré praxe pro jiné zadavatele či osoby, ale také jako podklad pro změnu případného neefektivního či neúčelného způsobu vymezení cirkulárních veřejných zakázek.

Inspiraci a příklady dobré praxe pro zadávání cirkulárních veřejných zakázek lze nalézt např. na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí vztahujících se k odpovědnému veřejnému zadávání <https://www.sovz.cz/>, na webových stránkách Institutu Cirkulární Ekonomiky (INCIEN) <https://incien.org/> či v mnoha odborných materiálech zpracovaných Ministerstvem životního prostředí https://www.mzp.cz/cz/metodicka_pokyny_legislativa.

Cirkulární veřejné zakázky představují výzvu nejen pro právníky na straně zadavatelů i dodavatelů, která je navíc umocněna současnou pandemickou situací a s ní spojenými ekonomickými dopady. Nicméně přechod k cirkulární ekonomice je stále častěji vnímán nejen jako aktuální moderní trend, ale jako legitimní nástroj pro udržitelné hospodaření s veřejnými prostředky. Proto při zvážení všech hledisek cirkulárních veřejných zakázek lze zadavatelům doporučit, aby nejen při uplatňování zásad odpovědného veřejného

zadávání dle § 6 odst. 4 ZZVZ využívali potenciál cirkulární ekonomiky, který může mít významný pozitivní dopad nejen na činnost zadavatele, ale i na společnost a životní prostředí.

V této souvislosti je třeba si ale také uvědomit, že cirkulární ekonomika či cirkulární veřejná zakázka nepředstavují univerzální nástroj s potenciálem vyřešit problematiku odpovědného veřejného zadávání (odpovědného vynakládání veřejných finančních prostředků) u zadavatele jako celek. K dosažení procesu, při kterém zadavatel bude pořizovat dodávky, služby a stavební práce se ziskem maximální obdržené hodnoty za peníze a generovat prospěch pro společnost, ekonomiku a životní prostředí, je třeba vhodné propojení všech aspektů odpovědného veřejného zadávání (ekonomických, sociálních, environmentálních a inovativních). ●

**Mgr. Lenka Lelitovská, advokátní koncipient
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář**

Poznámky:

- ¹ Cirkulární Česko 2, Cirkulární ekonomika jako příležitost pro úspěšné inovace českých firem [online] JIC, Direct People s. r. o., INCIEN, z. ú., 2019. Dostupné z: <https://www.jic.cz/data/editor/File/cirkularni-cesko-2.pdf>.
- ² Z nové právní úpravy lze dále zmínit např. zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2021); zákon č. 543/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2021) a zákon č. 545/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2021).
- ³ Cirkulární ekonomika [online] Odpovědné veřejné zadávání, MPSV. Dostupné z: <https://www.sovz.cz/temata/cirkularni-ekonomika/>.

Nová úprava evidence skutečných majitelů: četné změny a vysoké sankce

Již 1. června 2021 nabude účinnosti nový zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů („evidenční zákon“). Mezi hlavní změny, které přináší, patří zpřesnění definice skutečného majitele, částečná veřejnost evidence, automatický průpis informací z obchodního rejstříku a zavedení řízení o nesrovnalostech. V neposlední řadě evidenční zákon zakotvuje i vysoké finanční a korporátní sankce při porušení stanovených povinností.

Zpřesnění definice skutečného majitele

Skutečným majitelem se dle evidenčního zákona rozumí každá fyzická osoba, která je koncovým příjemcem nebo osobou s koncovým vlivem. Za koncového příjemce jsou považovány fyzické osoby, které přímo nebo nepřímo získávají více než 25 % z celkového majetkového prospěchu.¹ Osobou s koncovým vlivem je pak každá fyzická osoba, která může přímo nebo nepřímo uplatňovat rozhodující vliv v obchodní korporaci.² Zákon uvádí podrobnější kritéria, jak takovou osobu určit, a nově pracuje i s případy řetězení a větvení korporátní struktury.³ Evidenční zákon dále přistupuje k taxativnímu vymezení entit, které nemají skutečného majitele. Patří mezi ně např. stát, územní samosprávné celky, státní příspěvkové organizace, příspěvkové

organizace územního samosprávného celku, státní podniky, církve a společenství vlastníků jednotek.⁴

Nelze se vymlouvat, že nelze skutečného majitele určit

V případě, že nelze určit skutečného majitele, je jím každá osoba ve vrcholném vedení.⁵ Osobou ve vrcholném vedení se rozumí každá fyzická osoba, která zajišťuje každodenní nebo pravidelné řízení výkonu činnosti právnické osoby, jako je obchodní vedení, a při tom je členem statutárního orgánu právnické osoby nebo osobou v obdobném postavení, případně zastupuje právnickou osobu v tomto orgánu nebo je přímo podřízena statutárnímu orgánu právnické osoby nebo jeho členovi.⁶ Při zápisu osoby ve vrcholném postavení jako skutečného majitele ukládá evi-

denční zákon povinnost zaznamenat všechny kroky učiněné při zjišťování skutečného majitele a údaje o tomto postupu řadu let uchovávat.⁷ Evidující osoba musí tyto údaje rovněž za určitých okolností zpřístupnit, a to na žádost povinné osoby dle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu („AML zákon“), pokyn Finančního analytického úřadu, soudu, orgánu činnému v trestním řízení či orgánu Finanční správy nebo Celní správy ČR. Samotné tvrzení, že skutečného majitele společnost nemá, tedy nepostačí.

Podstatné informace budou přístupné všem veřejně

Část údajů o skutečných majitelích bude nově zpřístupněna veřejnosti. Zveřejněny

HLEDÁME KOLEGY

na pozice

ADVOKÁT / ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT

Praha / Brno / Bratislava

Nabízíme zajímavou a různorodou práci v korporátním poradenství. Každý den budete řešit něco nového. Týmového ducha podporujeme řadou mimopracovních aktivit, potěší rozhodně i relax zóna přímo v kanceláři.

CO NABÍZÍME

- seznámení s řadou právních oborů, kdy bude převážně na Vás, v jakém oboru se budete chtít profilovat a být v něm expertem (i v oblastech, které doposud nepokrýváme a v nichž byste naopak viděli svoji budoucnost)
- kariérní růst – Vaše cesta může vést od koncipienta přes advokáta až po partnera (jeden z partnerů začínal již jako student, takže „kariérní růst“ u nás není jenom fráze)
- pravidelnou zpětnou vazbu od ostatních členů týmu
- možnost vzdělávání na odborných a jazykových seminářích
- přátelský kolektiv
- nadprůměrnou mzdu (odměnu) a její individuální navyšování (nemáme žádné tabulky, ale každého známe osobně a jsme schopni posoudit jeho přínos pro kancelář)
- benefity (stravenkový paušál, možnost plně hrazené Multisport karty, účast na odborných seminářích a podobně)
- relax zóna na pracovišti (PlayStation, fotbalék, air hockey a další)
- spolupráce je možná jak v pražské, brněnské, tak i v bratislavské kanceláři

CO POŽADUJEME

- dokončené studium právnické fakulty v ČR, SR nebo Polsku
- dobrá znalost alespoň angličtiny či němčiny
- preciznost a nadšení do práce – zbylé Vás rádi naučíme

KONTAKT

V případě Vašeho zájmu o spolupráci s naší advokátní kanceláří zašlete strukturovaný životopis v českém a anglickém nebo německém jazyce na adresu kariera@dolezalpartners.com.

budou například informace o jménu skutečného majitele, státu, ve kterém má bydliště, roku a měsíci narození, státním občanství, údaje o povaze postavení i o datu, od kterého je či byla fyzická osoba skutečným majitelem apod.⁸ Výpis z veřejné části evidence skutečných majitelů bude možné získat v elektronické podobě na stránkách Ministerstva spravedlnosti. Nad rámec veřejné části bude některým subjektům nadále umožněn plný přístup do evidence. Těmito subjekty budou mimo příslušných veřejných orgánů také povinné osoby dle AML zákona.⁹

Automatický průpis

V některých případech, kdy je skutečný majitel zjevný již z obchodního rejstříku,¹⁰ budou údaje automaticky propřány do evidence skutečných majitelů prostřednictvím systému veřejné správy. Nicméně tyto údaje bude třeba vždy zkontrolovat, zda odpovídají skutečnému stavu. Automatický průpis se neuplatní, pokud evidující osoba v minulosti podala návrh na zápis skutečného majitele do evidence.¹¹ I v takovém případě ovšem lze navrhnout rejstříkovému soudu nebo požádat notáře, aby napříště byl skutečný majitel propisován automaticky.¹²

Provázanost s AML zákonem

Novela AML zákona ukládá povinným osobám upozornit klienta na nesrovnalosti v evidenci skutečných majitelů, jestliže mají důvodně za to, že zapsané údaje neodpovídají skutečnosti.¹³ Pokud klient bez zbytečného odkladu po upozornění nesrovnalost neodstraní nebo nevyvrátí, povinná osoba musí nesrovnalost oznámit rejstříkovému soudu, který je příslušný k zápisu podle evidenčního zákona.¹⁴ V případě porušení povinnosti vůči evidující osobě nebo vůči soudu hrozí povinné osobě pokuta až do výše 1.000.000 Kč.¹⁵

Vynutitelnost zápisu soudem

Významnou změnou je zavedení řízení o nesrovnalostech.¹⁶ Jakýkoliv orgán veřejné moci či povinná osoba dle AML zákona, má povinnost oznámit nesrovnalost v evidenci skutečných majitelů. Soud v evidenci skutečných majitelů následně vyznačí poznámku nesrovnalosti a vyzve zapsanou osobu k jejímu odstranění. Nebude-li nesrovnalost k výzvě soudu odstraněna nebo vyvrácena, zahájí soud řízení o nesrovnalosti, přičemž v návaznosti na to může soud uložit některou z nově zakotvených sankcí.

Pokuta až do výše 500.000 Kč

Pokud evidující osoba nezajistí zápis údaje do evidence skutečných majitelů nebo zapíše údaje, které neodpovídají skutečnému stavu, a následně nezjedná nápravu ani do 15 dnů, hrozí jí pokuta až do výše 500.000 Kč. Pokuta ve stejné výši hrozí i skutečnému majiteli, pokud neposkytne potřebnou součinnost při zápisu.¹⁷ Pokuty lze uložit i opakovaně.

Zamezení výplaty podílu na prospěchu

Není-li skutečný majitel obchodní korporace zapsán v evidenci skutečných majitelů, nesmí tato obchodní korporace vyplatit podíl na prospěchu (tj. podíl na zisku nebo jiných vlastních zdrojích a podíl na likvidačním zůstatku) jemu ani právnické osobě, jímž je rovněž skutečným majitelem. Právo na podíl na zisku či jiných vlastních zdrojích, který nebyl vyplacen, zaniká do konce účetního období, ve kterém bylo rozhodnuto o jeho výplatě.¹⁸ Pokud by statutární orgán podíl na prospěchu vyplatil, dopustí se tím porušení péče řádného hospodáře.¹⁹

Pozastavení výkonu hlasovacích práv

Není-li skutečný majitel obchodní korporace zapsán v evidenci skutečných majitelů, nesmí pod sankcí neplatnosti při rozhodování nejvyššího orgánu této obchodní korporace vykonávat hlasovací práva nebo rozhodovat jako její jediný společník.²⁰ Neplatnosti se u soudu lze dovolávat v subjektivní lhůtě 3 měsíců a objektivní lhůtě 1 roku (srov. § 191 a 428 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech („ZOK“)).²¹

Lhůty pro zápis

Nová právní úprava vstupuje v účinnost 1. června 2021. Obchodní korporace, které provedly zápis skutečného majitele v dosavadní evidenci řádně a včas dle předchozí úpravy, musí zkontrolovat a upravit zapsané údaje v „ochranné“ lhůtě 6 měsíců. Na ty, které neprovedly zápis skutečného majitele v dosavadní evidenci či tak učinily pozdě, se „ochranná“ lhůta nevztahuje a musí provést zápis či kontrolu a úpravu zapsaných údajů bez zbytečného odkladu po 1. červnu 2021 (v některých případech lze nahradit automatickým průpisem).²² V případě právnických osob odlišných od obchodních korporací platí 6měsíční „ochranná lhůta“ vždy. Pokud tyto osoby provedly zápis skutečného maji-

tele v dosavadní evidenci řádně a včas dle předchozí úpravy, mají na úpravu či změnu zapsaných údajů až 1 rok od nabytí účinnosti evidenčního zákona.²³ ●

Mgr. Patrik Koželuha, partner

Mgr. Markéta Polendová, advokátní koncipient
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ – ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

- ¹ § 3 evidenčního zákona.
- ² § 4 evidenčního zákona.
- ³ § 3 odst. 3 evidenčního zákona.
- ⁴ § 7 evidenčního zákona.
- ⁵ § 5 odst. 1 písm. a) evidenčního zákona.
- ⁶ § 2 písm. i) evidenčního zákona.
- ⁷ Údaje je evidující osoba povinna uchovávat po dobu, po kterou je fyzická osoba skutečným majitelem, a dále 10 let od zániku jejího postavení skutečného majitele. Povinnost přechází i na právního nástupce evidující osoby. Viz. § 8 odst. 2 a 3 evidenčního zákona.
- ⁸ § 14 odst. 1 evidenčního zákona.
- ⁹ § 16 odst. 2 písm. o) evidenčního zákona.
- ¹⁰ V případě společnosti s ručením omezeným se kupříkladu automaticky propíše společník s podílem větším než 25 % a u akciové společnosti pak její jediný akcionář. Viz § 38 odst. 1 a 2 evidenčního zákona.
- ¹¹ § 41 odst. 1 evidenčního zákona.
- ¹² § 41 odst. 2 evidenčního zákona.
- ¹³ § 15a odst. 1 AML zákona.
- ¹⁴ § 15a odst. 1 AML zákona.
- ¹⁵ § 44a AML zákona.
- ¹⁶ § 41 až 51 evidenčního zákona.
- ¹⁷ § 55 evidenčního zákona.
- ¹⁸ § 53 evidenčního zákona.
- ¹⁹ Porušení péče řádného hospodáře je dle důvodové zprávy stanoveno jako vyvratitelná domněnka. Viz. Důvodová zpráva k zákonu č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, č. 37/2021 Dz.
- ²⁰ § 54 evidenčního zákona.
- ²¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, č. 37/2021 Dz.
- ²² § 60 odst. 3 evidenčního zákona.
- ²³ § 60 odst. 1 a 2 evidenčního zákona.

Postřehy z praxe při převodech nemovitých věcí

Stávající ekonomická situace vedla mnohé k úvahám, jak spolehlivě uložit finanční prostředky nebo zajistit svoji budoucnost. V důsledku uvedeného zažil před koncem roku 2020 nemovitostní trh poměrně významný nárůst.

V tomto článku bych proto ráda poukázala na nejčastěji pokládávané otázky našich klientů související s převodem nemovité věci a jejich možné praktické řešení.

Jak na rezervační smlouvu?

Ve fázi rezervování nemovité věci jsme byli klienty nejčastěji dotazováni na vrácení rezervačního poplatku. Předně je nezbytné si v kontextu rezervační smlouvy ověřit, jaká je podstata rezervačního poplatku. Nejčastěji se vyskytovaly dvě varianty:

Provize

V tomto případě je rezervační poplatek platbou zprostředkovateli za realitní zprostředkování dle zákona č. 39/2020 Sb. o realitním zprostředkování, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZRZ“). Rezervační poplatek zde zpravidla představuje provizi realitního zprostředkovatele a váží se k němu práva a povinnosti upravené zejména v § 19 ZRZ. Ustanovení § 19 ZRZ upravuje podmínky splatnosti provize a maximální výši zálohy na poskytnutí provize. V ostatním pravidla pro provizi podléhají obecné úpravě občanského zákoníku.

Na tomto místě je vhodné podotknout, že ZRZ definuje i rozsah služeb, které spadají pod činnost realitního zprostředkování. Do rozsahu služeb definujících činnost realitní-

ho zprostředkování není explicitně zahrnuta povinnost nenabízet nemovitou věc jiným zájemcům. Pokud by rezervační poplatek byl platbou za nenabízení nemovité věci dalším zájemcům, zjevně by se o zprostředkovatelskou realitní činnost jednat nemělo a zákonná omezení se na něj neuplatní. Uvedené ovšem podléhá extenzitě výkladu předmětného ustanovení, které je pouze demonstrativním výčtem. Praxe ukáže, jak široce lze zprostředkovatelskou realitní činnost pojmout.

Závěrem je u provize třeba upozornit, že se nejedná o vratnou zálohu, ale o platbu za poskytnuté služby.

Záloha

Druhým, pravděpodobně častějším případem je, že rezervační poplatek je zálohou na kupní cenu. Rezervační smlouva pak obsahuje ustanovení, která umožňují v případě porušení podmínek rezervační smlouvy započíst rezervační zálohu na smluvní pokutu sjednanou v rezervační smlouvě. Zde je třeba mít na paměti, že zálohu je nezbytné vždy určitým způsobem vypořádat. Musí tedy být vždy započtena vůči jiné pohledávce strany, zde např. vůči kupní ceně nebo právě v rezervační smlouvě sjednané smluvní pokutě.

Upozorňujeme na nešvar, který se také často objevuje v mnohých smluvních dokumentech. Nevratná záloha neexistuje. Její nevrátlost může způsobit pouze její započtení vůči

jiné sjednané pohledávce nebo pohledávce vyplývající z platné legislativy. Jiný způsob vypořádání zálohy je nesprávný.

V případě zálohy doporučujeme důslednou kontrolu sjednaných smluvních podmínek pro započtení zálohy na jiné pohledávky stran rezervační smlouvy a obdobnou kontrolu ustanovení řešících smluvní pokuty. Pokud budou tato ustanovení správně a vyváženě nastavena, nemůže se stát, že v případě, kdy dojde k nepředvídaným okolnostem, přijde zájemce o celou složenou částku. Pravdou ale zůstává, že úmyslné zmaření dané transakce jednou ze stran je zcela oprávněně sankcionováno celou výší složeného rezervačního poplatku. Tento nárok se pravidelně nedotýká dalších případných nároků na náhradu škody způsobené úmyslným zmařením dané transakce.

Co když nedostanu hypotéku?

Často jsme se také setkali s dotazem, jak postupovat v případě, kdy by klient nezískal z určitých důvodů finanční prostředky pro koupi nemovité věci od banky či jiné úvěrové instituce. V tomto případě je vždy důležité jednání s druhou stranou. Právní nárok na vrácení zálohy, nezíská-li klient dostatečné finanční prostředky, ze zákona explicitně nevyplývá. Je tedy velmi důležité si takovéto ujednání do rezervační smlouvy vložít, zejména víte-li, že zde existuje riziko, že by nemuselo dojít k poskytnutí daného

úvěru. Podmínky by ovšem měly být vždy spravedlivé pro obě strany. Je tedy dobré koncipovat rezerviční smlouvu tak, aby zájemce o koupi nebyl sankcionován v případě, že důvody pro nezískání daného úvěru nebudou spočívat v pochybení kupujícího, ale budou spočívat v okolnostech na straně banky či jiné financující instituce. Příkladem může být nedostatečná hodnota nemovité věci jako předmětu zástavy, neboť tu pro financující ústav zjišťuje třetí osoba a zájemce výsledné hodnocení těžko ovlivní.

Co neopomenout v kupní smlouvě?

Otázek spojených s uzavřením vlastní kupní smlouvy se objevila celá řada, v zásadě se však opakují nedostatky v definování předmětu převodu.

Správné definování předmětu převodu je určující pro zápis vlastnického práva do příslušného katastru nemovitostí. Úpravu předmětu převodu a jeho správného definování nalezneme v § 8 zákona č. 256/2013 Sb., katastrální zákon, ve znění pozdějších předpisů. Znění zákona musí být v tomto rozsahu bezpodmínečně dodrženo, jinak katastrální úřad požadovaný zápis neprovede.

Pro správné označení nemovité věci je praktické využít informací dostupných ve veřejné části katastru nemovitostí. Pokud bude do kupní smlouvy popsáno vše, co tato část obsahuje, mělo by vymezení předmětu převodu být dostatečné. Existují však samozřejmě i výjimky.

Jednou z nich jsou převody jednotky vymezené podle dnes již neplatného zákona č. 72/1994 Sb. kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZvB“). Byť ze stávající platné právní úpravy nevyplývá, že by bylo nutné označovat jednotku podle tohoto zákona, katastrální úřady pro účely zápisu převodu jednotky vymezené podle ZvB vyžadují dodržení § 6 ZvB.

V kontextu ZvB je tedy třeba dbát na ověření, zda jde o první převod jednotky, či zda jednotka doznala významných změn. Pokud nikoliv, je třeba mít na paměti, že § 6 odst. 1 písm. a) ZvB vyžaduje, aby bylo uvedeno i umístění jednotky v budově, tedy podlaží, na němž se jednotka nachází. V případě, že jde o první převod nebo jednotka doznala

významných změn, je třeba dodržet komplexně požadavky § 6 ZvB.

Dále také bývá nesprávně uváděna skutečnost, zda je nemovitost postavena na pozemku nebo je jeho součástí. Rozdíl mezi uvedenými pojmy je po právní stránce velmi podstatný. Opět se pro praxi můžeme odkázat na veřejnou část zápisů v katastru nemovitostí, neboť ta tuto skutečnost vždy obsahuje.

Jak správně nastavit smlouvu o koupi bytové jednotky ve výstavbě?

Poslední oblastí, která byla v otázce koupě nemovité věci hojně řešena, jsou smlouvy o smlouvě budoucí kupní spojené s výstavbou bytových domů. V této oblasti se opakovaly dotazy na celkovou správnost jednotlivých smluv a nastavení práv a povinností zájemce o koupi a developera.

Pro tuto oblast je velmi obtížné radit, na co si dát pozor či jak postupovat, neboť smlouvy o smlouvách budoucích kupních obsahují komplexně pojatá práva a povinnosti zúčastněných stran. Tyto typy smluv musí ošetřit dvě problematiky. Jedná se o povinnosti stavebníka, které vyplývají z veřejnoprávních předpisů, kdy smlouvy deklarují, že budou dodrženy. A dále také o vlastní práva a povinnosti obou stran, zejména kdy a jak bude nemovitá věc dodána, v jaké kvalitě a rozměru a také vzájemné vypořádání jednotlivých finančních závazků a povinností, které na strany kladou právní předpisy. Všechny kroky a procesy musí být provázané a navazovat na sebe. Případné diskrepance či možnosti různého výkladu jednoho ustanovení je třeba eliminovat a jednoznačně vysvětlit.

V této otázce lze doporučit důkladně prověřovat finanční vypořádání mezi stranami a nakládání s finančními prostředky po dobu výstavby, postupy při převzetí bytové jednotky, smluvní pokuty a odstranění případných vad. K posledním dvěma zmíněným skutečnostem je na místě upozornit na opakovaně se vyskytující nesprávnosti a desinterpretace.

Smluvní pokuty

V otázce smluvních pokut je třeba klást důraz na kontrolu jejich výše. Nezřídka se objevuje zastropování smluvní pokuty na straně developera, které již však nebylo upraveno na straně budoucího nabyvatele. Je poměrně pochopitelné, že developer nastavuje přísnější sankční politiku vůči budoucímu nabyvateli,

není však důvodné, aby smluvní pokuta na jedné straně byla zastropována a na druhé straně již nikoliv. Doporučujeme tedy zastropování smluvních pokut na obou stranách smlouvy, popřípadě volbu jiného ukončovacího mechanismu pro výpočet celkové výše smluvní pokuty.

Odstranění případných vad

Druhou poměrně závažnou desinterpretací je uplatnění práva ze záruky za jakost a práv z vadného plnění. Z dostupné judikatury nevyplývá, že by smluvně upravená záruka za jakost omezovala právo z vadného plnění, které budoucímu nabyvateli přiznává občanský zákoník. Ve smlouvách poměrně často bývají oba pojmy zmatečně smíchány v jedno ustanovení, které následně nepodává jasný postup pro uplatnění záruky za jakost a pro uplatnění práva z vadného plnění, byť se jedná o odlišné instituty. Je na místě podotknout, že záruka za jakost je čistě smluvním ujednáním. Naopak právo z odpovědnosti za vady je právo vyplývající z občanského zákoníku, které má každý kupující, není-li v zákoně řečeno jinak.

V kontextu uvedeného doporučujeme explicitně upravit, jakým způsobem má být smluvně sjednané právo na záruku za jakost uplatněno a obdobně nastavit i smluvní postup pro uplatnění práva z odpovědnosti za vadné plnění. Není-li upraven postup pro uplatnění práva z odpovědnosti za vady, nastupuje zákonný režim.

Závěr

Představený výčet není kompletní, představuje spíše soupis ustanovení, na jejichž kontrolu nezapomenout. Závěr, který ovšem lze bez dalšího přijmout, zní, že důkladná kontrola se vyplatí vždy, a to i za podmínky, že v konečném důsledku klient obdrží informaci, že jeho smluvní dokumentace je v pořádku a reflektuje všechny dohodnuté parametry. ●

Mgr. Ing. Radka Klusáčková
advokátní koncipient / associate
Stuchlíkova & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

STUHLIKOVA
& PARTNERS

tdpA

Úskalí bankovních záruk

Poskytnutí jistoty či zádržného u nájemních smluv a smluv o dílo je dlouhodobě hojně využívaná možnost, jak si pronajímatel, resp. objednatel zajišťuje plnění povinností druhé strany. Povinnost složit jistotu či poskytnout zádržné je však spojena s uložením poměrně velkých finančních prostředků nájemce či zhotovitele na účtu protistrany, a to bez jistoty, že druhá strana uvedené prostředky vrátí. Institut bankovních záruk, upravený v § 2029 a n. občanského zákoníku, nabízí vcelku elegantní řešení, jak se přeposlání a blokaci finančních prostředků vyhnout.

Obliba bankovních záruk, jako způsobu zajištění výše zmíněných závazků, dlouhodobě roste. Nájemce či zhotovitel má díky využití bankovní záruky své finanční prostředky pod kontrolou, když tyto neleží na účtu pronajímatele, resp. objednatele. Pronajímatel či objednatel zase naopak vidí, že za nájemce, resp. zhotovitele, se zaručuje stabilní a důvěryhodná instituce (banka).

V článku se zaměříme na to, co je to bankovní záruka, jaká je její výhoda, jak funguje, jak se uplatňuje a na co si u bankovních záruk musí dát pozor pronajímatel či objednatel.

Co je to bankovní záruka? Jaká je její výhoda?

Velmi zjednodušeně řečeno je bankovní záruka slib/jednostranné prohlášení banky, že za splnění určitých podmínek vyplatí peníze. Např. u nájemní smlouvy banka dává slib pronajímateli, že při splnění určitých podmínek (jednou z nich je typicky to, že nájemce porušil povinnost z nájemní smlouvy, tj. nezaplatil nájemné) zaplatí pronajímateli

dlužnou částku. Za vystavení takového slibu zaplatí nájemce bance určitou částku.

Bankovní záruka bývá obvykle zachycená na jedné až dvou stranách, vyžaduje písemnou formu a nájemce či objednatel vždy požadují, aby jim byl předán její originál, který si pečlivě uschovejí. Kopie bankovní záruky není pro právní jistotu dostatečná,¹ jelikož s vrácením originálu bankovní záruky bance je zpravidla spojen zánik povinnosti banky z bankovní záruky plnit. Pokud tedy nemá oprávněný nad originálním vyhotovením bankovní záruky naprostou kontrolu, vystavuje se riziku zániku bankovní záruky.²

Oproti jiným zajištěním je pro dlužníka výhodou, že vystavení bankovní záruky nesnižuje jeho bonitu a nedotýká se jeho majetku. Pro věřitele je bankovní záruka výhodná ze stejného důvodu, neboť plnění z bankovní záruky není nijak odvozeno od finanční situace či majetku dlužníka. Pokud např. dojde k úpadku dlužníka a bonita dlužníka bude výrazně snížena, nedotkne se uvedené povinnosti banky plnit za dlužníka. Věřitel se tak může pomocí bankovní záruky vyhnout

(spíše pouze částečnému) uspokojení svých pohledávek vůči dlužníkovi skrze namáhavou a často finančně i časově náročnou účast v insolvenčním řízení dlužníka.

Kdy se (ne)používá?

Obecně lze říci, že bankovní zárukou lze zajistit splnění jakékoli smlouvy, ze které mohou vyvstat finanční povinnosti. Přesto u některých druhů smluv je její užití typičtější.

Takovými smlouvami jsou typicky smlouva nájemní, smlouva o dílo nebo leasingová smlouva. Uvedené smlouvy charakterizuje dlouhodobost plnění spojená s možností vzniku budoucích pohledávek, které v době uzavření smlouvy neexistují. U nájemní smlouvy se zpravidla zajišťuje několikanásobek souhrnu nájemného a poplatků za správu budovy (násobek by měl odpovídat výpočetní době tak, aby pronajímatel měl zajištěn nepřetržitý cashflow), u smlouvy o dílo odpovídá výše bankovní záruky zádržnému na opravu vad a nedodělků, u smlouvy leasingové dochází k zajištění hrazení leasingových splátek.

Pokud tedy například zhotovitel ze smlouvy o dílo postavil pro klienta rodinný dům a poskytuje klientovi záruku 10 let na to, že nebude zatékat do střechy, tak by bylo z pohledu klienta ideální po tuto dobu zadržet nějakou část peněz z fakturace zhotovitele (tj. držet si příslušný obnos na účtu a popřípadě střechu opravit z takto zadržovaných peněz). Pro zhotovitele je nicméně nevýhodné, aby jeho peníze ležely na cizím účtu pro případnou opravu střechy. Proto se zhotovitel a jeho klient domluví, že zádržné nahradí bankovní zárukou. Výsledek? Zhotovitel dostane zaplacenou ze 100 % a za splnění jeho povinností se vůči jeho klientovi zaručila banka.

Samozřejmě je možné představit si zajištění povinností i v kupní smlouvě nebo v jiných smlouvách o jednorázových plněních. Zde však doporučujeme zvolit jiný druh zajištění, jelikož situace ohledně dluhu je rozdílná. V době podpisu jednorázové smlouvy jsou smluvní strany schopny řádně prověřit bonitu protistrany a tato bonita se do splnění smlouvy nezmění. Dále je známa i výše a splatnost pohledávek, které mohou vzniknout.

Typickým institutem, který se používá jako způsob zajištění u těchto jednorázových smluv (např. při koupi nemovitosti), je smlouva o úschově nebo advokátní úschova.

Podmínky banky pro vystavení bankovní záruky

Přestože nájemce či objednatel často nezajímá, jaké podmínky druhá strana musí splnit, aby bankovní záruka byla vystavena, máme za to, že pro dokreslení institutu bankovní záruky je třeba se věnovat i těmto skutečnostem. Podmínky pro vystavení bankovní záruky se liší v závislosti na konkrétní bance a výši a účelu bankovní záruky. Některé instituce celou částku na účtu nájemce či zhotovitele zablokují, z čehož vyplývá, že u dané banky musí mít daná osoba vedený bankovní účet; jiné banky žádnou částku neblokují, o to více ale prověřují bonitu osoby, za jejíž závazek se zaručují, ještě před podpisem bankovní záruky. Některé banky volí i jakousi střední cestu, kdy je část z celkové částky blokována a zbytek nikoliv. U vyšších částek nelze vyloučit, že si banka vymění zastavení nemovitosti či vznik jiného zajištění.

Text bankovní záruky a zajišťované smlouvy

Protože při bankovní záruce vzniká v zásadě právně samostatný závazek banky závislý na

existenci zajišťovaného závazku, jen když to vyplývá z obsahu záruční listiny, navrhuje text bankovní záruky zpravidla banka, která bankovní záruku vystavuje. To samozřejmě bance umožňuje maximálně ovlivnit obsah bankovní záruky. Záruční listina obsahuje obvykle vzorová ustanovení, u kterých banky zpravidla nepřipouští mnoho změn. Vyjednání úprav textace je velmi obtížné a u některých bank téměř nemožné. Bankovní záruky zpravidla zajišťují všechny peněžité pohledávky ze zajištěné smlouvy. Proto lze kvalitní zajištění pohledávek bankovní zárukou zajistit vyjednáváním podmínek v zajištěné smlouvě, aniž by byl text bankovní záruky dotčen.

Doporučujeme precizně definovat vznikající pohledávky, podmínky pro jejich vznik, jejich splatnost, případně jejich výši atp., aby nemohly vyvstat pochybnosti o tom, zda pohledávka již (ne)vznikla. V žádném případě nedoporučujeme vázat vznik pohledávky na okamžik doručování (tj. uvádět ve smlouvě, že pohledávka věřitele vznikne až doručením určitého dokumentu dlužníkovi). Již v této fázi je nutno myslet na budoucí uplatnění bankovní záruky a odstranit případné překážky. Při vyjednávání zajišťované smlouvy doporučujeme využít služeb advokáta. Případná chyba již zpravidla v budoucnu nebude napravitelná a může Vás vyjít velmi drahο. K uvedenému upozorňujeme, že uplatnění nejistých nebo sporných pohledávek nebo uplatnění pohledávek i přes nesplnění formálních podmínek bankovní záruky, lze postihnout i trestněprávně jako podvod.³

Pozornost zejména věnujte skutečnosti, že bankovní záruky bývají obvykle vystaveny na dobu kratší, než je doba trvání smlouvy. Vzhledem k naší praxi důrazně doporučujeme, abyste pro takový případ měli ve smlouvě sjednáno, že druhá strana je povinna Vám vystavit/doručit novou bankovní záruku ještě předtím, než vyprší platnost té stávající. Vedle toho by mělo být ujednáno, že pokud tuto svou povinnost nesplní včas, můžete stávající bankovní záruku před uplynutím její platnosti uplatnit a vyplacené peníze užít jako peněžitou jistotu. Důvod pro výše naznačený postup je jednoduchý: bankovní záruku, jejíž platnost uplynula, nelze uplatnit a Vaše pohledávky by zůstaly nezajištěné.

Uplatnění bankovní záruky

Uplatnění bankovní záruky je velmi formalistický proces. Před jeho započatím je proto nutné zohlednit veškeré požadavky banky, které jsou v bankovní záruce uvedeny, a tyto

následně precizně naplnit.⁴ Zpravidla bude banka požadovat předložení písemné výzvy k plnění z bankovní záruky a dále předložení čestného prohlášení, ve kterém oprávněný prohlásí, jaká povinnost nebyla splněna, v jakém rozsahu a v jakém ohledu. Součástí žádosti o uplatnění bankovní záruky obvykle musí být tvrzení věřitele, že podmínky/povinnosti ze zajištěné smlouvy nebyly dlužníkem splněny a v důsledku toho vznikly věřiteli uplatňované pohledávky.⁵

Dokumenty zpravidla musí být podepsány úředně ověřeným podpisem osoby oprávněné jednat za oprávněného a tyto musí být doručeny bance před uplynutím platnosti bankovní záruky. Zároveň banky poměrně často požadují, aby podpisy pro uplatnění bankovní záruky byly ověřeny přímo v bankovním domě. Doporučujeme si však s bankou vyjednat, že ověření podpisů může proběhnout i jinou formou. V případě podpisu žádosti o uplatnění záruky na plnou moc doporučujeme připravit pro zmocněnce zvláštní plnou moc zmocňující výhradně k podpisu žádosti o uplatnění bankovní záruky. Pozor, i tato plná moc musí odpovídat požadavkům bankovní záruky, jsou-li tyto pro plnou moc v bankovní záruce stanoveny.

Bankovní záruky jsou ohraničeny datem platnosti, přičemž do uplynutí uvedeného data, tj. nejpozději poslední den této lhůty, musí být žádost o uplatnění bankovní záruky doručena bance, a to včetně všech dalších/požadovaných příloh. Bankovní záruky velice často obsahují konkrétní adresu, na kterou musí být žádost o uplatnění bankovní záruky doručena.

Doporučujeme proto zvolit odpovídající způsob doručení, u kterého budete mít jistotu, že se uplatnění bankovní záruky nikde nezatoulá a bude doručeno v den, který požadujete. Je klíčové, aby o doručení žádosti měl věřitel důkaz. Jako ideální považujeme doručení do podatelny dané banky, s tím, že zaměstnanec banky potvrdí převzetí žádosti podpisem s uvedením data doručení. Výjimkou není ani požadavek banky pro uplatnění bankovní záruky v jiném jazyce než jazyce českém. Nelze ani vyloučit, že banka bude požadovat ověřený překlad žádosti o uplatnění bankovní záruky. Proto je více než vhodné nenechat uplatnění bankovní záruky na poslední chvíli.

Ochota banky plnit z bankovní záruky

V naší praxi jsme se opakovaně setkali s tím, že banky velice důsledně přezkou-

mávají, zda u uplatněné bankovní záruky došlo ke splnění všech podmínek,⁶ za kterých je banka povinna z bankovní záruky plnit, tj. vyplatit pronajímateli či objednateli peníze. Přesto je široce rozšířen mýtus, že splnění podmínek pro plnění z bankovní záruky je „formalita“. Dokonce jsme se setkali i s tím, že banky si kladou další požadavky nad rámec podmínek sjednaných v bankovní záruce a až po jejich splnění přistupují k plnění z bankovní záruky. Uvedené uvádíme i přes opačně dovozené judikurní závěry.^{7,8}

Závěr

Při sjednávání bankovních záruk proto dbejte zejména na to, aby podmínky bankovní záruky byly co nejjednodušší, nejsrozumitelnější, maximálně jednoznačné, nepřipouštějící alternativní výklad a plně v souladu se zajišťovanou smlouvou. Ideální je svěřit vyjednávání textu bankovní záruky a zajišťované smlouvy Vašemu advokátovi, který dokáže odhalit v textu na první pohled „neviditelné“ nástrahy a nebezpečí, které by Vám podstatně zkomplikovaly vyplacení peněz

bankou. Obdobně lze doporučit účast advokáta i v případě, kdy bankovní záruku uplatňujete. ●

JUDr. Lukáš Žáček, advokát v substituci za Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Mezi beneficentem (oprávněným) z bankovní záruky a bankou, která vystavuje bankovní záruku, nevznikne právní vztah z této záruky dříve, než je záruční listina doručena beneficentovi (Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 3. 1997, sp. zn. 5 Cmo 649/95; 5 Cmo 650/95).

² V záruční listině (§ 313 zákona č. 513/1991 Sb.) může banka stanovit, že bankovní záruka zanikne v důsledku „vrácení originálu záruční listiny“. K zániku bankovní záruky tímto způsobem nedojde (jen) tím, že se originál záruční listiny dostane do dispoziční sféry banky, nýbrž pouze tehdy, stane-li se tak v důsledku projevu vůle osoby oprávněné z bankovní záruky (beneficenta) záruční listinu vrátit. (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2016, sp. zn. 29 Cdo 2171/2014).

³ Trestný čin podvodu podle § 250 TrZ může spáchat i ten, kdo jako věřitel uplatní nárok na plnění banky z titulu bankovní záruky, jestliže v písemné výzvě k plnění banky v rozporu se skutečností předstírá, že dlužník nesplnil určitý závazek zajištěný bankovní zárukou, nebo že byly splněny jiné podmínky stanovené v záruční listině a nezbytné k poskytnutí plnění z bankovní záruky (Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2006, sp. zn. 7 Tdo 1138/2006).

⁴ Povinnost banky plnit z bankovní záruky nevzniká, neobsahuje-li výzva věřitele k plnění z bankovní záruky náležitosti prohlášení věřitele vymíněné v záruční listině (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2016, sp. zn. 32 Cdo 4752/2014).

⁵ Jednou z podmínek plnění z bankovních záruk tedy bylo prohlášení věřitele ve výzvě k plnění, že dlužník nesplnil své splatné platební závazky v souvislosti s dodávkou zboží. V záručních listinách byl vyjádřen formální

princip, znamenající, že banka nebyla oprávněna přezkoumávat, zda závazky dlužníka vůbec existovaly, zda byly splatné či dosud nesplněné. Rozhodující bylo, aby věřitel ve výzvě k plnění prohlásil, že dlužník nesplnil své splatné platební závazky. Prohlášení věřitele o splatnosti závazků dlužníka bylo podle § 316 odst. 1 obč. zák. podmínkou obsaženou v záručních listinách k plnění z bankovních záruk, aniž by banka měla možnost pravdivost či správnost tohoto prohlášení prověřovat.

S ohledem na obsah tohoto prohlášení nevyžadovaly záruční listiny ani připojení jakýchkoliv dokladů, z nichž by bylo pro banku zjištělné plnění smluvních stran z kupní smlouvy. Případná povinnost věřitele přiložit k výzvě k plnění z bankovní záruky určité doklady byla nahrazena prohlášením, jehož obsah byl přesně vymezen v záručních listinách. Ze zákona ani ze záručních listin pak nevyplývá povinnost banky sdělit důvody neplnění z bankovních záruk (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2016, sp. zn. 32 Cdo 4752/2014).

⁶ Formální princip ovládající posuzování, zda byly splněny podmínky pro plnění z bankovní záruky (tedy v zásadě prosté poměření toho, zda skutečnosti tvrzené či doložené osobou oprávněnou z bankovní záruky odpovídají podmínkám uvedeným v záruční listině), se s ohledem na povahu bankovní záruky uplatní (musí uplatnit) rovněž při zkoumání, zda bankovní záruka vůbec – s ohledem na obsah vystavené záruční listiny a požadavky v ní formulované – nabyla účinnosti. Bylo-li podle prohlášení banky v záruční listině pro nabytí účinnosti bankovní záruky nezbytné, aby na bankovní účet klienta byla připsána určená částka, a to s konkrétním označením, bylo možné uvedenému požadavku dostat jen tehdy, byla-li by uvedena částka na označený účet

nejen připsána, ale též (způsobem souladným s obsahem záruční listiny) řádně identifikována. Banka jako osoba stojící vně závazkového vztahu mezi žalobcem a klientem (z něhož měl vzejít zajišťovaný dluh) totiž není nejen oprávněna, ale ani schopna (jinak než záruční listinou upraveným způsobem) zkoumat či prověřit, jaký byl skutečný účel platby připsané sice na účet jejího klienta, označené však jiným variabilním symbolem než určovala záruční listina (jaký dluh byl takovou platbou ve skutečnosti plněn), případně zda poskytnuté plnění vskutku vyvolalo zamýšlené právní účinky (zda jí byl dluh splněn a pokud nikoli, jak bylo s dotčenou částkou dále naloženo apod.) (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. 29 Cdo 2151/2019; v tomto případě bankovní záruka nenabyla účinnosti z toho důvodu, že při provedení platby byl uveden nesprávný variabilní symbol).

⁷ Banka, jež vydala (případně potvrdila) bankovní záruku, je oprávněna a povinna zkoumat před výplatou záruky jen ty skutečnosti, na které obsah záruční listiny výplatu váže. Není oprávněna odmítnout výplatu bankovní záruky, i kdyby prostřednictvím objednatele záruky předem věděla, že beneficent, vzhledem k podmínkám kontraktu mezi beneficentem a objednatel, možná nežádá o výplatu právem, jestliže beneficent uplatňuje právo na výplatu v souladu se záruční listinou (Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 9. 2006, sp. zn. 5 Cmo 265/2006).

⁸ Při vystavení bankovní záruky je banka oprávněna klást si podmínky, za kterých může oprávněný vyplacení záruky požadovat a při uplatnění nároku ze záruky je banka oprávněna zkoumat splnění předpokladů jen po formální stránce (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2017, sp. zn. 29 Cdo 1395/2017).

NA IP JE TADY ČERMÁK

Ochrana duševního vlastnictví (*intellectual property, IP*) je běh na dlouhou trať. Vyžaduje kromě vzdělání v oboru, perfektního právníckého myšlení a jazykových znalostí spolehlivý tým lidí, a to nejen právníků, ale i patentových zástupců, finanční zázemí a stabilitu. Bez zkušených, technicky vzdělaných patentových zástupců nelze sepsat úspěšnou patentovou přihlášku. Bez finančního zázemí

nelze koordinovat desítky patentových zástupců a platit úřední poplatky za získávání a údržbu průmyslových práv po celém světě. A bez stability, měřené na desetiletí, nelze dotáhnout patentovou přihlášku do konce (často to trvá víc než deset let) a sledovat lhůty udržování IP portfolií v platnosti. **To všechno máme. A díky tomu můžeme pečovat o Vaše IP.**

Čermák a spol. - advokátní
a patentová kancelář
Elišky Peškové 15
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 167 111
Fax: +420 224 946 724
intelprop@apk.cz
www.cermakaspol.cz

ČERMÁK a spol.
advokátní a patentová kancelář
law and patent office

**PATENTY • OCHRANNÉ ZNÁMKY • UŽITNÉ A PRŮMYSLOVÉ VZORY
NEKALÁ SOUTĚŽ • FARMACEUTIKA • SPRÁVA PORTFÓLIÍ • REŠERŠE • SPORY**

Zákon o hromadném řízení: hromadné žaloby nově a lépe?

Hromadná žaloba umožňuje uplatnit obdobné, často bagatelní, nároky jednotlivců v rámci jednoho řízení. Představuje tak významný nástroj kolektivní ochrany práv, který může pomoci vyvážit nepoměr sil a posílit slabší stranu.

Na straně žalobců jsou zpravidla velké korporace a na straně žalovaných jejich poškození zákazníci. Může ale znamenat i výhodný způsob řešení dané situace pro žalované, který jim ušetří náklady, jež by museli vynaložit v případě množství samostatných řízení.

Co jsou hromadné žaloby?

Hromadné žaloby jsou zavedeným institutem zejména ve Spojených státech a dalších zemích common law, stále častěji jsou však zakotvovány i do právních řádů v zemích kontinentálního typu právní kultury. Evropská unie v posledních letech v tomto směru rovněž vydala celou řadu dokumentů, z nichž nejvýznamnějším je návrh směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů.¹ Jak patrně z jeho názvu, návrh se nicméně omezuje pouze na oblast ochrany spotřebitele.

Návrh zákona o hromadném řízení, který je aktuálně projednáván Poslaneckou sněmovnou, je výsledkem dlouholetých diskusí nad potřebou přijmout komplexní úpravu kolektivní ochrany práv v ČR obdobně, jako k tomu přistoupili v dalších evropských zemích. Český právní řád doposud obsahoval pouze určité fragmenty kolektivní ochrany práv, které byly zakotveny především v ustanoveních § 83 a § 159a občanského soudního řádu. Navrhovaná úprava proto představuje zásadní průlom v této oblasti.

Přestože se na potřebě přijmout komplexní úpravu kolektivní ochrany práv shodovala většina laické i odborné veřejnosti, původní návrh zákona o hromadných žalobách² byl

z hlediska své formy i obsahu v podobě, v níž byl uveřejněn v březnu 2019, velice kontroverzní a již ve fázi připomínkového řízení vyvolal vlnu ostré kritiky, jež nakonec vedla k jeho kompletnímu přepracování, včetně změny názvu.

Hlavním smyslem tohoto článku je poukázat na skutečnost, že zakotvení kolektivní ochrany práv je z hlediska společenské poptávky správným krokem, nicméně způsob jeho provedení je značně problematický. Článek si klade za cíl porovnat vybrané klíčové body aktuálně projednávané verze zákona o hromadném řízení s původním – vysoce kontroverzním – návrhem zákona o hromadných žalobách. Výsledkem dané komparace by mělo být konstatování, zda se v rámci přepracované verze podařilo odstranit nejkritizovanější aspekty a potenciálně eliminovat i největší rizika plynoucí z navrhované úpravy.

Věcná působnost

V přepracované verzi zákona o hromadném řízení, předložené Ministerstvem spravedlnosti v prosinci 2019, byla ponechána velmi široká věcná působnost. Ustanovení § 7 odst. 1 této verze návrhu zákona ponechávalo možnost podávat hromadné žaloby pro všechny soukromoprávní spory, vyjma případů uvedených ve druhém odstavci daného ustanovení.³

Návrh zákona o hromadném řízení následně na začátku roku 2020 doznal další podstatné koncepční změny.⁴ Ustanovení § 7 bylo změněno tak, že se věcná působnost zákona omezovala pouze na spotřebitelské spory obdobně, jako je tomu v případě chystané celoevropské

úpravy. Z rozsahu nároků, které mají být vymahatelné v rámci hromadného řízení, tak např. zcela „vypadly“ pracovněprávní a nekalosoutěžní nároky či nároky týkající se ochrany životního prostředí. Zákonodárce přitom v důvodové zprávě nicméně explicitně deklaruje, že do budoucna počítá s možným rozšířením věcné působnosti i na jiné části společenského života.⁵

Omezení věcné působnosti v rámci přepracovaného návrhu zákona pouze na spotřebitelské spory je odbornou právníkou veřejností hodnoceno vesměs pozitivně. Předseda Krajského soudu v Plzni se např. vyjádřil v tom smyslu, že zúžení hromadných žalob jen na spotřebitelské spory vítá, a je-li takový institut považován za nezbytný, je vhodné ověřit jeho fungování nejprve v zúženém segmentu právního řádu.⁶

Dle názoru některých odborníků je zúžení věcné působnosti návrhu zákona naopak spíše ke škodě, neboť pro ně představuje zásadní nevyužití potenciálu hromadných žalob. Svůj argument demonstrují na aktuálním dění kolem pandemie COVID-19, jež podle nich ukazuje, že je dobré mít procesní prostředek na řešení velkého množství skutkových či právně shodných či obdobných nároků, a to nejen v oblasti spotřebitelského práva. Naproti tomu navrhované omezení věcné působnosti pouze na spotřebitelské spory povede dle jejich názoru k posílení robustnosti spotřebitelského práva.⁷

V neposlední řadě je namístě uvést, že paralelně vznikající směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů se rovněž omezuje pouze na spotřebitelské spory. Tuto bude muset následně

Česká republika transponovat do právního řádu. Přestože zákonodárce při přípravě aktuálně projednávané verze návrhu zákona bral v potaz existenci připravované směrnice,⁸ lze vnímat jako nekoncepční přijímat návrh zákona o hromadném řízení dříve, než bude známo definitivní znění chystané evropské úpravy.

Forma řízení (opt-in versus opt-out)

Návrh zákona o hromadném řízení upřednostňuje tzv. přihlašovací řízení (princip opt-in)⁹ nad řízením odhlašovacím (princip opt-out).¹⁰ To vyplývá již ze samotné systematiky návrhu zákona. Přihlašovací řízení je v rámci přepracované verze návrhu vždy řazeno na prvním místě před řízením odhlašovacím.

Na druhou stranu je nutné si uvědomit, že princip opt-out, který, jak lze argumentovat, je v rozporu s právní zásadou vigilantius iura scripta sunt, tj. „práva patří bdělým“, nebyl ze zákona zcela odstraněn. Článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod přitom stanoví, že „každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.“¹¹ Jedná se tak o aktivní právo každého, nikoliv o jeho ex offio přiznání,¹² jež princip opt-out představuje.

Deklarovaným důvodem pro ponechání odhlašovacího řízení v zákonem stanovených případech je tzv. racionální apatie žalobce. O racionální apatii se hovoří v případě, kdy je nárok na straně poškozeného subjektu tak bagatelní, že se tento subjekt z (racionálních) důvodů, především časových a finančních, rozhodne soudní řízení vůbec nezahajovat.¹³

Racionální apatie bude však na straně žalobců jen stěží tak zásadní, aby nebyli schopni vyhodnotit, zda pro ně bude nebo nebude uplatnění nároku přínosné. Dle mého názoru není proto nezbytně nutné vedle principu opt-in zakotvit v nové právní úpravě i princip opt-out, když přihlašovací řízení zasahuje do procesních práv na straně žalobců podstatně méně.

V této souvislosti lze alespoň kvitovat, že návrh zákona o hromadném řízení, na rozdíl od původního návrhu zákona o hromadných žalobách, připouští odhlašovací řízení pouze v zákonem úzce vymezených případech. Jednu z podmínek představuje nutnost

obstat si písemný souhlas alespoň 100 členů skupiny (nejde-li o tzv. spotřebitelskou neziskovou organizaci),¹⁴ namísto pouhého jednoho člena skupiny, jak požadoval původní návrh, a to bez ohledu na to, zda se jednalo o přihlašovací nebo odhlašovací řízení.

Současně došlo ke snížení hranice, od níž je možné vést přihlašovací řízení, a to z původních 10 000 Kč nejprve na 5 000 Kč a následně dokonce na 3 000 Kč u jednoho člena skupiny.¹⁵ Vzhledem k tomu, že je však dané ustanovení formulováno jako vyvratitelná domněnka, hranice není stanovena zcela pevně a může se v konkrétních případech lišit. Je-li hlavním důvodem zákonodárce pro ponechání principu opt-out v navrhované úpravě racionální apatie žalobců, jeví se však částka ve výši 3 000 Kč stále jako nepřiměřeně vysoká.

Subjekty hromadného řízení

Jeden z nejzásadnějších rozdílů mezi původní a aktuálně projednávanou verzí návrhu zákona představuje odstranění monopolu správce skupiny k zahájení odhlašovacího hromadného řízení. Žalobu jak v případě přihlašovacího, tak i v případě odhlašovacího řízení, může podat kterýkoliv člen skupiny, případně nezisková osoba.¹⁶

Přepracovaná verze zákona rovněž upuští od tzv. investorského principu, žalobcem již nebude moci být komerční subjekt.¹⁷ Dle předchozích znění mohl být návrh na zahájení přihlašovacího i odhlašovacího řízení podán správcem skupiny, již byla osoba s akreditací udělenou Ministerstvem spravedlnosti. S investorským principem byla zároveň spojena především kritika podílové odměny z hodnoty přisouzeného plnění v případě úspěchu ve věci (tzv. contingency fees) a vzniku výnosného „byznysu“ třetích osob profitujících na podávání hromadných žalob.¹⁸

Někteří naopak kritizují upuštění od investorského principu. Dle jejich názoru aktuální nastavení aktivně legitimovaných subjektů hromadného řízení znesnadní praktické fungování hromadných žalob. Schopnost a ochota členů skupiny a neziskových osob uplatnit sporný nárok v rámci hromadného řízení bude podle jejich názoru nižší, než by byla u ekonomicky motivovaných správců skupiny. Jedině ekonomický stimul komerčního subjektu může totiž dle nich překonat racionální apatii a zajistit efektivní vedení hromadného řízení.¹⁹

Ani současné vymezení subjektů hromadného řízení navíc není zcela prosto rizik. Panují obavy, že institut hromadné žaloby bude zneužit jako nástroj likvidace konkurence prostřednictvím uměle vytvořených neziskových osob jakožto „zájmových subjektů“.²⁰ Proti uvedenému nemůže obstát ani argumentace podmínkou předchozího působení po dobu alespoň dvou let.²¹ Vzhledem ke skutečnosti, že se počítá s účinností zákona nejdříve v roce 2022, lze si představit, že účelově vytvořené neziskové osoby vzniknou již nyní a v době účinnosti zákona budou danou podmínkou splňovat.

Zpřístupnění dokumentů

Žalobce se může ocitnout v situaci, kdy existuje velká skupina poškozených, s nimiž není v kontaktu, většinu z nich nezná, a nemá ani dostatek důkazních prostředků k prokázání svých tvrzení. Taková situace může nastat zpravidla u odhlašovacího hromadného řízení. Aby mohl žalobce takové skupině poškozených pomoci, poskytuje mu zákonodárce jako nástroj institut zpřístupnění dokumentů (tzv. discovery nebo disclosure).

Zpřístupnění dokumentů není pro české právní prostředí neznámé, neboť obdobná úprava je již od roku 2017 zakotvena v zákoně o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže. Navrhovat jej může jak strana žalující, tak i strana žalovaná.²² I přesto, že nelze než předpokládat, že bude institut využíván (a pravděpodobně též zneužíván) především stranou žalující, může posloužit i žalovanému, a to například v případě, pojme-li podezření na zneužití práva ze strany žalobce.

Původně široké pojetí zpřístupnění dokumentů v návrhu zákona o hromadných žalobách, vyčleněné do samostatného řízení, bylo nicméně v rámci návrhu zákona o hromadném řízení omezeno pouze na případy, kdy je žalobcem nezisková osoba nebo kdy se jedná o odhlašovací řízení.

Z návrhu zákona byla rovněž vypuštěna drakonická pokuta, kterou bylo možné uložit žalovanému v případě nesplnění povinnosti zveřejnit dokumenty. Podle původního návrhu zákona o hromadných žalobách hrozilo žalovanému za nesplnění uložené povinnosti zpřístupnit dokumenty uložení pokuty až do výše 10 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu dosaženého za poslední ukončené účetní období.²³ Přepracovaná verze návrhu zákona o hromadném řízení umožňuje v takových případech ukládat pouze pořádkové pokuty

ve smyslu § 53 občanského soudního řádu, jejichž maximální výše činí 50 000 Kč.²⁴

Především však došlo k odstranění silně kritizovaného ustanovení návrhu zákona o hromadných žalobách, dle něhož bylo možné podat návrh na zpřístupnění dokumentů i před zahájením samotného hromadného řízení.²⁵ Žalující strana tudíž nebude moci zneužít zpřístupněné dokumenty k určení potenciálních členů skupiny a její samotné existence. Omezí se tím rovněž riziko podávání šikanózních hromadných žalob, jejichž jediným smyslem by bylo zneužití v rámci konkurenčního boje.

Ponechána byla naopak nakonec navrhovaná výše jistoty na náhradu újmy, která může vzniknout porušením povinností v souvislosti s řízením o zpřístupnění dokumentů, a to 50 000 Kč.²⁶ Tato jistota se vzhledem k charakteru informací a důsledkům plynoucím z jejich možného zneužití jeví jako zcela nedostatečná a marginální. Na druhou stranu je v ustanovení § 124 odst. 2 návrhu zákona o hromadném řízení soudu dána diskrece rozhodnout s přihlédnutím k okolnostem konkrétního případu o částce vyšší (tzv. doplatek jistoty). Obdobná úprava byla zakotvena i v ustanovení § 154 odst. 2 původního návrhu zákona o hromadných žalobách.

Institut zpřístupnění dokumentů je z mého pohledu obecně velmi problematický, neboť může vést k výraznému zásahu do práv žalované strany i třetích osob. Možnost využití institutu zpřístupnění dokumentů k tzv. love-ní důkazů se shora uvedenými změnami v rámci přepracování návrhu zákona sice nepochybně snížila, nadále však není vyloučena. Rizika spojená se zakotvením předmětného institutu v jeho současné podobě, jakými jsou mimo jiné zneužití ze strany některých aktivistů či konkurence, tak nejsou zcela eliminována.

Odměna žalobce

V návrhu zákona o hromadném řízení byl přes ostrou kritiku ponechán institut podílové odměny vázané na výsledek ve věci (tzv. contingency fees). V původním návrhu zákona o hromadných žalobách žalobci náležela odměna ve výši 20 až 30 % z prisouzeného plnění,²⁷ v aktuálně projednávané verzi došlo k modifikaci maximální možné výše odměny na 25 %.²⁸

Významnější je však doplnění moderačního práva soudu ve vztahu k přiměřenosti

odměny náležející žalobci: „Má-li soud za to, že výše odměny navržená žalobcem zjevně neodpovídá očekávané složitosti nebo délce přihlašovacího hromadného řízení, může ji v usnesení o přípustnosti přihlašovacího hromadné žaloby přiměřeně snížit.“²⁹

Moderační právo soudu je časově zakotveno již v rámci certifikační fáze, což je důležité zejména z hlediska právní jistoty členů skupiny, jejichž nároky se sníží o žalobci přiznanou odměnu.³⁰ Uplatnění moderačního práva soudu v rámci certifikační fáze je ale na druhou stranu problematické proto, že rozhodování o výši odměny na základě kritérií očekávané složitosti nebo délky hromadného řízení může být v této rané fázi řízení velice obtížné, či dokonce nemožné. Předmětné skutečnosti totiž nemusí být v dané chvíli známy, a často se tak bude jednat o arbitrární rozhodnutí soudu, které je zároveň pro strany sporu velmi významné.³¹

Bez ohledu na popsany posun v rámci přepracovaného návrhu zákona, který lze hodnotit vesměs pozitivně, dle mého názoru platí, že jakákoliv motivace ziskem je v rámci českého právního řádu i kontinentálního typu právní kultury, založených na zásadě náhrady nákladů sporného řízení podle úspěchu ve věci, zcela nepřijatelná. Účelem soudního řízení má být ochrana subjektivních práv, a nikoliv dosažení zisku. Rovněž není akceptovatelné jakékoliv krácení přísouzeného plnění členů skupiny o odměnu žalobce, tím spíše pak v případech, kdy může tato odměna dosahovat až jedné čtvrtiny vysouzené částky.

Pojistky proti zneužití

Právní komparace pojistek proti zneužití se do značné míry prolíná se všemi ostatními výše porovnávanými aspekty obou návrhů, jakými jsou působnost zákona, vymezení subjektů hromadného řízení, podmínek řízení a další, neboť tyto pojistky prostupují celým zákonem. Závěrem si proto dovoluji vyzdvihnout pouze jednu z pojistek proti zneužití, absentující v obou verzích návrhu zákona, a tou jsou finanční nároky kladené zákonem a prováděcími předpisy na stranu žalující.

Správné nastavení finančních nároků může odradit žalobce od podávání šikanózních žalob, žalob majících za jediný smysl poškodit konkurenci, jakož i žalob, které jsou zjevně nedůvodné. Zároveň slouží k prokázání platelnosti schopnosti žalující strany. Primárně se

jedná o soudní poplatek a složení jistoty na náhradu újmy.

V přepracované verzi návrhu zákona přetrvává možnost náhrady újmy pouze v důsledku porušení povinností v hromadném řízení³² nebo v souvislosti s institutem zpřístupnění dokumentů.³³ Újma může nicméně vzniknout žalovanému už jen tím, že bude zahájeno a vedeno hromadné řízení, které se ukáže jako zcela bezdůvodné (žaloba bude zamítnuta, ale škoda žalovanému vznikla již např. v důsledku poškození dobrého jména).³⁴ Dle mého názoru by proto bylo vhodné, aby byl návrh zákona o hromadném řízení doplněn o institut reparační náhrady žalovanému v případě neoprávněnosti sporu.

Závěr

Dle velké části odborné právnické veřejnosti je zapotřebí k zakotvení hromadných žalob v českém právním řádu přistupovat s obezřetností, zdrženlivostí a spíše konzervativně.³⁵ Toho se dle mého názoru zákonodárce při přípravě původního znění návrhu zákona o hromadných žalobách neudržel. Zákon o hromadných žalobách, byl-li by přijat v původně navrhované podobě, znamenal by revoluci v oblasti procesního práva s dalekosáhlými důsledky jak pro potenciální subjekty na straně žalované (především podnikatele), tak i pro subjekty na straně žalující (zejména spotřebitele). Aktuální podoba návrhu zákona o hromadném řízení již představuje mnohem menší zásah do odvětví procesního práva, nicméně některé problematické aspekty přetrvávají.

Pozn.: Článek představuje zkrácenou verzi rigorózní práce autorky, jež je dostupná z <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/123880/150050095.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. ●

JUDr. PhDr. Kristýna Poche
Greats advokáti, s.r.o.

Greats.

Česká advokátní kancelář s více než 25ti letou tradicí.
Flexibilní právní služby kdekoliv na světě.
Profesionální přístup. To je HSP & Partners.

Osobní přístup

Ke každému jednotlivému případu přistupujeme individuálně a s náležitou péčí. Naši klienti jsou pro nás vždy na prvním místě.

Společně k úspěchům

Naše advokátní kancelář působí ve specializovaných týmech disponujících nezbytnými odbornými znalostmi v daném oboru práva.
Víme, že víc hlav, víc ví.

Důraz na efektivitu

Při nalézání optimálního právního řešení klademe důraz na maximální efektivitu. Nemrháme prostředky našich klientů. Jsme si vědomi hodnoty jejich času.

Kdekoliv, kdykoliv

Díky čtyřem pobočkám je naše advokátní kancelář schopna přizpůsobit se potřebám našich klientů na celém území České a Slovenské republiky.
24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.

Sídlo – Praha

Vodičkova 710/31,
Nové Město, 110 00 Praha 1
ak@akhsp.cz
+420 734 363 336

Pobočka – Přerov

Čechova 1184/2, Přerov

Pobočka – Ostrava

Vítkovická 3083/1, Ostrava

Pobočka – Čadca

Májová 1319, Čadca – Slovensko

Advokátní kancelář HSP & Partners

je členem mezinárodní asociace
advokátních kanceláří LIBRALEX E.E.I.G.

 LIBRALEX E.E.I.G

Poznámky:

- ¹ EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA. Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES ze dne 11. 4. 2018 [online]. [cit. 16. 6. 2019]. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52018PC0184>.
- ² Jedná se o původní název navrhované legislativy, která je aktuálně projednávána pod názvem zákon o hromadném řízení.
- ³ Dle ustanovení § 7 odst. 2 návrhu zákona o hromadném řízení (verze předložené v prosinci 2019) se jednalo o právní věci podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní, tj. typicky věci, ve kterých nelze uzavřít smír, dále právní věci podle zákona o veřejných rejstřících, spory o právo na dorovnání protiplnění nebo na náhradu újmy podle zákona o obchodních korporacích, zákona o přeměnách a zákona o nabídkách převzetí, je-li rozhodnutí soudu co do základu závazné i vůči ostatním oprávněným osobám, a spory o právo na náhradu újmy způsobené při výkonu veřejné moci.
- ⁴ PASEKOVÁ, Eva. Hromadné žaloby mají nově dopadat jen na spotřebitelské spory, prosadila ČSSD. Česká justice [online]. 24. 1. 2020 [cit. 28. 6. 2020]. Dostupné z <https://www.ceska-justice.cz/2020/01/hromadne-zaloby-maji-nove-dopadat-jen-spotrebitelske-spory-prosadila-cssd/>.
- ⁵ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Důvodová zpráva k návrhu zákona o hromadných žalobách [online]. [cit. 29. 4. 2019]. Dostupné z <https://apps.odok.cz/veklep=-detail?pid-KORNBA9EXSST>, str. 79.
- ⁶ PASEKOVÁ, Eva. Hromadné žaloby mají nově dopadat jen na spotřebitelské spory, prosadila ČSSD.
- ⁷ HOKR, Tomáš a MUNZAR, Tomáš. O hromadných žalobách: Proč (ne)chtít zavést hromadné žaloby (I. díl série). e-pravo.cz [online]. 30. 4. 2020 [cit. 10. 7. 2020]. Dostupný z <https://www.epravo.cz/top/clanky/o-hromadnych-zalobach-proc-nechtit-zavest-hromadne-zaloby-i-dil-serie-111069.html>.
- ⁸ Srov. např. str. 93 důvodové zprávy k návrhu zákona o hromadném řízení.
- ⁹ Princip označovaný jako opt-in (ve smyslu „OPT to be INcluded“) znamená, že prvotní iniciativa, tj. rozhodnutí být do něčeho zapojen či zařazen, je na straně člena skupiny.
- ¹⁰ Opačným principem k principu opt-in je princip opt-out (ve smyslu „OPT to get OUT“), podle něhož je člen skupiny automaticky zahrnut do řízení a má pouze následně možnost být z něj z vlastní iniciativy vyřazen.
- ¹¹ ČESKÁ REPUBLIKA. Listina základních práv a svobod. In Sběrka zákonů, Česká republika. 1992, roč. 1993, částka 1, usnesení předsednictva České národní rady č. 2, str. 22. Dostupný z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22426>.
- ¹² GBELEC ONDŘEJ. Připomínky SP ČR k návrhu zákona o hromadných žalobách (verze pro jednání LRV). Oficiální webové stránky Svazu průmyslu a obchodu České republiky [online]. 5. 9. 2019 [cit. 28. 6. 2020]. Dostupné z <https://www.spcr.cz/muze-vas-zajimat/pravni-info-servis/13013-pripominky-sp-cr-k-navrhu-zakona-o-hromadnych-zalobach-verze-pro-jednani-lrv>.
- ¹³ KESKE, Sonja, RENDA, Andrea a VAN DEN BERGH, Roger. Financing and group litigation. In TUILL, Mark a VISSCHER, Louis. New trends in financing civil litigation in Europe: a legal, empirical, and economic analysis. Northampton, Mass: Edward Elgar, 2010. New horizons in law and economics. ISBN 9781848446854, str. 59.
- ¹⁴ Srov. ustanovení § 19 návrhu zákona o hromadném řízení.
- ¹⁵ Srov. ustanovení § 34 odst. 3 návrhu zákona o hromadném řízení.
- ¹⁶ MIKLÍKOVÁ, Eliška a VODIČKOVÁ, Martina. Návrh zákona o hromadných žalobách – druhý (úspěšnější) pokus? e-pravo.cz [online]. 10. 8. 2020 [cit. 29. 6. 2020]. Dostupné z <https://www.epravo.cz/top/clanky/navrh-zakona-o-hromadnych-zalobach-druhy-uspesnejsi-pokus-109805.html>.
- ¹⁷ SAIDAMOVÁ, Suzan. Zákon o hromadných žalobách po prudké kritice opět přepracován. e-pravo.cz [online]. 7. 2. 2020 [cit. 29. 6. 2020]. Dostupné z <https://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-o-hromadnych-zalobach-po-prudke-kritice-opet-prepracovan-110572.html>.
- ¹⁸ TREUTLEROVÁ, Hana. Hromadné žaloby opět jinak. Právní prostor [online]. 10. 12. 2019 [cit. 29. 6. 2020]. Dostupné z <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo-hromadne-zaloby-v-novem#note-3>.
- ¹⁹ HOKR, Tomáš a MUNZAR, Tomáš. O hromadných žalobách: Proč (ne)chtít zavést hromadné žaloby (I. díl série).
- ²⁰ OTTO, Pavel. Hromadné žaloby budou byznysem pro soukromé společnosti, tvrdí kritici. Ministerstvo to odmítá. E15.cz [online]. 5. 9. 2019 [cit. 29. 6. 2020]. Dostupné z <https://www.e15.cz/domaci/hromadne-zaloby-budou-byznysem-pro-soukrome-spolecnosti-tvrdi-kritici-ministerstvo-to-odmita-1362101>.
- ²¹ Srov. ustanovení § 13 odst. 1 písm. e) návrhu zákona o hromadném řízení.
- ²² V ustanovení § 86 a 117 návrhu zákona o hromadném řízení se uvádí „na návrh kteréhokoliv z účastníků“, v ustanoveních souvisejících se pak hovoří o „navrhovateli“.
- ²³ Srov. ustanovení § 158 odst. 1 návrhu zákona o hromadných žalobách.
- ²⁴ Srov. ustanovení § 123 odst. 2 návrhu zákona o hromadném řízení.
- ²⁵ Srov. ustanovení § 143 odst. 3 návrhu zákona o hromadných žalobách.
- ²⁶ V průběhu přepracování návrhu zákona došlo k dočasnému navýšení jistoty z 50 000 Kč na 100 000 Kč (viz např. MIKLÍKOVÁ, Eliška a VODIČKOVÁ, Martina. Návrh zákona o hromadných žalobách – druhý (úspěšnější) pokus?). V rámci aktuální verze se však zákonodárce opět přiklonil k částce ve výši 50 000 Kč s možností jejího navýšení z rozhodnutí soudu.
- ²⁷ Srov. ustanovení § 99 odst. 1 návrhu zákona o hromadných žalobách.
- ²⁸ Srov. ustanovení § 97 odst. 1 návrhu zákona o hromadném řízení.
- ²⁹ Srov. ustanovení § 97 odst. 1 návrhu zákona o hromadném řízení.
- ³⁰ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Důvodová zpráva k návrhu zákona o hromadném řízení, str. 169.
- ³¹ GBELEC ONDŘEJ. Připomínky SP ČR k návrhu zákona o hromadných žalobách (verze pro jednání LRV).
- ³² Srov. ustanovení § 93 návrhu zákona o hromadném řízení.
- ³³ Srov. ustanovení § 124 a násl. návrhu zákona o hromadném řízení.
- ³⁴ GBELEC ONDŘEJ. Připomínky SP ČR k návrhu zákona o hromadných žalobách (verze pro jednání LRV).
- ³⁵ Srov. např. WINTEROVÁ, Alena. Poznámky k vybraným aspektům hromadné žaloby, str. 22 a ŠVEŘEPOVÁ, Kateřina. Fenomén hromadné žaloby jako projev proměny vnímání role práva v moderní společnosti, str. 19.

Problematika odstranění vraku vozidla z veřejného prostoru

Abychom si vyjasnili, za jakých okolností může být vozidlo odstraněno z veřejného prostoru, musíme si nejprve vymežit, za jakých okolností se vozidlo stává vrakem a co se vůbec vrakem rozumí. Odpověď nám může dát § 19 odst. 2 písm. g) zákona č. 13/1997 Sb., zákon o pozemních komunikacích, který vymezuje vrak jako: „silniční vozidlo, které je pro závady v technickém stavu zjevně technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích a obnovení způsobilosti by si vyžádalo výměnu, doplnění nebo opravu podstatných částí mechanismu nebo konstrukce silničního vozidla nebo které není možné identifikovat prostřednictvím identifikačního čísla vozidla umístěného na karoserii nebo rámu vozidla, za čelním sklem nebo na výrobním štítku“.

V případě, že vozidlo splňuje podmínky, za kterých ho lze označit za vrak, je v souladu s § 19 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, zakázáno takové vozidlo odstavovat na silnicích, dálnicích nebo pozemních komunikacích.

V souvislosti s vrakem je potřeba i vymežit, co se myslí pod termínem technická nezpůsobilost k provozu na pozemních komunikacích. K bližšímu pochopení tohoto pojmu nám může vypomoci zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, který v § 37 odst. 1 stanoví, že:

„Silniční vozidlo je technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích, pokud

- a) pro závady v technickém stavu bezprostředně ohrožuje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích,
- b) poškozuje životní prostředí nad míru stanovenou prováděcím právním předpisem,
- c) provozovatel vozidla neprokáže jeho technickou způsobilost k provozu na pozemních komunikacích způsobem stanoveným tímto zákonem,
- d) byly na vozidle provedeny neschválené změny anebo zásahy do identifikátorů vozidla, například VIN.“

Z výše uvedeného vyplývá, za jakých okolností je vozidlo technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích, ale neříká nám, kdy je silniční vozidlo zjevně technicky nezpůsobilé k provozu na pozemní komunikaci. Vyřešení tohoto problému nám nabízí komentářová literatura, která se k problematice zjevně technické nezpůsobilosti a jeho posouzení staví takto: „Konkrétní posouzení stavu vozidla a rozhodnutí, zda se jedná o vrak, je otázkou technickou, nikoli právní. Důležitou vlastností vraku je jeho zjevná nezpůsobilost k provozu. Proto vrakem nebude např. vozidlo, jehož majitel se pouze opozdil s technickou prohlíd-

kou vozu. Aby se jednalo skutečně o vrak, vozidlo by muselo být technicky, nikoli jen úředně, nezpůsobilé. Proto za vraky není možné považovat ani ta vozidla, která byla z rozhodnutí jejich majitelů dočasně vyřazena z evidence vozidel (jejich majitel u úřadu odevzdal poznávací značky, aby nemusel platit po určité období povinné ručení apod.). Tato vozidla sice nesmějí být odstavena na komunikaci, nejsou ale vrakem – nechybí jim žádná podstatná část mechanismu nebo konstrukce vozu.¹

Oprávněný k tomu, aby vlastníka vraku vyzval k jeho odstranění z pozemní komunikace, je v souladu s § 19c odst. 1 písm. a) zákona o pozemních komunikacích silniční správní úřad, který takto činí na návrh vlastníka pozemní komunikace. Na základě této výzvy je vlastník vraku vozidla povinen odstranit tento vrak z dané pozemní komunikace, kterou může být dálnice, silnice, místní komunikace nebo veřejně přístupná účelová komunikace, a odstavit mimo takovou pozemní komunikaci. V případě že tak neučiní, vystavuje se riziku zakotvenému v § 19c odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, kde se konstatuje, že: „Po marném uplynutí 2 měsíců ode dne, kdy byla pravomocně uložena povinnost podle odstavce 1, zajistí vlastník pozemní komunikace předání vraku na náklady jeho provozovatele provozovateli zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností podle zákona o výrobcích s ukončenou životností“. Z tohoto ustanovení mj. vyplývá další negativní důsledek pro vlastníka vraku vozidla v případě, že včas neodstraní vrak z pozemní komunikace, a to že případné náklady vzniklé vlastníku pozemní komunikace při předání provozovateli zařízení ke sběru vozidel bude muset hradit sám vlastník vraku.

V kontextu výše uvedeného je namísto zmínit i nový zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností (zákon o výrobcích s ukončenou životností), který nabyl účinnosti ke dni 1. 1. 2021. Tento zákon v § 102 odst. 2 písm. c) upravuje tzv. odstavené vozidlo, obsahující velmi podobnou definici jako vrak podle zákona o pozemních komunikacích. Odstaveným vozidlem se rozumí: „vozidlo, které je pro závady v technickém stavu zjevně technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích a obnovení způsobilosti by si vyžádalo výměnu, doplnění nebo opravu podstatných částí mechanismu nebo konstrukce vozidla a které se nachází mimo pozemní komunikaci na místě, kde může poškodit nebo ohrozit životní prostředí nebo zdraví lidí, nebo na veřejně přístupném místě, kde narušuje vzhled obce“. Rozdíl oproti definici vraku můžeme spatřit především v tom, že vrak se výslovně týká silničních vozidel, zatímco odstavené vozidlo se týká jakýchkoli vozidel a dále že takové vozidlo se nachází mimo pozemní komunikaci.

Při postupu k odstranění odstaveného vozidla vidíme jisté podobné rysy jako během odstraňování vraku z pozemní komunikace, ale na druhou stranu má svá jistá specifika. V tomto případě, pokud se odstavené vozidlo nachází na území správního obvodu obecního úřadu, tento obecní úřad vlastníka odstaveného vozidla v souladu s § 105 odst. 1 zákona o výrobcích s ukončenou životností bezodkladně vyzve k jeho odstranění a zároveň tuto výzvu zveřejní na úřední desce. Ve výzvě, kterou obecní úřad dopředu varuje vlastníka odstaveného vozidla, že vozidlo je třeba odstranit z daného místa, není dle § 105 odst. 2 zákona o výrobcích s ukončenou životností potřeba toto varování uvádět za předpokladu, že odstavené vozidlo bezprostředně ohrožuje životní prostředí nebo zdra-

ví lidí, přemístí obecní úřad takové odstavené vozidlo na vybrané parkoviště a informaci o umístění vozidla uvede ve výzvě. V případě, že vlastník odstaveného vozidla po marném uplynutí 1 měsíce od zveřejnění výzvy vozidlo neodstraní, přistoupí obecní úřad k odstranění odstaveného vozidla a jeho následné předání osobě oprávněné ke sběru vozidel s ukončenou životností.

Závěrem je na místě dodat, že se může stát, že na daný vrak nebo odstavené vozidlo upozorní městská policie, ta ovšem není oprávněna činit kroky směřující k odstranění tohoto vozidla. Orgány, který jsou oprávněny k odstranění vraku nebo odstaveného vozidla, jsou v kontextu výše uvedeného silniční správní úřad, resp. obecní úřad. ●

Mgr. Petr Hanousek
Advokátní koncipient
PPS advokáti s.r.o.

Poznámky:

- ¹ ČERNÍN, Karel, ČERNÍNOVÁ, Michaela, TICHÝ, Michal. Zákon o pozemních komunikacích. Komentář. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 180, Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-652-5.

JINDŘICH JELÍNEK

ZÁRUKY A ODPOVĚDNOST ZA VADY PŘI PRODEJI

Další on-line semináře naleznete:
www.epravo.cz

**Vaši právníci pro český,
slovenský a mezinárodní business.**

Jeden mezinárodní tým. Jedno kontaktní místo.
Jedna kvalita služeb.

Chambers
AND PARTNERS

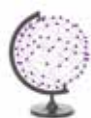

Praha:

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8
T: +420 255 706 500 | E: praha@eversheds-sutherland.cz | www.eversheds-sutherland.cz

Bratislava:

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Hodžovo námestie 1/A, 811 06 Bratislava
T: +421 232 786 411 | E: bratislava@eversheds-sutherland.sk | www.eversheds-sutherland.sk

68 kanceláří | **32** zemí | **5000** lidí

Client Commitment. Innovative Solutions. Global Service.

Ústavní soud judikoval možnost poškozených domáhat se náhrady nákladů řízení vzniklých příbráním zmocněnce i v případech podmíněného zastavení trestního stíhání

Tento příspěvek se zabývá problematikou nároku poškozených na náhradu nákladů řízení, vzniklých jim v důsledku příbrání zmocněnce, zastupujícího poškozené v trestním řízení ukončeném podmíněným zastavením trestního stíhání obviněného.

V této souvislosti došlo v důsledku nálezu Ústavního soudu, vydaného pod sp. zn. I. ÚS 825/20 dne 29. 9. 2020, k poměrně významné změně, mající za následek odstranění dosavadní mezery v zákoně. Postavením poškozeného a jeho nárokem na náhradu nákladů se Ústavní soud v minulosti již několikrát meritorně zabýval, zřejmě i proto, že nárok poškozeného na náhradu nákladů vzniklých v důsledku uplatnění jeho nároků v trestním řízení, mu plyne přímo ze zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“ nebo „TŘ“), a to konkrétně ze znění § 154 TŘ a násl. § 155 TŘ. Dle prvního citovaného ustanovení platí, že pokud byl poškozenému alespoň z části přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, je odsouzený, jemuž byla povinnost k náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo k vydání bezdůvodného obohacení uložena, povinen nahradit poškozenému též náklady potřebné k účelnému uplatnění tohoto nároku v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých příbráním zmocněnce. Obdobné závěry mají platit

i v případě, že poškozenému nebyl přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení ani zčásti. V dřívějších nálezech Ústavní soud shledal zjevně neopodstatněnou ústavní stížnost směřující proti závěru obecního soudu, podle kterého z § 154 a § 155 odst. 4 TŘ plyne, že aby bylo možné rozhodnout o povinnosti odsouzeného k náhradě nákladů poškozeného, musí být v předmětné věci trestní řízení ukončeno pravomocným rozsudkem. V případě, že trestní stíhání není ukončeno pravomocným rozsudkem soudu, ale tzv. odklonem, tzn. podmíněným zastavením trestního stíhání, nelze postupovat podle § 154, ani § 155 odst. 4 TŘ, dle kterého platí, že rozhodnutí o náhradě nákladů řízení musí být založeno na jasném zjištění, jaké trestné jednání bylo ve vztahu k poškozenému v trestním řízení prokázáno odsouzenému.

Plénem Ústavního soudu bylo v této souvislosti doplněno, že náhrada nákladů trestního řízení může být poškozenému přiznána pouze postupem dle § 154 trestního řádu, a nemůže být tedy uplatňována v řízení ve věcech občanskoprávních, jelikož civilní soud poškozeným nemůže přiznat náhradu nákla-

dů jim přiznanou v trestním řízení, podle trestního řádu.

Nejvyšší soud v této souvislosti ve svých závěrech dovozoval, že náklady vzniklé poškozenému v trestním řízení netvoří součást škody způsobené mu trestním činem, a proto tyto náklady nelze považovat za škodu v pojetí dle § 307 TŘ, jejíž úhrada má být předpokladem pro podmíněné zastavení trestního stíhání. S tímto názorem však nesouhlasila část odborné veřejnosti.

Vratme se ale zpět k předmětnému nálezu Ústavního soudu, který je hlavním předmětem tohoto článku.

Vydání tohoto nálezu předcházelo posouzení dříve vydaných rozhodnutí, a to konkrétně unesení Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 5, kterým došlo k podmíněnému zastavení trestního stíhání podle § 307 TŘ, a současně i k odkázání poškozeného se svým nárokem na náhradu škody, spočívající mj. i v přímých výdajích, na občanskoprávní řízení. V této souvislosti je třeba doplnit, že obviněný, který se k trestnému činu doznal, nahradil příslušně pojišťovně náklady

za ošetření poškozeného, a tomuto i zaplatil ušlou mzdu za dobu trvání jeho pracovní neschopnosti. Náhrady nákladů, vzniklých poškozenému v souvislosti s jeho zastupováním v trestním řízení, se ale poškozený nedomohl, a proto se této úhrady snažil domáhal před trestním soudem, s odkazem na dřívější komentáře k § 154 odst. 1 ve spojení s § 155 odst. 4 TŘ.

Soud ale chybně toto podání, i přes opakovanou doplnění ze strany poškozeného, posoudil jako žalobu na náhradu škody.

Aby tedy byl poškozený schopen svůj nárok před civilním soudem obhájit, po učiněném zpětvzetí první žaloby, která měla směřovat soudu trestnímu, se proto novou žalobou domáhal náhrady škody v civilním řízení, která mu měla vzniknout vynaložením nákladů na právní zastoupení v rámci trestního řízení, tedy v přímé souvislosti s jednáním obviněného. S tímto nárokem ale poškozený rovněž před soudem neuspěl. Soudy totiž v dané věci dospěly k závěrům, že uplatněnou náhradu nákladů řízení nelze poškozenému přiznat ani podle § 154 a § 155 odst. 4 TŘ (protože řízení bylo ukončeno podmíněným zastavením trestního stíhání, když dle § 155 odst. 4 TŘ je povinnost k náhradě nákladů poškozenému uložena vůči odsouzenému, nikoliv obviněnému – viz výše), ale ani podle obecných pravidel pro přiznání náhrady škody dle občanského zákoníku (viz závěry pléna Ústavního soudu, dle kterého civilní soudy nemohou přiznat náhradu nákladů poškozených, plynoucí z trestního řízení dle trestního řádu).

Ústavní soud ale právě ve svém nálezu vyvodil, že aplikován musí být v daném případě zřejmě postup dle úpravy trestněprávní. A pokud tedy není možné náhradu nákladů řízení přiznat z důvodů podmíněného zastavení trestního stíhání odkazem na přímou aplikaci uvedeného § 154 a § 155 odst. 4 TŘ, musí přicházet v úvahu aplikace analogická, kterou v této souvislosti shledal přípustnou. Specifika podmíněného zastavení trestního stíhání je tak nutné vzít v úvahu i při analogickém užití těchto citovaných paragrafů TŘ. Ústavní soud dále dovodil, že v případech, kdy dojde k podmíněnému zastavení trestního stíhání, o přiznání náhrady nákladů v přípravném řízení bude rozhodovat předseda soudu prvního stupně, v jehož obvodu je činný státní zástupce, který rozhodl o podmíněném zastavení trestního stíhání, aby byla současně zajištěna i možnost obrany a přezkumu takového rozhodnutí.

Závěr Ústavního soudu plynoucí z předmětného nálezu je takový, že pokud nejsou náklady vzniklé poškozenému přibráním zmocněnce zahrnuty již do škody v pojetí dle § 307 trestního řádu, jejíž úhrada nebo dohoda o její úhradě, případně opatření k její úhradě, jsou již předpokladem podmíněného zastavení trestního stíhání, je třeba náhradu takových nákladů poškozenému přiznat analogicky podle § 154 a § 155 odst. 4 TŘ, protože i tento způsob ukončení řízení je potřeba považovat za procesně rovnocenné vyřešení věci, jako v případě standartních postupů, kdy k ukončení řízení dojde vydáním rozsudku ze strany soudu. Opačný závěr by vedl k neoprávněnému rozlišování posta-

vení poškozených v trestních řízeních, když v řízeních vyústěných podmíněným zastavením trestního stíhání, by poškozeným nárok na náhradu nákladů nevznikl, oproti řízením zakončeným odsouzením obviněného, ve kterých by jim náhrada nákladů řízení přiznána být mohla, došlo – li by k jejímu uplatnění. Ústavní soud pak k tomu ještě navíc i dodal, že pokud by si poškození v řízeních končících podmíněným zastavením trestního stíhání náklady spojené s jejich zastupováním nesli sami, pozbyla by účast poškozených v trestním řízení navíc i své satisfakční funkce. Citovaným nálezem tak došlo k odstranění existující mezery v zákoně, a lze proto očekávat, že soudy budou nově v obdobných věcech postupovat právě způsobem nastíněným předmětným nálezem.

V závěru tohoto nálezu Ústavní soud pak jen krátce konstatoval, že předchozí postupy obecných soudů byly ve vztahu k poškozenému chybné, a v jejich důsledku došlo na straně poškozeného k porušení jeho práv. Nezbyvá proto než doufat, že tato porušení budou napravena novými rozhodnutími obecných soudů, kterým byla tato věc vrácena zpět. ●

Mgr. Klára Voznicová,
spolupracující advokátka
HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

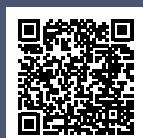
HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

FILIP RIGEL

ŠKOLSKÉ PRÁVO V JUDIKATUŘE

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Odstoupení od relativně a absolutně neplatné smlouvy

V české právní teorii i soudní praxi platí poměrně ustálený právní názor, že lze odstoupit od pouze platně uzavřené smlouvy. Švestka k odstoupení uvádí: „Odstoupit lze podle shodného názoru teorie i soudní praxe pouze od smlouvy, která byla platně uzavřena. Proto je třeba odstoupení od smlouvy důsledně odlišovat od neplatné smlouvy (ať absolutně či relativně).

Odstoupení je podle své povahy namísto tam, kde právní úkon, konkrétně smlouva, nevykazuje z hlediska náležitostí kladených objektivním občanským právem na její základní prvky jako právního úkonu, tj. na vůli a její projev, žádné vady (smlouva je platná), avšak kde určité nedostatky, které objektivní občanské právo nemůže rovněž pominout (poskytnutí nekvalitního předmětu plnění, neplnění ani v dodatečně poskytnuté přiměřené lhůtě atd.), vznikly až později v průběhu trvání právního vztahu založeného platnou smlouvou.

S výše uvedeným názorem se však dle mého názoru nelze zcela ztotožnit, a to nejenom ve vztahu k výše uvedeným důvodům odstoupení, ale taktéž ve vztahu k takzvaně relativně neplatným smlouvám. Jak naznačuje jedno rozhodnutí německého Spolkového soudního dvora, je třeba se důkladně zamyslet nad tím, zda tento názor nepřehodnotit i ve vztahu k některým typům absolutně neplatných smluv.

Odstoupení a relativně neplatná smlouva

Relativní neplatnost smlouvy znal i starý občanský zákoník, ale s rekodifikací občanského práva nabyt tento institut na větším

významu. „Občanský zákoník totiž vychází z pravidla, že právní jednání, které trpí nějakou vadou, je třeba v pochybnostech spíše pokládat za platné než neplatné. S tímto souvisí i preference neplatnosti relativní před neplatností absolutní, která je automatickým důsledkem vady právního jednání“.

Institut relativní neplatnosti právního jednání je upraven v § 586 občanského zákoníku. Dle starého občanského zákoníku byl tento institut pojímán tak, že právní úkon, u něhož je dán důvod tzv. relativní neplatnosti, se považuje za platný (se všemi důsledky z toho na právní vztahy vyplývajícími), dokud se ten, na jehož ochranu je důvod neplatnosti právního úkonu určen, neplatnosti nedovolá.“ Je třeba říci, že o podstatě tohoto institutu někteří autoři vedou diskuse a to v tom směru, zda nyní platný občanský zákoník zachoval pojetí relativní neplatnosti, tak jak byla pojímána občanským zákoníkem platným do 31. 12. 2013, nebo zda došlo k radikální změně, kdy podle těchto autorů současný občanský zákoník vychází z konstrukce „fikce“ platnosti právního jednání, které je ve skutečnosti neplatné. Protože účelem tohoto článku není diskuse o relativní neplatnosti právních jednání, tak si v tomto směru dovoluji pouze uvést, že osobně se přikláním k výkladu Spáčila, který se této problematice věnuje, a považuji za lepší a praktičtější řešení pojetí relativní neplatnosti, tak jak

byla chápána starým občanským zákoníkem. Spáčil k tomu uvádí: „Na právní jednání se do doby, než je neplatnost uplatněna, jen „nepohlíží“ jako na platné, jak se zpravidla uvádí, ono opravdu platné je, byť i podmíněně. Hmotněprávní vztahy existují nezávisle na vztazích procesních; dovršené právní jednání tak buď vyvolá právní následky, které s ním hmotné právo spojuje, a je tak platné, nebo je nevyvolá, a tak je neplatné; nic mezi tím v hmotněprávní oblasti neexistuje. Konstrukce, že soud sice ví, že jednání je neplatné, ale musí se tvářit, jako že platné je, je neživotná; ostatně co když relativní neplatnost uplatněna není, a strany se nedostanou do sporu? Kdo pak na „neplatný“ úkon „pohlíží“ jako na platný? A může mít v takovém případě „hledění“ za následek vznik sledovaných účinků (právních vztahů)?“. K tomuto názoru se víceméně přihlásil i Nejvyšší soud, a to například ve svém usnesení sp. zn. 21 Cdo 2576/2018 ze dne 27. 11. 2018.

Z tohoto názoru tedy vychází i další výklad vztahu odstoupení a relativní neplatnosti smlouvy.

Relativní neplatnost právního jednání je právní institut, který slouží především na ochranu zájmu oprávněné osoby. Pouze tato osoba má právo dovolat se neplatnosti právního jednání. „Jestliže se oprávněná osoba dovolala

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

tzv. relativní neplatnosti důvodně, je právní úkon neplatný od svého počátku (*ex tunc*).“ To je podstatný rozdíl od právního jednání, které je absolutně neplatné, neboť u něj soudy k neplatnosti přihlíží z úřední povinnosti (§ 588 občanského zákoníku). Zákon tedy ponechává zcela na vůli toho, komu námitka relativní neplatnosti svědčí, aby takovou námitku uplatnil. Jedná se, podobně jako u odstoupení, o výkon práva takové osoby, v žádném případě nejde o její povinnost.

Osobou oprávněnou uplatnit námitku relativní neplatnosti může „být nejen subjekt učiněného právního úkonu (pozn. právního jednání), pokud neplatnost sám nezpůsobil, nýbrž i třetí osoba, která se tohoto právního úkonu vůbec nezúčastnila, nicméně však je právním úkonem dotčena“ (např. manžel účastníka smlouvy). Pokud je osobou, které svědčí námitka relativní neplatnosti smlouvy přímo účastník takové smlouvy, může si tento účastník vybrat, zda v případě naplnění smluvních či zákonných podmínek pro odstoupení využije svého práva a od smlouvy odstoupí nebo uplatní námitku relativní neplatnosti smlouvy. Odstoupení od smlouvy totiž může být pro takového účastníka smlouvy výhodnější, a to zvláště tehdy, pokud jsou zákonem stanoveny či mezi stranami sjednány určité zvláštní dopady odstoupení (např. odstoupení s účinky *ex nunc*).

Problém nastává v případě, pokud některému z účastníků smlouvy nebo osobě stojící mimo smlouvu svědčí právo námitky relativní neplatnosti smlouvy, ale než tato osoba námitku relativní neplatnosti smlouvy uplatní, odstoupí od smlouvy jiný účastník. Smlouva pak zaniká oprávněným odstoupením od smlouvy, což samozřejmě může mít dopad i na práva té osoby, které svědčila nevyužitá námitka relativní neplatnosti.

Typickým příkladem takové situace je případ, kdy dojde k odstoupení od smlouvy, ze které již bylo částečně plněno nebo se jedná o odstoupení od smlouvy, jejímž předmětem jsou nepřetržitě či opakovaně činnosti či postupné dílčí plnění (§ 2004 občanského zákoníku). „Zákonná úprava totiž směřuje k tomu, aby byly výrazné zásahy zpětných *ex tunc* účinků odstoupení pokud možno minimální a zrušení závazku se zbytečně netýkalo i těch jeho částí, které mohou odstoupení přetrvávat.“ V takovém případě neodstupuje účastník smlouvy od celého závazku, ale pouze od té její části, ve které ještě nebylo plněno nebo v případech dílčích plnění pouze s účinky do

budoucná. V těchto případech zůstává dle mého názoru námitka relativní neplatnosti účastníkovi nebo osobě stojící mimo smlouvu zachována a jejím prostřednictvím může takový účastník zrušit i ty části smlouvy, které zůstaly po odstoupení v platnosti.

Ještě problematictější situace nastává v případech, kdy jsou smluvními stranami sjednány určité zvláštní dopady pro případ odstoupení od smlouvy. Pak je otázkou, zda osoba, jíž svědčí námitka relativní neplatnosti, může po případném odstoupení od smlouvy ještě uplatnit tuto námitku, a to právě vůči dohodě o těchto zvláštních dopadech odstoupení od smlouvy. Smlouva totiž v takovém případě nezaniká celá, ale zůstává zachována v té části, která stanoví dopady odstoupení, přičemž právě odstoupením od smlouvy se tyto části smlouvy „aktivují“. Odpověď na tuto otázku je třeba hledat v účelu existence institutu relativní neplatnosti smlouvy. Pokud by dohodou o dopadech odstoupení bylo zasaženo do práva osoby, které námitka neplatnosti svědčí, pak by jistě mohla tato osoba touto námitkou napadnout i pouze tuto část smlouvy. Pokud těmito částmi smlouvy k zásahu do jejích práv nedochází, pak námitku relativní neplatnosti takové části smlouvy uplatnit tato osoba nemůže. Námitka relativní neplatnosti totiž vždy slouží pouze ochraně práv této osoby a jenom v tomto kontextu může být užita.

Odstoupení od absolutně neplatné smlouvy?

Jak již bylo uvedeno výše, tak právní teorií i judikaturou je konstantně zastáván názor, že odstoupit lze pouze od platné smlouvy. Tento názor není zastáván pouze v české právní teorii a soudní praxi, ale podobné stanovisko zastává např. i Nejvyšší soud Polska, který ve svém rozhodnutí sp. zn. III CZP 187/95 uvádí: „Je těžké mluvit o odstoupení od neplatné smlouvy.....“ V podobném smyslu se vyjádřil i Nejvyšší soud SR a to ve svém usnesení ze dne 30. června 2009; sp. zn. 4 Cdo 111/2008: „V konaní o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy treba ako predbežnú otázku riešiť otázku jej platnosti, pretože odstúpiť možno len od platnej zmluvy (odstúpenie od neplatnej a teda neexistujúcej zmluvy je neplatné už z tohto dôvodu – rozpor so zákonom).“

Je však tento názor pravdivý ve všech případech? A není naopak nezbytné v některých případech možnost odstoupení od neplatné smlouvy připustit?

Na tuto myšlenku mne přivedl jeden rozsudek německého Spolkového soudního dvora, který odpovídal na podobnou otázku v souvislosti s jiným právním institutem, a to právem odvolat právní jednání, tzv. *Wiederrufsrecht*.

Předem chci uvést, že německé právo zná klasické odstoupení, tzv. *Rücktrittsrecht*, jehož právní úprava se opírá především § 346 až 356 BGB. *Rücktrittsrecht* je založeno téměř na stejných principech jako naše odstoupení a taktéž jeho dopady na smluvní vztah jsou velmi obdobné. Dalším způsobem, kterým lze dle BGB jednostranným adresovaným právním jednáním rozvázat smlouvu, je tzv. *Wiederrufsrecht* (právo odvolání). Jedná se o právo, které je institutu odstoupení od smlouvy velmi blízké. V našem právním řádu tento institut známe také, když slouží především k odvolání jednostranných právních jednání. Náš občanský zákoník však na několika místech umožňuje zrušit odvoláním i dvoustranné právní jednání. V obdobných případech jako náš občanský zákoník užívá institut práva odvolání taktéž BGB, ovšem s jednou poměrně významnou výjimkou. Institut *Wiederrufsrecht* je užíván v případech vyvázání se ze spotřebitelských smluv, kdy spotřebitel od těchto smluv většinou neodstupuje, ale vyvazuje se z nich prostřednictvím takzvaného *Wiederrufsrechtserklärung*. Náš občanský zákoník pro uplatnění práv spotřebitele vyvázat se z uzavřené smlouvy zachoval „klasické právo“ na odstoupení od smlouvy. Spolkový soudní dvůr právě v souvislosti s užitím institutu *Wiederrufsrecht* vydal jeden poměrně zajímavý rozsudek, který by mohl mít vliv i na rozhodovací praxi českých soudů, neboť se jedná o případ, se kterým se možná budou muset v budoucnu vyrovnat a který vrhá trochu jiný pohled na uplatnění práva na odstoupení.

Konkrétně se jedná o rozsudek ze dne 25. 12. 2009, sp. zn. VIII ZR 318/08, ve kterém Spolkový soudní dvůr judikoval: „Spotřebiteli náleží i v případě, že není v dobré víře, právo odvolání právního jednání podle § 312d BGB a to i tehdy, kdy je smlouva uzavřena na dálku neplatná. Právo odvolání právního jednání náleží také tehdy, když je smlouva uzavřena na dálku neplatná z důvodu nemorálního jednání obou stran, kdy předmětem nákupu je radarové výstražné zařízení.“

Skutkový děj případu byl přibližně následující - žalobkyně na základě telefonického rozhovoru objednala v postavení spotřebitele radarové zařízení, které je schopno

varovat před případnou policejní kontrolou. Přímo v objednávce tohoto zařízení žalobkyně musela podepsat prohlášení, že si je vědoma toho, že dané zařízení je v Německu zakázáno a že na jeho nákup bude soudy pohlíženo jako na jednání, které je v rozporu s dobrými mravy a smlouva bude z tohoto titulu absolutně neplatná. Německá právní úprava ochrany spotřebitele s ohledem na to, že vychází taktéž z unijní právní úpravy (zejména ze směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/83/EU), je velmi podobná právní úpravě spotřebitelských smluv v našem občanském zákoníku (v některých místech je doslovně stejná). Z tohoto důvodu právní úprava v § 312g BGB zná taktéž možnost, aby se spotřebitel vyvázal ze smlouvy uzavřené na dálku do 15 dnů ode dne jejího uzavření, a to právě prostřednictvím institutu Wiederrufsrecht.

Po dodání zařízení a úhradě kupní ceny si žalobkyně v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů „uzavření“ smlouvy rozmyslela a zaslala prodejci zboží zpět. Ten jej však odmítl přijmout a odmítl vrátit kupní cenu, a to s odvoláním na to, že smlouva byla od počátku neplatná, neboť byla uzavřena v rozporu s dobrými mravy, a dle judikatury soudů, nelze u neplatné smlouvy Wiederrufsrecht využít. Důvodem nevrácení kupní ceny je pak ustanovení § 817 BGB zakotvující tzv. Konditionsspere. Dle tohoto ustanovení se v případech, kdy byla smlouva uzavřena úmyslně v rozporu s dobrými mravy nebo zákonným zákazem a obě smluvní strany o této skutečnosti věděly, smluvní strany se nevypořádávají v souladu s pravidly pro bezdůvodné obohacení, ale ponechávají si plnění, které na základě takovéto neplatné smlouvy obdržely (pozn. podobné ustanovení je nyní obsaženo i v našem občanském zákoníku, a to konkrétně v ustanovení § 2998, který lze v případech smluv uzavřených proti zákonnému zakazu vyložit obdobně). Prodejce byl toho názoru, že žalobkyni nenáleží ani další spotřebitelská práva, jako je například právo na uhrazení nákladů spojených s dodáním zboží.

Žalobkyně se přesto obrátila na soud a vedle požadavku na vrácení kupní ceny požadovala též úhradu poplatků za zpětné poslání zboží a další vedlejší náklady (úroky, náklady žaloby apod.). Okresní soud žalobu odmítl, ale odvolací soud přiznal žalobkyni právo na vrácení kupní ceny a to na základě ustanovení o bezdůvodném obohacení (§ 812 BGB) a právo na uhrazení poplatků za vrácení zboží dle § 357 odst. 2 BGB. Na Spolkový soudní dvůr se tedy obracel žalovaný. Spolkový soud-

ní dvůr žalobu zamítl, ale zároveň konstatoval, že právo žalobkyně na vrácení kupní ceny nevyplývá z práva na vydání bezdůvodného obohacení dle § 812 BGB, ale z titulu uplatnění Wiederrufsrecht, které lze dle názoru Spolkového soudního dvora využít i v případech smlouvy, která je absolutně neplatná. Dle rozhodnutí Spolkového soudního dvora má spotřebitel možnost dokonce právo volby, zda využije Wiederrufsrecht nebo zda se bude dovolávat neplatnosti smlouvy. Je tomu tak proto, že zvláštní práva zákon spotřebiteli přiznává bez jakéhokoliv omezení a nelze mu je jako slabší straně upřít.

Právo na odstoupení od spotřebitelské smlouvy dle našeho občanského zákoníku je třeba v případě její neplatnosti dle mého názoru vykládat obdobně jako to učinil ve výše uvedeném rozhodnutí Spolkový soudní dvůr, respektive je třeba minimálně přiznat spotřebiteli stejná práva jako při odstoupení od platné smlouvy. To platí i v případech, kdy je spotřebitelská smlouva neplatná i z jiných důvodů než pro její rozpor s dobrými mravy.

Obecně je pak třeba si klást otázku, za jakým účelem je právo odstoupit od smlouvy do zákona vkládáno. Většinou se jedná o ochra-

nu té strany, jejíž práva jsou v daný okamžik ohrožena. Je proto správné tuto stranu o tato práva připravit pouze z důvodu, že je předmětná smlouva neplatná? Problém odpovědět si na tuto otázku asi nebudeme mít v případech, kdy zákon přiznává stejná práva z neplatné smlouvy jako ze smlouvy zrušené prostřednictvím odstoupení (jedná se o většinu případů). Ale na některých místech právní úprava přiznává při odstoupení práva odlišná. Odpověď na tuto otázku není jednoduchá; jistě je třeba brát ohled i na důvody, které vyvolaly neplatnost uzavřené smlouvy. V některých případech však lze zvažovat práva z odstoupení přiznat, zejména pak tehdy, pokud by jejich nepřiznáním došlo k neoprávněnému poškození strany, již by svědčilo právo odstoupení v případě, že by smlouva byla platná. ●

Mgr. Pavla Krejčí, advokátka
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

- 1 R 22/1976: "Odstoupit lze jen od smlouvy, která byla platně uzavřena; tak je tomu i v případě, došlo-li (ve smyslu ustanovení § 49 o. z.) k omylu v dohodnutí ceny koupené věci (nyní § 49a)."
- 2 Jiří Švestka, Jiří Spáčil, Marta Škárová, Milan Hulmák a kolektiv Občanský zákoník I, II, 2. vydání, Praha 2009, s. 519.
- 3 Právní skutečnosti - dostupné na <http://obcanskyzakonik.justice.cz/obecna-cast/pravni-skutecnosti/>.
- 4 Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 1. 2009; sp. zn. 30 Cdo 2940/2007.
- 5 Např. Melzer in Melzer/Korbel in Mezer, F., Tégel, P. a kolektiv: Občanský zákoník – velký komentář. Svazek III. § 419 – 654. Praha:Leges.
- 6 Spáčil, J.: Některé sporné otázky relativní neplatnosti v novém občanském zákoníku, [Právní rozhledy 5/2014, s. 172].
- 7 Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 1. 2009, sp. zn. 30 Cdo 2940/2007. Jiří Švestka, Jiří Spáčil, Marta Škárová, Milan Hulmák a kolektiv Občanský zákoník I, II, 2. vydání, Praha 2009, 375 s.
- 8 Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054).

Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1187 - 1197, s. 1212.

- 9 podobně též Sylwia Gładysz: - "Warunkiem koniecznym jest zawarcie ważnej umowy http://www.i-kancelaria.pl/publikacje/publikacje/umowne_prawo_odstapienia_art_395_kc_-_kompleksowe_omowienie nebo Zuzanna Walczyk - "Warunkiem koniecznym sformułowania klauzuli o odstąpieniu od umowy jest zawarcie ważnej umowy" v dokumentu Prawo odstapienia od umowy - Poradna BBC ze dne 20.2.2013 (dostupná na internetu).
- 10 Např. u darovací smlouvy, kdy dar může být odvolán pro nevděk (§ 2072 NOZ) nebo pro nouzi (§ 2068 NOZ), i když i v tomto místě občanský zákoník tyto pojmy nekoncepčně zaměňuje.
- 11 Původní znění: Dem Verbraucher steht, sofern nicht Treu und Glauben (§ 242 BGB) etwas anderes gebieten, ein Widerrufsrecht nach § 312d BGB auch dann zu, wenn der Fernabsatzvertrag nichtig ist.Das Widerrufsrecht besteht auch bei einem wegen beiderseitiger Sittenwidrigkeit nichtigen Fernabsatzvertrag, der den Kauf eines Radarwarngeräts zum Gegenstand hat.
- 12 Totožná právní úprava jako v § 1832 NOZ.

Zahájení správního řízení z moci úřední se lze nově domoci i u soudu

Rozšířený senát¹ Nejvyššího správního soudu svým nedávným rozhodnutím² výrazně mění přístup správních soudů k zahájení ex offa řízení v případě, kdy se jeho zahájení neúspěšně domáhá osoba, do jejíhož veřejného subjektivního práva je zasahováno právě v důsledku nezahájení takového řízení. Obecně totiž řízení zahajované z moci úřední (tedy bez žádosti) zahajuje správní orgán v případě, že jsou splněny předpoklady pro jeho zahájení. Osoba, která tvrdí, že by mohlo být zasaženo do jejích práv, nebo by mohla být její práva zkrácena, může podat správnímu orgánu podnět³ k zahájení řízení z moci úřední, avšak na jeho zahájení není právní nárok.

Ačkoliv je ex offa řízení primárně určeno k ochraně práva objektivního, rozšířený senát tento pohled svým rozhodnutím mění, když rozhodl, že v případě, kdy zasahuje nezahájení řízení z moci úřední, tedy nečinnost správního orgánu, do veřejného subjektivního práva osoby, která se zahájení takového řízení domáhá, je taková činnost nezákonným zásahem, proti kterému se lze bránit žalobou u správního soudu.⁴ Konkrétně rozšířený senát vyslovil, že „Ten, kdo tvrdí, že je dotčen na svém hmotném právu faktickou nečinností stavebního úřadu, který v rozporu § 129 odst. 2 stavebního zákona nezahájil řízení o odstranění nepovolené stavby (nepovolené terénní úpravy), se může bránit proti takové faktické nečinnosti správního orgánu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 násl. S. ř. s.).”

Pokud soud takové žalobě vyhoví, určí, že je nezahájení řízení z moci úřední nezákonným zásahem a stavebnímu úřadu přikáže zahájit řízení o odstranění stavby (případně jiné řízení – viz dále), tedy zahájit řízení jinak zahajované z moci úřední.

Závazný právní názor vyslovený rozšířeným senátem však nelze aplikovat bez dalšího. V citovaném rozsudku rozšířený senát zároveň zdůraznil, že právní názor v něm vyjádřený je nutné vykládat restriktivně a podmínky pro uplatnění zásahové žaloby v něm vyslovené musí být bezvýhradně kumulativně naplněny. Níže se proto budeme podmínkám, na základě nichž lze zásahovou žalobu uplatnit, podrobně věnovat. Jelikož se jedná o přelomové rozhodnutí, které absolutně mění dosavadní pohled na důsledky plynoucí z neza-

hájení řízení z moci úřední, rozebíráme dále v textu rovněž podstatu a smysl ex offa řízení, jakož i dosavadní přístup správních soudů.

Řízení zahajované z moci úřední

Dle správního řádu lze správní řízení zahájit buď na žádost, nebo ex offa, tedy z moci úřední. Řízení zahajované na žádost je řízením návrhovým a je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.⁵ Příslušný správní orgán se tak musí žádostí (návrhem) zabývat a řízení zahájit. Naproti tomu ex offa řízení je zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi,⁶ přičemž jeho zahájení je zcela nezávislé na vůli účastníků řízení a v některých případech dochází k zahájení řízení dokonce i proti jejich vůli.

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis, barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

Správní orgány totiž takovým řízením mnohdy naplňují požadavek ochrany veřejného zájmu. Řízení z moci úřední jsou často zahajována například v návaznosti na provedené kontrolní řízení či na základě podnětu třetí osoby.⁷

Jak uvádí též rozšířený senát v dotčeném rozsudku, řízení zahajované z moci úřední slouží zejména k ochraně objektivního práva, totiž k ochraně zákonnosti, a je projevem dozorcí pravomoci správního orgánu.⁸ Dosavadní judikatura správních soudů,⁹ která se odvíjí již z prvorepublikové judikatury (od které se téměř neodchýlila a doposud byla téměř neměnná), stála striktně na tzv. dichotomii způsobů zahájení správního řízení. To znamená, že na straně jedné jsou zde řízení zahajovaná na základě žádosti a na straně druhé řízení zahajovaná z moci úřední a tato řízení jsou striktně rozlišena.

Zatímco o žádosti je správní orgán povinen vést řízení a vydat rozhodnutí, v řízení zahajovaném z moci úřední správní orgán podatele podnětu jen informuje, že k zahájení řízení neshledal důvod.^{10,11} Tento dlouhodobý ustálený právní názor tak rozšířený senát prolomil, a to z níže uvedených důvodů vyslovených v právě řešeném rozsudku.

Skutečnosti odůvodňující odlišný přístup rozšířeného senátu

Rozšířený senát vyslovil, že si je vědom, že ustálená rozhodovací praxe v této oblasti je dlouhodobá a sahá již do doby první republiky, nicméně dlouhodobost určitého právního názoru ještě neznamená jeho nezměnitelnost. V rozsudku rozšířený senát výslovně odmítl dlouhodobě uplatňované pravidlo, že ochrana objektivního práva je zcela nezávislá na ochraně práva subjektivního.¹²

Podle rozšířeného senátu „Soudy musí vždy pečlivě vážit, zda určité tradiční právní názory nenarazí na soudobé požadavky ochrany základních práv“. V nyní řešeném rozsudku rozšířený senát shledal, že v některých případech může dosavadní judikatura v konkrétních případech narážet na ústavní právo na přístup k soudní ochraně.

Právo na přístup k soudu je základním ústavně zaručeným právem zakotveným v čl. 36 Listiny základních práv a svobod, podle kterého se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Soudy ve správním

soudnictví pak poskytují ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob.¹³ Osoby, do jejichž veřejného subjektivního práva bylo zasaženo nebo jejichž veřejné subjektivní právo bylo zkráceno, se pak mohou domáhat ochrany svého práva u správního soudu.

Po vzoru dosavadní rozhodovací praxe rozšířený senát uvedl na pravou míru, že hraničním kritériem pro žalobní legitimaci dle soudního řádu správního je právě tvrzený zásah veřejných subjektivních práv, a soud tak přezkoumává pouze takovou činnost veřejné správy, jež do těchto práv zasáhne. Tato judikatura je tudíž stále v souladu s ústavním pořádkem, avšak tato v některých konkrétních případech může dle rozšířeného senátu, jako v právě řešeném případě, narážet na ústavně zaručené právo na přístup k soudní ochraně dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

V případě protizákonně umístěných staveb bez příslušného veřejnoprávního povolení nebo v rozporu s ním, může nečinnost správního orgánu¹⁴ přímo zasahovat do veřejného subjektivního práva, neboť v takovém případě nejde pouze o porušení zákonnosti¹⁵ ze strany správního orgánu, ale jde o přímý dopad do práv vlastníka pozemku, na kterém sporná stavba stojí, eventuálně o přímý zásah do vlastnického práva vlastníka sousedního pozemku. Pokud by tak nebylo umožněno onu nečinnost stavebního úřadu, který na základě předchozího podnětu nezahájil řízení o odstranění stavby, namítat u správního soudu, byl by protiústavně znemožněn přístup ke správnímu soudu.

Rozšířený senát nerozporuje, že ve věci neoprávněné stavby se lze bránit podáním civilní žaloby na odstranění stavby,¹⁶ ale civilní soudy posuzují pouze oprávněnost stavby ve smyslu občanskoprávním, nikoliv ve smyslu veřejnoprávním. Pro klasifikaci stavby jako neoprávněné je totiž nerozhodné, zda stavebník měl k provedení stavby veřejnoprávní povolení. Civilní judikatura je vystavena na pravidle, že proti nepovoleným stavbám poskytují ochranu stavební úřady v řízení o odstranění stavby, zatímco proti neoprávněným stavbám poskytují ochranu soudy civilní.

Pro určení rozhodovací pravomoci správního soudu pak není rozhodující povaha vlastnického práva, ale povaha zásahu do vlastnického práva, tedy zda se jedná o soukromoprávní, nebo veřejnoprávní zásah.¹⁷ Předmětem

spor, ve kterém žalobce napadá nečinnost stavebního úřadu, když dle jeho přesvědčení měl stavební úřad zahájit řízení o odstranění stavby, není otázka vlastnického práva (jako je tomu v civilním řízení), ale právě postup stavebního úřadu, který nezahájil řízení o odstranění stavby, byť stavba nebyla dle žalobního tvrzení v rozporu se zákonem veřejnoprávně povolena.

Z uvedeného důvodu je proto možné, aby probíhalo souběžně jak civilní řízení o ochraně proti neoprávněné stavbě, tak stavební řízení o odstranění nepovolené stavby na civilním soudním řízení relativně nezávislé.

Předpoklady (podmínky) podání zásahové žaloby

V právě řešené věci rozšířený senát řešil případ, kdy žalobci bylo zasaženo do jeho vlastnického práva tím, že stavební úřad i přes podnět žalobce nezahájil řízení o odstranění černé stavby,¹⁸ tedy stavby, která byla realizována bez veřejnoprávního povolení vyžadovaného stavebním zákonem.

Rozšířený senát předně zdůraznil, že jeho rozhodnutí v řešené věci je nutné vykládat restriktivně a že stále platí obecné pravidlo, že na zahájení řízení z moci úřední není veřejné subjektivní právo, respektive že na zahájení řízení na základě podaného podnětu není právní nárok. Pokud by tomu tak totiž v každém případě bylo a následně by správní soudy mohly nahrazovat činnost správních orgánů, byla by narušena dělba moci jako základní princip demokratického právního státu.

Proto i v případě, že je správní orgán nečinný, musí být pro to, aby bylo touto nečinností zasaženo do veřejného subjektivního práva, splněno kumulativně několik podmínek. První z podmínek je, aby subjekt, který se takového zásahu dovolává, skutečně byl osobou, jejíž veřejné hmotné právo nebylo ochráněno v důsledku nečinnosti správního orgánu, který v rozporu se zákonem nezahájil řízení ex offio. Přímým důsledkem takové nečinnosti je pak právě neposkytnutí ochrany subjektivního práva dotčené osoby, což představuje druhou nezbytnou podmínku vymezenou rozšířeným senátem.

Další komplex podmínek pro uplatnění žaloby u správního soudu je projevem zásady subsidiarity zásahové žaloby,¹⁹ totiž že nesmí existovat jiné správní řízení nebo okamžik, kdy dotčená osoba mohla nebo bude moci chránit své subjektivní hmotné právo ať už v rámci

veřejné správy (v rámci správního řízení) nebo žalobou před správním soudem. V případě, že dotčená osoba neuplatnila opravné prostředky k ochraně svého práva, ač tak učinit mohla, nebude oprávněna zásahovou žalobu uplatnit, respektive taková žaloba bude odmítnuta. Současně musí soud důkladně zvážit, že žalobce podáním žaloby pouze nezneužívá právo.

V případě řízení z moci úřední nelze hovořit o běžných opravných prostředcích, avšak rozšířený senát v rozsudku vyslovil, že právě na podnět k zahájení řízení²⁰ je v řešeném a obdobných případech nutné hledět jako na jiný právní prostředek, kterým se lze domáhat ochrany nebo nápravy svého práva v předchozím řízení ve smyslu § 85 soudního řádu správního. Proto pokud není podán podnět k zahájení řízení, nelze se pak ani domáhat u soudu zásahovou žalobou, že v důsled-

ku nečinnosti nebylo zahájeno řízení z moci úřední, čímž je údajně zasahováno do veřejného subjektivního práva žalobce. Z tohoto důvodu je nezbytné nikoliv pouze uplatnit podnět k zahájení řízení, ale jednoznačně v něm uvést též skutečnost, že se budoucí žalobce cítí být zkrácen na svých právech.

Shrneme-li výše uvedené skutečnosti, pak pro to, aby byla zásahová žaloba v případě nečinnosti správního orgánu spočívající v nezahájení řízení z moci úřední přípustná, je nezbytné, aby budoucí žalobce nejprve uplatnil podnět k zahájení řízení, ve kterém výslovně uvede, že se správní orgán dopouští nezákonné nečinnosti a zároveň že se cítí být zkrácen na svých právech. Zejména je pak nutné, aby zásah do veřejného subjektivního práva žalobce byl právě přímým důsledkem nečinnosti správního orgánu.

Aktivní procesní legitimaci k podání zásahové žaloby tak bude mít pouze osoba, která bude tvrdit myslitelné dotčení na svých právech v důsledku nezahájení řízení z moci úřední. Pokud jednání popsané v žalobě nebude splňovat definici legální zkratky „zásahu“,²¹ musí být taková žaloba dle rozšířeného senátu odmítnuta.²²

Podle rozšířeného senátu přichází v úvahu pouze žaloba proti nezákonnému zásahu,²³ neboť žaloba proti rozhodnutí²⁴ je již z povahy věci vyloučena²⁵ a v úvahu nepřipadá ani žaloba proti nečinnosti,²⁶ jelikož na základě podnětu k zahájení ex offio řízení žádné řízení zahájeno nebylo ani na to nebyl právní nárok, a tudíž se podatel podnětu nemůže úspěšně domáhat ochrany před nečinností správního orgánu u správního soudu. Jádrem sporu je sice nečinnost stavebního úřadu, avšak v tomto případě je tato pasivita stavebního úřadu nikoliv nezákonnou nečinností, ale právě nezákonným zásahem do veřejného subjektivního práva osoby, jejíž práva jsou nepovolenou stavbou zkrácena a zasažena.²⁷

Podle soudního řádu správního je nutné podat žalobu do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu a nejpozději pak do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Dle rozšířeného senátu nemůže v případě nečinnosti řešené v rozsudku žalobci uplynout lhůta k podání žaloby do té doby, dokud trvá kompetence správního orgánu zahájit řízení z moci úřední.²⁸

Předmět rozhodování a výrok soudu

V případě, že je zásahová žaloba u soudu uplatněna, krajský soud zkoumá pouze skutečnost, zda má být řízení jinak zahajované ex offio zahájeno, či nikoliv. Předmětem rozhodování správního soudu není to, jak má být ve věci rozhodnuto. Soud tak v žádném případě nenahrazuje správní uvážení správního orgánu (kterému výlučně přísluší) v řízení, které má být dle žalobce zahájeno.

Smyslem rozsudku (je-li žalobě vyhověno) je dle rozšířeného senátu donutit nečinný správní orgán zahájit řízení, a proto soud ve výroku rozsudku určí, že nezahájení řízení je nezákonným zásahem a současně správnímu orgánu přikáže řízení zahájit.

Odlíšné stanovisko (disent)

Ve většině argumentace se v zásadě totožňujeme s názorem většiny rozšířeného

senátu vyjádřeným v rozsudku. Považujeme však za nezbytné zmínit též odlišné stanovisko²⁹ k rozsudku, které uplatnil soudce Mgr. Bc. Aleš Roztočil, LL.M. Ten ve svém disentu upozornil na některé skutečnosti, které stojí za zmínku a kterým z povahy věci rozumíme. V disentu poukazuje na některá slabší místa rozsudku, například na nedostatečné odůvodnění, proč dle rozšířeného senátu nelze uvedený rozsudek aplikovat též v sankčních řízeních. Přitom i v sankčních řízeních může účastníkům řízení svědčit určité hmotné právo.

Dalším bodem, ve kterém se s disentem ztotožňujeme, je nešťastné provedení komparace a uvedení příkladů ze zahraniční praxe, konkrétně z Estonska a Nizozemska.³⁰ Rovněž dle našeho názoru se jedná o příklady, jež jsou nešikovně vytrženy z kontextu, neboť právní řády dotčených zemí jsou postaveny na zcela odlišných pravidlech a systému, a tudíž považujeme za porovnání nyní řešeného případu s těmito nevhodné.

Závěr

Jak je zřetelné z výše uvedených skutečností, jedná se opravdu o přelomový přístup a je nyní otázkou, jak se budou pravidla uvedená v rozsudku aplikovat v praxi. Domníváme se, že právě v případě černých staveb, které jsou trnem v oku nemalého množství vlastníků nemovitostí, kteří se neúspěšně snaží domoci vyřešení zásahu do svého vlastnického práva, je soudem vyslovená „zelená“ pro hájení svých práv přímo u správního soudu tím pomyslým světlem na konci tunelu. Netroufáme si však odhadovat, jaké dopady bude mít rozsudek do jiných typů řízení. Je přitom pravděpodobné, že jako v každém jiném případě je nutné počítat i s některými negativy, která mohou být s tímto rozsudkem a postupem dle něj spojena, včetně snah o jeho zneužití či extenzivní aplikaci názoru rozšířeného senátu. ●

Kateřina Staňková, counsel

**Barbora Sahánková, advokátní koncipientka
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář**

Poznámky:

- ¹ Rozšířený senát složený z předsedy Josefa Baxy a soudců Zdeňka Kühna, Filipa Dienstbiera, Petra Mikeše, Barbary Pořízkové, Aleše Roztočila a Karla Šimky.
- ² Rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39.
- ³ Viz § 42 správního řádu.
- ⁴ Viz § 82 an. soudního řádu správního.
- ⁵ Viz § 44 odst. 1 správního řádu.
- ⁶ Viz § 46 odst. 1 správního řádu. Srov. POTĚŠIL, Lukáš. § 46 [Zahájení řízení z moci úřední]. In: POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David, RIGEL, Filip, MAREK, David. Správní řád. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 280.
- ⁷ „Instanční revise je přizpůsobena k ochraně subjektivních práv nebo zvláštních zájmů, tedy v celku na hodnoty relativní ceny. Tím se vysvětluje, že a) hájení těchto hodnot je ponecháváno počíná strany samé, takže vyšší stolice nemůže jich hájiti z moci úřední; b) uplatňování řečených statků před vyššími stolicemi je zpravidla vázáno na určitou lhůtu. Naproti tomu v dozorčím právu má býti dozorčím úřadům poskytnuta možnost kdykoli způsobiti stav odpovídající velícím zájmům veřejným do ochrany těchto úřadů svěřených; z toho plynou zejm. tyto zvláštnosti dozorčího práva: Dozorčí právo slouží k ochraně objektivního práva, nikoli subjektivních práv a zájmů občanů. Vykonává se tedy z moci úřední. Řádné provádění dohlédacího práva může sice fakticky jíti k duhu i občanům (stranám), avšak to jsou pouhé reflexy, nikoli zamýšlený účel dozorčího práva, jež se vykoná i přes protest všech zájemníků.“ (HOETZEL, Jiří. Československé správní právo. Část všeobecná. 2. vydání. Praha: Melantrich, 1937, s. 360).
- ⁸ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2006, čj. 1 Afs 56/2004-114 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010, čj. 1 As 55/2010-50.
- ⁹ Viz § 42 správního řádu.
- ¹⁰ Viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2012, čj. 1 As 93/2009-273, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2006, čj. 1 Afs 56/2004-114 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010, čj. 1 As 55/2010-50.
- ¹¹ Rozšířený senát přitom odkázal na Hoetzelovu tezi, že „provádění dohlédacího práva může sice fakticky jíti k duhu i občanům (stranám), avšak to jsou pouhé reflexy, nikoli zamýšlený účel dozorčího práva“.
- ¹² Viz § 2 soudního řádu správního.
- ¹³ V důsledku nezahájení řízení o odstranění stavby ve smyslu § 129 stavebního zákona.
- ¹⁴ Kde dopad na vlastníka nemovitosti v podobě aktivity stavebního úřadu je jen pouhým „reflexem práva objektivního“.
- ¹⁵ Viz § 1004, 1005 nebo 1085 občanského zákoníku.
- ¹⁶ Viz např. též usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 10. 2004, čj. 5 As 11/2003-50.
- ¹⁷ Viz § 129 stavebního zákona.
- ¹⁸ Dle § 85 soudního řádu správního je žaloba nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky.
- ¹⁹ Viz § 42 správního řádu.
- ²⁰ Viz § 82 soudního řádu správního „Každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.“
- ²¹ Viz § 46 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního.
- ²² § 82 an. soudního řádu správního.
- ²³ Viz § 65 an. soudního řádu správního.
- ²⁴ Žádné rozhodnutí ve věci vydáno nebylo.
- ²⁵ Viz § 79 an. soudního řádu správního.
- ²⁶ Rozdíl mezi zásahovou žalobou spočívající v neucíňení úkonu a žalobou proti nečinnosti je v tom, že žalobou proti nečinnosti se žalobce domáhá vydání neucíňeného rozhodnutí nebo osvědčení. Za zásah tak může být označena toliko nečinnost, která se týká úkonu jiného než rozhodnutí nebo osvědčení, jako je např. neprovedení záznamu do katastru nemovitostí. To potvrdil i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, kterým překonal předchozí relativně ustálenou rozhodovací praxi.
- ²⁷ Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, k tomu viz STAŇKOVÁ, K., HAUSER, D. PŘELOM v posuzování zásahových žalob správními soudy. Právní rádce, č. 3/2018, s. 44-47 a STAŇKOVÁ, K. Další dějství posuzování zásahových žalob ve správním soudnictví. Právní rádce, č. 9/2019.
- ²⁸ Viz § 55a soudního řádu správního.
- ²⁹ Viz bod 77. a 78. rozsudku.

Řanda Havel Legal

Tactics Precision Victory.

Amsterdam • Bratislava • Bucharest • Budapest • Frankfurt • Madrid •
Milan • Prague • Vienna • Warsaw

actlegal.com • actlegal-rhl.com

Recommended
Czech Law Firm
•
Chambers & Partners

Recommended
Czech Law Firm
•
The Legal 500

Recognized
Czech Law Firm
•
ILFR1000

2018
Právnícká firma
roku

2019
Právnícká firma
roku

2020
Právnícká firma
roku

Vážení cestující, omluvte prosím zpoždění vlaku. A když ne?

Rozhodneme-li se, ať už ve vzduchu, na kolejích nebo na silnici, využít služeb veřejné hromadné dopravy, zpravidla očekáváme, že do cíle naší cesty dorazíme podle jízdního řádu.

Takové očekávání je přitom zcela na místě, jelikož málokdo z nás má zvláště v dnešní uspěchané době čas strávit celý den na trati. Každý ale jistě známe ten nepříjemný pocit, kdy ve chvíli nejvyššího spěchu náš spoj ne a ne přijet. Jaká ale máme jako cestující v takových případech práva?

V oblacích...

Pokud je dopravním prostředkem, který se opozdil, letadlo, máte velké štěstí. V tomto případě se Vám dostane opravdu významné pomoci. Zpoždění letadel odlétajících z letišť nebo přilétajících na letiště nacházející se v Evropské unii upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 a týká se všech cestujících, jimž byl odepřen nástup na palubu proti jejich vůli, jejich let byl zrušen vždy, když k oznámení cestujícím došlo méně než dva týdny před odletem, nebo opožděn o více než dvě hodiny u letů do 1500 kilometrů, tři hodiny u letů delších než 1500 kilometrů v rámci Evropské unie nebo o délce od 1500 do 3500 kilometrů v případě letů mimo území EU a čtyři hodiny u všech ostatních (tedy letů na velmi velké vzdálenosti).

Pokud je váš let zpožděn nebo zrušen, můžete mít v závislosti na situaci právo na alternativní způsob přepravy, bezplatný návrat do výchozího letiště, stravu a občerstvení, ubytování v hotelu na nezbytnou dobu, asistenci a v neposlední řadě i finanční kompenzaci. Cestující nemá vždy všechna tato práva kumulativně, ale vždy s přihlédnutím ke vzniknuvším okolnostem způsobem, který cestujícím nezbytnou pomoc zaručí. Právo na občerstvení nebo nezbytnou asistenci se tak bude vázat zejména na dobu, po kterou je cestující na své cestě do cíle zdržen, naopak právo na náhradu škody se odvíjí od míry zavinění takového zpoždění dopravcem. Návrat na výchozí letiště po pěti hodinách čekání není pro cestujícího podmíněn žádnými dalšími okolnostmi a je ponecháno zcela na něm, zda pro něj má cesta do cílové destinace ještě vůbec nějaký význam.

... na kolejích...

Již více než rok se nemusíme bát ani cest po železnici. V prosinci 2019 skončila výjimka, kterou Česká republika ve vztahu k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 uplatnila a od té doby i na české železnici cestující mohou uplatnit mnohá práva v souvislosti se zpožděnými nebo zrušenými spoji.

Cestující, jejichž vlak byl zpožděn o více než hodinu, mají právo cestu zrušit a požadovat vrácení jízdného (zcela nebo částečně za neuskutečnou část cesty), pokud účel cesty již nelze kvůli velkému zpoždění soupravy naplnit, mají pasažéři právo na zpáteční jízdu do výchozí stanice, a to v nejbližším možném termínu a za srovnatelných podmínek. Stejně jako v případě dopravy letecké musí cestující obdržet jídlo a občerstvení (případně ubytování, pokud je to s ohledem na vzniknuvší situaci nezbytné, tedy zejména pokud již není možné cestujícího do cílové nebo výchozí stanice dopravit).

Cestujícím náleží náhrada ve výši 25 % ceny jízdného, pokud se vlak zpozdí o více než hodinu, a 50 % ceny, pokud do cílové stanice dorazí více než po dvou hodinách od plánovaného příjezdu.

... i na silnici

V případě autobusové a autokarové dopravy je situace značně odlišná. Podle Komise je u ní třeba zohlednit několik aspektů: autobusová a autokarová doprava může zajistit nástup a výstup cestujících prakticky kdekoliv, což představuje nespornou výhodu v porovnání s dopravou železniční a leteckou. Na druhou stranu bývá provozována malými a středními podniky a cestující, kteří tento druh dopravy využívají, mívají obvykle nižší příjmy nebo žijí v odlehlých místech s nižší dopravní dostupností.

S ohledem na tato specifika proto bylo na místě zajistit pro tyto skupiny cestujících přiměřené odškodnění, ale na druhé straně vzít v potaz možnosti dopravců. Nařízení

Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011, které stanoví minimální práva cestujících silniční hromadné dopravy, se plně uplatní na cesty delší 250 kilometrů. V případě zpoždění náleží cestujícímu právo volby mezi následujícími alternativami: pokračováním nebo přesměrováním do místa určení při nejbližší příležitosti, za srovnatelných podmínek a bez jakýchkoliv dodatečných nákladů, nebo náhradou ceny neprojetého jízdného nebo náhradou celého jízdného a bezplatnou zpáteční přepravou do místa odjezdu v případech, kdy pro cestujícího kvůli zpoždění již cesta ztratila svůj význam.

Přepravce má sice povinnost tyto možnosti cestujícímu nabídnout, nařízení však počítá i se situací, kdy se tak nestane: potom má cestující právo na náhradu újmy ve výši 50 % z ceny jízdného. Kromě již uvedeného má cestující při zpoždění převyšujícím tři hodiny právo na jídlo a občerstvení a přiměřenou náhradu nákladů na ubytování.

Na závěr nutno zmínit, že přestože se Česká republika v minulosti evropským pravidlům bránila, cestujícími jsou jistě vítána. Do přijetí příslušné evropské úpravy totiž náhrada škody v hromadné dopravě nebo jakákoliv péče o pasažéry, kteří byli obětí zrušených a zpožděných spojů, byla velmi omezená. Přitom tento přístup mnoho lidí od využívání dálkové hromadné dopravy odrazoval a nutil je využívat dopravy soukromé. To už dnes neplatí, a proto pokud se někam chystáte cestovat, nezapomínejte na svá práva. Šťastnou cestu. ●

JUDr. Klára Doležalová, advokát
Tomáš Pipek
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Moreno Vlk & Asociados
 Advokátní kancelář / Abogados / Attorneys at Law
 Praha | Madrid | Bratislava

Úvod do řešení krize finančních a úvěrových institucí z pohledu shadow banking

Ozdravné postupy a řešení krize u finančních institucí jsou v českém právním řádu relativně novými právními pojmy, převzatými na základě transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU (Bank recovery and resolution directive, dále jen „směrnice BRRD“) do zákona č. 374/2015 Sb. o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu (dále jen „ZOPRK“).

Úpady bank jsou obecně velmi nežádoucím jevem a cílem veřejnoprávní regulace je vytvoření mechanismu dohledu nad bankami za účelem minimalizace rizik pro banky a vymezení právních možností, jak řešit zejména situaci systémových bank,¹ které jsou úpadkem ohroženy, a to pokud možno bez nutnosti podpory z veřejných rozpočtů (tzv. „bailout“). Tyto speciální postupy byly vytvořeny z toho důvodu, že likvidace či reorganizace bank podle tradičních insolvenčních zákonů nebyla možná bez rizika kolapsů ohrožujících celý bankovní systém.²

Ačkoliv současná ekonomická situace způsobená pandemií koronaviru není příznivá, nemáme doposud informace o tom, že by měla významný vliv na banky či jiné systé-

mově významné finanční instituce, které jsou povinnými osobami ve smyslu ZOPRK. Jiná je ovšem situace u některých subjektů, které se dlouhodobě pohybují na finančním trhu a jejichž objem aktiv tvoří jednotky až desítky miliard korun českých. Tyto osoby, které podnikají na finančním trhu analogicky jako banky, aniž by disponovaly příslušnými veřejnoprávními povoleními, lze definovat jakožto tzv. černé banky (shadow bank). Shadow banking ve skutečnosti symbolizuje jedno z mnoha selhání finančního systému, které vedly ke globální finanční krizi.³

V prostředí českého finančního trhu nebyla otázka shadow banking doposud příliš řešena a dle dostupných informací nebyla ani příliš předmětem zájmu dohledu nad finančním trhem ze strany ČNB. Nicméně i ČNB k této otázce uvádí, že systém stínového bankovní-

ctví se za poslední dvě desetiletí stal důležitým zdrojem financování reálné ekonomiky.⁴

Co však zatím doposud nebylo řešeno je otázka, zdali černá banka může být systémově významnou institucí z pohledu ZOPRK a zda v takovém případě by být teoreticky mohly být využity nástroje pro řešení krize této instituce. Domnívám se, že minimálně v rovině právně teoretické nelze využití těchto nástrojů vyloučit, stejně tak jakož nelze vyloučit ani možnost aplikace zvláštních ustanovení o úpadku finančních institucí v případě insolvenčního řízení.⁵ Z praktického hlediska je však zřejmé, že aplikace daných postupů nebude jednoduchá a bude mít řadu úskalí, neboť jde o doposud neřešené téma. V tomto úvodním článku bych však chtěl nejprve stručně shrnout problematiku celkové kon-

cepe ozdravných postupů a řešení krize u finančních institucí.

Bankovní unie

Směrnice BRRD je součástí rozsáhlejší legislativy EU, která byla přijata jako reakce na globální finanční krizi z roku 2008. Nosným projektem EU v této oblasti je Bankovní unie, jejímž členem Česká republika doposud není⁶ (zejména z toho důvodu, že není členem eurozóny), nicméně některé části této legislativy a nosných myšlenek Bankovní unie byly do českého právního řádu implementovány.

Bankovní unie⁷ je tvořena třemi pilíři (v současné době jsou funkční toliko první dva pilíře), které vytváří na úrovni EU jednotný systém dohledu nad bankami (Single Supervisory Mechanism, dále jen „SSM“), jednotný mechanismus řešení krizí v bankovním sektoru (Single Resolution Mechanism, dále jen „SRM“) a budoucí společný systém ochrany vkladů (European Deposit Insurance Scheme, dále jen „EDIS“), který doposud nebyl zprovozněn. Jejimi členy jsou automaticky všechny členské státy eurozóny a na dobrovolné bázi se členy mohou stát i ostatní členské státy EU. Jejím cílem je zajistit bezpečnost a spolehlivost bankovního sektoru v eurozóně i v celé EU a zabezpečit, aby se úpadek bank, které nejsou životaschopné, řešil bez nutnosti využít peníze daňových poplatníků a s minimálním dopadem na reálnou ekonomiku.⁸

Páteří Bankovní unie a regulace finančního sektoru v EU je tzv. Jednotný soubor pravidel.⁹ Je tvořen právními akty, které musejí dodržovat všechny finanční instituce v EU. Jednotný soubor pravidel zejména stanoví kapitálové požadavky na banky, zajišťuje lepší ochranu vkladatelů a upravuje prevenci a řízení úpadků bank.¹⁰

Prvním pilířem Bankovní unie je jednotný systém dohledu nad bankami (SSM), jehož hlavními cíli je zajištění posíleného dohledu nad evropským bankovním sektorem v souladu s Jednotným souborem pravidel na vysoké úrovni, zajištění robustního evropského bankovního sektoru, přispění k finanční stabilitě a integraci finančního sektoru v eurozóně a na vnitřním trhu jako celku. Dohled je prováděn prostřednictvím integrované struktury spojující nadnárodní orgán – Evropskou centrální banku (ECB) a orgány dohledu členských států, které úzce spolupracují.¹¹

Druhým pilířem Bankovní unie je jednotný mechanismus řešení krizí v bankovním sektoru (SRM), jehož účelem je zajistit, aby problémy bank, které se ocitnou na pokraji úpadku, byly řádně vyřešeny s co nejmenšími náklady pro daňové poplatníky a reálnou ekonomiku.¹² Je tvořen Jednotnou rezoluční radou (SRB) a Jednotným fondem pro řešení krize (SRF).

Bank recovery and resolution directive

Směrnice BRRD vytváří v rámci EU jednotný regulatorní rámec krizového řízení institucí (jde zejména o banky, družstevní záložny, obchodníky s cennými papíry, holdingové osoby) s cílem zachování zásadních funkcí těchto institucí. Zásadními funkcemi se rozumí činnosti, služby nebo operace, jejichž přerušeni by v jednom nebo více členských státech pravděpodobně vedlo k narušení služeb, jež mají zásadní význam pro reálnou ekonomiku, nebo k narušení finanční stability vzhledem k velikosti, podílu na trhu, vnější a vnitřní propojenosti, složitosti či přeshraniční činnosti instituce či skupiny, se zvláštním ohledem na nahraditelnost těchto činností, služeb či operací.

Směrnice BRRD je postavena na principu tzv. „bail in“, tedy na principu financování řešení krizové situace zevnitř, tedy k tíži společníků, akcionářů a věřitelů předmětné instituce. Použití principu „bail in“ by mělo motivovat odpovědné osoby institucí k tomu, aby byly případné finanční problémy či krize institucí řešeny včas, a aby bylo minimalizováno riziko nutnosti použití veřejné podpory (ta je přípustná jen zcela výjimečně).

Směrnice BRRD se skládá ze tří hlavních prvků, kterými jsou příprava a prevence, včasný zásah (v případě problémové instituce) a řešení krize (v případech instituce neživotaschopné či insolventní).

V oblasti přípravy a prevence jsou povinny instituce v EU vypracovat ozdravné plány a aktualizaci provést nejméně jednou ročně nebo po změně svéprávní či organizační struktury, svého podnikání či své finanční situace, jestliže by mohla mít podstatný dopad na ozdravný plán nebo si vyžaduje jeho změnu. Tyto plány obsahují analýzu postupů a opatření, která budou přijata v nepříznivé finanční situaci.

Příslušné orgány pro řešení krize dále vypracovávají pro jednotlivé instituce plány pro

řešení krize. Plán řešení krize stanoví opatření k řešení krize, která může orgán příslušný k řešení krize přijmout, pokud instituce splňuje podmínky k zahájení řešení krize. Plán řešení krize musí zohledňovat řadu relevantních scénářů, včetně toho, že selhání je specifické pro daný podnik, že k němu dojde v době širší finanční nestability nebo události se systémovým dopadem.

Soubor opatření včasného zásahu umožňuje příslušným vnitrostátním orgánům (orgánům pro řešení krize) zasáhnout dříve, než dojde k nezvratnému zhoršení situace příslušné instituce. Orgán pro řešení krize má k dispozici celou řadu nástrojů, jako je použití mechanismů popsaných v ozdravném plánu, vznesení požadavku na provedení nezbytných reforem, provedení restrukturalizace dluhu ve spolupráci s věřiteli apod. V případě, že by tato opatření nebyla dostatečná, může příslušný vnitrostátní orgán požadovat odstranění vrcholného vedení nebo vedoucího orgánu instituce jako celku nebo ve vztahu k jednotlivým osobám. Pokud příslušný orgán považuje výměnu vrcholného vedení nebo vedoucího orgánu za nedostatečnou k nápravě situace, může jmenovat jednoho nebo více dočasných správců instituce.

Řešení krize

Dostane-li se instituce do tak hlubokých problémů, že použití včasného zásahu by nebylo účinné (tj. instituce je ve stavu selhání nebo jí selhání hrozí), mají vnitrostátní orgány pravomoc využít opatření k řešení krize. Účelem řešení krize je zejména zajištění kontinuity zásadních funkcí a zabránění významným nepříznivým důsledkům pro finanční systém. Rovněž mají být chráněny veřejné finanční prostředky a prostředky vkladatelů.

Použití nástrojů k řešení krize je možné pouze v souladu s obecnými zásadami řešení krize, které stanoví zejména, že nejprve nesou ztráty akcionáři instituce v selhání a po nich nesou ztráty věřitelé instituce v selhání. Dále obvykle platí, že vedoucí orgán a vrcholné vedení instituce v selhání jsou vyměněny. Věřitelům stejné třídy se dostane rovného zacházení a žádnému věřiteli nevzniknou větší ztráty, než jaké by mu vznikly, pokud by instituce byly likvidovány v běžném úpadkovém řízení. Pojištěné vklady jsou přitom plně chráněny.

Mezi hlavní nástroje opatření pro řešení krize patří zejména převod obchodních činností (tzv. „sale of business tool“), zřízení překle-

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

■ BRNO

- Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
- +420 542 210 351

■ PRAHA

- Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2
- +420 222 866 555

■ OSTRAVA

- Bukovanského 1345/30, 710 00 Ostrava
- +420 596 629 503

■ info@mt-legal.com

■ www.mt-legal.com

novací instituce (tzv. „bridge bank“), oddělení dobrých aktiv od špatných (tzv. „asset-separation“), rekapitalizace z vlastních zdrojů (tzv. „bail in“), zvláštní správa instituce.

Zákon o ozdravných postupech

Směrnice BRRD byla do českého právního řádu implementována přijetím zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu (dále jen „ZOPRK“), a to s účinností od 1. 1. 2016. Tímto zákonem jsou upraveny zejména ozdravné plány a postupy, plánování řešení krize, postupy v případě selhání povinné osoby nebo skupinového selhání a financování řešení krize. Orgánem příslušným pro řešení krize podle § 5 ZOPRK je ČNB. Povinnou osobou podle § 3 ZOPRK je osoba se sídlem na území ČR, která je (úvěrovou) institucí,¹³ finanční institucí,¹⁴ finanční holdingovou osobou, smíšenou finanční holdingovou osobou a smíšenou holdingovou osobou (dále společně jako „instituce“).

Pokud jde o ozdravné plány, tak § 9 ZOPRK stanovuje jejich obsah tak, že vždy obsahují širokou škálu možných ozdravných opatření, která je instituce schopna přijmout v případě závažného zhoršení své finanční situace, aby zajistila obnovení své finanční stability. Ozdravný plán instituce musí být založen na realistických předpokladech a nesmí předpokládat poskytnutí veřejné podpory ani spoléhat na poskytnutí úvěru nebo provedení jiných obchodů s Českou národní bankou (s výjimkami uvedenými v ZOPRK).

V působnosti ČNB jako orgánu pro řešení krize je rovněž tvorba plánů pro řešení krize. Plán řešení krize dle § 17 ZOPRK obsahuje popis možných situací, ve kterých může dojít k selhání, včetně případu selhání, ke kterému došlo v době narušené finanční stability nebo po předchozích událostech se systémovým dopadem a stanoví možnosti uplatnění opatření k řešení krize. Při vypracování plánu řešení krize ČNB zohlední možný dopad selhání instituce a následného řešení selhání podle insolvenčního zákona na finanční systém, ostatní instituce včetně podmínek jejich financování a hospodářství jako celek.

V případě zjištění nedostatku v činnosti instituce nebo pokud má ČNB důvodně podezření, že nedostatek v činnosti instituce může v blízké budoucnosti nastat, zejména v důsledku rychlého zhoršení její finanční situace, může ČNB uložit instituci, aby pro-

vedla některé z opatření včasného zásahu, jako například aby: provedla jedno nebo více opatření uvedených v ozdravném plánu nebo upravila ozdravný plán podle aktuální situace a provedla jedno nebo více opatření podle upraveného ozdravného plánu; zajistila svolání valné hromady; odvolala nebo vyměnila člena vedoucího orgánu nebo osobu ve vrcholném vedení instituce; nebo např. vypracovala realistický plán jednání o restrukturalizaci svých dluhů.

Pokud by ani toto opatření nevedlo k nápravě situace, může ČNB zavést dočasnou správu instituce a může jmenovat jednoho nebo více dočasných správců instituce. Dočasným správcem může být jmenována pouze osoba s dostatečnou kvalifikací, schopnostmi a znalostmi pro výkon svěřených úkolů, u které nedochází ve vztahu k plnění těchto úkolů ke střetu zájmů.

Řešení krize

Řešení krize podle ZOPRK představuje restrukturalizaci instituce orgánem pro řešení krize tak, aby bylo zajištěno pokračování jejich zásadních činností, minimalizovaly se dopady selhání instituce na hospodářství a finanční systém, a aby byla obnovena životaschopnost celé nebo části instituce v selhání, přičemž zbylá část instituce by byla řešena likvidací nebo insolvenčí ve smyslu příslušných zákonů. Řešení krize je tedy proces, který má zajistit, aby případné selhání instituce proběhlo řádně a v souladu s cíli řešení krize.¹⁵

ČNB uplatní opatření k řešení krize ve vztahu k instituci, pokud jsou splněny všechny následující podmínky:¹⁶

- a) instituce selhává, nebo lze její selhání důvodně předpokládat,
- b) nelze důvodně předpokládat, že existují jiná opatření dohledu (např. aplikace opatření ozdravného plánu) nebo soukromého sektoru, která by selhání instituce v krátkém čase odvrátila,
- c) řešení krize je ve veřejném zájmu.

Z výše uvedeného vyplývá, že ČNB není povinna využít nástrojů dle ZOPRK zejména v případě, kdy selhání instituce nebude mít zásadní negativní vliv na stabilitu finančního systému, v těchto případech by mělo být selhání instituce řešeno primárně formou likvidace, případně insolvence. To znamená, že úkolem České národní banky je nejprve vyhodnotit, zda instituce v selhání je, tzv. „too big too fail“ a současně, zda lze její

selhání vyřešit pomocí nástrojů, které poskytuje ZOPRK.¹⁷

Účelem řešení krize dle § 75 ZOPRK je:

- a) zajistit pokračování zásadních činností,
- b) zabránit a předcházet ohrožení nebo narušení finanční stability,
- c) minimalizovat objem veřejné podpory, která by mohla být zapotřebí pro řešení krize a tímto chránit veřejné prostředky, nebo
- d) chránit prostředky osob, na které se vztahuje pojištění pohledávek z vkladů a chránit majetek klientů a zákazníků, který je v držení povinných osob.

V případě, že se ČNB rozhodne pro řešení krize instituce, má dle ZOPRK k dispozici celou řadu nástrojů, mezi které patří zejména:

- 1) odpis a konverze kapitálových nástrojů, kterým se před nebo současně se zahájením řešením krize provádí snížení ztrát povinné osoby (tj. „bailin“),
- 2) pravomoci ČNB stanovené v § 82 ZOPRK ve věcech výměny statutárního orgánu, svolávání a rozhodování valných hromad, nakládání s majetkem, vydávání nových nástrojů zahrnovaných do kapitálu (akcií a dluhopisů),
- 3) zavedení správy pro řešení krize,
- 4) přechod činností na soukromého nabyvatele,
- 5) přechod činností na překlennovací instituci,
- 6) přechod činností na osobu pro správu aktiv,
- 7) odpis nebo konverze odepisovatelných závazků (tj. druhý typ „bailin“).¹⁸

Nástroj správy pro řešení krize lze vykonávat ve formě přímé správy povinné osoby podle § 92 ZOPRK nebo zvláštní správy podle § 93 ZOPRK. Není-li v rozhodnutí o zavedení správy pro řešení krize jmenován zvláštní správce, platí, že je vykonávána přímou správou povinné osoby. Zavedením přímé správy se pozastavuje výkon oprávnění vedoucích orgánů a nejvyššího orgánu povinné osoby. Působnost, která by jinak náležela těmto orgánům, vykonává ČNB.

V případě zvláštní správy jmenováním zvláštního správce se pozastavuje výkon oprávnění vedoucích orgánů a nejvyššího orgánu povinné osoby. Působnost, která by jinak náležela těmto orgánům, vykonává zvláštní správce. Při výkonu zvláštní správy není zvláštní správce vázán povinnostmi vedoucích orgánů vyplývajících ze zakladatelského právního jednání.

Nástroj přechodu činnosti na soukromého nabyvatele (tj. sale of business tool) je upraven v § 96 an. ZOPRK, podle kterého na nabyvatele může být převeden nástroj účasti na povinné osobě, nebo majetek nebo dluhy povinné osoby nebo jejich část.

Za účelem zachování zásadních činností povinné osoby může ČNB dle § 102 ZOPRK rozhodnout o tom, že na překlenovací instituci, tj. obchodní korporaci s majetkovou účastí státu (tj. bridge bank) přechází nástroj účasti na povinné osobě, nebo majetek nebo dluhy povinné osoby nebo jejich část. Zavedením režimu překlenovací instituce vykonává funkci nejvyššího orgánu překlenovací instituce Česká republika (jménem státu jedná Ministerstvo financí), přičemž souhlasu ČNB podléhají zásadní změny u této překlenovací instituce. Účelem překlenovací instituce je na omezenou dobu překlenout krizovou situaci ve smyslu zajištění zásadních funkcí,¹⁹ které původně vykonávala původní instituce, a to do doby, než dojde k přechodu na nového

nabyvatele. Přestože je překlenovací instituce dočasným nástrojem pro krizové řízení bank, měla by být provozována jako životaschopný fungující podnik.²⁰

Přechod činností na osobu pro správu aktiv (tj. good bank / bad bank) je upraven v § 113 an. ZOPRK. ČNB je podle tohoto ustanovení oprávněna rozhodnout o tom, že na jednu nebo více obchodních korporací s majetkovou účastí státu (která není překlenovací institucí) přechází majetek nebo dluhy povinné osoby nebo jejich část, nebo majetek nebo dluhy překlenovací instituce nebo jejich část.

Závěr

Zákon o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu poskytuje České národní bance řadu významných pravomocí a nástrojů, kterými lze řešit a předcházet selháním finančních a úvěrových institucí, a to při minimalizaci podpory z veřejných rozpočtů. Oproti předchozí právní úpravě nucené

správy v zákoně o bankách nabízí ZOPRK mnohem ucelenější a širší katalog možností řešení krize u dotčených institucí, jakož i povinné preventivní nástroje.²¹ Očekává se tedy, že by praktická aplikace nástrojů řešení krize dle ZOPRK měla být schopna lépe čelit selháním bank, než tomu bylo před přijetím tohoto zákona. ●

JUDr. Jan Langmeier,
Advokát a insolvenční správce
se zvláštním povolením
Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.

LANGMEIER & CO
advokátní a insolvenční kancelář

Poznámky:

- 1 Přehled jiných systémově významných institucí je zveřejněn ČNB online zde: <<https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makroobzretnostni-politika/seznam-jinych-systemove-vyznamnych-instituci/>>.
- 2 GLEESON, S., GUYNN, R. Bank resolution and crisis management. Law and Practice. Oxford, Oxford University Press 2016, s. 4–5.
- 3 Kodres, L.E.: ShadowBanks: OutoftheEye-sofRegulators<<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/basics/52-shadow-banking.htm>>.
- 4 <https://www.cnb.cz/en/about_cnb/cnblog/Shadow-banking-in-Europe/>.
- 5 § 367 a násl. zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.
- 6 K tomu více viz MACHOVÁ, S., CHMELÁŘ, A. Zkušenosti členských států EU s fungováním bankovní unie. Úřad vlády České republiky, 2016 (online). Dostupné z: <<https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/Diskusni-dokument---Zkusenosti-s-fungovanim-bankovni-unie.pdf>>.
- 7 Právním rámcem Bankovní unie je zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 806/2014 (dále jen „nařízení SRM“).
- 8 Bankovní unie. Evropská rada, Rada Evropské unie(online). Dostupné z: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/>>.
- 9 Mezi nejdůležitější právní předpisy Jednotného souboru pravidel patří směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU,

- nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 575/2013, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů (dále jen „směrnice DSG“) a směrnice BRRD.
- 10 Jednotný soubor pravidel. Evropská rada, Rada Evropské unie(online). Dostupné z: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/single-rulebook/>>.
- 11 Jednotný mechanismus dohledu. Evropská rada, Rada Evropské unie(online). Dostupné z: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/single-supervisory-mechanism/>>.
- 12 Jednotný mechanismus pro řešení krizí. Evropská rada, Rada Evropské unie(online). Dostupné z: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/single-resolution-mechanism/>>.
- 13 Institucí se dle § 2 odst. 1 písm. b) rozumí osoba podle čl. 4 odst. 1 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 a osoba podle čl. 4 odst. 1 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, která má povinnost mít minimální počáteční kapitál alespoň 730 000 eur.
- 14 Finanční institucí se dle § 2 odst. 1 písm. c) rozumí osoba podle čl. 4 odst. 1 bodu 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, která je ovládanou osobou instituce nebo osoby podle písmen g), h) nebo

- i) a podléhá dohledu na konsolidovaném základě.
- 15 Řešení krize na finančním trhu. Česká národní banka (online). Dostupné z: <<https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/>>.
- 16 Řešení krize instituce. Česká národní banka (online). Dostupné z: <<https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/reseni-krize-instituce/>>.
- 17 ZRŮST, L. Selhání finanční instituce (banky). Konkurní noviny 12/2017, Praha, Cooper Press, 2017, s. 18.
- 18 ZRŮST, L. Řešení krize na finančním trhu. Insolvenční zóna (online). Dostupné z: <<http://www.insolvencizona.cz/clanky/nazor-odbornika/judr-lukas-zrust-ba-hons-llm-mba-reseni-krize-na-financnim-trhu/>>.
- 19 Např. u bank může být překlenovací instituce nadána speciální licencí dle § 7b zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.
- 20 ZRŮST, L. Řešení krize finančních institucí podle zákona č. 374/2015 Sb. Insolvenční zóna (online). Dostupné z: <<http://www.insolvencizona.cz/clanky/nazor-odbornika/judr-lukas-zrust-ba-hons-llm-mba-reseni-krize-financnich-instituci-podle-zakona-c-3742015-sb/>>.
- 21 K tomu blíže viz: GRIMM, P. Nucená správa bank po implementaci BRRD, epravo.cz (online) Dostupné z: <<https://tablet.epravo.cz/5-2016/tema-vydani-nucena-sprava-bank-po-implementaci-smernice-brrd/>>.

Nenápadná změna zákona o distribuci pojištění a zajištění se dotkne nejen pojistníků, ale i pojišťoven samotných

Pokud jste si někdy koupili pojištění prodloužené záruky k novému mobilnímu přístroji u prodejce elektrotechniky nebo pojištění storna dovolené u cestovní kanceláře, případně pokud máte pojištěnou platební kartu, mobil či peněženku bankou, u níž máte vedený účet, účastnili jste se tzv. flotilového pojištění. Jinými slovy flotilové pojištění je takové pojištění, kdy pojistník v rámci své podnikatelské činnosti nabízí možnost stát se pojištěným z pojistné smlouvy, kterou pojistník již s pojišťovnou uzavřel.

Tento institut nebyl až do roku 2018 nikterak českým zákonodárcem regulován, což se změnilo nabytím účinnosti zák. č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění (dále jen jako „ZDPZ“). ZDPZ původně stanovil, že pojistník může nabízet flotilové pojištění podnikatelským způsobem mimo jiné v případě, pokud má tzv. kvalifikovaný pojistný zájem. Zákonodárce si v tomto případě vypůjčil slovní spojení „pojistný zájem“ z § 2761 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dle kterého se pojistným zájmem rozumí oprávněný zájem ochrany před následky pojistné události.

V ZDPZ se však slovní spojení „pojistný zájem“ spíše vztahoval k pojmu „souvislost“, když pro možnost nabízet flotilové pojištění byla stanovena podmínka pojistného

zájmu pojistníka vyplývající z prodeje zboží nebo poskytování služby, členství pojištěného v zájmovém nebo profesním sdružení, pracovněprávního, služebního nebo jiného obdobného vztahu pojištěného k pojistníkovi, případně vyplývající z kulturních, sportovních či jiných obdobných činností pojistníka. Onen pojistný zájem a šíře jeho vztahu právě k „souvislosti“ nicméně v praxi působily výkladové potíže, protože nebylo zřejmé, co lze ještě za pojistný zájem považovat a kam až může sahát nabízené flotilové pojištění. I přesto, že Česká národní banka vydala formou odpovědi na dotaz určité výkladové stanovisko, „kvalifikovaný pojistný zájem“ vzbuzoval i nadále aplikační problémy.

Právě proto byl prostřednictvím pozměňovacího návrhu vloženého do vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony

v oblasti regulace podnikání na finančním trhu, požadavek „kvalifikovaného pojistného zájmu“ z § 4 odst. 7 ZDPZ vymazán a nahrazen jiným požadavkem. Od 1. 5. 2020, tj. účinností zák. č. 119/2020 Sb., kterým byl právě zmíněný § 4 odst. 7 ZDPZ novelizován, tak může pojistník podnikatelským způsobem nabízet možnost stát se pojištěným, jestliže:

a) pojištění souvisí s

- 1) prodáváním zboží nebo poskytováním službou v rámci podnikání pojistníka nebo podnikání jiné s ním propojené osoby, zejména pokud se jedná o pojištění schopnosti splácet,
- 2) členstvím pojištěného v zájmovém nebo profesním sdružení,
- 3) pracovněprávním, služebním nebo jiným obdobným vztahem pojištěného k pojistníkovi, nebo

z právní praxe

- 4) kulturními, sportovními či jinými obdobnými činnostmi pojistníka,
- b) mají věci, jichž se pojištění týká, téhož vlastníka,
- c) jsou pojištěny a pojistník součástí stejného koncernu, nebo
- d) se pojištění týká
 - 1) vady, poškození nebo ztráty zboží dodávaného pojistníkem,
 - 2) nevyužití nebo vady služby poskytované pojistníkem,
 - 3) poškození nebo ztráty zavazadla, nebo
 - 4) jiné pojistné události spojené s cestováním.

Nová úprava tak výslovně stanoví požadavek „souvislosti“, který je již lépe představitelný s ohledem na nabízené zboží a služby podnikateli. Navíc jsou nově výslovně umožněna flotilová pojištění dle písm. d), o jejichž přípustnosti se vedly debaty.

Je tak nutné správně specifikovat nejen objekt primárního závazku, tj. především specifikací službu nebo zboží, ale též jasně vymezit hranice nabízené možnosti pojištění. Lze si tak sice představit možnost pojištění prodloužení záruky elektrického zařízení nabízenou prodejcem takového zařízení, nicméně asi jen těžko bude moci prodejce elektroniky nabízet společně s elektronickým zbožím pojištění storna dovolené, když to s jeho produktem ani vzdáleně nesouvisí.

Pro každého podnikatele, jež nabízí možnost flotilového pojištění, je nezbytné připravit si vhodné podklady a dostatečné argumenty pro případnou kontrolu ze strany České národní banky. Pokud Česká národní banka shledá, že pojistník neoprávněně nabízí flotilové pojištění mimo možné kategorie vyme-

zené v § 4 ZDPZ, hrozí takovému pojistníku ve smyslu § 115 odst. 2 písm. a) ZDPZ ve spojení s odst. 3 písm. a) ZDPZ pokuta až do výše 5.000.000,- Kč.

Mnozí možná přehlédli, že s účinností od 1. 5. 2020 byl § 4 ZDPZ novelizován dalším, na první pohled méně nápadným, způsobem. Dle § 4 odst. 5 ZDPZ je totiž povinností pojišťoven, aby dohlížely na skutečnost, že pojistník při nabízení flotilového pojištění splňuje alespoň jednu z nutných podmínek dle § 4 odst. 7 ZDPZ. Pojišťovna musí o pojistníkovi vést údaje o odvětví a charakteristice nabízeného flotilového pojištění, datum vzniku a zániku pojištění, pojistnou dobu, počet pojištěných k poslednímu dni kalendářního čtvrtletí a předepsané pojistné za kalendářní čtvrtletí. Tyto všechny údaje má pojišťovna povinnost předávat České národní bance. Byť ZDPZ výslovně zmocňuje Českou národní banku k vydání prováděcího předpisu, jímž má být stanoven rozsah, forma, lhůty a způsob předávání údajů, tento prováděcí předpis nebyl do dnešního dne vydán.

Přitom ale Česká národní banka ve svém dohledovém benchmarku č. 1/2020 k některým povinnostem pojišťovny a pojistníka při nabízení možnosti stát se pojištěným jasně sděluje, že: „Pokud pojišťovna dostatečně neřídí a/nebo nekontroluje činnost pojistníka, lze toto její jednání považovat za porušení povinnosti jednat s odbornou péčí a obezřetně dle zák. č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. Takové opomenutí pojišťovny lze pak charakterizovat jako přestupek ve smyslu § 120 odst. 2 písm. a) a c) zák. o pojišťovnictví, za nějž lze uložit pokutu až do výše 50 000 000 Kč. Za takové jednání označuje přestupek i § 108 písm. b) ZDPZ, zároveň ale ZDPZ neobsahu-

je pro tento přestupek sankci, v tom smyslu je spíše pravděpodobné, že banky (i v souladu s dohledovým benchmarkem č. 1/2020), budou postupovat dle zákona o pojišťovnictví.

Nezbývá než doporučit pojistníkům, aby jasně definovali rozsah flotilového pojištění a správně produkty nabízené v rámci primárního objektu závazku. Je nutné si odpovědět na otázku, zda nabízená možnost pojištění souvisí s nabízeným zbožím či službou a je s ní tedy nějak spojena. Je vhodné vést si evidenci nabízených produktů a/nebo služeb a souvisejících nabízených pojištění. Evidence by také měla zahrnovat veškeré informace, které má o pojistníkovi povinnost uchovávat pojišťovna tak, aby případná kontrola ze strany České národní banky proběhla co nejvíc hladce. Pojišťovny by neměly zůstat laxní a dostatečně zkoumat nabízená flotilová pojištění pojistníky, s nimiž uzavřela smlouvu o pojištění. Zároveň si pojišťovny musí vyžádat relevantní data tak, aby byly schopné je předávat České národní bance. Laxnost přístupu jak pojišťoven, tak pojistníků se totiž s ohledem na citelné pokuty nemusí vyplatit a kontrola z České národní banky může zatukat na dveře kdykoliv. ●

**JUDr. Jaroslav Denemark, koncipient
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

LENKA GOMEZ TOMČALOVÁ

JAK NA HOME OFFICE (S)PRÁVNĚ

Další on-line semináře naleznete:
www.epravo.cz

Předběžné opatření upravující poměry nezletilého dítěte ve světle aktuální judikatury Ústavního soudu ČR

Institut předběžného opatření upravující poměry nezletilého dítěte dle ustanovení § 452 a násl. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z.ř.s.“), umožňuje soudu, aby v případě, že se dítě ocitne ve stavu nedostatku řádné péče bez ohledu na to, zda tu je či není osoba, která má právo o dítě pečovat, nebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo byl-li narušen, předběžným opatřením upravil poměry dítěte na nezbytně nutnou dobu tak, že nařídí, aby dítě bylo umístěno ve vhodném prostředí, které sám ve svém rozhodnutí označí. Tímto institutem se zabýval Ústavní soud ČR ve svém usnesení ze dne 19. 1. 2021, sp. zn. I. ÚS 3444/20.

Předmětný institut aplikoval Okresní soud v Českém Krumlově za situace, kdy dítě utrpělo mechanický úraz hlavy v důsledku kopnutí koněm a dle dětského oddělení Nemocnice České Budějovice, a.s. hrozilo, že dítě onemocní tetanem. Po prvotním ošetření nezletilá spolu s její matkou opustila na základě negativního reversu nemocnici, a to aniž by jí byla podána vakcína proti tetanu. Na základě shora vylíčeného skutkového stavu považoval Okresní soud v Českém Krumlově nezletilou za ohrožené dítě na životě a zdraví, a tak vyhověl návrhu orgánu sociálně právní ochrany dítěte a nezletilou umístil do péče dětského oddělení Nemocnice České Budějovice, a.s. Nařízené předběžné opatření nebylo přes několik pokusů vykonáno. Nad rámec vylíčeného skutkového stavu autoři uvádějí, že smrtelnost u tohoto onemocnění se v závislosti

na věku a vážnosti onemocnění pohybuje v rozmezí od 10 % do 80 %.¹

Úvodem je též vhodné konstatovat, že ve shodě s ustálenou judikaturou Ústavního soudu ČR má být předběžné opatření podle ustanovení § 452 z.ř.s. aplikováno toliko za situace, kdy orgán sociálně právní ochrany dítěte nemá jiné právní možnosti, jak dosáhnout požadovaného cíle.² Tento požadavek považují autoři ve shora uvedeném případě za splněný. Zejména proto, že nebyly naplněny podmínky pro hospitalizaci nezletilých bez souhlasu jejich zákonných zástupců dle ustanovení § 38 zákona o zdravotních službách, proto pokud bylo dle názoru orgánu sociálně právní ochrany dětí nutné monitorovat zdravotní stav nezletilých, pak tomu odpovídajícím právním institutem je právě předběžné nařízení dle ustanovení § 452 z.ř.s. V zájmu komplex-

nosti je vhodné připomenout, že předběžným opatřením dle ustanovení § 452 z.ř.s. nelze nahradit souhlas rodičů s hospitalizací nezletilých.³

Předběžné opatření dle ustanovení § 452 z.ř.s. lze vydat ze dvou důvodů, a to sice pokud se dítě ocitlo v nedostatku řádné péče, nebo je-li život dítěte nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen. Z názorů odborné veřejnosti vyplývá, že tyto důvody mají být zpravidla naplněny kumulativně, neboť první důvod definuje závadnou situaci a druhý důvod definuje negativní následek, který by tím mohl nastat. To má praktický význam v tom, že pokud je naplněn toliko jeden z důvodů, pak není na místě předběžné opatření dle ustanovení § 452 z.ř.s. vydat.⁴ S uvedeným závěrem však autoři souhlasí, byť ne zcela bez výhrad. Je zřejmé, že s ohledem na značně širokou

Advokátní kancelář Z/C/H Legal se v uplynulých 12 měsících
podílela na nemovitostních transakcích
o celkovém objemu 5,5 mld. Kč.

UŽ VÍTE, NA KOHO SE MÁTE OBRÁTIT?

Doporučovaná kancelář
v kategorii developerských
a nemovitostních projektů

definici rodičovské odpovědnosti v ustanovení § 858 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zejména povinnost rodiče dbát o péči nezletilého v oblasti zdraví, tělesného, citového, rozumového, mravního vývoje, výchovy a vzdělání, bude též značně rozsáhlý i pojem řádné péče, resp. nedostatku řádné péče. Zpravidla vždy tak bude možné některý z negativních následků uvedených v druhé podmínce zařadit pod pojem nedostatku řádné péče. Nicméně v praxi mohou existovat i případy, kdy bude naplněn toliko jeden z důvodů. V takovém případě se však autoři – na rozdíl od shora uvedené odborné literatury – domnívají, že předběžné opatření dle ustanovení § 452 z.ř.s. lze nařídit. Argumentovat lze zejména úmyslem zákonodárce, který zjevně neměl v záměru vyžadovat kumulativní naplnění obou podmínek pro vydání předběžného opatření dle ustanovení § 452 z.ř.s.

Proti uvedenému rozhodnutí Okresního soudu v Českém Krumlově podala matka nezletilé odvolání, kterému však Krajský soud v Českých Budějovicích nevyhověl. Toliko upřesnil rozhodnutí soudu prvního stupně v tom, že se nezletilá svěruje do péče shora uvedené nemocnice za účelem posouzení jejího zdravotního stavu a poskytnutí nezbytné péče. Následně matka spolu s nezletilou podaly proti usnesení Okresního soudu v Českém Krumlově a Krajského soudu v Českých Budějovicích ústavní stížnost. Dle názoru stěžovatele rozhodnutím shora uvedených soudů bylo zasaženo do práv jim zaručených čl. 3 odst. 1 a čl. 12 Úmluvy o právech dítěte, jakož i čl. 10 odst. 1 a 2 a čl. 15 Listiny základních práv a svobod (dále jako „Listina“). Dle názoru stěžovatele nemohla být dána důvodná obava o zdraví nezletilé, jelikož jí byla podávána antibiotika a jiné vhodné léky. Současně též stěžovatelky uvedly, že soud prvního stupně pochybil, když nezjišťoval, zda účelu předběžného opatření bylo možné dosáhnout jinak a současně nerespektoval nejlepší zájem dítěte a nezjišťoval přání nezletilé.

Před samotným rozhodnutím o ústavní stížnosti Okresní soud v Českém Krumlově předběžné nařízení zrušil, neboť zjistil, že nezletilé je poskytována zdravotní péče a je pravidelně sledována dětským pediatrem.

Ústavní soud ČR konstatoval, že právo rodičů na péči a výchovu jejich dětí je v souladu s čl. 32 odst. 4 Listiny, resp. čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod omezitelné. Takové omezení však musí splňovat následující kritéria: a) musí být dáno rozhodnutím soudu; b) na základě zákona; c)

současně takový zásah je nezbytný v demokratické společnosti. Jedním z přípustných důvodů pro omezení rodičovských práv bude nepochybně právo dítěte na život ve smyslu čl. 6 Listiny.

Po zvážení všech skutkových okolností případu Ústavní soud ČR konstatoval, že postup obecných soudů byl v souladu se zákonem a taktéž vyhověl požadavku na nezbytnosti zásahu v demokratické společnosti. Ústavní soud ČR při rozhodování o této ústavní stížnosti označil tři zásadní skutkové okolnosti daného případu. Sice, že nezletilá utrpěla úraz, kdy z traumatologického oddělení byla odeslána na pozorování; že nezletilá utrpěla tržnou ránu z koňského prostředí, kde je zvýšené riziko výskytu tetanu; a že v době podání návrhu na nařízení předběžného opatření nebyla registrována u žádného dětského praktického lékaře.

Ústavní soud ČR předně odkázal na své předchozí rozhodnutí ze dne 20. 8. 2004, vydané pod sp. zn. III. ÚS 459/03, ve kterém uvedl, že obecný soud v řízení podle § 76a OSŘ zpravidla nemůže řešit otázky vhodnosti té které léčby, neboť uvedené ustanovení dopadá na výjimečné (a závažné) případy, kde je třeba rozhodnout neprodleně, přičemž názor evidentně kvalifikovaného léčebného zařízení, jako tomu bylo v této věci, je pro rozhodnutí soudu v daném ohledu dostatečnou oporou.⁵ Aplikováno na tento případ Ústavní soud ČR konstatoval, že pokud byla soudu předložena lékařská zpráva, ve které bylo uvedeno, že u nezletilé je dána možnost propuknutí tetanu a současně je tato nezletilá mimo dosah odborné lékařské péče, pak nelze soudu vytýkat úsudek, že se nezletilá nachází ve stavu ohrožujícím její zdraví, resp. s ohledem na smrtelnost tohoto onemocnění i životě. Ústavní soud ČR taktéž odmítl argumentaci stěžovatele ohledně nepřiměřenosti předběžného opatření, když uvedl, že při jeho nařízení nemusela být nezletilá v přímém ohrožení života či zdraví, ale toliko postačuje, že by být mohla, pokud by došlo k vypuknutí tetanu. Za situace, kdy k manifestaci tetanu může dojít do 30 dnů od prvotního poranění, nelze za nepřiměřený požadavek považovat monitorování zdravotního stavu nezletilé. Tím spíše, pokud opustila nezletilá stěžovatelka nemocnici bezprostředně po prvotním ošetření, a to navzdory doporučením lékařů o nutnosti hospitalizace a podání vakcíny proti tetanu.

Na závěr se Ústavní soud ČR vypořádal s participací právy nezletilé. Ústavní soud ČR konstatoval, že s ohledem na odbornost

sporné otázky a prožitý stres, nelze předpokládat, že by nezletilá byla schopna vytvořit si vlastní nezávislý názor, tak aby jej soud mohl vzít v potaz.

Autoři se plně ztotožňují s usnesením Ústavního soudu ČR, tak i s rozhodnutími obecných soudů. Předně je zřejmé, že zásah do práv stěžovatelek byl proveden na základě zákona rozhodnutím soudu. Tedy se zbývá zabývat toliko tím, zda je v daném případě naplněna podmínka nezbytnosti zásahu. Je nepochybně na místě, aby v případě střetu práva rodičů na péči a výchovu jejich dětí s právem dítěte na ochranu jeho života a zdraví, bylo preferováno druhé z těchto práv. K uvedenému závěru lze dospět již porovnáním proti sobě stojících hodnot, kdy právu na ochranu života a zdraví dítěte musí být dána přednost. Tím je též naplněna i podmínka nezbytnosti zásahu.

Lze tak shrnout, že shora uvedené usnesení Ústavního soudu ČR je nepochybně přínosem v judikatuře a toto bude aplikovatelné na případy, kdy by mohlo dojít/došlo k poruše zdraví dítěte a dítěti by nemusela být/nebude poskytnuta odpovídající léčba, která však nutně nemusí být ta nevhodnější, a zajištěno dostatečné pozorování jeho zdravotního stavu lékařem a v důsledku uvedené je odvodněné možné považovat dítě za ohrožené na životě a zdraví. ●

JUDr. Michaela Lang

Mgr. Martin Slivoně

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Poznámky:

- ¹ <https://www.nzip.cz/clanek/39-tetanus>.
- ² Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. II. ÚS 2872/16.
- ³ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 17. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 916/13.
- ⁴ SVOBODA, Karel. In: SVOBODA, Karel. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 962.
- ⁵ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 20. 8. 2004, sp. zn. III. ÚS 459/03.

Zamyšlení nad podmínkami zápisu do prvních tříd soukromých základních škol

Zřejmě nikoho, kdo se kdy poohlížel po možnosti nechat své dítě zapsat k základnímu vzdělávání do soukromé základní školy, nepřekvapí, že soukromé školy, jejichž kapacity ve většině případů nepostačují k uspokojení zájmu všech uchazečů, si své žáky vybírají dle specifických, předem stanovených kritérií, a to zpravidla s cílem (i) vybrat ke vzdělávání takové žáky, jejichž studijní předpoklady v co největší míře odpovídají profilu školy či zvolenému způsobu vzdělávání, a (ii) sestavit takový kolektiv žáků, který bude mít potenciál k dosažení těch nejlepších studijních/vzdělávacích výsledků a cílů základního vzdělávání s přihlédnutím k profilu školy, popř. způsobu, kterým škola vzdělává.

Otázkou však je, zda je takový přístup správný? Za sebe jsem přesvědčen, že ano, a to s ohledem na specifickou roli, kterou by soukromé základní školy měly – dle mého přesvědčení – v systému českého základního školství sehrávat. Jsem si nicméně vědom, že Česká školní inspekce a některé orgány státní správy působící v oblasti školství takový názor nesdílí a snaží se soukromé školy co nejvíce přiblížit školám veřejným.¹ Podle mě je však takový přístup nesprávný a mohl by vést k degradaci soukromých základních škol, což mě vedlo k sepsání tohoto zamyšlení.

Jak bylo možné ověřit v průběhu února/března, kdy základní školy zveřejňovaly (resp. byly povinny zveřejňovat) podmínky zápisů do prvních tříd, drtivá většina² soukromých základních škol přijímá uchazeče k základnímu vzdělávání na základě vyhodnocení míry jejich školní připravenosti/zralosti, kdy na základě odborníky (nejčastěji pedagogy či psychology) vedeného pohovoru či pozorování dětí při plnění cíleně sestavených úkolů/zadání škola posuzuje a hodnotí zpravidla grafomotorické dovednosti dětí, jejich vyjadřování a slovní zásobu, pozornost, zrakovou diferenciaci, matematické/počtení představy, sociální adaptaci v kolektivu, emoční stabilitu apod.

Školy vzdělávající žáky podle specifických metod vzdělávání/učení (např. Montessori školy, waldorfské školy apod.) pak k tomuto přijímacímu kritériu často přidávají též kritérium předchozí zkušenosti s příslušnou metodou vzdělávání v rámci předškolní přípravy dítěte. U Montessori škol se tak lze setkat např. s tím, že preferovány/zvýhodňovány jsou při přijímání k základnímu vzdělávání děti, které absolvovaly Montessori mateřskou školu a orientují se v základních Montessori pomůčkách.

Bilingvní školy pak vedle míry školní připravenosti při přijímání žáků často zohledňují též úroveň jazykové vybavenosti dětí, když preferují/zvýhodňují děti z bilingvních rodin či bilingvních školek, které již mají určitou základní znalost konkrétního cizího jazyka, na který je daná škola zaměřena.

Některé soukromé základní školy (a není jich málo) jdou přitom ještě dál a při přijímání dětí k základnímu vzdělávání hodnotí/posuzují též přístup rodičů. V tomto směru lze v podmínkách zápisu některých škol číst, že při přijímání dítěte k základnímu vzdělávání bude přihlíženo též k tomu, zda „vzdělávací nabídka školy je totožná s poptávkou rodiče, tedy zda rodič akceptuje a má zájem o to, co škola nabízí“. Některé školy řadí mezi nezbytné podmínky přijetí žáka k základnímu vzdělávání též individuální setkání rodičů s vedením školy. Některé školy vedou též motivační pohovory s rodiči (nikoli s dětmi) a zohledňují to, zda rodiče projevují dlouhodobý zájem o docházku svého dítěte do příslušné školy. Setkat se lze i s tím,³ že povinné kritérium pro přijetí žáka k základnímu vzdělání je „soulad rodičů s hodnotami a pedagogickými zásadami školy“, s tím, že posuzováno bude „(i) zda rodiče znají a sdílejí pedagogické zásady a výukové metody využívané ve škole, (ii) zda si jsou rodiče vědomi, jakým způsobem se škola liší ve svých výukových metodách a přístupu k dítěti od standardních základních škol, (iii) zda koncepce školy odpovídá očekávání rodičů.“

Zatímco za zcela nevhodné (ve vztahu k dětem nespravedlivé) považuji to, aby o přijetí dítěte k základnímu vzdělání rozhodoval přístup (aktivita/znalosti/konexe) jeho rodičů (přeci jen, ke vzdělávání je přijímáno dítě, nikoli jeho rodič),⁴ za zcela férový a korektní považuji postup, kdy soukromé základní

školy rozhodují o přijímání svých žáků podle míry školní připravenosti dítěte, resp. podle předpokladů dítěte pro úspěšné zvládnutí školy, a to s ohledem na specifika školy, resp. způsob vzdělávání na dané škole. Mám za to, že právě na základě testu školní připravenosti dítěte, popř. podle míry rozvoje těch jeho dovedností, které jsou s ohledem na profil školy a v ní aplikovaný způsob vzdělávání klíčové, lze vyhodnotit, nakolik může být škola – s ohledem na svůj profil – vhodnou volbou pro to které dítě, a zároveň, nakolik bude dané dítě zapadat do školního kolektivu, který je cíleně sestavován tak, aby žáci dosahovali těch nejlepších studijních výsledků. Právě prvek „výběrovosti“ soukromých základních škol a s tím související cílené vytváření školního kolektivu tak, aby byl umožněn maximální rozvoj dětí, je důvodem, pro který jsou rodiče často ochotni platit za základní vzdělání svých dětí nemalé školné.

Z mojí činnosti advokáta je mi známo, že Česká školní inspekce a některé orgány státní správy působící v oblasti školství (např. Magistrát hl. m. Prahy, Odbor školství, mládeže a sportu, Oddělení regionálního školství) mají za to, že jde-li o (povinné) základní vzdělávání, není při přijímání žáků namístě činit rozdíly mezi veřejnými (spádovými) základními školami a základními školami soukromými, a to přesto, že soukromé školy nemají z povahy věci určeno žádné spádové území, kterému (resp. dětem v něm žijícím) by činnost příslušné školy byla určena především. Česká školní inspekce a některé orgány státní správy v oblasti školství mají – navzdory léta trvající praxi soukromých škol – za to, že soukromé školy si, obdobně jako školy spádové, nemohou (vzhledem k tomu, že základní vzdělání je povinné) své žáky vybírat na základě kritérií, jimiž je hodnocena míra školní připravenosti dětí či určité jejich schopnos-

ti a dovednosti, s tím, že pokud tak činí, porušují relevantní právní předpisy podstatným způsobem, přičemž takový závěr (dospěje-li k němu Česká školní inspekce v rámci kontroly) může mít negativní vliv na nárok soukromé školy na poskytnutí dotace, resp. její zvýšení ve smyslu § 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů. Jako vhodný (resp. pro soukromé školy bez vymezené spádovosti prakticky jediný možný)⁵ způsob výběru žáků v případě, kdy kapacita školy nepostačuje k uspokojení zájmu všech uchazečů, Česká školní inspekce nabízí losování. Myšlenku losování žáků do soukromých základních škol nepovažují za správnou. Takový (hazardu blízký) způsob výběru žáků do soukromých základních škol považují za nevhodný, vedoucí k postupné degradaci prestižních (výběrových) soukromých škol. Mám za to, že Česká školní inspekce přehlíží specifickou roli, kterou by soukromé základní školy měly – dle mého názoru – v systému českého základního školství sehrávat.

Nelze přehlížet, že povinnou školní docházku má žák – v souladu s ustanovením § 36 odst. 5 školského zákona – plnit především v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu (§ 178 odst. 2 školského zákona), v němž má žák místo trvalého pobytu, v případě cizince místo pobytu žáka (dále jen „spádová škola“); pouze spádová škola (nikoli rovněž každá soukromá či „nеспádová“ škola) musí uchazeči zaručit přístup k základnímu vzdělání, coby veřejné službě.

Tomu odpovídá též povinnost obce dle § 178 odst. 1 školského zákona; dle uvedeného ustanovení platí, že obec (nikoli jiný zřizovatel, resp. zřizovatel každé školy) je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území, v případě cizince s místem pobytu, a dětí umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, které se v souladu se zvláštním právním předpisem nevzdělávají ve školách zřízených při těchto školských zařízeních. Obec

- a) zřizuje a zrušuje základní školu, nebo
- b) zajišťuje plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí.

K tomu pak doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 16. 12. 2016, č.j. MSMT-27988/2016 uvádí (cit.): „Zákon

stanoví, že přednostně jsou k povinné školní docházce v dané škole přijímány děti s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu spádové školy, děti umístěné v tomto obvodu ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči.

Podle § 178 odst. 1 školského zákona je povinností obce zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky všem svým občanům. Obec proto nemůže přijímat pasivně fakt, že její škola nemá dostatečnou kapacitu. Úkolem obce je také v souladu s demografickým vývojem a rozvojem území rozvíjet vzdělávací infrastrukturu.“

Právě pro spádové (veřejné) školy tedy platí, že mají přednostně přijímat žáky s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu, a to do výše povoleného počtu žáků uvedené ve školském rejstříku. Soukromé školy takto omezené při přijímání žáků nejsou a z povahy věci (a svého zřizovatele) ani být nemohou.

Výlučně pro spádové základní školy tedy platí, že musí přijmout prakticky všechny žáky z určitého obvodu. Právě a především skrze systém spádových škol je zajišťován přístup dětí k základnímu vzdělání. Soukromé školy tento systém, dle mého názoru, mají toliko doplňovat.

Mám za to, že není úlohou soukromé základní školy – na rozdíl od základní školy veřejné/spádové – zajišťovat všem dětem (resp. dětem z blízkého okolí) přístup k základnímu vzdělání, které je v České republice povinné. Soukromá škola má, dle mého hlubokého přesvědčení, nabízet žákům ve srovnání s veřejnými (spádovými) školami „něco navíc“; něco, co bude stát rodičům žáka za úhradu (často nezanedbatelného) školného, které je s poskytováním vzdělávání v soukromé škole spjato.

Je přitom pochopitelné, že ono „něco navíc“ (zejména má-li škola dobrou pověst, tj. vykonává-li své poslání opravdu dobře) nebude zpravidla možné poskytovat všem potenciálním zájemcům. Škola musí při přijímání žáků vycházet ze svých (zejména kapacitních) možností. Soukromá škola, která neplní funkci školy spádové (tady zajišťující dětem z určité oblasti přístup k povinnému základnímu vzdělání), tedy z povahy věci zpravidla musí nastavit určité podmínky / omezující kritéria, podle kterých bude rozhodovat

o tom, které žáky ke vzdělávání přijme a které, bohužel – zpravidla z kapacitních možností – přijmout nemůže. Proč by pak jako taková kritéria nemohla sloužit objektivní kritéria školní připravenosti dítěte, skrze která lze (i) ke vzdělávání vybrat takové žáky, jejichž studijní předpoklady v co největší míře odpovídají profilu školy a zvolenému způsobu vzdělávání, a (ii) sestavit takový kolektiv žáků, který bude mít potenciál k dosažení těch nejlepších studijních/vzdělávacích výsledků a cílů?

V tomto ohledu samozřejmě zcela respektuji imperativ rovného přístupu ke vzdělání (tj. rovných příležitostí), který nepochybně platí též ve vztahu k soukromým školám. Takovému imperativu bude nicméně, dle mého názoru, zcela vyhověno i v případě, kdy škola v dostatečném předstihu před samotným zápisem nastaví a zveřejní jasná, transparentní a nediskriminační kritéria hodnocení uchazečů o vzdělávání, na jejichž základě provede jejich selekci, tj. vybere, které uchazeče ke studiu přijme a které nikoli.

Ostatně, existenci předem stanovených, rovně uplatněných, logických a nediskriminačních kritérií pro přijímání žáků předvidá ve své rozhodovací praxi rovněž Nejvyšší správní soud (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2013, č.j. 7 Ans 21/2012-22).

Soukromé školy, které nemají vymezenou žádnou spádovost, musí stanovit určitá (jasná a nediskriminační) kritéria, podle kterých budou žáky přijímat k základnímu vzdělání, resp. vybírat v případě, že zájem o vzdělání na dané škole bude převyšovat kapacitní možnosti školy. Jinak ani soukromé školy – které nemají povinnost přijímat k základnímu vzdělání všechny děti z určitého obvodu – postupovat nemohou.

Mám přitom za to, že kritéria školní připravenosti dítěte, jako jsou např. grafomotorické dovednosti, vyjadřování a slovní zásoba, pozornost, zraková diferenciacie, matematické/počtení představy, sociální adaptace v kolektivu, emoční stabilita apod., představují vhodná, logická, nediskriminační a přiměřená kritéria pro výběr žáků do soukromých (nadstavbových/výběrových) základních škol. Právě na základě cíleně a odpovědně připraveného testu školní připravenosti dítěte lze z množiny předškoláků majících zájem využít nabídky vzdělávání od některé ze soukromých škol vybrat ty, kteří jsou vzhledem ke svým schopnostem a dovednostem vhodnými kandidáty pro vzdělávání

BRODEC & PARTNERS

— LAW FIRM —

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

v té které soukromé škole, a to s přihlédnutím k příslušnému školnímu vzdělávacímu programu školy, resp. k náročnosti školy a způsobu, kterým vzdělává. Těm žákům, kteří neprojdou sítím jimi zvolených soukromých škol, samozřejmě vždy zůstává možnost (resp. povinnost) vzdělávat se (tj. zapsat se ke vzdělávání bez nutnosti splnění jakýchkoli podmínek či výběrových kritérií) v jejich spádové (mnohdy velmi kvalitní) základní škole, jejímž úkolem je (na rozdíl od soukromých škol) právě zajistit všem předškolákům bezpodmínečný a bezplatný přístup k základnímu vzdělávání.

Na rozdíl od České školní inspekce mám za to, že ve vztahu k soukromým základním školám není los vhodným způsobem výběru žáků ke vzdělávání. Jaký vzkaz vyšleme dětem tím, že podmíníme jejich přijetí ke vzdělávání na vytoužené⁶ soukromé škole štěstím při losu? Opravdu chceme dětem odejmout možnost vlastním přičiněním usilovat o určený cíl a nutit je jen nezáčastně čekat na výsledek losu? Musím se ptát, chceme vychovávat cílevědomé a sebevědomé děti nebo hazardní hráče?

Los, dle mého přesvědčení, nedůvodně bere dětem možnost „poprat“ se / „zasoutěžit“ si – na základě svých schopností a dovedností – o místo ve škole, kterou chtějí navštěvovat. Proč by měl o tom, zda dítěti bude umožněno navštěvovat prestižní soukromou školu, rozhodovat los, který dítě nemůže ovlivnit? To podle mě není správná cesta.

Navíc, v důsledku přijímání žáků losem se může stát (a velmi pravděpodobně se bude stávat), že ke vzdělání na náročné (dosud výběrové) základní škole, popř. na škole vyučující podle specifických vzdělávacích metod, budou přijímáni též uchazeči, jejichž schopnosti / studijní předpoklady či osobnostní „nastavení“ neodpovídají náročnosti školy či způsobu, kterým škola vzdělává. Takoví žáci pak nemusí na náročnějších soukromých školách, popř. na školách vyučujících podle specifických vzdělávacích metod, dobře prospívat a plnění školních povinností se pro ně může stát „noční můrou“, což může ve výsledku negativně ovlivnit jejich další osobní rozvoj a sebevědomí. Tohle opravdu Česká školní inspekce chce? Pro takové žáky by nepochybně mohlo být daleko přínosnější vzdělávat se ve „standardní“ spádové základní škole, kde by je žádné takové obtíže při vzdělávání provázet nemusely.

Není mi zřejmé, proč Česká školní inspekce usiluje v rámci své činnosti o to, aby se sou-

kromé školy vzdaly možnosti vybírat si své žáky podle předem stanovených (transparentních a nediskriminačních) kritérií. Chce snad Česká školní inspekce eliminovat prestižní výběrové základní školy nebo školy, které vzdělávají podle specifických metodik či postupů, případně soukromé základní školy vůbec? Pokud ano, proč?

Proč by měla být nadaným dětem brána možnost plnit povinnou školní docházku v elitní výběrové škole mezi obdobně nadanými žáky (čehož lze docílit právě výběrem uchazečů dle vhodných kritérií), mají-li ke studiu na takové škole předpoklady? Právě kolektiv mimořádně nadaných dětí může být tím vhodným motivačním prvkem a základem pro další rozvoj talentovaných dětí. Ostatně, rovněž veřejné spádové školy mnohdy ze svých talentovaných žáků vytváří speciální „studijní“ třídy. Proč by obdobně, jako „studijní“ třídy veřejných spádových základních škol, nemohly fungovat školy soukromé (jako celek), mají-li o to zájem?

Proč by měly být nadané děti „bržděny“ ve svém dalším rozvoji tím, že jim bude odeprána možnost vzdělávat se v kolektivu stejně talentovaných/nadaných dětí? Mají snad být talentované děti odsouzeny k tomu, být „tahouny“ dětí méně talentovaných? Proč? K čemu by takový přístup vedl? Podle mého by výsledkem takového přístupu byl „standardizovaný“ absolvent nevyčnávající z průměru. A to podle mého názoru není správné. Mám za to, že již systém základního vzdělávání by měl ponechávat prostor – ať už soukromým školám nebo i specializovaným/výběrovým školám veřejným – pro možnost plnit povinnou školní docházku ve výběrové škole určené talentovaným či různě nadaným dětem, které projdou sítím výběru na danou školu.

Závěrem dlužno dodat, že i přesto, že chápu, že školský zákon a s ním související podzákoné právní předpisy specificky neupravují přijímání žáků do soukromých základních škol, mám za to, že i za stávající právní úpravy lze nalézt takový její smysluplný výklad, který umožní zachovat stávající praxi přijímání žáků na soukromé základní školy, tj. zachovat soukromým základním školám možnost vybírat si své žáky dle předem stanovených, jasných, transparentních a nediskriminačních přijímacích kritérií sledujících míru školní připravenosti dítěte. Do budoucna by samozřejmě bylo vhodné dát přijímání, resp. zápisu dětí k základnímu vzdělávání v soukromých základních školách jasný a srozu-

mitelný (samostatný) zákonný rámec, v němž by bylo reflektováno specifické postavení soukromých (nespádových) základních škol v systému základního vzdělávání. ●

Mgr. Alexej Štěrba, advokát
Advokátní kancelář
Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Za „veřejné“ školy pro zjednodušení označuji školy zřizované obcí, dobrovolným svazkem obcí, popř. krajem.
- ² Prověřil jsem všechny pražské soukromé základní školy; u mimopražských škol jsem prověřil náhodně vybraný vzorek soukromých základních škol. V případě pražských soukromých základních škol jsem zjistil, že z 35 soukromých základních škol, které řádně zveřejnily podmínky zápisu do prvních tříd (pozn. 13 škol podmínky zápisu vůbec nezveřejnilo), jich 31 vybírá své žáky na základě předem stanovených přijímacích kritérií sledujících míru školní připravenosti dítěte; pouze 4 školy vybírají své žáky losem - 3 z nich pak preferují sourozence stávajících žáků. Jen 1 pražská soukromá základní škola přijímá své žáky čistě pomocí losování. Rovněž na náhodně vybraném vzorku mimopražských soukromých základních škol bylo pozorováno, že drtivá většina soukromých základních škol své žáky vybírá na základě předem stanovených kritérií sledujících míru školní připravenosti dítěte. Jen relativně zanedbatelné minimum škol losuje mezi svými uchazeči ty, kteří budou přijati ke studiu.
- ³ Jedná se o podmínku jedné významné sítě pražských soukromých základních škol.
- ⁴ Navíc, jen těžko by rodič přihlásil své dítě k zápisu do soukromé základní školy, s jejíž metodou vzdělávání není ztotožněn.
- ⁵ Možná vedle kritéria drobného zvýhodnění u sourozenců stávajících žáků.
- ⁶ To lze pozorovat zejména u dětí, které navštěvovaly soukromou mateřskou školu a rády by při vzdělávání pokračovaly v „přidružené“ základní škole téhož zřizovatele.

Monitoring e-mailových zpráv zaměstnanců

Cílem tohoto příspěvku je odpovědět na otázku: Jak může zaměstnavatel monitorovat e-mailové zprávy zaměstnanců?

V praxi může zaměstnavatel chtít z různých důvodů monitorovat e-maily, jejich tok, obsah a v některých případech e-mailů zaměstnanců i vyřizovat. Otázka je, zda a za jakých podmínek to právo připouští. Tento článek stručně představuje (i) právní rámec této problematiky, (ii) možnosti zaměstnavatele monitorovat a vyřizovat e-mailové zprávy zaměstnanců, (iii) povinnosti zaměstnavatele, (iv) sankce hrozící zaměstnavateli a (v) praktické řešení této problematiky.

Právní rámec

V případě monitoringu e-mailových zpráv zaměstnanců dochází k prolínání pracovního práva, zejména zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce („ZP“), s právem na ochranu osobních údajů, zejména nařízení (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů („GDPR“). Podpůrně se použije rovněž zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník („OZ“), který upravuje právo na ochranu soukromí a majetková práva. Právě ty zde kolidují. Jejich kolize v závislosti na konkrétních okolnostech ve výsledku určuje, zda a za jakých podmínek je možný monitoring a vyřizování e-mailových zpráv zaměstnanců.

Kolidující práva jsou navíc zaručena ústavním právem a mezinárodními dohodami. Právo na soukromí je zaručeno čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod („Úmluva“) a čl. 10, 12 a v tomto kontextu důležitým čl. 13 ústavního zák. č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod („Listina“). Majetkové zájmy, v tomto kontextu zaměstnavatele, jsou zaručeny v čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě a čl. 11 a 26 Listiny.

Dle konstantní judikatury jsou e-mailové zprávy zaměstnance součástí práva na soukromí a spadají pod ochranu dle čl. 8 Úmluvy.¹ A to i tehdy, když jsou odesílány z pracoviště, v pracovní době, z pracovního počítače a pracovního účtu. Úmluva totiž nerozlišuje mezi osobní a pracovní korespondencí.² Totéž platí o čl. 13 Listiny.³ Tato ochrana soukromí zaměstnance potom může v praxi některým zaměstnavatelům činit potíže, neboť mimo jiné znamená, že monitoring

a vyřizování e-mailových zpráv zaměstnanců je možný pouze způsobem stanoveným v zákoně a za použití testu proporcionality.

Není monitoring, jako monitoring

Předně je nutné rozlišit, zda jde o zařízení případně účet zaměstnance či zaměstnavatele a pokud zaměstnavatele, tak zda má zaměstnanec výslovně povoleno používat je pro soukromé účely. Této problematice se věnujeme v jiném článku.⁴ Ve zkratce: jde-li o zařízení či účet zaměstnavatele a platí-li zákaz používat jej pro soukromé účely, lze přiměřeně monitorovat pouze tok e-mailových zpráv za účelem kontroly dodržování zákazu.

Dále je nutné odlišit situace, ve kterých je monitoring dán závažným důvodem spočívajícím ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele. I tím se zabýváme v jiném článku.⁵ Ve zkratce: monitorovat e-mailové zprávy lze, pokud je takový důvod skutečně dán a pokud jsou splněny další zákonem předepsané podmínky. Povaha monitorování a jeho rozsah bude záviset na konkrétních okolnostech. V těchto případech důrazně doporučujeme konzultaci s odborníky.

Co však dělat např. v situaci, kdy je zaměstnanec nemocný a pracovní e-maily nevyřizuje, nicméně zaměstnavatel jejich vyřízení potřebuje a rád by je za zaměstnance vyřídil? V takové situaci lze k problematice přistoupit analogicky, jako k problematice listinné pošty zasílané na adresu zaměstnavatele.⁶

Nejprve je nutné analyzovat formát e-mailové adresy. Obecná adresa typu „info@firma.cz“ je adresou zaměstnavatele. Právo na listovní tajemství zde chrání zaměstnavatele. Zaměstnavatel může takovou adresu v zásadě libovolně monitorovat včetně obsahu a vyřizovat jednotlivé zprávy i za situace, kdy je nakládání s touto adresou svěřeno jedinému zaměstnanci např. podatelny.⁷ Výjimkou je situace, kdy i na takovou adresu bude doručena zpráva zjevně soukromé povahy, což lze určit na základě dalších identifikátorů jako je odesílatel, předmět či oslovení adresáta.⁸

Adresa typu „jméno@firma.cz“ je pak adresa konkrétního zaměstnance a právo na listovní tajemství svědčí jemu. Neznamená to sice,

že by ji zaměstnavatel nemohl za žádných okolností kontrolovat, ovšem riziko, že monitoring naruší soukromí zaměstnance se zvyšuje, neboť formát adresy zvyšuje možnost, že zpráva bude soukromého charakteru.⁹ Je tedy nutné obezřetně zkoumat další identifikátory takové zprávy (odesílatel, předmět, oslovení).¹⁰ Monitoring těchto zpráv musí být primárně omezen na jejich tok, nikoliv obsah.¹¹ I zde ovšem existuje výjimka. Zaměstnavatel může sledovat obsah e-mailových zpráv doručovaných na takovou adresu a některé tyto zprávy vyřídít, pokud (i) na základě analýzy identifikátorů zprávy dospěje k závěru, že nejde o ryze soukromou zprávu, a zároveň (ii) takové jednání projde testem proporcionality.¹²

Test proporcionality je obecně definován kumulativními podmínkami (i) legitimacy, (ii) vhodnosti, (iii) potřebnosti a (iv) přiměřenosti.¹³ Jinými slovy, jednání zasahující do jednoho základního práva (v tomto kontextu soukromí zaměstnance) musí být (i) vedené legitimním zájmem na ochraně jiného základního práva (v tomto kontextu vlastnictví a podnikání zaměstnavatele), (ii) vhodné k dosažení ochrany tohoto jiného práva, (iii) ochrany nelze dosáhnout méně invazivním způsobem, (iv) jiné základní právo v daném kontextu hodnotově převažuje nad původním.

Ve vztahu ke sledování elektronické komunikace zaměstnanců pak tento test judikatura dále rozpracovala a požaduje, aby bylo zkoumáno, zda (i) byl zaměstnanec o možnosti monitorování předem informován, (ii) měl zaměstnavatel legitimní důvody ospravedlňující monitorování a zjišťování obsahu zpráv, (iii) mohl zaměstnavatel uplatnit méně invazivní zásah do soukromí zaměstnance, (iv) měl zaměstnanec k dispozici adekvátní záruky (např. zaměstnavatel mohl sledovat obsah komunikace jen po výslovném předchozím upozornění zaměstnance) a dále jaký (v) byl rozsah monitorování a stupeň zásahu do soukromí zaměstnance (např. pouze tok či rovnou obsah zpráv), (vi) byl konečný dopad monitorování na zaměstnance.¹⁴

Zaměstnavatel tedy může otevřít a vyřídít e-mailové zprávy doručené na e-mailovou adresu konkrétního zaměstnance jen (i) ve

výjimečných případech,¹⁵ (ii) v zájmu ochrany svých práv, (iii) je-li zřejmé z identifikačních údajů zprávy, že nejde o soukromou zprávu, (iv) je-li z objektivních důvodů pravděpodobné, že by zaměstnanec zprávu vyřídil pozdě a zaměstnavatel tak utrpěl újmu na svých právech,¹⁶ (v) zaměstnavatel nemá k dispozici méně invazivní řešení, (vi) zaměstnanec byl o postupu zaměstnavatele předem informován a (vii) dopady na zaměstnance nebudou nepřiměřeně negativní.¹⁷ Každý případ je nutné posuzovat v kontextu konkrétních okolností.

Práva a povinnosti zaměstnavatele

Zaměstnavatele má primárně výše uvedené povinnosti identifikace zákonného důvodu monitoringu, analýzy identifikátorů zprávy, provedení testu proporcionality a splnění jeho podmínek, jakož i podmínek daného zákonného důvodu monitoringu. Pokud by se při vyřizování zprávy ukázalo, že navzdory jednotlivým identifikátorům se jedná o soukromou zprávu, je zaměstnavatel povinen čtení a vyřizování takové zprávy okamžitě ukončit.¹⁸

Dále má zaměstnavatel povinnosti podle GDPR. Tyto povinnosti podrobněji rozebíráme v jiném článku.¹⁹

Sankce hrozící zaměstnavateli

Za nedodržení povinností hrozí zaměstnavateli sankce, a to jak veřejnoprávní, tak soukromoprávní. Z veřejnoprávních sankcí to je především sankce ve výši až 1 000 000 Kč za přešůpek na úseku ochrany soukromí a osobních práv zaměstnanců.²⁰ Za porušení povinností podle GDPR potom hrozí sankce ve výši až 20 000 000 eur, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 4 % celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok, podle toho, co je vyšší.²¹ V extrémních případech může být zaměstnavatel odpovědný i za trestný čin proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství.²²

Ze soukromoprávních sankcí potom hrozí zaměstnavateli zejména povinnost nahradit zaměstnanci nemajetkovou újmu. Teoreticky může zaměstnavateli vzniknout i povinnost k náhradě majetkové újmy, ušlého zisku a vrácení bezdůvodného obohacení, ovšem v daném kontextu se takový případ prakticky spíše neobjeví. Zároveň může mít zaměstnavatel povinnost ukončit protiprávní monitorování, čtení a vyřizování e-mailů zaměstnance a do budoucna se zdržet takového jednání.

V případě, že výsledky monitorování či dokonce obsah e-mailů bude chtít zaměstnavatel použít v řízení proti zaměstnanci, hrozí, že soud takový důkaz neprovede, pokud byl pořízen v rozporu s právními předpisy a jehož pořízením došlo k porušení práv zaměstnance.²³ Jinými slovy, pokud zaměstnavatel při monitorování e-mailů a jejich obsahu nedodržel výše rozebrané povinnosti, nemusí být důkaz takovým e-mailem proveden.

Závěr, aneb praktické řešení

Při monitoringu a vyřizování pracovních e-mailů zaměstnanců zaměstnavatelem je nutné postupovat obezřetně, neboť zde dochází ke kolizi dvou základních práv – práva zaměstnance na soukromí s vlastnickým právem a svobodou podnikání zaměstnavatele. Zákon i judikatura proto kladou striktní podmínky na takové jednání zaměstnavatele. Za splnění těchto podmínek pak zaměstnavatel může přistoupit nejen k monitoringu, ale i k vyřizování e-mailových zpráv zaměstnanců.

Zaměstnavatelům doporučujeme provést analýzu (i) své činnosti a relevantních procesů, (ii) fungování zaměstnanců v oblasti IT, (iii) důvodů, pro které se může reakce zaměstnance na určitou e-mailovou zprávu zpozdít, (iv) hrozeb na své i zaměstnancově straně pro případ pozdních reakcí zaměstnanců na určité e-mailové zprávy i pro případ narušení soukromí těchto e-mailových zpráv, a to v kontextu jednotlivých důvodů a (v) vhodných a co nejméně invazivních řešení.

Výsledky takové analýzy doporučujeme promítnout do vnitřního předpisu, který musí ochránit zájmy zaměstnance i zaměstnavatele a vyhovět právním předpisům, tedy zejména ZP a GDPR. Do zpracování takového vnitřního předpisu doporučujeme zapojit příslušná interní oddělení i externí odborníky na pracovní právo a právo IT/IP. Nakonec je nutné zaměstnance s takovým vnitřním předpisem rádně a prokazatelně seznámit. ●

Mgr. Karin Pomaizlová, partner
Mgr. Radim Doležal, associate
 TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

TaylorWessing

Poznámky:

- ¹ Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva („ESLP“) z 16.12.1992 č. 13710/88 Niemietz proti Německu, rozhodnutí ESLP z 3.4.2007 č. 62617/00 Copland proti Spojenému království, rozhodnutí ESLP z 12.6.2014 č. 56030/07 Martinez proti Španělsku.
- ² Op. cit. 1.
- ³ Viz již jeho samotný jazykový výklad.
- ⁴ POMAIZLOVÁ, K., CIBULKOVÁ, M., DOLEŽAL, R. Užítí chytrých zařízení v pracovněprávních vztazích a ochrana dat. Epravo, 12. února 2021, dostupné na <https://www.epravo.cz/top/clanky/uziti-chytrych-zarizeni-v-pracovnepravnich-vztazich-a-ochrana-dat-112599.html>.
- ⁵ Op. cit. 4.
- ⁶ Úřad pro ochranu osobních údajů, stanovisko č. 2/2009, únor 2009.
- ⁷ Op. cit. 6.
- ⁸ Op. cit. 6.
- ⁹ MORÁVEK, J. Kontrola a sledování zaměstnanců – výklad § 316 ZPr. Právní rozhledy 17/2017, MORÁVEK, J. Sledování zaměstnanců v kontextu novely zákoníku práce. Právní rozhledy 5/2012.
- ¹⁰ Op. cit. 9.
- ¹¹ Op. cit. 6.
- ¹² Op. cit. 9.
- ¹³ Nález Ústavního soudu z 2. 4. 2013 sp. zn. Pl. ÚS 6/13.
- ¹⁴ Rozhodnutí ESLP z 5. 9. 2017 č. 61496/08 Bărbulescu proti Rumunsku.
- ¹⁵ Tím lze v zásadě rozumět závažný důvod spočívající ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele ve smyslu § 316 odst. 2 ZP, kdy závažný důvod je nutno chápat proporcčně a zvláštní povahu činnosti v užším slova smyslu. K tomu viz MORÁVEK, J. Kontrola a sledování zaměstnanců – výklad § 316 ZPr. Právní rozhledy 17/2017.
- ¹⁶ K podmínkám (i) až (iv) viz pozn. pod čarou č. 6.
- ¹⁷ K podmínkám (v) až (vii) viz pozn. pod čarou č. 14.
- ¹⁸ Op. cit. 9.
- ¹⁹ Op. cit. 4.
- ²⁰ § 24a zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.
- ²¹ Čl. 83 GDPR.
- ²² § 180, 182 a 183 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
- ²³ Rozsudek Nejvyššího soudu z 21. 10. 1998 sp. zn. 21 Cdo 1009/98.

LIT·FIN

LITIGATION FINANCIERS

FINANCOVÁNÍ SOUDNÍCH SPORŮ ŠITÉ NA MÍRU
PRO FIRMY I ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE

NENECHTE TO PLAVAT

WWW.LITFIN.CZ

Změna volebního systému

1. Při hodnocení ústavnosti volebních zákonů je třeba vycházet nejen z ústavní úpravy voleb a volebního práva, nýbrž i z role, jaká je volbám a volebnímu právu přiřazena v rámci celkového systému organizace státu a jeho fungování, stejně jako ústavního statusu občanů, neboť volby nejen předurčují podobu a fungování parlamentní demokracie, stranickopolitického systému, chování politiků, uplatňování jejich odpovědnosti, nýbrž jsou i součástí ústavního statusu občanů České republiky a nejvýznamnější součástí jejich práva podílet se na správě veřejných věcí podle čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 2 odst. 1 Ústavy České republiky.

2. „Zásady poměrného zastoupení“ v čl. 18 odst. 1 Ústavy České republiky představují samostatný ústavní pojem, který je

třeba vykládat z hlediska účelu voleb podle ústavních principů suverenity lidu a zastupitelské demokracie. Jeho obsah proto není určen volebním zákonem, nýbrž volební zákon musí respektovat ústavní rámec poměrného zastoupení tak, jak vyplývá z ústavního pořádku.

3. Právo na poměrné zastoupení v Poslanecké sněmovně jako celostátním reprezentativním orgánu má každá skupina voličů v poměru, který odpovídá velikosti jejího podílu na celkovém počtu voličů. Přitom tato skupina voličů se identifikuje v rámci celého státu, nikoli jako regionální reprezentace. Na rozdíl od voleb do Senátu má Poslanecká sněmovna vznikat jako poměrná reprezentace kandidujících politických stran, popř. jejich koalic. Voliči ve volební jednotce tak nerozhodují jen o společném reprezentantovi celého volebního kraje (obvodu), nýbrž o reprezentan-

tech určité názorové skupiny (politické strany) v Poslanecké sněmovně.

4. Poměrné zastoupení je třeba vymezit jako soustavu prvků, kterými je zjišťován a zajišťován volební výsledek nikoli pouze ve volebním obvodu, nýbrž v podobě přepočtu hlasů pro kandidující volební strany na mandáty jimi obsazované v měřítku voleného orgánu (Poslanecké sněmovny). Ústavní princip zakotvený v čl. 18 odst. 1 Ústavy České republiky však požaduje, aby poměr mezi obdrženy hlasy a získanými mandáty nebyl dílem náhody (což je možné i ve volbách podle zásad většinového systému), nýbrž podle pravidel zakotvených v zákoně podle čl. 20 Ústavy České republiky.

5. Požadavek odlišení zásad poměrného zastoupení podle čl. 18 odst. 1 Ústavy České republiky a zásad většinového systému podle čl. 18 odst. 2 Ústavy České republiky je

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení Dalšího vzdělávání advokátů zadejte kód:
Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.

KREJČOVSTVÍ BLAŽEK
OBLEKY A KOŠILE NA MÍRU

NEJMODERNĚJŠÍ
KREJČOVSTVÍ V PRAZE

WWW.BLAZEK.CZ

požadavkem ústavním (normativním), proto se nelze při přezkumu ústavnosti zákonné úpravy voleb do Poslanecké sněmovny spojit pouze s rozdíly plynoucími z povahy věci, nýbrž je třeba klást důraz na zajištění poměrnosti v úpravě organizace voleb podle čl. 20 Ústavy České republiky.

6. Členění volebního území na různě velké volební kraje podle § 26 věty druhé zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů není samo o sobě neústavní. Tím je až skutečnost, že spolu s jinými prvky volebního systému porušuje princip rovnosti hlasů voličů a rovnosti šancí kandidujících politických stran jako nositelů práva na poměrné zastoupení.

7. Z ústavního pořádku neplyne požadavek organizace voleb v jednom celostátním obvodu ani požadavek určité velikosti volebních jednotek, bude-li se volební území členit na více volebních krajů. Základní omezení zákonodárce pro „organizaci voleb“ (čl. 20 Ústavy České republiky) plyne nepřímo z čl. 18 odst. 1 Ústavy České republiky (zásady poměrného zastoupení) a čl. 21 odst. 3 (rovnost volebního práva) a čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (rovný přístup k voleným funkcím). Výpočet celostátního volebního výsledku podle zásad poměrného zastoupení proto nutně nevyžaduje existenci celostátních kandidátních listin, neboť je možný i na základě výsledku hlasování pro kandidátní listiny na úrovni volebních krajů.

8. Politický systém České republiky je podle čl. 5 Ústavy České republiky ve spojení s čl. 22 Listiny základních práv a svobod založen na volné (svobodné) soutěži politických stran. Ústavní pořádek tak předpokládá zprostředkování názoru voličů nejen svobodnou volbou svých zástupců (čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod in fine), nýbrž i formou výběru mezi programy a kandidáty politických stran.

Z hlediska platného ústavního stavu jsou nositelem práva na poměrné zastoupení de lege lata kandidující politické strany, popř. jejich koalice (spolu s kandidáty na jejich kandidátních listinách). Na rozdíl od voleb podle zásad většinového systému do Senátu vzniká Poslanecká sněmovna jako reprezentace kandidujících politických stran, popř. jejich koalic. Voliči ve volební jednotce tak nemají rozhodovat o společném reprezentantovi celého volebního kraje, nýbrž o reprezentantech určité názorové skupiny (politické strany) v měřítku celého státu. Jejich prostřednictvím se mohou voliči názorově jednak „rozestoupit do stran“, jednak se sjednotit v názoru na potřebu zastoupení a prosazení určitého volebního programu v činnosti Poslanecké sněmovny v nastávajícím volebním období (čl. 21 odst. 2 Listiny základních práv a svobod – volby jako periodická kontrola).

9. Pojem volné či svobodné soutěže nevylučuje hledání spojenců pro dosažení určitého cíle. Zatímco jsou politické strany chápány jako trvalá uskupení nejen pro volby, které se mají podle čl. 21 odst. 2 Listiny základních práv a svobod pravidelně opakovat, je naopak možné jejich volební spojenectví, a v dalších volbách již kandidovat společně nemusí. Jakkoli by bylo průhlednější i z hlediska volné (svobodné) soutěže podle čl. 5 Ústavy České republiky a čl. 22 Listiny základních práv a svobod, kdyby se jí účastnily politické strany se svými volebními programy a kandidáty samy za sebe, nelze to považovat za jediné ústavně konformní uspořádání. Jde tak o tu část právní úpravy voleb a volebního práva podle čl. 20 Ústavy České republiky, která upravena být může, ale nemusí.

10. Chce-li zákonodárce úpravou kandidování volebních koalic umožnit, aby se do Poslanecké sněmovny dostaly i volební strany, které nedosáhnou pěti procent platně odevzdaných hlasů, tak to musí zřetelně vyjádřit a umožnit to prokázat i za cenu značné komplikace a srozumitelnosti hlasování.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Platná právní úprava postupu koalic do skrutinia podle § 49 odst. 1 písm. b) až d) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 204/2000 Sb., je jako celek nepřiměřená (neproporcionální), nedůsledná, diskriminující a umožňující propadnutí ústavně relevantního počtu odevzdaných hlasů voličů v rozporu s čl. 2 odst. 1 a čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

11. Účelem voleb do Poslanecké sněmovny není pouze státem organizované závazné zjištění názorů voličů ochotných vyjádřit své preference vůči politickým stranám a kandidátům na jejich kandidátních listinách. Volby plní řadu ústavně předpokládaných funkcí v politickém systému. Jednou ze základních (nutnou, nezbytnou) funkcí voleb je ustavení Poslanecké sněmovny jako komory Parlamentu schopné plnit v průběhu volebního období všechny jí ústavním pořádkem a zákony svěřené úkoly v mezích jejích kompetencí. Současně se však tímto způsobem vytvářejí předpoklady reálné procedurální ochrany práv menšiny při politickém rozhodování, jak to předpokládá čl. 6 Ústavy České republiky.

12. Nežádoucím projevem zákonodárství ve vlastní věci (podle nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/17) je situace, kdy většina v zákonodárném sboru, které hrozí volební porážka, pozmění právní úpravu ve svůj prospěch. Zasáhne-li zákonodárce do volebního zákona z důvodu nutnosti reakce na vykonatelný náleží Ústavního soudu ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky, nelze to proto považovat za neústavní projev libovůle zákonodárce, drží-li se v mezích výkladu provedeného ve vykonatelném nálezu Ústavního soudu.

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:
Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

PRAHA | BRNO | BRATISLAVA | PLZEŇ | OLOMOUC | OSTRAVA

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

20

**DĚKUJEME, ŽE NÁM POMÁHÁTE
PSÁT NÁŠ PŘÍBĚH.**

STRATEGICKÉ UVAŽOVÁNÍ | INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP
ŠPIČKOVÝ PRÁVNÍ TÝM | DLOUHODOBÉ PARTNERSTVÍ

www.havelpartners.cz

Předběžné opatření v řízení ve věcech péče soudu o nezletilé

Rozhodne-li soud „obecným“ předběžným opatřením podle § 76 a násl. občanského soudního řádu i za situace, kdy jsou naplněny podmínky pro vydání předběžného opatření podle § 452 zákona č. 292/2012 Sb., o zvláštních řízeních soudních, aniž jsou však dodrženy kogentní podmínky pro vydání takového zvláštního předběžného opatření podle § 459 odst. 1 a § 460 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních, jde o procesní postup neslučitelný s ústavními kautelami řízení ve věcech péče o dítě a zasahující práva dotčeného rodiče na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s právem dítěte podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

Insolvenční správce

Ustanovení § 32 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. ledna 2014, je nutno vykládat tak, že návrh na zproštění insolvenčního správce funkce může podat (jen) dlužník, schůze věřitelů (§ 46 a násl. insolvenčního zákona), věřitelský výbor (§ 56 a násl. insolvenčního zákona) anebo zástupce věřitelů (§ 68 insolvenčního zákona), nikoli věřitel, který není zástupcem věřitelů, a to bez ohledu na to, zda je věřitelem zajištěným či nezajištěným. Návrh podaný jinou osobou insolvenční soud odmítne.

Mezinárodní příslušnost soudu

V ustanoveních čl. 5 a 6 nařízení Brusel I obsažených v oddílu 2 kapitoly II tohoto nařízení je upravena příslušnost soudů na výběr daná (zvláštní příslušnost), která je pro žalobce alternativou k příslušnosti soudů státu bydliště žalovaného podle čl. 2 odst. 1 nařízení Brusel I. Pravidla příslušnosti v ustanoveních čl. 5 a 6 jsou odůvodněna úzkou vazbou mezi soudem a právním sporem nebo jinak usnadňují řádný výkon spravedlnosti; je na žalobci, zda odpovídající pravidlo příslušnosti na výběr dané využije. Tato pravidla

o zvláštní příslušnosti soudů je třeba vykládat restriktivně v tom smyslu, že neumožňuje výklad, který přesahuje případy výslovně předvídané a upravené v nařízení Brusel I. Pravidlo obsažené v čl. 6 nařízení Brusel I navíc nelze uplatnit takovým způsobem, aby umožnilo žalobci podat žalobu směřující proti více žalovaným s jediným cílem, a to odejmout některého z nich soudům státu, ve kterém má bydliště. Vzhledem k totožnému obsahu obou ustanovení lze závěry z judikatury k čl. 6 nařízení Brusel I vztáhnout i na čl. 8. odst. 1 nařízení Brusel I bis.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Pravidla pro určení příslušnosti mají být v souladu s body 15 a 16 nařízení Brusel I bis vysoce předvídatelná a vycházet ze zásady, podle které je příslušnost obecně založena na místě bydliště žalovaného. Kromě místa bydliště žalovaného existují i jiná kritéria pro určení příslušnosti, založená na úzké vazbě mezi soudem a podanou žalobou nebo usnadňující řádný výkon spravedlnosti. Existence této úzké vazby má za cíl posílit právní jistotu a předejít možnosti, aby žalovaný byl žalován před soudem členského státu, jehož příslušnost nemohl rozumně předpokládat. Článek 8 odst. 1 nařízení Brusel I bis, jenž je existencí takové „úzké vazby“ odůvodněn, výslovně stanovuje, že (za předpokladu, že právní nároky jsou spojeny tak úzce, že je účelné je projednat a rozhodnout o nich společně, aby se zabránilo vydání vzájemně neslučitelných rozhodnutí v oddělených řízeních) lze žalobu podat „u soudu místa, kde má bydliště některý z žalovaných“. Požadavek předvídatelnosti navíc vyžaduje, aby tato podmínka byla splněna v okamžiku zahájení řízení.

Prolomení obecného pravidla (bydliště) vůči některým z žalovaných je odůvodněno úzkou vazbou mezi vzájemně souvisejícími nároky.

Toto propojení však neodůvodňuje odchylku vůči všem žalovaným zároveň, tedy založení příslušnosti soudu, v němž nemá bydliště ani jeden z nich.

Článek 8 odst. 1 nařízení Brusel I bis nelze využít v případech, kdy osoba, podle které má být určena mezinárodní příslušnost soudu, nemá bydliště ve státě, kde je žaloba podána, ale mezinárodní příslušnost soudů vůči ní je dána podle jiného než tohoto obecného pravidla, například právě postupem podle čl. 26 nařízení Brusel I bis. Opačný výklad by nepřipustně přesahoval případy výslovně předvídané a upravené v nařízení Brusel I bis.

Předkupní právo

Vzhledem k absenci podrobnější úpravy výkonu věcného předkupního práva je namíste aplikovat ustanovení o smluvním překupním právu. Při zvažování realizace předkupního práva v poměrech podílového spoluvlastnictví je tak nutné vycházet z § 2141 o. z., podle kterého náleží-li předkupní právo několika osobám společně, mohou je uplatnit jen vcelku. Zanikne-li však předkupní právo některé z nich, nebo neuplatní-li je, mohou zbývající předkupníci předkupní právo uplatnit vcelku. Z tohoto zákonného ustanovení lze dovodit, že zákonné předkupní právo podle § 3056 odst. 1 o. z. ve spojení s § 3059 o. z. náleží i spoluvlastníkům pozemku, na němž se nachází převážná část stavby jiného vlastníka (nebo opačně spoluvlastníkům stavby ve vztahu k pozemku, na kterém leží). Jestliže spoluvlastníci odkoupí stavbu podle velikosti svých spoluvlastnických podílů, dojde k žádoucímu sjednocení vlastnického režimu pozemku a stavby (stavba v podílovém spoluvlastnictví se stane součástí pozemku v podílovém spoluvlastnictví ve smyslu § 3058 odst. 1 o. z.). Zákonné předkupní právo nelze spoluvlastníkům upřít ani v případě, že spoluvlastníci nevykoupí pozemek (stavbu) způsobem, který bude ve shodě s jejich spoluvlastnickými podíly na stavbě (pozemku), protože např. některému ze spoluvlastníků předkupní právo zanikne nebo

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení Dalšího vzdělávání advokátů zadejte kód:
Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.
- nově se specializujeme také na italské právo

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, italském, francouzském a španělském jazyce.

ho některý z nich neuplatní (§ 2141 o. z. má dispozitivní povahu, proto nelze ani vyloučit dohodu spoluvlastníků, kterou by si ujednali nabytí v podílech odlišných). V takovém případě sice nedojde k úplnému vlastnickému sjednocení, a tedy k naplnění zákonem privilegované superficiální zásady, nelze však přehlédnout, že pro spoluvlastníky ze zákona nevyplývá žádné omezení pro nabytí věci v odlišných podílech. Navíc by i při nabytí věci v jiných podílech než by existovaly na druhé věci (pozemku nebo stavbě) směřovalo přiznání předkupního práva k dosažení další obecně žádoucí zásady, aby stavba nestála na cizím pozemku.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Započtení pohledávky

Žalovaný je oprávněn uplatnit v odvolacím řízení, jež se řídí principy neúplné apelace, jako odvolací důvod ve smyslu ustanovení § 205f o. s. ř. skutečnost, že po vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudu prvního stupně učinil jednostranný hmotněprávní úkon směřující k započtení své pohledávky proti vymáhané pohledávce; to platí bez zřetele k tomu, že odvolací soud bude o této obraně žalovaného rozhodovat ve skutečnosti v jediné instanci. Odvolací soud však k takovému kompenzačnímu projevu přihlédne jen tehdy, nebrání-li posouzení jeho důvodnosti, že je (musí být) spojen s nepřipustným uplatněním těch skutečností, jež se týkají důvodu vzniku (pravosti), výše a splatnosti pohledávky žalovaného užití k započtení, jež nastaly (vznikly) před vyhlášením (vydáním) rozhodnutí soudu prvního stupně, nebo dokonce před podáním žaloby o zaplacení vymáhané pohledávky. Jestliže odvolací soud nepřihlédne v odvolacím řízení, jež se řídí principy neúplné apelace, k jednostrannému hmotněprávnímu

úkonu, jímž žalovaný uplatnil vůči žalobci (mimo soud) svou pohledávku k započtení proti žalobou vymáhané pohledávce proto, že účastníci řízení tuto skutečnost v odvolacím řízení neuplatnili (§ 212a odst. 3 o. s. ř.), nebo proto, že posouzení důvodnosti započtení je spojeno s nepřipustným uplatněním dalších skutečností nebo důkazů (§ 205a, § 211a o. s. ř.), je tím současně deklarováno, že k zániku pohledávek takovým kompenzačním projevem nedošlo.

Řízení o dovolání

Za „jiné hmotněprávní posouzení“, na němž je založeno rozhodnutí ve smyslu důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je možno, pokud jde o výrok o trestu, považovat jen jiné vady tohoto výroku záležející v porušení hmotného práva, než jsou otázky druhu a výměry trestu, jako je např. pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný nebo úhrnný trest, popř. společný trest za pokračování v trestném činu.

Místní příslušnost soudu

Ve sporu o zadostiučinění za zásah do cti, vážnosti a důstojnosti zasláním nepravdivých informací elektronickou poštou je podle § 87 písm. b) o. s. ř. místně příslušným i soud, v jehož obvodu má žalobce v době zásahu bydliště (§ 80 o. z. a § 85 odst. 1 věta druhá a třetí o. s. ř.).

Základní kapitál

Potřeba společnosti získat finanční prostředky pro realizaci určitého podnikatelského záměru sama o sobě zásadně neodůvodňuje omezení či dokonce vyloučení přednostního práva akcionářů postupem podle § 488 z. o. k., natož pak, aby představovala důležitý zájem společnosti ospravedlňující takový zásah do práv akcionářů. Potřebuje-li společnost (lhostejno, z jakých důvodů) získat finanční prostředky a hodlá-li toho dosáhnout cestou efektivního zvýšení základ-

ního kapitálu upsáním nových akcií, jejichž emisní kurs má být splácen v penězích, není důvodu, aby z upsání nových akcií vylučovala (některé) stávající akcionáře a „vybírala“ si, kdo (který z akcionářů) jí peníze (výměnou za nové akcie) poskytne. Jde o typickou situaci, kdy naopak přednostní právo musí být respektováno.

Prohlášení o majetku

Přečinu porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku podle § 227 tr. se zpravidla nedopustí statutární orgán obchodní společnosti daňového dlužníka, pokud jako osoba povinná učinit prohlášení o majetku na základě výzvy správce daně podle § 180 daňového řádu učiní kroky ke splnění této výzvy tím, že zpracováním a podáním takového prohlášení pověří další k tomu způsobilé osoby pracující pro obchodní společnost (ať zaměstnanec či externí smluvně zajištěný subjekt zpracovávající účetnictví), na něž se důvodně spoléhá, neboť v takovém případě z důvodu (nepřiměřeného) spoléhání se na konkrétní okolnosti nejedná ani s úmyslem nepřímým podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, není-li nakonec prohlášení o majetku uvedenými osobami podáno.

Předkupní právo

Ve většině případů předkupního práva uplatněného v § 3054 o. z. a násl. bude dáno předkupní právo vlastníka pozemku i vlastníka stavby, mohou však existovat výjimky. Tak např. je třeba v zásadě (s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem věci) odeprít předkupní právo vlastníkovi neoprávněné stavby, zejména pokud při jejím zřízení nebyl v dobré víře nebo dokonce jednal úmyslně; to ovšem neznamená, že by vlastník zastavěného pozemku neměl v takovém případě předkupní právo vůči vlastníkovi neoprávněné stavby. Podobně to platí v případě stavby nepovolené z hlediska stavebního práva („černé“); pokud by totiž pozemek, na kterém stojí, získal v důsledku uplatnění předkupního práva vlastník takové stavby

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:
Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

a stavební úřad nařídil později její odstranění, zůstalo by vlastníkovi stavby vlastnictví pozemku, ke kterému úspěšně uplatnil předkupní právo, zachováno; to je z hlediska zásad spravedlnosti, dobrých mravů i „obyčejného lidského cítění“ (§ 2 odst. 3 o. z.) nepřijatelný výsledek. Nic však nebrání přiznat předkupní právo vlastníkovi pozemku k nepovolené stavbě, bude-li toto právo uplatňovat. Bude tak záležet na posouzení konkrétní věci.

Příslušenství věci je vedlejší věc vlastníka u věci hlavní, je-li účelem vedlejší věci, aby se jí trvale užívalo společně s hlavní věcí v rámci jejich hospodářského určení. Byla-li vedlejší věc od hlavní věci přechodně odloučena, nepřestává být příslušenstvím (§ 510 odst. 1 o. z.). Má se za to, že se právní jednání a práva i povinnosti týkající se hlavní věci týkají i jejího příslušenství (§ 510 odst. 2 o. z.). Příslušenství věci je samostatným předmětem věcněprávních, a tedy i vlastnických vztahů a jeho právní osud není nezbytně spjat s osudem věci hlavní; v § 510 odst. 2 o. z. je vyjádřena toliko vyvratitelná právní domněnka ohledně osudu příslušenství.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Obsah právního úkonu, důkazní břemeno

Vznikne-li pochybnost o obsahu právního úkonu z hlediska jeho určitosti nebo srozumitelnosti, je třeba se pokusit pomocí výkladu právního úkonu o odstranění takové nejasnosti. Podle ustálené judikatury soudů výklad právního úkonu může směřovat jen k objasnění toho, co v něm bylo projeveno, a vůle jednajících se při výkladu právního úkonu vyjádřeného slovy uplatní, jen není-li v rozporu s jazykovým projevem; tato pravidla se použijí i při výkladu písemného právního úkonu, včetně takového, který lze platně učinit jen písemně. V případě, že nejasnost právního úkonu nelze odstranit ani pomocí výkladu projevu vůle, je právní úkon neplatný. Pomocí výkladu právního úkonu přitom není dovoleno měnit smysl a obsah jinak jasného právního úkonu.

Důkazním břemenem se rozumí procesní odpovědnost účastníka řízení za to, že za říze-

ní nebyla prokázána jeho tvrzení a že z tohoto důvodu muselo být rozhodnuto o věci samé v jeho neprospěch. Smyslem důkazního břemene je umožnit soudu rozhodnout o věci samé i v takových případech, kdy určitá skutečnost, významná podle hmotného práva pro rozhodnutí o věci, nebyla pro nečinnost účastníka (v důsledku nesplnění povinnosti uložené účastníku ustanovením § 120 odst. 1 větou první o. s. ř.) nebo vůbec (objektivně vzato) nemohla být prokázána a kdy tedy výsledky zhodnocení důkazů neumožňují soudu přijmout závěr ani o pravdivosti této skutečnosti, ani o tom, že by tato skutečnost byla nepravdivá. Zamítnout žalobu nebo jinak rozhodnout v neprospěch účastníka proto, že účastník neunesl za řízení břemeno tvrzení nebo břemeno důkazní, lze až poté, co účastníku bylo podle ustanovení § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. poskytnuto řádné poučení o jeho povinnosti tvrdit rozhodné skutečnosti a povinnosti tyto skutečnosti prokázat; pokud soud uvedeným způsobem nepostupoval, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Důkazní břemeno ohledně určitých skutečností leží na tom účastníku řízení, který z existence těchto skutečností vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky; jde o toho účastníka, který existenci těchto skutečností také tvrdí. Tzv. negativní tvrzení se v občanském soudním řízení zásadně neprokazují. Účastník, který tvrdí negativní skutečnost, nenese ohledně této negativní skutečnosti důkazní břemeno; pokud by protistrana toto negativní tvrzení popřela, nesla by sama důkazní břemeno ohledně svého pozitivního tvrzení.

Odpovědnost státu za újmu

I v případě stanovení adekvátní formy (či výše) přiměřeného zadostiučinění za vykonaný trest uložený rozhodnutím o přestupku, které bylo posléze pro nezákonnost zrušeno, bylo-li posléze přestupkové řízení zastaveno, lze ve smyslu § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. k obraně žalovaného zohlednit skutečnost, bude-li prokázána, že se poškozený (obviněný z přestupku) dopustil jednání, za něž důvodně mohl očekávat uložení trestu, který byl na něm posléze, byť na podkladě nezákonného rozhodnutí, vykonán.

Oddlužení, zpětná účinnost právních předpisů

Povinností zkoumat, zda dlužník splňuje předpoklady pro povolení oddlužení formulované v ustanovení § 389 insolvenčního zákona,

má insolvenční soud ke dni vydání usnesení o povolení oddlužení. Jakkoli insolvenční soud může zkoumání této otázky odsunout na pozdější dobu (srov. § 397 odst. 1 insolvenčního zákona), jde stále o zkoumání těch předpokladů, jejichž splnění insolvenční zákon vyžadoval v době povolení oddlužení.

Nabylo-li usnesení o povolení oddlužení účinků (i právní moci) před 24. dubnem 2020, je pro pozdější rozhodnutí o tom, zda dlužník je oprávněn podat návrh na povolení oddlužení (§ 397 odst. 1 insolvenčního zákona) rozhodné ustanovení § 389 insolvenčního zákona ve znění účinném před 24. dubnem 2020.

Kumulace nároků z pracovněprávních vztahů a nemocenské

Plnění ze vzájemně neslučitelných právních důvodů (dočasná pracovní neschopnost bránící výkonu služby a výkon služby, byť obnovený v důsledku nastoupení fikce podle § 44 zákona o služebním poměru) nelze poskytnout současně, kumulativně. Skutečnost, že kumulace nároku na nemocenské a služebního příjmu není možná, vyplývá i z ustanovení § 16 písm. b) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

Náhrada škody daňovému subjektu za neoprávněné jednání správce daně

Účelem právní úpravy § 254 daňového řádu je paušalizovaná náhrada škody daňovému subjektu za neoprávněné jednání správce daně a nahrazení „ceny peněz“, s nimiž daňový subjekt nemohl disponovat. Zvýšený úrok ve smyslu § 254 odst. 2 daňového řádu je třeba chápat jako sankci pro správce daně za případné neoprávněné vymáhání, které zasáhlo do vlastnického práva daňového subjektu podstatněji než samotné nesprávné stanovení a následné dobrovolné uhrazení daňové povinnosti, resp. vice versa kompenzaci pro daňový subjekt nahrazující mu následky způsobené takovým (intenzivnějším) postupem správce daně. Zásah do vlastnického práva se přitom neděje až po dokončení exekuce a připsáním finančních prostředků na účet správce daně, ale již samotným zahájením exekučního řízení. Jakkoli je totiž v průběhu tohoto řízení samotné „holé“ vlastnické právo daňového subjektu zachováno, toto právo je významně omezeno ve srovnání se situací, pokud daňová exekuce neprobíhá a daňový subjekt plní svoji daňovou povinnost dobrovolně.

Daň z nemovitostí

Je-li v daňovém řízení uplatňováno osvobození od daně z nemovitostí podle § 4 odst. 1 písm. a), či podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitostí, vždy musí být váženo, zda osvobození nebrání důvody uvedené v § 4 odst. 3 a v § 9 odst. 4 téhož zákona.

Skutečnost známá soudu z úřední činnosti

Nelze za skutečnost známou soudu z úřední činnosti – tedy nespornou a nedokazovanou v řízení – akceptovat povědomí krajského soudu o výstupu z dokazování (jím učiněného v jiném řízení), které následně shledal Nejvyšší správní soud stížená vadou, jež mohla vést k nezákonnému rozhodnutí ve věci samé.

Prekluze

Je-li podmínkou počátku prekluzivních lhůt (mimo jiné) získání prospěchu povinným, pak je i znalost obchodní korporace o určitém druhu a rozsahu tohoto prospěchu rozhodnou skutečností pro počátek subjektivní lhůty. Takovou znalost obchodní korporace nabude, zjistí-li skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit získání prospěchu a orientačně (přibližně) i jeho rozsah.

Vojenský materiál

Bylo by absurdní, aby delaborací provedenou podle platných předpisů a označením znehodnocovací značkou ztrácela munice (podobně i zbraň či střelivo) nejpřísnější režim nakládání se zbraněmi kategorie A (tzv. zakázané zbraně), k jejichž nabývání za výjimečných a přísných zákonem stanovených podmínek potřebuje právnická osoba zbrojní licenci, a stala se z ní věc zařazená mezi zbraně kategorie D (tzv. zbraně nepodléhající registraci), tedy s nejvolnějším režimem nakládání s nimi (na úrovni historických zbraní, flobertek, vzduchovek, větrovek, praků, luků a kuší apod.), k jejichž držení

právnická osoba nepotřebuje zbrojní licenci (a fyzická osoba zbrojní průkaz), a to pro účely nakládání s nimi v rámci České republiky i celé Evropské unie, přesto si taková věc ponechala status „vojenského materiálu“, pro účely zahraničního obchodu se subjektem z nečlenského státu, a to jen proto, že byla původně vyrobena jako vojenská munice – raketa či raketová střela, ač svoji funkčnost delaborací ztratila.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Ochrana osobnosti

Okolnost, že dehonestující, nepravdivá nebo indiskrétní informace byla uveřejněna na hojně navštěvovaných internetových stránkách a její úplné odstranění je problematické, je jednou z okolností, které mohou být významné pro úvahu soudu o způsobu zadostiučinění za neoprávněný zásah do osobnosti člověka, případně o výši peněžité náhrady, stejně jako skutečnost, že původcem neoprávněného zásahu je mediální společnost, která svou podnikatelskou činnost založila na vyhledávání a zveřejňování skandálních nebo intimních informací o známých osobnostech. Ani v těchto případech však není důvod k tomu, aby jen proto, že k uveřejnění závadné informace došlo na webových stránkách bulvárního média, byla stanovena peněžitá náhrada v násobcích jinak obvyklých náhrad za neoprávněný zásah do osobnostních práv.

Dozorčí rada

Soudy nejsou oprávněny rozhodovat k žalobě odborové organizace o neplatnosti volebního řádu stanovícího způsob a podmínky volby a odvolání zástupců zaměstnanců v dozorčí radě státního podniku, o neplatnosti volby zástupců zaměstnanců do dozorčí rady stát-

ního podniku a o povinnosti zaměstnavatele (státního podniku) vydat nový volební řád v případě, kdy po přijetí stávajícího volebního řádu začne u zaměstnavatele působit další odborová organizace. Vydání volebního řádu a organizace volby je výhradně vnitřní záležitostí zaměstnavatele a odpovědností ředitele státního podniku, který je povinen postupovat s péčí řádného hospodáře (srov. § 12a odst. 1 zákona o státním podniku) a i při neshodě více odborových organizací na podobě volebního řádu a organizace voleb musí hledat vyvážená řešení k dosažení cíle všech účastníků kolektivních pracovněprávních vztahů, jímž je volba (zvolení) zástupců zaměstnanců v dozorčí radě státního podniku.

Ne bis in idem

Odsouzením obviněného za neuposlechnutí výzvy strážníků městské policie za, s tím související jízdou (včetně jeho násilného jednání vůči strážníkům v průběhu této jízdy, v jejímž rámci se tento dopustil řady dalších dopravních přestupků, k porušení zásady ne bis in idem došlo, pokud byl obviněný za tentýž skutek (rovněž a dříve) pravomocně postižen za přestupek, aniž bylo toto správní rozhodnutí v předepsaném řízení zrušeno.

Daně

Daňový subjekt nese důkazní břemeno ohledně všech skutečností, které v daňovém tvrzení uvedl, resp. byl povinen uvést, nebo k nimž byl správcem daně vyzván. Pokud daňový subjekt neprokáže jím tvrzené skutečnosti, nelze usuzovat, že tyto skutečnosti je povinen prokazovat za daňový subjekt správce daně. Správce daně má povinnost prokazovat jen v případech uvedených v § 92 odst. 5 daňového řádu a jen tehdy, pokud daňový subjekt unese své prvotní důkazní břemeno.

Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění řeší z povahy věci rozdělení možnosti zdanění určitého příjmu mezi stát zdroje a stát rezidence. Není proto nezákonné, směřuje-li

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení Dalšího vzdělávání advokátů zadejte kód:

Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.

LANGMEIER & CO

advokátní a insolvenční kancelář

INOVATIVNÍ ŘEŠENÍ PRO VAŠE PŘÍPADY

- ✓ Insolvenční právo a restrukturalizace
- ✓ Insolvenční správce se zvláštním povolením
- ✓ Trestní právo
- ✓ Cizinecké právo
- ✓ Civilní právo
- ✓ Pracovní právo

PRÁVO UMÍME

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o., Na Bělidle 997/15, 150 00 Praha 5 – Smíchov
+420 222 200 250 | info@langmeier.cz | www.langmeier.cz

formulace dotazu v rámci mezinárodního dožádání ke zjištění, jak se na daný příjem dívá druhá smluvní strana a zda se považuje za oprávněnou daný příjem zdanit. K tomu může být podstatné zjištění, koho považuje druhá smluvní strana za skutečného vlastníka příjmů. Názor cizozemského správce daně ale není pro českého správce daně závazný a český správce daně si musí sám učinit úsudek o tom, kdo je skutečným vlastníkem, a to na základě dostatečných důkazů shromážděných v daňovém řízení.

Rozhodčí řízení

Umožňuje-li § 13 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů výslovně, aby statuty a řády stálých rozhodčích soudů určovaly postup při jmenování rozhodců, je nutné připustit, aby určily i způsob při rozhodování o vyloučení rozhodce. Smyslem a účelem relevantní právní úpravy týkající se vyloučení rozhodce z projednávání a rozhodnutí věci je ochrana stran proti nikoliv nestrannému rozhodování sporů rozhodci. S ohledem na široké uplatnění zásady autonomie vůle v rozhodčím řízení – zejména ve vztahu k možnosti smluvní úpravy procesních pravidel, podle nichž bude rozhodčí řízení probíhat, není důvod stranám v rámci jejich smluvní volnosti neumožnit upravit si ex ante vlastní (mimosoudní) postup pro vyloučení rozhodce pokrývající případy vymezené v § 12 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb., který by nahradil soudní postup při vyloučení rozhodce podle věty druhé § 12 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb. To ovšem pouze za předpokladu, že tento bude respektovat rovnost stran a poskytne jim plnou příležitost k uplatnění jejich práv.

Doručování

I v řízeních s velkým počtem účastníků (§ 144 správního řádu) je třeba k doručování veřejnou vyhláškou přistupovat uvážlivě a poměřovat v konkrétním případě náklady doručování v širším smyslu (nejen náklady finanční, ale také časové, administrativní a náklady v podo-

bě zvýšeného rizika chyb při doručování a s tím spojených procesních důsledků atd.) a zájem na tom, aby každé osobě zúčastněné na řízení bylo zaručeno, že se do její dispoziční sféry dostanou písemnosti mající význam pro řízení. U staveb, jakými jsou například i větrné parky, tedy rozlehlý komplex jednotlivých staveb takové povahy, jež je způsobila ovlivnit poměry v širokém okolí, a tedy dotknout se pozemků řady osob, je však využití doručení veřejnou vyhláškou obvykle zcela přiměřené situaci. Účastníkům v takovém případě nezbyvá než být bdělí a sledovat, co se v okolí jejich pozemků či staveb děje a připravuje, mimo jiné i sledováním úředních desek. Jiné řešení se nenabízí, mají-li být stavby povolovány v reálném čase.

Integrace cizince do společnosti

Již z toho, že zákon o státním občanství umožňuje v určitých případech udělit státní občanství i osobě, která český jazyk na požadované úrovni neovládá, lze usoudit, že k vysoké úrovni integrace cizince do zdejší společnosti může dojít i přes jeho nedostatečnou znalost českého jazyka. Zejména v případech žadatelů vyššího věku, u nichž nelze předpokládat další zásadní zlepšení znalosti českého jazyka, zvláště pak, pokud jako stěžovatelé, hovoří jazykem od češtiny velmi vzdáleným, který používá též velmi odlišné písmo, je tedy třeba míru jejich integrace hodnotit rovněž s ohledem na další skutečnosti.

Řetězové obchody

Ani doklady se všemi požadovanými náležitostmi nemusí být dostatečným podkladem pro uznání nároku na odpočet DPH, není-li zároveň prokázáno, že k uskutečnění zdanitelného plnění opravdu došlo. Aby mohla být daňovému dokladu přisouzena důkazní hodnota ve smyslu § 73 odst. 1 zákona o dani z přidané hodnoty, musí odrážet i faktickou stránku věci, tj. přijetí zdanitelného plnění. Daňový subjekt musí prokázat nejenom to, že k uskutečnění plnění opravdu došlo, ale i to, zda toto plnění uskutečnila osoba

(plátce daně), která je jako poskytovatel plnění uvedena v dokladu, jenž daňový subjekt k prokázání svého tvrzení předkládá. Pokud správci daně vzniknou pochybnosti ohledně správnosti určitého daňového dokladu, resp. pochybnosti o uskutečnění zdanitelného plnění, daňový doklad shora uvedenou důkazní hodnotu ztrácí a nárok na odpočet daně je třeba prokázat jinými způsoby předvídanými daňovým řádem. Při řetězových obchodech je vždy třeba celkově posoudit všechny okolnosti projednávaného případu za účelem prokázání toho, které z dodání splňuje všechny podmínky, jež se vážou k dodání uvnitř společnosti.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Azylové řízení

Orgány členských států jsou povinny zabývat se nejen existencí systémových nedostatků azylového řízení či podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, ale musí si rovněž všimnout případných individuálních rizik ve smyslu rozsudku Soudního dvora ze dne 16. 2. 2017, C-578/16 PPU, C. K. a další, ECLI:EU:C:2017:127, kdy by vzhledem k okolnostem případu již samo přemístění představovalo riziko nelidského či ponižujícího zacházení. Opět samozřejmě i zde platí, že těžiště i tohoto posuzování v odůvodněných případech musí ležet až v následném dublinském řízení vedeném Ministerstvem vnitra, nikoliv v řízení o zajištění, v němž má být rozhodnutí o zajištění prvním úkonem správního orgánu.

Splnění dluhu

Ve sporu o vydání písemného potvrzení (kvitance) o tom, že zástavní dlužník uhradil zajištěnou pohledávku a že touto úhradou

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:
Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.**

**S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.**

zaniklo zástavní právo váznoucí na jeho nemovitostech, sepsaných do konkursní podstaty osobního dlužníka (úpadce), není obecný soud oprávněn řešit otázku, zda nemovitosti byly (a jsou) oprávněně sepsány do konkursní podstaty (srov. odstavec 23. výše).

Jestliže zástavní dlužník před zpeněžením zástavy sepsané do konkursní podstaty osobního dlužníka postupem podle § 27 odst. 5 ZKV uhradí do konkursní podstaty úpadce celou zajištěnou pohledávku, a posuzuje-li se zánik zástavního práva podle zákona č.40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. prosince 2013, zástavní právo tím zaniká bez zřetele k tomu, že se tak stalo po marném uplynutí lhůty k tomu určené ve výzvě správce konkursní podstaty a po pravomocném zamítnutí žaloby, kterou se zástavní dlužník domáhal vyloučení zástavy z konkursní podstaty úpadce; to, že zástavní dlužník již nemá k dispozici právní nástroj, jehož prostřednictvím by si za trvání konkursu mohl vynutit vyloučení nemovitostí ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce, nemá na uvedený závěr žádného vlivu (srov. odstavec 30. výše).

Nevydá-li správce konkursní podstaty osobního dlužníka zástavnímu dlužníku potvrzení o tom, že úhradou zajištěné pohledávky do konkursní podstaty zaniklo zástavní právo váznoucí na nemovitostech, které pohledávku zajišťovaly, a posuzuje-li se zánik zástavního práva podle zákona č.40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. prosince 2013, může se zástavní dlužník úspěšně domáhat žalobou podanou proti správci konkursní podstaty určením, že nemovitosti nejsou zatíženy zástavním právem; právo domáhat se soudně vydání potvrzení o zániku zástavního práva, zástavní dlužník nemá (srov. odstavce 31. a 32. výše).

Nevydá-li správce konkursní podstaty osobního dlužníka zástavnímu dlužníku na jeho žádost písemné potvrzení (kvitanci) o tom, že do konkursní podstaty zcela nebo zčásti

uhradil zajištěnou pohledávku, a posuzuje-li se splnění povinnosti vystavit takové potvrzení podle zákona č.40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. prosince 2013, může se zástavní dlužník úspěšně domáhat žalobou podanou proti správci konkursní podstaty u obecného soudu vydání (vystavení) takového potvrzení bez zřetele k tomu, že pokyn, aby správce konkursní podstaty takové potvrzení (kvitanci) vystavil, odmítl udělit konkursní soud (při výkonu dohlédací činnosti) srov. odstavce 33. a 34. výše.

Zástavní právo k nemovitostem sepsaným do konkursní podstaty osobního dlužníka, které zajišťují pohledávku zástavního věřitele, zaniká okamžikem, kdy zástavní dlužník uhradí do konkursní podstaty zajištěnou pohledávku. Jestliže správce konkursní podstaty takto uhrazenou částku nesprávně vrátí zástavnímu dlužníku, účinky zániku zástavního práva dle § 170 odst. 1 písm. a/ obč. zák. tím nepomíjejí a zástavní právo se neobnovuje; takové plnění správce konkursní podstaty je (již) plněním bez právního důvodu (srov. odstavce 39. až 42. výše).

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Právo na spravedlivé soudní řízení

Z trestního řádu nevyplývá povinnost překlada celého spisového materiálu vedeného v konkrétní trestní věci týkající se obviněného. Kritériem pro zajištění překlada písemností nad rámec výčtu vymezeného v ustanovení § 28 odst. 2 tr. ř. je pouze hledisko dodržení obecného práva obviněného na spravedlivé soudní řízení, zejména řádného uplatnění práva na obhajobu (§ 28 odst. 4 tr. ř.).

Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

Trestní zákoník v § 240 výslovně stanoví trestnost krácení i těch povinných plateb, které v něm nejsou výslovně uvedeny, avšak jsou (svou povahou) podobné daním a dalším v zákoně demonstrativně vyjmenovaným platbám. Proto není dovození trestnosti krácení takových povinných plateb v rozporu se zásadou nullum crimen sine lege. Televizní poplatky podle zákona č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích, jsou „jinou podobnou povinnou platbou“ ve smyslu § 240 odst. 1 tr. zákoníku. Tento závěr lze vztáhnout i na poplatky rozhlasové podle téhož zákona.

Zajištění dluhu

Právní mocí rozhodnutí, ve kterém soud rozhodne, že člen (nebo bývalý člen) statutárního orgánu obchodní korporace ručí za splnění určitých povinností obchodní korporace, vznikne ručitelský závazkový vztah mezi věřitelem a ručitelem (členem nebo bývalým členem statutárního orgánu). Přestože je ručení akcesorické k hlavnímu závazku, není jeho vznikem dotčen (měněn nebo rušen) jím zajišťovaný závazek, výkladem § 68 odst. 1 z. o. k., podle kterého může soud založit ručení člena (nebo bývalého člena) statutárního orgánu obchodní korporace pro závazky vzniklé či splatné před účinností zákona o obchodních korporacích, není založena zpětná účinnost tohoto ustanovení, neboť vznikem ručení není dotčen (změněn ani zrušen) právní závazek vzniklý před účinností vykládaného ustanovení. Předmětem úpravy § 3073 o. z. není právní režim práv ze zajištění vzniklých po 31. 12. 2013, ale právní režim práv ze zajištění vzniklých před 1. 1. 2014, práva ze zajištění vzniklá po 31. 12. 2013 se posuzují podle právní úpravy účinné v době jejich vzniku. Uvedené závěry se uplatní též ve vztahu k ručení založenému právním jednáním (smlouvou o ručení), neboť se tu mutatis mutandis prosadí též právní argumen-

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení Dalšího vzdělávání advokátů zadejte kód:

Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.

ZIZLAVSKY

> 30 let

byznys a insolvency

příležitost ke spolupráci

tace. Smlouvou o ručení se zakládá nový právní poměr, odlišný od zajišťovaného závazku jak svým obsahem, tak účastníky (subjekty). Na tom nic nemění skutečnost, že jde o vztah akcesorický, neboť zajišťovaný závazek jeho vznikem dotčen není. Je-li smlouva o ručení, uzavřená tím, že věřitel akceptuje ručitelské prohlášení, uzavřena po 31. 12. 2013, pak práva a povinnosti z této smlouvy vznikla po tomto datu a vzhledem k ustanovení § 3028 odst. 1 o. z. se řídí novým občanským zákoníkem, bez zřetele na to, zda se hlavní (zajišťovaný) závazek řídí tímto zákonem nebo dosavadními právními předpisy (tj. zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem, popř. zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem). Novým občanským zákoníkem se pak nutně řídí též samotná smlouva o ručení, uzavřená za účinnosti tohoto právního předpisu, a to nejen co do požadavku na obsahové náležitosti a na formu, nýbrž i co do pravidel pro její výklad.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Duševní vlastnictví, překvapivé rozhodnutí

Zápis užitného vzoru a jeho majitele do rejstříku užitných vzorů má konstitutivní soukromoprávní účinky a nejedná se pouze o deklaratorní zápis již dříve existujícího právního stavu. Proto původce technického řešení, jež bylo na základě přihlášky jiné osoby zapsáno jako užitný vzor do rejstříku užitných vzorů, se nestává pouze z titulu svého původcovství majitelem tohoto užitného vzoru. Tím je vždy osoba, která užitný vzor přihlásila. Z tohoto důvodu proto nelze uplatněnou žalobou či vzájemným návrhem podanými pouze z důvodu původcovství užitného vzoru (resp. na základě takto tvrzených rozhodujících skutečností)

úspěšně zpochybnit ani vznik (resp. zápis vzniku) právního postavení přihlašovatele užitného vzoru jako majitele tohoto vzoru (resp. majitele absolutních majetkových práv k jeho ochraně) ani zánik (resp. zápis zániku) předmětného užitného vzoru v důsledku jeho vzdání se ze strany jeho majitele podle § 16 písm. b) zákona o užitných vzorech.

Z ničeho nelze dovodit, že by účastníci měli znát výsledný závěr soudu o projednávané věci dříve, než je vysloven v jeho rozhodnutí.

Nafukovací hala

Pro závěr, zda je nafukovací hala nemovitou věcí ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o dani z přidané hodnoty, je klíčové posoudit, zda ji nelze s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti snadno rozebrat nebo přemístit. Záležet může na možnosti uvolnit upevnění haly a na vlivu této činnosti (uvolnění) na samotnou stavbu (např. její nevyhnutelné zničení, značné poškození či znehodnocení). Bez významu nebude ani účelové určení stavby k trvalému nebo dočasnému (příležitostnému) užívání. I konstrukce, jejichž povaha je movitá (např. karavany, obytné vozy, mobilní domy) mohou být určeny k trvalému užívání, a tomu odpovídajícím způsobem též spojeny se zemí. Naopak u konstrukcí, o nichž může prima facie existovat pochybnost, by dočasný (příležitostný) účel jejich používání svědčil jejich movité povaze, byla-li by tomu odpovídajícím způsobem spojena se zemí.

Zastavitelnost pozemku jiného vlastníka

Konkrétní situace v území obvykle nepřipouští „matematickou rovnost“ využití dotčených pozemků, nelze tedy např. očekávat, že v rámci jedné plochy bude územní studie předvídat u všech pozemků zastavitelnost určitého podílu z plochy pozemku; takové řešení by nemuselo být ani možné, ani funkční. Územní studie ani nemusí být natolik podrobná, aby takové vyčíslení bylo vůbec

možné. Uvedené tedy není možné aplikovat mechanicky a soudní přezkum by se měl omezit na zásah jen v těch situacích, kdy je zřejmé, že dané řešení je zjevně nepřiměřené.

Jmenování děkana do funkce

Tytéž důvody, ať již spočívají v závažném neplnění povinností děkana či v závažném poškozování zájmů vysoké školy nebo fakulty, se v závislosti na okamžiku, kdy se o nich rektor v dostatečné míře dozvěděl, mohou promítnout buď jako důvody pro nejmenování, anebo jako důvody pro odvolání děkana. V případech, kdy rektor měl při jmenování děkana do funkce takové povědomí o jeho protiprávním či jinak závadném jednání, a přesto nevyužil mimořádné možnosti děkana nejmenovat, nelze připustit, aby z těchto důvodů přistoupil až s časovou prodlevou k jeho odvolání. Nevyužil-li prvotní možnosti ohradit se vůči určitému jednání děkana v rámci jmenovací procedury, nemůže tytéž důvody uplatnit až následně.

DPH

Institut ručení upravený v § 109 zákona o DPH totiž spočívá v „ručení odběratelem-plátcem daně, který je příjemcem zdanitelného plnění, za daň, která z tohoto zdanitelného plnění uskutečněného v tuzemsku nebyla odvedena jeho dodavatelem-plátcem daně, který zdanitelné plnění poskytl“ (Drábová, M., Holubová, O., Tomíček, M.: Zákon o dani z přidané hodnoty: Komentář. Praha, Wolters Kluwer ČR, komentář k § 109 v databázi ASPI). Na podkladě ustanovení § 109 odst. 3 zákona o DPH je tudíž subjekt obchodující s nespolehlivým plátcem srozuměn s tím, že pokud nespolehlivý plátcе daně ze zdanitelného plnění jemu poskytnutého neuhradí, stane se ve vztahu k tomuto plnění jeho ručitelem a bude nucen za něj příslušnou daň zaplatit. Nezbytným předpokladem vzniku ručení je proto skutečnost, že daň nebyla zaplacená. Byť je tedy plátcе registrovaný jako nespolehlivý, v případě, že daň z příslušného plnění sám uhradí, v souladu s výše uvedeným,

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:
Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

povinnost plnit z ručení podle § 109 odst. 3 zákona o DPH nevznikne. Totéž lze dovodit i z úpravy ručení obsažené v § 172 daňového řádu, podle níž ručitel ručí pouze za konkrétní nedoplatek.

Prohlídka advokátní kanceláře

Legitimním cílem rozhodování o nahrazení souhlasu České advokátní komory k seznámení se s obsahem listin, nalezených orgánem provádějícím úkon při prohlídce prostor, v nichž advokát vykonává advokacii, je v intencích § 85b trestního řádu především posílení ochrany klientů, vůči nimž má advokát povinnost mlčenlivosti. Na zmíněné ochraně se tak významně podílí soud, jenž je přitom obecně vázán veřejným zájmem na řádném zjištění skutkového stavu nezbytného pro rozhodnutí (§ 2 odst. 5 trestního řádu). Poměrování těchto hodnot, k němuž přistupuje zvážení právní pozice advokáta, je ve sporných případech předmětem interpretace. V konkrétní věci se obecný soud musí s listinami, v rozsahu nezbytném pro vyhovující rozhodnutí podle § 85b odst. 7, 9 trestního řádu, řádně seznámit. Stanovení tzv. klíčových slov při posuzování listin může být pouze podkladem pro závěr o obsahu listin z hlediska skutečností, ohledně nichž je dotčený advokát povinen zachovávat mlčenlivost. V případě nezbytnosti znaleckého posouzení tu mohou důkazní úkony směřovat jen po linii soud – znalec – soud s následným rozhodnutím, nikoli však po linii soud – usnesení o nahrazení souhlasu České advokátní komory – znalec – soud – policejní orgán bez toho, že by se již mohli dotčený advokát a Česká advokátní komora k důvodnosti nahrazení souhlasu po předložení znaleckého posudku vyjádřit.

Přání dítěte

K přání dítěte Ústavní soud již dříve konstatoval, že za předpokladu, že je dítě dostatečně rozumově a emocionálně vyspělé, je nutné jeho přání považovat za zásadní vodítko při hledání jeho nejlepšího zájmu. Současně však

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

není možné, aby obecné soudy, své rozhodnutí založily toliko na jeho jednou vysloveném přání za konkrétních specifických okolností, a nikoliv na pečlivém a komplexním posuzování jeho zájmů, a to i při rozhodování o určení místa bydliště a místa výkonu povinné školní docházky.

Předběžné opatření

Odmítne-li soud návrh účastníka na nařízení předběžného opatření podle § 75b odst. 2 občanského soudního řádu, byť byla dříve složená a dosud nevrácená jistota za dřívější zamítnutý návrh stejného účastníka v den podání pozdějšího návrhu v dispozici daného soudu a byť účastník projevil svoji vůli použít tuto složenou a dosud nevrácenou jistotu jako jistotu pro jeho nový návrh srozumitelně a bez jakýchkoliv pochybností, je takový postup soudu nepřijatelně formalistický a zároveň je v rozporu s právem účastníka na přístup k soudu a spravedlivý proces a podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Důkazy

Z práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny v civilních věcech vyplývá povinnost při zachování rovného postavení účastníků zjistit skutkový stav věci tak, aby strany, které vyjádřily, čeho chtějí dosáhnout, ale nepřesně formulovaly žalobní návrh, měly možnost tento návrh upravit. Funkcí soudů je poskytovat ochranu základním právům, včetně práva na ochranu vlastnického práva podle čl. 11 odst. 1 Listiny, i v horizontálních vztazích, kde strana sporu nemá jinou možnost domoci se informací než prostřednictvím soudu. Je proto nezbytné, aby soudy

důsledně zvážily, jestli byly potřebné skutečnosti dostatečně prokázány, jestli navrhované důkazy jsou relevantní. Součástí práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny je rovněž poučení o možnosti návrh na základě zjištěného skutkového stavu věci upravit.

Dobrá víra

Dojde-li k zániku funkce jednatele společnosti s ručením omezeným, bude jednání této osoby (byť již není jednatelem společnosti) – za předpokladu dobré víry dotčených třetích osob v její zástupčí oprávnění – zavazovat společnost až do doby, kdy tato osoba (bývalý jednatel) bude z obchodního rejstříku vymazána. Nedostatek dobré víry třetí osoby v zástupčí oprávnění takovéto osoby (bývalého jednatele) zastupující společnost s ručením omezeným však vede k tomu, že právní jednání této osoby (bývalého jednatele), které nebylo zastoupeným dodatečně schváleno ve smyslu ustanovení § 440 odst. 1 o. z., společnost s ručením omezeným nezavazuje. I kdyby nedošlo k dodatečnému schválení (ratihabici) pracovněprávního jednání zastoupeným ve smyslu § 440 odst. 1 o. z., zavazuje pracovněprávní jednání učiněné za společnost s ručením omezeným osobou, která je v obchodním rejstříku zapsána jako její jediný jednatel, přestože ve skutečnosti již jednatelem této společnosti není – za předpokladu dobré víry dotčených třetích osob v její zástupčí oprávnění – tuto společnost až do doby, kdy tato osoba (bývalý jednatel) bude z obchodního rejstříku vymazána (ve smyslu ustanovení § 7 o. z. se má za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře).

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva k automobilu nepodléhá výkonu rozhodnutí, takové rozhodnutí nemůže správce daně sám exekvovat v daňovém řízení, nemůže ani navrhnout jeho soudní

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení Dalšího vzdělávání advokátů zadejte kód:
Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.

výkon, je jen zajišťovacím institutem (je ve své podstatě na úrovni dohody mezi zástavním věřitelem a zástavním dlužníkem bez doložky přímé vykonatelnosti). Nařízení prodeje zástavy, podobně jako jiný zástavní věřitel na základě smlouvy, se správce daně musí domáhat ve zvláštním řízení soudním, teprve pravomocné rozhodnutí soudu v něm vydané o nařízení prodeje zástavy je vykonatelným rozhodnutím, jehož výkon by případně bylo možno zmařit či podstatně ztížit ve smyslu § 337 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Les jako veřejné prostranství, bezdůvodné obohacení

I lesy mohou mít charakter veřejného prostranství, za veřejná prostranství nicméně nelze pokládat všechny lesy, nýbrž pouze takové, které splňují materiální znak veřejného prostranství daný jejich určením k uspokojování potřeb občanů obce, potažmo funkčním významem pro sídelní celek. Je tedy zapotřebí odlišit na jedné straně les, jež veřejnost využívá toliko v rámci obecného užívání lesa podle § 19 odst. 1 lesního zákona, a na druhé straně les, jehož funkční význam pro obec je zvýšen tím, že je speciálně určen k rekreaci obyvatel, přičemž je též zpravidla odpovídajícím způsobem upraven, zejména opatřen udržovanými veřejnými cestami a mobiliářem (lavičky, odpadkové koše apod.). Pouze v takové situaci nabývá les charakteru veřejného prostranství, jehož užívání veřejností dává vzniknout bezdůvodnému obohacení obce ve smyslu § 2991 o. z. Předurčení lesního (či jiného) pozemku k plnění úlohy veřejného prostranství se často děje prostřednictvím územního plánu, ale sám obsah územně plánovací dokumentace nebude vždy pro vyhodnocení, zdali má les ve shora uvedeném smyslu specifický charakter a z toho plynoucí zvláštní rekreační význam, postačující, jelikož územní plán bývá často konstruován na vyšší úrovni abstrakce, a s jeho obsahem tudíž mohou být v konkrétním případě slučitelné jak způsoby využití pozemku, které zakládají bezdůvodné obohacení obce, tak ty, při nichž obci majetkový prospěch nevzniká. Především v podobných situacích je proto zapotřebí zkoumat rovněž faktický charakter dotčeného pozemku.

Překážky v práci

Zaměstnavatel je i po podání návrhu na přezkoumání lékařského posudku, podle něhož je zaměstnanec zdravotně způsobilý k výkonu dosavadní práce, povinen zaměstnanci přidělovat práci podle pracovní smlouvy (popřípadě práci odpovídající vedoucímu pracovnímu místu, na něž byl zaměstnanec jmenován) a není oprávněn mu další výkon práce zakázat, ledaže by byla naplněna skutková podstata ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zák. práce, podle něhož je zaměstnavatel povinen nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti.

Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost je osobní společností. Existence společnosti je přímo vázána na setrvání společníků v ní; nastane-li některý z důvodů pro zánik účasti některého ze společníků, zrušuje se i sama společnost. Stav, kdy veřejná obchodní společnost má pouze jediného společníka, je stavem protiprávním a dočasným. Tento protiprávní stav je časově striktně ohraničen zrušením společnosti, ať už s likvidací (§ 169 odst. 1 z. o. k.), nebo bez likvidace (§ 345 odst. 1 zákona o přeměnách), na jedné straně a výmazem společnosti z obchodního rejstříku na straně druhé, případně končí přistoupením dalšího společníka do společnosti (§ 113 odst. 2 z. o. k.). Přestože trvání jednočlenné veřejné obchodní společnosti je dočasné, i v tomto období musí být zachována veškerá práva společníka, včetně práva podílet se na řízení společnosti. Stejně tak i v tomto období musí zůstat funkční nejvyšší orgán společnosti v celé oblasti své působnosti (resp. jeho působnost musí být vykonávána). Působnost nejvyššího orgánu dočasně jednočlenné veřejné obchodní společnosti [(zrušené podle § 113 odst. 1 písm. c) z. o. k.)] proto vykonává ve všech věcech společnosti jediný zbylý společník. Do této působnosti patří také rozhodnutí o zrušení přeměny podle § 175 odst. 1 o. z. a rozhodnutí o jmenování likvidátora podle § 189 odst. 1 o. z.

Pracovní doba

Seznámení zaměstnance s písemně vypracovaným rozvrhem týdenní pracovní doby a jeho změnou nutně nevyžaduje, aby zaměstnavatel rozvržení týdenní pracovní doby (jeho změnu) vždy zaměstnanci předal v písemné podobě; je-li rozvrh týdenní

pracovní doby učiněn součástí pracovního řádu nebo jiného vnitřního předpisu, popřípadě ve formě písemného pokynu zaměstnavatele, s nímž má zaměstnanec možnost se seznámit, postačí, je-li mu podána informace, že některým z uvedených způsobů ke změně v rozvržení týdenní pracovní doby došlo. Dokud nejsou splněny obě podmínky stanovené ustanovením § 84 zák. práce spočívající v zaměstnavatelem vypracovaném písemném rozvrhu týdenní pracovní doby a v seznámení zaměstnance s jeho obsahem v zákonem stanovené, popřípadě zaměstnavatelem a zaměstnancem dohodnuté době, ke změně v rozvržení týdenní pracovní doby nedochází (nové rozvržení týdenní pracovní doby nenabývá účinnosti) a zaměstnanec se nevykonáváním práce v takto neúčinně rozvržené týdenní pracovní době nemůže ani dopustit neomluveného zameškání práce.

Průmyslový vzor

Za situace, kdy řízení o žalobě pro ohrožení či porušení zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství a o protinávrhu na prohlášení neplatnosti tohoto vzoru bylo tuzemským soudem pro (průmyslové) vzory Společenství přerušeno podle čl. 86 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství, přičemž žalovaný podal ve stanovené lhůtě návrh na prohlášení neplatnosti tohoto vzoru u Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví, lze v tomto řízení pokračovat pouze tehdy, je-li pro takový postup zvláštní důvod. Zvláštním důvodem pro pokračování v tomto řízení může být i okolnost, že některý z nároků uplatněných v žalobě nemůže být výsledkem řízení o prohlášení neplatnosti předmětného zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství, vedeného u Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví, dotčen.

Znalecký posudek

Neprovedl-li soudní exekutor – za situace, kdy prohlídka nemovité věci nemohla být ustanoveným znalcem provedena – ohledání nemovité věci a jejího příslušenství (§ 336 odst. 2 o. s. ř.), o němž by řádně uvědomil oprávněného, povinného a znalce, přičemž by účastníci měli možnost vyjádřit se k získávání podkladů pro znalecký posudek na místě samém a při němž by znalec byl současně konfrontován s jejich případnými připomínkami, a na základě výsledků prohlídky nemovité věci znalce nevyzval

k vysvětlení (§ 127 odst. 2 o. s. ř.), případně k doplnění znaleckého posudku, postupoval při určení obvyklé ceny nemovité věci, jejího příslušenství a jednotlivých práv a závad s nemovitou věcí spojených v rozporu s ustanoveními § 336 a 336a o. s. ř. S ohledem k ustanovení § 348 odst. 1 o. s. ř. se uvedené vztahuje i na exekuci rozdělením společné věci. Je sice pravdou, že pro výkon rozhodnutí podle § 348 odst. 1 o. s. ř. se z ustanovení upravujících výkon rozhodnutí prodejem nemovité věci (§ 335 – § 337h o. s. ř.) neuplatní ta, která neodpovídají odlišnému účelu této exekuce, ustanovení § 336 a 336a o. s. ř. nemohou být ale v žádném případě v rozporu s účelem exekuce rozdělením společné věci a tak se v takovém případě uplatní.

Krádež

Skutečnost, že někdo vzal věc, u níž se nepodařilo zjistit, komu patřila, neznamená, že se jednalo o věc v právním smyslu opuštěnou. Právo opustit věc je součástí obsahu vlastnického práva a jeho podstatou je projev vůle vlastníka (byť i konkludentní), nadále nebýt vlastníkem věci. Samotné fyzické opuštění věci takový právní následek nemůže vyvolat, není-li výrazem vůle zaměřené na zánik vlastnického práva.

Podle § 1051 obč. zák. se má za to, že si každý chce podržet své vlastnictví a že nalezená věc není opuštěná. Kdo věc najde, nesmí ji bez dalšího považovat za opuštěnou a přivlastnit si ji, opuštěnou věcí není věc nalezená. Opuštění věci je zpravidla definováno jako právní úkon vyjadřující vůli dosavadního vlastníka nebýt již nadále vlastníkem věci. Jde o právní úkon, který musí mít všechny náležitosti na rozdíl od ztráty věci, která je událostí. Opuštění věci jejím vlastníkem zahrnuje volní stránku tohoto jednostranného právního úkonu, která musí být bezpečně doložena, přičemž projev vůle tu musí být vykládán ve smyslu ustanovení občanského zákoníku s uvážením i individuálních zvláštností případu.

Rozhodnutí soudu o nepředání odsouzeného k výkonu trestu do dožadujícího státu

Podle § 205 odst. 2 písm. b) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, nebrání případné promlčení trestní odpovědnosti podle práva České republiky rozhodnutí o nepředání odsouzeného k výkonu trestu do dožadujícího státu, ani následnému zahájení řízení o uznání a výkonu cizozemského rozhodnutí v České republice. Takový požadavek nelze dovodit ani z předpisů práva Evropské unie založených naopak na principu vzájemné důvěry v rozhodnutí jednotlivých členských států, a tudíž není v rozporu s č. 8 odst. 2 a 5 Listiny základních práv a svobod.

Funkčnost areálu

Institucionálně garantovaná možnost účastníků řízení návrhy a námitkami účinně participovat na soudním procesu, patří mezi elementární pravidla soudního řešení sporů. Rozhodující soud není povinen provést všechny navržené důkazy, avšak musí o vznesených návrzích rozhodnout, a pokud účastníky řízení vzneseným důkazním návrhům nevyhoví, pak musí ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů navržené důkazy neprovedl, resp. je nepřevzal pro základ svých skutkových zjištění. I dovolací řízení je nedílnou součástí ústavního rámce pravidel spravedlivého procesu a Nejvyšší soud je tedy za každé situace povinen chránit základní práva a svobody jednotlivce.

Nesprávné poučení soudu

Poučí-li odvolací soud v trestním řízení nesprávně stranu řízení o nepřípustnosti dovolání, ačkoliv v dané věci je dovolání přípustné, představuje takový postup porušení práva této strany na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť takovým postupem jí znemožnil realizaci jejího procesního práva podat mimořádný

opravný prostředek a tím jí odepřel přístup k dovolacímu soudu.

Odůvodnění rozhodnutí

Neodůvodní-li obecný soud přesvědčivým způsobem, proč se při právním posouzení věci (otázky věcné projednatelnosti návrhu účastníka na zastavení již skončené exekuce) neřídí ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu jako vrcholného sjednocovatele soudní praxe, jedná v rozporu s principem právní jistoty a předvídatelnosti soudního rozhodování ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy a absencí řádného odůvodnění porušuje právo účastníka na soudní ochranu zaručené článkem 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Odpovědnost za vady

Dluhy související se správou domu a pozemku podle občanského zákoníku ve znění účinném do 30. 6. 2020, přechází na nabyvatele bez ohledu na to, zda o nich věděl či nikoliv.

Společné jmění manželů

Prostředky na běžném účtu vedeném peněžním ústavem na základě smlouvy o účtu nejsou v majetku majitele účtu ani jiné osoby, jejíž peníze byly případně na účet vloženy či poukázány, nýbrž v majetku banky, zatímco majitel účtu má pohledávku, jejímž obsahem je mimo jiné právo na výplatu uložených finančních prostředků. Nicméně pohledávka z účtu, jehož majitelem je jeden z manželů, není součástí společného jmění; společným jměním mohou být jen peněžní prostředky z účtu již vybrané, resp. majetková hodnota odpovídající částce uložené na účtu. Navzdory samotné povaze pohledávky vůči

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:
Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

2020
právnícká
firma
roku

ENERGETIKA A ENERGETICKÉ PROJEKTY
PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ
CENA PRO BONO / CSR: PROJEKT UNIQUE LAW

Právo hospodářské soutěže, Duševní vlastnictví, Telekomunikace a média, Fúze a akvizice, Řešení sporů a arbitráže, Veřejné zakázky, Firemní compliance, Logistika a dopravní stavby

Daňové právo, Právo obchodních společností,
Bankovníctví a finance, Trestní právo, Pracovní právo

R

DĚKUJEME NAŠIM KLIENTŮM
3 vítězství a 16 ocenění celkem

 ROWAN | 30+1
LET

peněžnímu ústavu ale soudní praxe běžně při vypořádání SJM společné prostředky uložené na účtu jen jednoho z manželů vypořádává.

Oddlužení – nesouhlas a námitky

Nesouhlasné stanovisko s oddlužením dlužníka podle § 389 odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona může věřitel sdělit (jen) z toho důvodu, že jeho pohledávka za dlužníkem pochází z podnikání dlužníka. Nesouhlas musí věřitel výslovně učinit nejpozději s přihláškou své pohledávky a nesouhlas musí být odůvodněný. Proti tomu v námitkách podle § 403 odst. 2 insolvenčního zákona může věřitel obecně poukazovat na to, že jsou zde skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení (typicky předestřít tvrzení o nepoctivém záměru dlužníka). Námitky může věřitel uplatnit nejpozději do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení; v případě, že schůze věřitelů nebyla v daném insolvenčním řízení svolána, do 7 dnů od zveřejnění zprávy pro oddlužení v insolvenčním rejstříku. Podmínkou uplatnění námitky je, že věřitel hlasoval o přijetí způsobu oddlužení. Odlišný režim nesouhlasného stanoviska a námitky má za následek, že okolnost, zda věřitel hlasuje o přijetí způsobu oddlužení ve smyslu ustanovení § 403 odst. 2 insolvenčního zákona, nemá vliv na právní účinky jeho již dříve vyjádřeného nesouhlasu s oddlužením podle § 389 odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona.

Bytová jednotka

Lze-li mimosoudně odstranit vady prohlášení vlastníků jednotek jen společným prohlášením všech vlastníků jednotek dotčených opravou (případně prohlášením původce prohlášení se souhlasem všech vlastníků dotčených jednotek), pak stejné musí platit i pro případ, že k odstranění vad nedošlo dohodou, a k opravě vad má dojít soudním rozhodnutím. Soudní rozhodnutí v takovém případě „nahrazuje“ dohodu dotčených vlastníků, musí se proto vztahovat na všechny vlastníky

dotčené opravou a je nerozhodné, zda s opravou souhlasí (či souhlasili před zahájením soudního řízení), či nikoliv. Není možné, aby vůči některému z dotčených vlastníků jednotek bylo rozhodnuto rozdílně. V řízení podle § 1168 o. z. tak jde na straně vlastníků jednotek o nerozlučné společenství ve smyslu § 91 odst. 2 o. s. ř. se všemi procesními právy a povinnostmi, které pro ně z tohoto jejich postavení plynou. Neúčastní-li se řízení jako účastníci (na straně žalobce nebo žalovaného) všichni, kdo jimi musí (mají) být jako nerozluční společníci, tedy všichni vlastníci jednotek dotčení vadami prohlášení, jedná se o takový nedostatek v okruhu jeho účastníků, který znamená nedostatek věcné legitimace, a soud v takovém případě musí žalobu bez dalšího zamítnout.

Oddlužení

Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“

Ustanovení § 395 odst. 3 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. června 2019, jež ukládá insolvenčnímu soudu zamítnout návrh na povolení oddlužení, jestliže v posledních 10 letech před podáním insolvenčního návrhu bylo dlužníku pravomocným rozhodnutím přiznáno osvobození od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž nebyly uspokojeny, se použije pouze tehdy, bylo-li v (předchozím) insolvenčním řízení takové rozhodnutí vydáno (až) v době od 1. června 2019.

Dražba

Jde-li o následky případné procedurální vady předcházející vydání usnesení o příklepu v dražbě uskutečňované soudním exekutorem podle ustanovení § 76 odst. 2 ex. řádu, jakož i možné vady při doručování dražební vyhlášky či usnesení o příklepu, je na místě je posoudit

podle předpisů, na něž odkazuje ustanovení § 76 odst. 2 ex. řádu (zejména § 195 a násl. z. ř. s. a § 335 a násl. o. s. ř.). Z toho plyne, že ani tyto možné vady nemají za následek, že by pravomocné usnesení o příklepu bylo možné považovat za nicotné (srov. s § 57 ex. řádu, § 159a o. s. ř.). Měl-li dovolatel za to, že usnesení soudního exekutora o příklepu nemá obstát, protože nebyly splněny předpoklady pro udělení příklepu, měl využít instrumentů, které mu dává k dispozici procesní právo, aby zabránil vydání usnesení o příklepu, případně aby se domohl odklizení již vydaného usnesení o příklepu. Jestliže k tomu nedošlo a usnesení o příklepu nabylo právní moci a žalobce zaplatil jím uskutečněné nejvyšší podání, je na místě žalobce pokládat za vydražitele a za vlastníka předmětné nemovitosti. Jedinou procesní vadou, pro kterou by rozhodnutí odvolacího soudu nemohlo obstát (srov. s ustanovením 242 odst. 3 o. s. ř.), tak zůstává pouze nesprávný postup soudního exekutora, pro který by bylo na místě uzavřít, že usnesení o příklepu, od něhož žalobce dovozuje své vlastnické právo k předmětnému pozemku, dosud není v právní moci a nezpůsobuje tedy následky předpokládané v ustanovení § 159a o. s. ř., a tedy ani přechod vlastnického práva na žalobce.

Přihlášená pohledávka a smír

Stejného výsledku jako zpětvzetím přihlášky pohledávky dle § 178 odst. 2 insolvenčního zákona může být dosaženo i uzavřením smíru v incidenčním sporu dle § 159 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona, tedy v incidenčním sporu o pravost či výši přihlášené pohledávky, a jeho následným schválením. Je-li takový smír uzavřen (a schválen) a činí-li zjištěná výše pohledávky méně než 50 % její původně přihlášené výše, nedochází tím k naplnění podmínek pro uplatnění některé ze sankcí dle § 178 odst. 1 insolvenčního zákona (s výjimkou případné aplikace § 182 insolvenčního zákona).

Kuplířství

Za místo spáchání trestného činu je podle § 18 odst. 1 tr. ř. třeba obecně považovat

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení Dalšího vzdělávání advokátů zadejte kód:

Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.

místo, kde došlo k jednání pachatele naplňujícímu objektivní stránku trestného činu, i místo, kde nastal nebo měl nastat následek trestného činu. Kořistěním z prostituce provozované jiným se rozumějí jakékoli způsoby získávání majetkového prospěchu z prostituce provozované jiným za podmínky, že lze dovodit, že pachatel využívá vědomě svého vztahu k osobě provozující prostituci. Nevyžaduje, aby pachatel výslovně požadoval nebo vynucoval hmotný prospěch z prostituce jiného, postačí opakované přijímání úplaty za to, že umožňuje provozování prostituce. Z hlediska určení místní příslušnosti soudu jsou tak podstatná jednak místa, na kterých docházelo k přiměření, zjednávání a najímání dívek k prostituci, tak i následně konkrétní místa, kde docházelo k vyzkoumání o zájmu určitého klienta, času a místě schůzky, poptávaných službách, předjednané ceně apod. Následně realizovaná prostituce již není předmětem postihu skutkové podstaty, uvedené v § 189 tr. zákoníku (ani jiné, neboť prostituce sama o sobě není trestná, ale může být pouze za určitých okolností přestupkem), a tedy lokace tohoto kontaktu není z pohledu místa spáchání trestného činu kuplířství bez dalšího podstatná. Pro určení místní příslušnosti jsou ale současně podstatná i místa, kde mělo docházet ke kořistěním z prostituce jiného, až již v podobě místa přebírání sjednaných provizí za umožnění provozování prostituce v hotovosti nebo v podobě místa obohacení po jejich připsání na účet.

Účelnost nájmu náhradního vozidla

Smysl a účel poskytnutí náhradního vozidla tkví v zachování určitého životního standardu poškozeného v situaci, kdy dojde k částečnému, anebo totálnímu poškození (zničení) vozidla. Poskytnutím náhradního vozidla není poškozený ponechán v tísní a umožní se mu vést, co do kvality, obdobný život jako před dopravní nehodou. Využívání náhradního vozidla nemůže být zcela bezbřehé a vždy musí být splněna podmínka účelnosti jeho využití, dospěje-li však soud k závěru, že v projednávaném případě je z hlediska přiznání nároku na proplacení nákladů nájmu náhradního vozidla rozhodný právě okamžik prohlášení pojišťovny o způsobu likvidace škody, měl by se blíže vypořádat s tím, zda je toto prohlášení způsobilé zamezit tomu, aby poškozený již nemusel v souvislosti s dopravní nehodou vynakládat další finanční prostředky, neboť ne každý poškozený je natolik solventní, aby si mohl dovolit zakoupit nové vozidlo, aniž by čekal na zaslání finančních

prostředků od pojišťovny. Není totiž rozumného důvodu, pro který by se poškozený, jehož vozidlo bylo poškozeno jen částečně, měl nacházet v lepším postavení než ten, jehož vozidlo bylo zcela zničeno, neboť oba se nacházejí ve stejné životní situaci, v níž z důvodu dopravní nehody nemohou užívat vozidlo vlastní, a proto používají vozidlo cizí (náhradní). Z tohoto pohledu může být významná i okolnost, kdy bylo poskytnuto pojistné plnění poškozenému, který ze svých prostředků není schopen dříve si obstarat vlastní vozidlo.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru

Majetkovým vyjádřením prospěchu získaného subjektem, jenž užíval cizí věc, aniž ho k tomu opravňoval platný právní titul, je peněžitá částka, která odpovídá částkám vynakládaným obvykle v daném místě a čase na užívání obdobné věci i s přihlédnutím k druhu právního důvodu (smluvního typu či věcného práva k věci cizí), kterým se zpravidla právo užívání věci vzhledem k jeho rozsahu a způsobu zakládá. Nejčastěji jde o nájemní smlouvu. Výše náhrady se zde poměruje s obvyklou hladinou nájemného, které by byl nájemce za obvyklých okolností povinen plnit, užíval-li by věc na základě platné nájemní smlouvy.

Rozhodným okamžikem pro počátek prodloužení je „požádání“, výzva věřitele (poškozeného) adresovaná dlužníku (obviněnému) k plnění. V trestním řízení lze takovou výzvou rozumět zpravidla okamžik, kdy se obviněný seznámí s návrhem poškozeného podle § 43 odst. 3 tr. ř. obsaženým ve spise, například v rámci seznámení se spisem při skončení přípravného řízení. To nevylučuje, že obviněný měl možnost seznámit se s návrhem poškozeného v odlišné době. Rozhodující je však vždy zjištění, kdy se (dostatečně konkrétní) projev vůle poškozeného dostal do sféry dispozice obviněného, čímž je třeba rozumět konkrétní a objektivní možnost obviněného seznámit se s obsahem jemu adresovaného požadavku poškozeného.

Smlouva spotřebitelská

Smlouvou o přepravě osoby se rozumí i smlouva s přepravou osoby související.

Byt zvláštního určení

Specifika bytů zvláštního určení vedou k tomu, že výše obvyklého nájemného pro tyto byty nemůže být určena na základě porovnání tržního nájemného v bytech, jichž se žádná omezení netýkají. To naznačuje v § 4 odst. 3 písm. e) i nařízení vlády č. 453/2013 Sb., které zohlednění nájemného z bytů zvláštního určení při zjišťování srovnatelného nájemného u běžných bytů výslovně vylučuje. Kritéria obsažená v nařízení vlády č. 453/2013 Sb. se tak při určování výše obvyklého nájemného u bytů zvláštního určení uplatní s ohledem na charakter těchto bytů. (srovnatelné nájemné obvyklé v daném místě lze u bytů zvláštního určení stanovit pouze srovnáním nájemného u bytů stejného určení).

Příhláška pohledávky

Zjistí-li insolvenční soud, který rozhoduje o pravosti nebo výši popřené pohledávky, že přihláška pohledávky měla v části, o které má v incidenčním sporu rozhodnout, vady bránící přezkumu přihlášené pohledávky, musí žalobu pro předčasnost zamítnout bez zřetele k tomu, zda předmětem sporu je vykonatelná pohledávka. O uplynutí lhůty k podání žaloby nebo o koncentraci popěrného úkonu ve smyslu ustanovení § 199 odst. 3 insolvenčního zákona nemá smysl hovořit. Zamítnutí žaloby pro předčasnost v takové situaci vrací přezkum pohledávky (lhotejno zda vykonatelné) do stadia před přezkumným jednáním; výsledky dosavadního přezkumu pohledávky jsou nepoužitelné a osoba oprávněná popřít pohledávku tak po odstranění vad přihlášky může učinit (chce-li zabránit zjištění pohledávky, musí učinit) bez zřetele k tomu, zda (a v jaké podobě) popřela pohledávku před zamítnutím žaloby pro předčasnost.

Obsahuje-li přihláška pohledávky do insolvenčního řízení údaje, jež nezaměnitelným způsobem identifikují skutek (skutkový děj), na jehož základě insolvenční věřitel přihlašuje svůj nárok (v peněžité formě) do insolvenčního řízení, ale tento věřitel (přihlašovatel pohledávky) ani do skončení přezkumného jednání nevyklíčil všechny skutečnosti významné pro posouzení, zda jde o pohledávku pravou, uplatněnou ve správné výši a ve správném pořadí, je to důvo-

dem k popření pohledávky, nikoli důvodem k odstraňování vad přihlášky.

Společné jmění manželů

Účelem manželství nemůže být placení dluhů druhého manžela, vzniklých před uzavřením manželství; opak by byl v extrémním rozporu s principy spravedlnosti, neboť by vedl k nepřijatelnému posílení práva věřitele na úkor manžela dlužníka. Vůle „nebýt po uzavření manželství negativně dotčen již existujícími dluhy svého nového manžela“ je legitimní a legální. Ústavní hodnotou, jež by měla být při výkladu § 719 odst. 2 a § 732 o. z. chráněna, je právo na soudní ochranu a právo manžela i po uzavření manželství vlastnit majetek. Neměl-li věřitel v okamžiku uzavření předmanželské smlouvy povinného vůči jeho snoubence žádné hmotné subjektivní právo, je třeba logickým výkladem dospět k závěru, že uzavřením předmanželské smlouvy nemohlo být žádné právo oprávněného vůči bývalé manželce povinného negativně dotčeno.

Omezení svéprávnosti

Rozhoduje-li soud o omezení svéprávnosti rodiče, rozhodne zároveň o jeho rodičovské odpovědnosti (§ 865 odst. 2 o. z.). V řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti, spojených s řízením o svéprávnosti (§ 468a odst. 1 z. ř. s.), je vždy jednáno o právech a povinnostech nezletilého dítěte, a proto v takové věci jsou účastníky té části společného řízení, ve které jde o omezení svéprávnosti posuzované v oblasti rodičovské odpovědnosti, také nezletilé děti posuzovaného rodiče a svědčí jim právo participovat na řízení. Povinnost soudu umožnit nezletilým dětem posuzovaného rodiče, aby v této části společného řízení vyjádřili svůj názor, tedy povinnost vyslechnout je, vyplývá z článku 12 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte, Úmluvy o výkonu práv dětí a ustanovení § 100 odst. 3 o. s. ř. Povinnost umožnit dítěti, aby participovalo na řízení přímo, bylo soudem vyslechnuto, není absolutní.

Meze realizace participačního práva, tedy neprovedení výslechu dítěte jsou představovány jak rozporem s nejlepším zájmem dítěte, tak neschopností formulovat své názory, jakož i prevalencí ekonomie řízení. Nelze-li, aby dítě participovalo na řízení přímo, nezbyvá, než se od tohoto pravidla odchýlit a zjistit jeho názor nepřímo (prostřednictvím zástupce, znaleckého posudku nebo příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí). Ve vztahu k schopnosti formulovat své názory, přesněji a komplexněji vyjádřeno, přijmout informace o řízení a jeho předmětu, vytvořit si vlastní názor a tento soudu sdělit, hraje podstatnou roli vyvratitelná domněnka zakotvená v ustanovení § 867 odst. 2 o. z.

Vyrovnaní

Po skončení vyrovnaní a poté, kdy dlužník splnil vyrovnaní způsobem uvedeným v usnesení, jímž konkursní soud vyrovnaní potvrdil, je vztah odděleného věřitele vůči dlužníku (jenž předtím byl i osobním dlužníkem) se zřetelem k povaze zajištění (zástavní právo) pouze vztahem zástavního věřitele k zástavnímu dlužníku.

Bezdůvodné obohacení

Při vzniku bezdůvodného obohacení plněním na základě později zrušeného rozhodnutí je ochuzeným ten, komu byla rozhodnutím uložena povinnost plnit, a obohaceným ten účastník, kterému bylo právo na plnění rozhodnutím přiznáno. Plnění poskytnuté na základě určitého (byť třeba později odpadnuvšího) právního důvodu mezi dvěma subjekty na účet třetí osoby, vymezený coby platební místo, nelze bez dalšího pokládat za bezdůvodné obohacení majitele tohoto účtu na úkor osoby peníze zasílající – zaplacení určité částky na účet třetí osoby u peněžního ústavu představující sjednané platební místo s úmyslem dostat smluvenému závazku je třeba pokládat za plnění druhé smluvní straně, a nikoliv majiteli účtu.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Nájem bytu

Nájemní smlouva není neplatná (pro počáteční právní nemožnost plnění ve smyslu § 37 odst. 2 obč. zák.) jen proto, že pronajímatel poskytl nájemci do užívání věc, již předtím pronajal pro tutéž dobu jině (příp. i stejné) osobě.

Totožnost skutku, pojistný podvod

Předpokladem totožnosti skutku je alespoň částečná shoda v jednání nebo v následku tohoto jednání. Následek jednání spočívá v porušení nebo ohrožení právní normou chráněných hodnot (zájmů, vztahů). Následkem se rozumí porušení individuálního objektu trestného činu (či přestupku) v jeho konkrétní podobě, tedy konkrétní následek (porušení určitého jedinečného vztahu – zájmu), nikoli určitý typ následku. Závěr, že částečná shoda v jednání způsobuje, že se jedná o totožný skutek, vyžaduje, aby se jednalo o shodu v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání z hlediska právní kvalifikace, která přichází v úvahu.

Pojištění

Ustanovení § 2809 občanského zákoníku nebrání smluvním stranám pojistné smlouvy sjednat si možnost odmítnutí pojistného plnění pro případ, že se pojistník bude domáhat pojistného plnění podáním vědomě nekorrektního (nepravdivého) vysvětlení vzniku a okolností jím tvrzené pojistné události.

Vazební zasedání

Okolnosti, za kterých došlo ke spáchání činu, patří k okruhu podstatných skutečností pro

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:
Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.**

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

rozhodování o naplnění jednotlivých důvodů vazby podle § 67 tr. ř., podle kterých je třeba zjistit okolnosti konkrétního případu. Byly-li splněny všechny procesní náležitosti uskutečnění výpovědi ve vazebním zasedání, mohla být taková výpověď použita při hlavním líčení, protože podle § 89 odst. 2 tr. zákoníku může za důkaz sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Důkazní význam každého důkazního prostředku je závislý na okolnostech konkrétní trestní věci, na druhu, povaze a důkazní hodnotě ostatních ve věci získaných důkazních prostředků a na tom, jak sám o sobě a ve spojení s ostatními důkazy potvrzuje nebo vyvrací dokazovanou skutečnost. Za dodržení všech zákonných podmínek lze v určitých případech k důkazu použít i výpověď obviněného ve vazebním zasedání (§ 73g odst. 2 tr. ř.), výpověď osoby zadržené (§ 76 odst. 3, 5 tr. ř.) nebo podezřelé (§ 179b odst. 3 tr. ř.).

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Dobré mravy

Jsou-li právním jednáním porušeny principy dobrých mravů, uplatní se tento korektiv i ve vztazích mezi podnikateli. Porušení korektivu dobrých mravů má za následek absolutní neplatnost právního jednání. Případný závěr soudu o absolutní neplatnosti ujednání stran pro rozpor s korektivem dobrých mravů je však zásahem výjimečným a vždy odůvodněným mimořádnými okolnostmi daného případu.

Uzavřel-li podnikatel fyzická osoba smlouvu s jiným podnikatelem v rámci své podnikatelské činnosti, nelze vyloučit, že mu bude přináležet zákonná ochrana jako tzv. slabší

straně za podmínek § 433 o. z. Práva dovolávat se ochrany prostřednictvím právní úpravy poskytující ochranu před zneužívajícím jednáním jiného podnikatele podle § 433 o. z. nezbavuje podnikatele, je-li v závazku slabší stranou, ani ustanovení § 1797 o. z.

Je-li jeden z podnikatelů slabší stranou, dopadá působnost právní úpravy o adhezní kontraktaci i na vztahy mezi podnikateli (nevyloučí-li si ji strany za splnění zákonných předpokladů podle § 1801 o. z.). Pouhá nepřiměřenost úplaty, tedy i úroku, však předmětem přezkumu právní úpravou adhezních smluv (prostřednictvím § 1800 odst. 2 o. z.) být nemůže. Samotná výše úroků nebude ve vztazích mezi podnikateli zpravidla bez dalších okolností představovat naplnění ani zákonných předpokladů rozporu s dobrými mravy podle § 588 o. z.

Neúměrné zkrácení

Úprava neúměrného zkrácení v § 1793 odst. 1 o. z. nedopadá na obchody s akciemi bez ohledu na to, zda tyto akcie byly přijaty k obchodování na některém (evropském) regulovaném trhu.

Myslivost

Držitel honitby je oprávněn se na pozemcích tvořících honitbu pohybovat a vykonávat mysliveckou činnost, není však bez dalšího (pouze na základě skutečnosti, že je držitelem uznané honitby) oprávněn omezit vlastníky pozemků, kteří nejsou členy honebního společenstva, například zamezením přístupu na jejich pozemky, anebo realizací stavby na jejich pozemcích.

Nezbytná cesta

Rozhodnutí o povolení nezbytné cesty je konstitutivním rozhodnutím ve věci, ve které právní úprava upravuje podmínky pro vznik práva jen rámcově a dává široký prostor pro úvahu soudu, přičemž v hraničních případech jsou dány skutečnosti umožňující s jis-

tou mírou přesvědčivosti zdůvodnit různá řešení. Rozhodnutí ve věci je tak v zásadě na úvaze soudu, která však musí být řádně odůvodněna a nesmí být zjevně nepřiměřená.

Při stanovení náhrady za povolení nezbytné cesty v opakujících se dávkách je třeba vyjít z obvyklé výše dávky, za kterou se v obdobných místech (lokality) sjednává cena za smluvně zřizované srovnatelné právo cesty. Při nedostatku srovnatelných údajů lze přihlídnout k obvyklé výši nájemného zatíženého pozemku jako jednomu z faktorů pro stanovení úplaty za povolení nezbytné cesty. Bude nutné také zohlednit újmu vlastníka pozemku, ke kterému soud povoluje právo nezbytné cesty, jež může spočívat i ve snížení ceny tohoto pozemku v důsledku jeho zatížení právem cesty. Lze také vzít v potaz, zda pozemek, resp. jeho část zatíženou právem nezbytné cesty bude výlučně užívat žadatel o její povolení, či spolu s ním i další osoby nebo vlastník zatíženého pozemku.

Přistoupení do řízení

Po rozdělení obchodní společnosti odstěpením se vznikem nových společností (§ 243 odst. 1 písm. b/ bod 1. zákona č. 125/2008 Sb.) lze vyhovět návrhu žalobce, který po rozdělované společnosti vymáhá splnění nepeněžitěho dluhu, na přistoupení nově vzniklých (nástupnických) společností do řízení jako dalších žalovaných (§ 92 odst. 1 o. s. ř.) z titulu ručení za dluhy rozdělované společnosti (§ 257 odst. 1 zákona č. 125/2008 Sb.), jen tehdy, bude-li při připuštění přistoupení do řízení zřejmé, že se žalobce vůči přistoupiším žalovaným domáhá peněžitěho plnění (srov. § 2028 o. z.). Je-li nepeněžitým dluhem rozdělované společnosti její povinnost vydat pro případ vyslovení neúčinnosti právního úkonu (právního jednání) do majetkové podstaty původní dlužníkovo plnění z neúčinného právního úkonu (právního jednání), lze se domáhat vůči přistoupiším žalovaným z titulu jejich zákonného ručení za dluhy rozdělované společnosti pouze zaplacení rovnocenné peněžitě

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení Dalšího vzdělávání advokátů zadejte kód:
Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.

náhrady odpovídající částce, k jejíž úhradě by byla rozdělována společnost povinna, kdyby původní dlužníkovu plnění z neúčinného právního úkonu nebylo možné vydat do majetkové podstaty dlužníka (§ 236 odst. 2 insolvenčního zákona).

Zanedbání povinné výživy

Rozhodnout o nároku na náhradu dlužného výživného jako majetkové škody, jež byla poškozenému způsobena, ve smyslu § 43 odst. 1 věty poslední tr. ř. lze podle § 228 odst. 1 tr. ř. (popř. i podle § 229 odst. 1, 2 tr. ř.) pouze za předpokladu, že o nároku na výživné dosud nebylo rozhodnuto v občanskoprávním řízení. Bylo-li však o vyživovací povinnosti obviněného pro relevantní období páchání přečinu zanedbání povinné výživy podle § 196 tr. zákoníku již rozhodnuto, třeba i nepravomocně, v občanskoprávním řízení, představuje takové rozhodnutí překážku podání návrhu poškozených na rozhodnutí o povinnosti obviněného k náhradě škody podle § 44 odst. 3 tr. ř.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Právo na soudní ochranu

Založí-li Nejvyšší soud své rozhodnutí o dovolání, které vyznívá pro určitého účastníka nepříznivě, na skutkovém stavu, který je rozdílný od skutkových zjištění nižších soudů, poruší právo takového účastníka na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Nejvyšší soud poruší právo dovolatele na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) tím, že v odůvodnění svého rozhodnutí neobjasní, jak posoudil jeho námitky v dovolání.

Právo na soudní ochranu

Trestním řádem příkladmo vyjmenované podmínky nutné obhajoby (§ 36 odst. 2) je nutné chápat tak, že je-li zatčený orgány veřejné moci vyzván k takovému procesnímu vyjádření, které může pro něho mít zásadní význam, nesmí se tak stát bez předchozího řádného poučení o významu a důsledcích takového vyjádření a také o tom, že před

takovým vyjádřením má právo poradit se s obhájcem, který, nevyžádá-li si jej zatčený sám, musí mu být z moci úřední ustanoven (nález sp. zn. I. ÚS 469/16 ze dne 22. března 2016). Jestliže cizinci nebyl v řízení před soudem přetlumočen trestní příkaz a poučení o opravném prostředku a opak nelze jednoznačně dovést dostupnými prostředky, je při existenci takových pochybností třeba mít za to, že se cizinec řádným způsobem nevzdal svého práva na odpor proti trestnímu příkazu. Opačný postup je porušením práva cizince na spravedlivý proces (čl. 36 dost. Listiny základních práv a svobod).

Smlouva o zápůjčce a insolvenční řízení

Ve sporu o vrácení peněžité zápůjčky má žalobce jako zapůjčitel břemeno tvrzení, že s žalovaným vydlužitelem uzavřel smlouvu o zápůjčce, že vydlužiteli předmět zápůjčky odevzdal a že vydlužitel peněžitou zápůjčku řádně a včas nevrátil. Z tohoto břemene tvrzení pak pro zapůjčitele (žalobce) vyplývá důkazní břemeno, pokud jde o prokázání tvrzení, že smlouva o zápůjčce byla uzavřena a že na základě této smlouvy předal vydlužiteli (žalovanému) finanční prostředky. Budou-li tyto skutečnosti prokázány, unesl zapůjčitel (žalobce) jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní. Naopak, chce-li se vydlužitel (žalovaný) úspěšně ubránit, musí tvrdit, že peněžitou zápůjčku vrátil, nebo že pohledávka zanikla jiným zákonem stanoveným způsobem, popřípadě že je promlčena, a o svém tvrzení nabídnout důkazy. Tyto závěry pak platí i v incidenčním sporu, v němž se věřitel domáhá vůči popírajícímu (insolvenčnímu) dlužníku určení, že jeho nevykonatelná pohledávka přihlášená do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka jako pohledávka z titulu nároku na vrácení peněžité zápůjčky, je po právu.

Přiměřená protihodnota

Ustanovení § 241 odst. 5 písm. a/ a b/ insolvenčního zákona upravuje dvě skupiny právních jednání dlužníka, která nejsou zvýhodňujícími právními úkony; jednak právní jednání, jimiž dlužník zřídil zajištění svého závazku, obdržel-li za ně současně přiměřenou protihodnotu (písmeno a/), jednak právní jednání učiněná za podmínek obvyklých v obchodním styku, na základě kterých dlužník obdržel přiměřené protiplnění nebo jiný přiměřený majetkový prospěch, a to za předpokladu, že nešlo o úkony učiněné ve prospěch osoby dlužníkovu blízké nebo osoby,

kteřá tvoří s dlužníkem koncern, a že osoba, v jejíž prospěch byly úkony učiněny, nemohla ani při náležitě pečlivosti poznat, že dlužník je v úpadku, nebo že by tyto úkony mohly vést k úpadku dlužníka (písmeno b/). Z takového rozlišení je zjevné, že pro posouzení, zda konkrétní právní jednání je právním jednáním zvýhodňujícím, nelze právní jednání, jímž je zřízeno zajištění závazku dlužníka (§ 241 odst. 5 písm. a/ insolvenčního zákona), poměřovat kritérii, jež insolvenční zákon stanoví pro jiná zvýhodňující právní jednání v § 241 odst. 5 písm. b/ insolvenčního zákona.

„Přiměřenou protihodnotou“ se rozumí (vzhledem k tomu, že ustanovení § 241 insolvenčního zákona slouží k ochraně majetkových zájmů věřitelů dlužníka před právním jednáním, jímž dlužník majetkově zvýhodňuje jen některé z nich) protihodnota majetkové povahy poskytnutá dlužníku. Pro účely posouzení, zda „přiměřenou protihodnotou“ je (může být) možnost (dalšího) čerpání úvěru dlužníkem je určující přesné pojmenování úvěrového vztahu v době uzavření (a účinnosti) zástavní smlouvy. Ujednání úvěrové smlouvy o „úvěrové lince“ je typově ujednáním o možnosti dlužníka čerpat opakovaně (při současném postupném splácení) krátkodobý provozní bankovní úvěr až do výše schváleného úvěrového rámce. Je bankou poskytován pro průběžné (opakované) financování oběžného majetku podniku. Princip takového úvěru (revolvingového úvěru) je založen na sjednání úvěrového limitu a jeho účelovém čerpání. V těch případech, kdy dodatky k úvěrové smlouvě mění v čase výši úvěrového rámce je pro určení, zda dlužník zástavní smlouvou zajistil svůj již existující závazek (§ 241 odst. 3 písm. d/ insolvenčního zákona), nebo (též) svůj závazek budoucí (a v jakém rozsahu), podstatné postavit po skutkové stránce najisto rozsah čerpání úvěru a míry jeho splacení.

Insolvenční řízení

Jestliže insolvenční soud v insolvenčním řízení, v němž je úpadek dlužníka řešen konkursem, pravomocně rozhodl podle ustanovení § 298 insolvenčního zákona o vydání tzv. čistého výtěžku zpeněžení zajištění zajištěnému věřiteli dosaženého tak, že od výtěžku zpeněžení odečetl náklady spojené se správou a zpeněžením předmětu zajištění a částku připadající na odměnu insolvenčního správce (§ 298 odst. 2 insolvenčního zákona), pak k námitkám vzneseným k účelnosti a výši nákladů spojených se správou a zpeněžením předmětu zajištění v rámci námitky proti

konečné zprávě (§ 304 odst. 2 insolvenčního zákona) již insolvenční soud při projednání a schválení konečné zprávy nepřihlíží (§ 298 odst. 3 část věty za středníkem insolvenčního zákona).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Péče řádného hospodáře

Případná dohoda akcionářů, jíž by se zavázali udělovat pokyny členům představenstva v záležitostech spadajících do obchodního vedení a současně zajistit, že tyto pokyny budou členy představenstva bez dalšího (bez ohledu na povinnost členů představenstva jednat s péčí řádného hospodáře) respektovány, by odporovala smyslu a účelu § 192 odst. 1 věty první a § 194 odst. 4 in fine obch. zák., a byla by neplatná pro rozpor se zákonem (§ 39 obč. zák.), resp. pro počáteční (právní) nemožnost plnění (§ 37 odst. 2 obč. zák.). To ale neznamená, že se akcionáři nemohou dohodnout na tom, že se u členů představenstva přimluví za konkrétní řešení určité záležitosti spadající do obchodního vedení. Tedy, že předestřou představenstvu (jeho členům) svůj názor či argumenty, jimiž představenstvo sice nebude vázáno, ale jež může vzít v úvahu při svém rozhodování. Stejně tak je možné, aby se akcionáři zavázali, že bude dosaženo konkrétního výsledku, tedy např. že představenstvo v určité záležitosti přijme určité rozhodnutí. V takovém případě nejde o závazek přímly, ale o převzetí odpovědnosti za určitý výsledek. Ani takové ujednání nelze považovat automaticky za odporující zákonu. Nejde totiž o závazek k jednání (konání), jež odporuje zákonu (zde k udělování pokynů v rozporu s § 194 odst. 4 in fine obch. zák.), ale o „garanci“ určitého (sjednaného) výsledku. Převzít závazek přímly či „garanci výsledku“ mohou akcionáři zásadně pouze

ve vztahu k takovému jednání (rozhodnutí) představenstva (jeho členů), které je v souladu s právními předpisy a stanovami (jímž členové představenstva neporuší svoje povinnosti při výkonu funkce, včetně povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře).

Prominutí zmeškání lhůty

Ustanovení § 2 odst. 1 lex covid doplňuje okruh důvodů pro prominutí zmeškané lhůty účastníku řízení (jeho zástupci) k provedení procesního úkonu, jak jej obecně vymezuje § 58 odst. 1 o. s. ř., a to s ohledem na výjimečnou situaci založenou dopadem mimořádných protiepidemických opatření. K tomu ovšem musí být současně splněny tyto podmínky: účastník řízení (jeho zástupce) zmeškal lhůtu z omluvitelného důvodu, tento omluvitelný důvod musí spočívat v mimořádném opatření při epidemii koronaviru SARS CoV-2, který účastníkovi (zástupci) znemožnil nebo podstatně ztížil úkon učinit, a který by – nebýt nouzového stavu – jinak jako omluvitelný důvod ve smyslu § 58 odst. 1 o. s. ř. neobstál. Tehdy lze prominout i lhůtu, u níž zákon takový postup vylučuje [např. lhůta k podání dovolání (§ 240 odst. 2 věty první o. s. ř.), lhůta k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu (§ 247 odst. 1 o. s. ř.), lhůty ve vykonávacím řízení (§ 254 odst. 2 o. s. ř.)]. K prominutí zmeškání lhůty tak nemají soudy automaticky přistupovat toliko pro existenci mimořádného opatření samotného, nýbrž je zapotřebí v každém jednotlivém případě tvrdit a prokázat, že účastník řízení (jeho zástupci) bylo konkrétními dopady mimořádného opatření do jeho poměrů „znemožněno nebo podstatně ztíženo“ provedení zmeškaného úkonu (omezení plynoucí z mimořádných opatření (ve smyslu § 1 lex covid) mělo (podstatný) negativní vliv na schopnost účastníka úkon učinit). Personálně a organizačně omezený chod advokátní kanceláře v době nouzového stavu sám o sobě nelze považovat za důvod omluvitelný, který by spočíval v mimořádném opatření při epidemii a který by znemožnil či podstatně ztížil zástupci účastníka

včas podat odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně.

Odpovědnost státu za škodu

Pojem správního uvážení není v doktríně jednoznačně definován, v obecné rovině však o něm lze hovořit všude tam, kde zákon poskytuje správnímu orgánu ve stanovených hranicích určitý volný prostor k rozhodnutí. Tento prostor, v němž s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek a zákonodárce dává správnímu orgánu možnost zvolit po zvážení daných okolností jedno z více řešení předvídaných právní normou, bývá typicky vymezen formulací „správní orgán může“, „lze“ apod. Lze stanovit rovněž určitou podmíněnost použití správního uvážení, např. „správní úřad může jím vydané povolení změnit nebo zrušit, pokud oprávněná osoba (...)“. Typická je dále úprava, která obsahuje více alternativ rozhodování, např. stanovení sankce za přestupky znamená nejen možnost výběru z více sankcí, ale i pohyb v rámci rozpětí výše pokuty. Ustanovení § 68 písm. b) zákona o podmínkách provozu vozidel neposkytovalo prostor pro správní uvážení, znění zákona bylo jednoznačné a povinnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností odejmout oprávnění k provozování stanice měření emisí, jestliže ministerstvo v rámci výkonu státního odborného dozoru nařídilo zastavení provádění měření emisí, byla stanovena bezvýhradně. Jestliže z protokolu o vykonání státního odborného dozoru nad stanicí měření emisí vyplynulo uložení povinnosti okamžitého zastavení provádění měření emisí, měl příslušný obecní úřad toto oprávnění odejmout, aniž by přezkoumával postup pracovníků ministerstva při provádění kontroly, či rozhodnutí ministra o námitkách proti protokolu o takové kontrole.

Odpovědnost za vady

Ustanovení § 597 odst. 1 obč. zák. výslovně možnost dohodnout si odlišnou úpravu práv z odpovědnosti za vady koupené věci

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:
Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.**

Právnická firma
roku 2018–2020

VÍCE NEŽ

30 / LET
S VÁMI

JELÍNEK & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ | ATTORNEYS AT LAW

Advokátní kancelář **JELÍNEK & Partneri s.r.o.**
www.advokatijelinek.cz | T +420 724 794 986 | Pardubice – Praha

nezakazuje a ani z povahy tohoto ustanovení nevyplývá nemožnost se od něj odchýlit; dotčeným ustanovením není totiž chráněn žádný veřejný zájem, reprezentovaný např. požadavkem ochrany slabšího subjektu. Není tedy vyloučeno, aby si kupující s prodávajícím (nejde-li např. o vztahy, v nichž vystupuje dodavatel a spotřebitel) dohodli, a to i po uzavření kupní smlouvy, oproti výslovnému znění zákona (§ 597 odst. 1 obč. zák.), že vyjde-li dodatečně najevo vada, na kterou prodávající kupujícího neupozornil, že vedle práva na slevu z ceny koupě, může kupující uplatnit i požadavek na bezplatnou opravu prodané věci.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Správní řízení

Za situace, kdy zákon nestanoví výslovně, že by orgány samosprávy měly vykonávat přenesenou státní správu, rozhodují-li o odvolání proti rozhodnutí, kterým nebyly žadateli poskytnuty požadované informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., spadající věcně do výkonu působnosti samostatné, nelze než dovodit, že i přezkum je v takovém případě výkonem samostatné působnosti.

Podíl v obchodní korporaci

V řízení o uzavření smlouvy podle § 329 odst. 2 ve spojení s § 89 částí věty za středníkem z. o. k. soud nejprve posoudí základ žalobou uplatněného nároku a teprve tehdy, dospěje-li k závěru, že společníku právo podle citovaných ustanovení svědčí, ustanoví znalce pro určení hodnoty závodu společnosti. Přitom zváží, zda není namístě o základu nároku rozhodnout mezitímním rozsudkem (§ 152 odst. 2 o. s. ř.).

Podvod

Postavení osoby poškozené je do jisté míry procesní záležitostí (§ 43 a násl. tr. ř.), znakem aplikované skutkové podstaty je potom způsobení škody na cizím majetku. Součástí jiného hmotné právního posouzení v širších souvislostech a s dopady zejména do adhezního řízení může být i určení, na straně kterého subjektu vznikla škoda.

Stížnost v trestním řízení

Ustanovení zákona č.141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, upravující podávání a doručování stížností, jsou konkretizací kautel ústavně zaručeného základního práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 36 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, včetně jeho výchozí složky, tj. práva na přístup k soudu. Nelze-li proto v důsledku opatření předsedy obecného soudu navazujícího na vyhlášení nouzového stavu a ochranných opatření proti šíření koronaviru (SARS CoV-2) zpětně dohledat a zjistit konkrétní okamžik doručení stížnosti účastníkem řízení, neboť evidence podání podle opatření předsedy obecného soudu nezajišťovala spolehlivé odlišení podání z jednotlivých dnů (nebylo vyloučeno jejich smísení), nemůže být tato skutečnost přičítána k tíži toho, kdo stížnost podal.

Postoupení pohledávky

Při opakovaném postoupení téže pohledávky se dlužník svého závazku zprostití i tehdy, vypořádá-li se po oznámení či prokázání cese s nepravým věřitelem, ve vztahu k němuž se o postoupení dozvěděl nejdříve; rovněž v tomto případě vede ke zproštění závazku nejen jeho splnění, ale i jiný právně uznatelný způsob vyrovnání. Je-li tedy postoupení pohledávky nepravému věřiteli za podmínek § 1882 odst. 2 o. z. z pozice dlužníka účinné – a dlužník tak má možnost se závazku vůči nepravému věřiteli (účinně) zprostit – musí nutně být rovněž účinné s tím korespondu-

jící právní jednání nepravého věřitele (přijetí plnění, uzavření dohody o jiném vyrovnání), přičemž pravý věřitel je povinen tuto skutečnost na straně jedné respektovat, na straně druhé mu vzniká právo požadovat úhradu své pohledávky (v rozsahu vyrovnání dlužníka s nepravým věřitelem) z titulu bezdůvodného obohacení vůči věřiteli nepravému (§ 2991 a násl. o. z.).

Odpovědnost státu za újmu

Při posuzování přiměřenosti délky řízení je nutno vzít v úvahu právo účastníka, aby jeho věc byla projednána a rozhodnuta v přiměřené době a zároveň obecný požadavek, aby v řízení bylo postupováno v souladu s právními předpisy a byla zajištěna spravedlivá ochrana práv účastníka. Je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem individuálního případu. Pro potřeby kompenzačního řízení (tedy i stanovení výše zadostiučinění) je nutno zohlednit i nečinnost soudu, předcházející relevantní části řízení, jež se stala příčinou pozdějších komplikací při provádění dokazování, zvláště jsou-li tyto komplikace hodnoceny v rámci kritéria složitosti řízení.

Odpovědnost státu za újmu I

Dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) v případě porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Úmluva) ESLP presumuje, že neúčinným vyšetřováním vznikla stěžovatelům nemajetková újma, a nepožaduje, aby ji jakkoli prokazovali. V mnoha případech, kdy ESLP konstatuje porušení čl. 3 Úmluvy z důvodu neúčinného vyšetřování, přiznává bez dalšího obětem přiměřené zadostiučinění, aniž by zkoumal, zda neúčinným vyšetřováním vznikla újma a aniž by ji museli prokazovat. ESLP se explicitně zabývá otázkou existence újmy stěžovatele pouze sporadicky a zásadně až ve vazbě na otázku přiznání spravedlivého zadostiučinění ve smyslu čl. 41 Úmluvy. Z praktického pohledu se zdá, že ESLP implicitně akceptuje, že každé porušení čl. 3 Úmluvy znamená způsobení újmy.

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení Dalšího vzdělávání advokátů zadejte kód:

Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

Vylučovací žaloba

Není-li (obecně) nelegální původ finančních prostředků užitých k zaplacení kupní ceny (bez dalšího) důvodem absolutní neplatnosti kupní smlouvy, nemůže být právně významný ani pro posouzení, zda nabyvatel skutečně nabyt spornou nemovitost v dražbě, ani pro posouzení (ne)existence vlastnického práva ke sporné nemovitosti.

Okamžité zrušení pracovního poměru

Okamžité zrušení pracovního poměru podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) zákoníku práce je ve srovnání s rozvázáním pracovního poměru výpovědí podle ustanovení § 52 písm. g) části věty před středníkem zákoníku práce výjimečným opatřením. K okamžitému zrušení pracovního poměru podle tohoto ustanovení proto může zaměstnavatel přistoupit jen tehdy, jestliže okolnosti případu odůvodňují závěr, že po zaměstnavateli nelze spravedlivě požadovat, aby zaměstnanec zaměstnával až do uplynutí výpovědní doby. Ustanovení § 55 odst. 1 zák. práce tedy patří k právním normám s relativně neurčitou hypotézou, tj. k normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem a která tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Vzhledem k tomu dovolací soud může úvahu odvolacího soudu o tom, zda a v čem byly naplněny předpoklady okamžitého zrušení pracovního poměru, přezkoumat pouze v případě její zjevné nepřiměřenosti.

Neúčinnost právního jednání

Tam, kde nelze újmu způsobenou na majetkové podstatě neúčinným právním jednáním dlužníka napravit pouhým soupisem majetku do majetkové podstaty dlužníka (což je situace typická tehdy, spočívá-li neúčinné právní jednání v tom, že dluž-

ník peněžními prostředky náležejícími do majetkové podstaty hradí své dluhy bez respektu k pravidlům, jimiž se pro dané insolvenční řízení řídí upokojujání pohledávek věřitelů dlužníka vzniklých před rozhodnutím o úpadku dlužníka), má (musí mít) postup, jímž se insolvenční správce dlužníka domáhá navrácení takto uslých peněžních prostředků do majetkové podstaty dlužníka, podobu žaloby na plnění (na zaplacení předmětné částky do majetkové podstaty dlužníka), směřující vůči osobě, v jejíž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn nebo která z něho měla prospěch. O incidenční spor dle § 159 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona v takovém případě nejde.

Evropský zatýkáací rozkaz

Překážkou, pro kterou nelze rozhodnout o předání na základě evropského zatýkáacího rozkazu podle § 205 odst. 2 z. m. j. s., nemůže být skutečnost, že orgány vyžadujícího státu činné v trestním řízení dosud neucinily žádný pokus o kontakt s vyžádaným.

Zrušení konkursu, odpovědnost státu za újmu

Skončí-li konkursní řízení, v jehož průběhu nebyla přihlášená pohledávka konkursního věřitele ani zčásti uspokojena z majetku náležejícího do konkursní podstaty úpadce, zrušením konkursu podle § 44 odst. 2 ZKV (pro smrt úpadce), je z hlediska významu předmětu řízení pro poškozeného (konkursního věřitele) při posuzování přiměřenosti délky řízení i při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění v penězích podstatné, že poškozený (konkursní věřitel) neobdržel (v důsledku úmrtí úpadce před rozvrhem nemohl obdržet) v konkursním řízení na uspokojení svého nároku ničeho. Při zrušení konkursu postupem podle § 44 odst. 2 ZKV nevzejde (vzhledem k tomu, že se tak nestalo v předchozím průběhu konkursního řízení, nemusí vzejít) z konkursního řízení na jeho konci údaj o částce, jaké se konkurs-

nímu věřiteli (poškozenému) v konkursu dostalo nebo má dostat na uspokojení jeho přihlášené pohledávky. Význam předmětu konkursního řízení pro poškozeného (konkursního věřitele) lze za této situace určit jen tak, že soud rozhodující o přiměřeném zadostiučinění podle stavu konkursní podstaty ke dni úmrtí úpadce jež může zahrnovat již dosažený výtěžek zpeněžení majetku konkursní podstaty nebo (též) dosud nezpeněžený majetek náležející do konkursní podstaty a podle stavu v konkursním řízení uplatněných a dosud neuspokojených pohledávek [vedle přihlášených pohledávek může jít též o pohledávky za konkursní podstatou (§ 31 odst. 2 ZKV) nebo o pracovní pohledávky (§ 31 odst. 3 ZKV)] určí, jaká částka by poškozenému (konkursnímu věřiteli) připadla na úhradu jeho přihlášené pohledávky, kdyby konkursní řízení skončilo (mohlo skončit) rozvrhem.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Ochrana spotřebitele

Konkrétní rozhodnutí řízení letového provozu může být pokládáno za mimořádnou okolnost ve smyslu čl. 5 odst. 3 ve spojení s bodem 15 preambule nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 pouze v případě, že dané rozhodnutí je důvodem zpoždění odletu letadla alespoň v trvání dvou hodin.

Pozemkový úřad

Na nakládání Státního pozemkového úřadu s pozemky, k nimž mu přísluší právo hospodaření, se ustanovení § 60a zákona č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nevztahuje a nelze je aplikovat ani analogicky. ●

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:
Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte zcela zdarma.**

Inovativní oblek, který vyperete v pračce

Foto: Ilja Hubálek

Přijali jsme výzvu našich zákazníků a pustili se do vývoje obleku pratelného v domácích podmínkách. Nebyla to jednoduchá cesta a narazili jsme na mnoho překážek, ale výsledek opravdu stojí za to. V kolekci Blažek pro jaro a léto vám tak s hrdostí představujeme jersey oblek, o jehož čistotu se postará klasická automatická pračka.

Odkud přišly první nápady na vývoj pratelného obleku

Podněty na vývoj obleku, který lze bez problému vyprat i v klasické pračce, k nám přicházely ze všech stran. Někdy to bylo klasické postesknutí klienta nad neustálým běháním do čistírny, jindy nad náklady za vyčištění, které se za dobu životnosti obleku umí vyšplhat hodně vysoko. A komu z nás se nestalo, že v návalu jiných povinností zapomněl dát obleky do čistírny a před blížící se akcí na poslední chvíli hasil hrozící průšvih. Inspirací byla i nová generace našich klientů, kteří vyžadují od oděvu přidanou hodnotu.

Je rozhodnuto, výzva je přijata

Pro sezónu jaro a léto jsme se rozhodli tuto hozenou rukavici zvednout. Měli jsme dobrý plán a skvělé dodavatele, ale až proces vývoje ukázal, co vše bude potřeba vyřešit. Cíl byl však jasný a designérský tým Blažek ho hodlal dosáhnout.

Základem je pratelný materiál vysoké kvality

Nechtěli jsme jít cestou kompromisů. Když pratelný oblek, tak z kvalitního materiálu, který bude skvěle vypadat a poskytne majiteli obleku maximální komfort. Skvělou vol-

bou se ukázal materiál ze 100% vlny v kvalitě Super 120'S od italského výrobce Reda Active. Propůjčuje obleku měkkost, pohodlí a krásný vzhled, ale splňuje také náš požadavek na pratelnost v domácích podmínkách.

Největší úskalí nás teprve čekala

Nicméně oblek se neskládá pouze ze svrchního materiálu. Zpracování obleku zahrnuje i další materiály, které napomáhají držet tvar, umožňují zapínání a snadné oblékání. Vzhledem k vysoké kvalitě materiálu jsme mohli zvolit zpracování bez vnitřní podšívky a ukázat tak dovednosti našich krejčích, kteří si poradili s dokonalým zpracováním vnitřních částí. Vše ostatní muselo být pratelné a odolat našemu neustálému testování.

Chtěli jsme maximálně ulehčit proces praní obleku

Velké úsilí jsme věnovali také vývoji pracovního vaku na oblek. Chtěli jsme uživatelsky jednoduchého pomocníka, který zabezpečí, že se sako při praní zbytečně nedeformuje. Vak je opatřen tkanou etiketou, která vám vysvětlí, jak oblek do vaku správně vložit a upevnit. Zároveň upozorní na přidání hodnoty tohoto jedinečného výrobku.

Maximální jednoduchost při sušení a žehlení

Po vyprání oblek jednoduše vyndáte z vaku. Sako pověsíte na široké ramínko, kalhoty na spínací kalhotové ramínko a obojí necháte volně uschnout. Skvělý materiál obleku a důmyslný střih dovolují nezabývat se žehlením obleku, což je skvělá zpráva. Pouze pokud toužíte po reprezentativnějším vzhledu, můžete si kalhoty nažehlit na puky.

Několik tipů na kombinace obleku v outfitu

Jersey pratelný oblek vypadá skvěle v kombinaci s trikem, kdy získáme příjemný nenucený vzhled. Formálnější laděnou kombinací je oblek s košilí se stojákem nebo s klasickou košilí, ale ideálně bez kravaty.

Přijďte si pratelný oblek vyzkoušet na vlastní kůži do některého z našich obchodů Blažek, rádi vám ho představíme. ●

Obchody Blažek

www.blazek.cz/www/obchody-blazek

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

www.vcv.cz

Investorům škodí zejména nedůslednost a nekonzistentnost

Nejen českou ekonomiku už druhý rok ovlivňuje covid a jeho dopady. "Každá krize množí regulace, ale ne všechny po jejím odeznění odejdou. Přesto všechny regulace nejsou špatné, nesmí se jen dusit svoboda podnikání a destabilizovat to, co tvoří podnikatelské prostředí. Dokud se neobnovila důvěra ve fondy s evropskou regulací v zádech, nebylo možné současného rozvoje. My jsme toho součástí, budujeme důvěru v investování," říká David Manych, partner a člen představenstva skupiny Natland, v níž je odpovědný nejen za finanční řízení holdingových entit, ale též za majetkové účasti v segmentu finančních služeb a financování investiční skupiny Natland. Ta spravuje aktiva v celkové výši zhruba sedm miliard korun, jež sahají od private equity či venture capital projektů až po nemovitosti, nabízí specializovaný finanční servis a lidem s volným kapitálem, kteří chtějí zhodnotit své peníze, nabízí možnost spoluinvestovat.

Už druhý rok život i podnikání nejen v Česku ovlivňuje covid. Na trzích neplatí zcela obvyklá pravidla, mnohde panuje nejistota. Jak se v takových podmínkách investuje?

Především loni to vypadalo, že se ekonomika takřka zastavila. Je pravda, že pro

spotřebitele a drobné podnikatele hlavně v sektoru služeb mají zakázky skutečně velký dopad, ale investiční skupina pokračuje dál v rozvoji nových příležitostí. Samozřejmě potřeba zvládnout lockdowny některé investiční příležitosti vytváří nebo je urychluje. K takovým patří od letošního jara například expertní angažovanost v projektu pana Rintha na záchranu

oděvního podniku a tradiční značky Kara. Mohli bychom sem započítat i rozšíření naší účasti v retailu, která začala ZOOTem, o další online prodejce Bibloo a Urban Store. Tím vznikla silná módní skupina se zastoupením na mnoha zahraničních trzích. Pokračujeme i v jiných investicích, došlo k vytvoření biomedicínské skupiny Inferity, protože si myslíme, že v diagnosti-

ce posílené o umělou inteligenci je budoucnost i bez covidu.

Skupina Natland spravuje aktiva za zhruba sedm miliard korun. Projevil se covid v některých majetkových účastech, private equity projektech či developmentu?

Natland je aktivní investor, u každého projektu je osobně a podílí se denně na jeho řízení. Výhoda tohoto přístupu je, že jakékoliv změny – nejen ty v turbulentní době – máme pod kontrolou více než například pasivnější investoři. Dá se tak rychleji reagovat. Dá se předpokládat, že pokud období, které nás po covidu čeká, zůstane více proměnlivé a nejisté, stanou se projekty Private Equity více populární díky lepší formě "corporate governance", kterou nabízíme.

Co se týká developerských projektů i tady platí, že přímý a blízký kontakt s realizací přináší možnost rychlé reakce, například při dynamice cen stavebních materiálů. S nájemníky v komerčních objektech máme kvalitní vztahy, v několika případech jsme řešili dohody, aby byly spokojené obě strany. Těsně před covidem jsme převzali do portfolia i nejvyšší českou budovu N Tower, v níž jsme postupně zvyšovali obsazenost a nyní jsme dosáhli sta procent.

Jste zastáncem myšlenky, že svět už nebude stejný a že se nyní lidé budou muset přizpůsobit nějakému novému normálu?

Některá omezení, na něž jsme si museli zvykat, se patrně stanou součástí běžného života. Každá krize množí regulace, ale ve všechny pak po jejím odeznění odejdou. Ekonomiky dokážou bohatnout navzdory takto skokově přibývajícím omezením, což je často dáno aktivitou investorů a podnikatelů. Jsou to oni, kdo musí hledat, jak výrobu či prodej přizpůsobit ztíženým podmínkám. Nesmí se však opakovaně dusit svoboda podnikání a destabilizovat vše, co tvoří podnikatelské prostředí. Jinak se to bude následně přenášet na konečného spotřebitele.

Stát asi přikáže budovat spoustu nadkapacit. Hodně však bude financováno státními dluhy, které vynutí růst úrokových sazeb a státní zadlužení bude vytěsňovat prostor pro soukromé investice. Budeme si muset zvykat na to, že inflace pod dvěma procenty je sen. Firmy budou zřejmě méně spoléhat na "just-in-time" systémy dodávek, to

ale zvýší nároky na kapacity, financování zásob, pracovního kapitálu. Ale to vše jsou pro investora příležitosti. Růst přesto není jedinou hodnotou, pro niž máme žít, jde o prostředí a kvalitu života. Když si všichni uvědomí, že prostředí, v němž žijeme, je klíčové, přinese to snad už důležitý aspekt udržitelnosti.

Regulace se ale většinou zavádějí právě s odkazem na to, že kvalitu života zvýší, ne?

Jenže investorům škodí zejména nedůslednost a nekonzistentnost. Podle Světové banky je Česko ve vynutitelnosti smluv až na 103. místě na světě. Ve stavebních povoleních dokonce až 157. ze 186 zemí.

Netvrdím ale, že všechny regulace jsou špatné. Regulace nebankovních půjček například z trhu dostala nekalé praktiky, kterými se jen využívala těžká situace dlužníků, místo aby ji konstruktivně pomáhali řešit. Compliance je nákladná, ale například naši společnost EC Financial Services jsme dokázali připravit tak, že patřila do skupiny prvních čtyř subjektů, kterým byla udělena nová licence. Pak má celý trh šanci se rozvíjet, i díky takové regulaci.

Kupónové privatizaci chyběla regulace úplně, a všichni jsme viděli, kam to dospělo. Chtějme vyváženost, ne extrémy. Dokud se neobnovila důvěra ve fondy s evropskou regulací v zádech, nebylo možné současného rozvoje. My jsme toho součástí, budujeme důvěru v investování a nejen proto jsme založili další fond – ECFS Credit Fund SICAV, jenž investuje do nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů a investorům by měl poskytovat roční výnos 6,9 až 7,2 procent.

Změny ve fungování ekonomiky mohou tedy znamenat více příležitostí i pro drobné investory či zájemce o investice?

Určitě ano. Lidé navíc budou "muset" své investiční návyky změnit, respektive začít investovat jinak, protože doba strádání na spořicí účtech je pravděpodobně definitivně pryč. Spořit bude potřeba aktivně, tedy vlastně investovat a jednou z nevhodnějších cest jsou investiční fondy či různé podoby fondů. Zájemce o takovou investici nemusí zcela rozumět cílovému sektoru, od toho jsou ve fondu odborníci a zde také již funkční regulace a řád, ale i tak je nutné si pečlivě

fond vybrat, věnovat tomu více pozornosti a pečlivosti, než spořicímu účtu v bance.

Výhodou je, když fond investuje do projektů, které má plně pod kontrolou a může tak projekty jednoduše a rychle přizpůsobovat změnám na trhu a v daném sektoru. Natland na stejném principu nabízí také druhý fond – Natland rezidenční investiční fond (NRIF), investicemi do něj se lze podílet na nemovitostních projektech, které má skupina pod kontrolou. A samozřejmě stále platí, že nemovitosti zůstanou i v nejistějším světě populární a stabilní dlouhé roky. ●

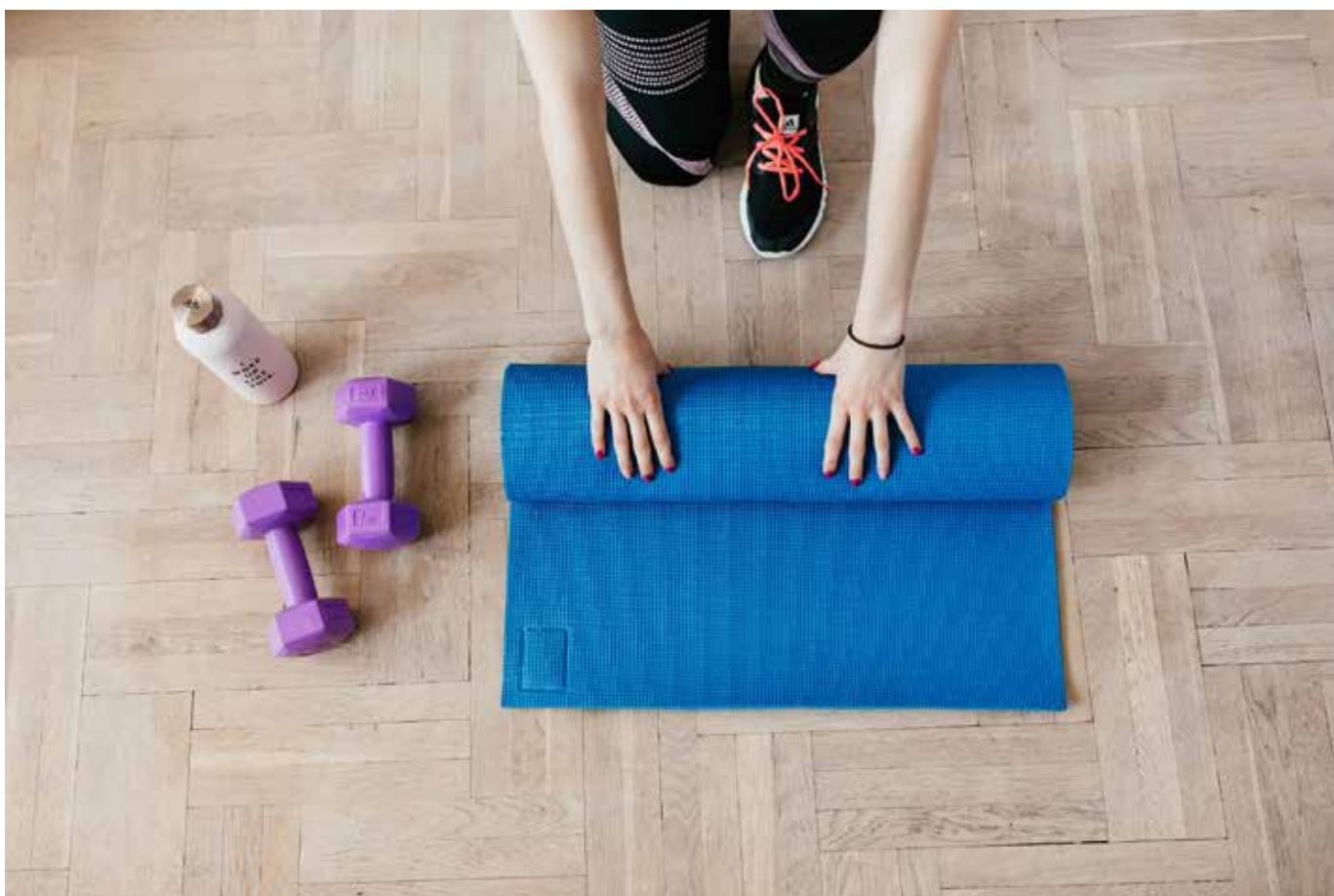

David Manych (43)

V Natlandu působí od srpna 2013, jako partner a člen představenstva je primárně odpovědný nejen za finanční řízení holdingových entit, ale též za majetkové účasti v segmentu finančních služeb a financování skupiny. Ze své pozice aktivně spolurozhoduje o akviziční politice skupiny i jejím strategickém směřování. Vykonává dozor a naplňuje výkon akcionářských práv. Po absolvování VŠE v Praze pracoval jako asistent auditora a manažer auditu v BDO, následně pak zastával vysoké manažerské funkce ve financích v O2, a to od transformace Českého Telecomu až po začlenění do mezinárodní skupiny Telefonica v Praze i následně v O2 Slough/Londýně.

OneLife od MetLife, pojistěte si svou budoucnost co nejlépe

Všichni bychom měli myslet na své zdraví. V posledních letech se dokonce zdá, že se z toho stává téměř trend. Na trhu se objevují stovky výrobků podporujících zdravý životní styl, ze všech stran na nás útočí nejrůznější cvičební programy a zdá se, že názory na sport či zdravou životosprávu jsou běžnou součástí všech našich rozhovorů. Je přirozené, že se snažíme o svoje zdraví co nejlépe pečovat a předcházet tak nemocem i úrazům.

Přesto mohou nastat situace, na které nás nikdo nepřipraví a které mohou výrazně ovlivnit život nás i našich blízkých. Právě pro nepředvídatelné události je dobré mít uzavřené životní a úrazové pojištění. Může jít třeba o OneLife, novinku pojišťovny MetLife, která v sobě sjednocuje téměř všechny dosavadní možnosti pojištění a navíc přináší nové výhody.

„Často se setkáváme s tím, že klienti vlastně nevědí, co by měli od svého pojištění chtít a čekat. Příliš nepomáhá ani fakt, že na trhu je řada konkurenčních produktů

a i v rámci jediné pojišťovny se pod různými názvy často nabízí nespočet variant téhož. To nás vedlo k rozhodnutí sjednotit všechny naše dosavadní produkty do jediného. OneLife, který jsme uvedli na trh v dubnu, v sobě snoubí všechny výhody našich předchozích pojištění a přidává ještě něco navíc,“ vysvětluje Katarína Tužinská, Product Development Specialist pojišťovny MetLife.

Každý klient je jiný, tudíž jsou velmi individuální i jeho požadavky na pojištění. Konkrétní potřeby se většinou odvíjí od aktuální životní situace, rodinné anamnézy,

věku či celkového zdravotního stavu. Z toho důvodu je OneLife velmi variabilní, aby se přizpůsobil co nejširší škále klientů. Pojištění je nabízeno ve třech různých variantách. První možností je čistě úrazové neživotní pojištění, které kryje, jak už název napovídá, úrazy a závažná onemocnění, ale už nepokrývá smrt. Druhou variantou, která už obojí zahrnuje, je rizikové životní pojištění. Třetí možnost navrhuje ke krytí všech předchozích rizik zahrnuje možnost spoření, jelikož jde o investiční rezervotvornou variantu. To znamená, že část pojistného je investována, aby vytvářela kapitálovou hodnotu a tedy finanční rezervu pro budoucí využití.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Právo obchodních společností
- Přeměny obchodních společností
- Akvizice a transakční poradenství
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Zakázkové právo
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Trestní právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

Samotné pojištění v podstatě připomíná mozaiku složenou z jednotlivých připojištění přímo na míru klientovi. Na výběr je z více než třiceti možností, které pokrývají různé druhy úrazů a závažných onemocnění, všechny stupně invalidity, ale třeba taky hospitalizaci nebo rizikové těhotenství. Záleží na konkrétních potřebách klienta, který se díky velmi široké nabídce může rozhodnout, která připojištění jsou pro něj relevantní. Navíc je možné zvolit období, po které klient konkrétní krytí potřebuje, takže v případě, že se pro něj některé připojištění stane nerelevantním, může ho vypovědět a nahradit nějakým jiným. Případně může už dopředu počítat s tím, že například po deseti letech konkrétní připojištění skončí, protože ho jednoduše po uplynutí této doby nebude potřebovat.

„Vycházíme z toho, že životní potřeby každého z nás se v průběhu času proměňují. Je zcela logické, že žena v reprodukčním období plánující založit rodinu ráda využije speciální připojištění pro ženy, které se zaměřuje na nejrůznější problémy s početím a těhotenstvím včetně umělého oplodnění nebo poporodních komplikací. Po nějaké době však už pro ni toto připojištění nemusí být relevantní a místo něj může zvolit jiné více vyhovující jejím aktuálním potřebám,“ vysvětluje Katarína Tužinská. „Připojištění Pro ženy je jednou z novinek, na kterou jsme nejvíce hrdí. Poskytuje jedno z nejkomplexnějších krytí na trhu a patří k tomu nejlepšímu, co se v Česku objevuje. Myslí totiž skutečně na širokou škálu eventualit, které mohou nějakým způsobem zkomplikovat průběh těhotenství a ohrozit rodičku i plod. V tomto připojištění je zahrnuto vše od asistované reprodukce přes rizikové

těhotenství až po porod vícercát nebo úmrtí rodičky, takže pojistná ochrana je skutečně komplexní.“

Oproti předchozím produktům MetLife nové pojištění OneLife nabízí řadu výhod. Například čekací doba na nemoc byla zkrácena na pouhé dva měsíce, což je jedna z nejkratších čekacích dob na českém trhu. Závažná onemocnění byla nově rozdělena do pěti skupin, které zahrnují čtyřicet různých diagnóz. V každé z nich je možné až 100% plnění, to znamená, že celkové plnění může dosáhnout až 500 % sjednané pojistné částky. Navíc byla zrušena minimální doba přežití. V rámci pojištění OneLife je možné pojistit se například pro případ karcinomu in situ, tedy počátečního stádia rakoviny, a to pro celé tělo. Tato ochrana navíc nekončí s prvním nálezem nádoru, ale zahrnuje i recidivu. Jedinou podmínkou je, aby mezi dvěma nálezy uplynul aspoň rok.

Pojištění může uzavřít jakákoliv dospělá osoba do 75 let s plněním až do věku 80 let, minimální doba, pro niž lze pojištění sjednat, je pět let. Produkt OneLife je možné využít i pro pojištění dětí, hlavním pojistníkem nicméně musí být osoba starší 18 let. V rámci jedné smlouvy lze pojistit až sedm osob, přičemž věkové složení není nijak určeno. Může jít o jednoho dospělého a šest dětí, sedm dospělých i o jakoukoliv další kombinaci zletilých a nezletilých osob. Rodiny navíc mohou využít speciální nabídku 50% slevy pro připojištění dětí na závažná onemocnění, trvalé následky úrazu a hospitalizaci. Tato připojištění stačí sjednat pro přesně stanovenou minimální částku. Další výhodou, která potěší zejména rodiče školou povinných dětí, je dvojnásob-

né plnění v případě dětských úrazů během státem schválených prázdnin.

Pojišťovna MetLife navíc odměňuje své klienty za zdravý životní styl slevou až 37 % na pojistném. „Věříme, že je důležité podporovat klienty v tom, aby co nejvíce dbali na vlastní zdraví, proto jsme se rozhodli finančně zvýhodnit ty, kteří se o sebe starají. Nárok na slevu tak u nás mají nekuřáci, lidé pravidelně docházející na preventivní prohlídky k praktickému lékaři a vybraným specialistům nebo lidé s méně rizikovým zaměstnáním, kam se řadí více než 70 různých profesí. Nově jsme zavedli slevy také pro dárcce krve, kteří darují krev aspoň jednou za dva roky,“ popisuje systém benefitů Katarína Tužinská.

Produkt OneLife, který MetLife nabízí od dubna, je moderním pojištěním zajišťujícím skutečně komplexní ochranu. Produkt umožňuje individuální nastavení na míru každému klientovi a je možné jej upravovat a měnit podle jeho aktuálních potřeb. To z něj v kombinaci s krátkými, či dokonce nulovými čekacími dobami, pestrou paletou možných připojištění a slevami za zdravý životní styl dělá jedno z nejlepších životních pojištění, které se v současnosti na českém trhu objevuje. ●

MetLife

Pojišťovna MetLife (MetLife Europe d.a.c.) nabízí své služby v České republice od roku 1992. Dlouhodobě se umísťuje v žebříčku top deseti nejvyužívanějších pojišťoven v oblasti životního pojištění. MetLife Europe d.a.c. je dceřinou společností MetLife, Inc., která vznikla již v roce 1868 a v současnosti spravuje pojistky 100 milionů klientů ve více než 40 zemích světa. Široká produktová nabídka zahrnuje zejména investiční životní pojištění, úrazové pojištění, speciální druhy pojištění pro ženy nebo děti či zaměstnanecké benefity.

<https://www.metlife.cz/>

Na Brumlovce roste Oliva

Chcete bydlet v hlavním městě a mít školu, školku, obchody, služby, rozlehlé parky i sportoviště na dosah? Aktuálně rostoucí bytový dům Residence Oliva je pro vás tou správnou volbou.

Stavba tohoto nového rezidenčního projektu koncernu PASSERINVEST, byla zahájena na počátku letošního roku.

Architektonicky výjimečný dům vyrůstá v Praze 4 – Michli v blízkosti Parku Brumlovka a jeho dokončení je plánováno na konec roku 2022. V sousedství této bytové rezidence navíc vzniká další menší objekt s názvem Olivka, který nabídne prostory pro mateřskou školu, kavárnu s venkovním posezením a výstavu unikátního modelu železnice.

Moderní bydlení v Praze, avšak s přírodou za okny

Residence Oliva je komorně pojatý rezidenční objekt nabízející atraktivní moderní bydlení v lokalitě s plnou občanskou vybaveností, ale i s dostatečným klidem a soukromím díky četným parkům a okolní zeleni. Objekt nabídne 72 bytů s dispozicemi od 1+kk po 4+kk s obytnou plochou od 32 m² po 119 m². Každý byt je navíc vybaven balkonem či lodžií, aby zdejší obyvatelé mohli být přírodě ještě o kousek blíže. K osmi nadzemním podlažím s byty bude k dispozici 84 parkovacích stání a prostorné sklepy ve třech podzemních podlažích.

Architektonický návrh Residence zastřešuje Ateliér 69 – architekti, kteří chtěli dostat jisté unikátnosti stavby. Podoba domu bude připomínat tvar plodu olivovníku, který

v okolí vynikne, a přesto harmonicky splyne s okolím. „Rukama postavíš dům, ale jen srdcem vytvoříš domov“, je motto, kterým se tato budova řídí, a proto se v jejím srdci bude nacházet vzdušné atrium se zelení, prosklenou střechou a panoramatickými výhledy, které bude sloužit jako společný a společenský prostor pro setkávání obyvatel domu.

„Vzhledem k tomu, kolik času doma trávíme, je vzhled pro tuto rezidenci stejně důležitý, jako její funkčnost. Byty a celá budova tak bude lahodit oku místních obyvatel, ale i kolemjdoucích. Neobvyklý oválný půdorys připomínající tvar olivy ale není vše, co tato budova nabízí. Byty budou dokončeny ve vysoce kvalitním provedení a nadčasovém designu. Světelnost je zajištěna skrze francouzská okna pro vzdušnost interiéru a působivou atmosféru. V budově bude funkční centrální rekuperace vzduchu, možnost připojení se k chytré domácnosti a po celém objektu bude zajištěn bezbariérový přístup,“ doplňuje Lenka Preslová, obchodní ředitelka Passerinvest Group, a.s.

Fasádu budou tvořit neprůhledné, avšak průsvitné skleněné panely v kombinaci s matným skleněným zábradlím pro zajištění maximálního soukromí rezidentů jak na lodžích, tak uvnitř bytů. Vnitřní prostory domu půjdou ruku v ruce s aspekty soukromých venkovních prostor jednotlivých bytů. Poskytnou prosvětlený otevřený prostor obložený dřevěnými doplňky s vnitřní zahradou osázenou stromy, které obohatí cestu domem ke každému bytu a podtrhnou jeho přírodní nádech.

Příležitosti pro sport, nákupy, zábavu i gurmánské zážitky za rohem

V přízemí objektu budou k dispozici nebytové jednotky určené pro obchody a služby,

kteří budou mít místní rezidenti opravdu na dosah ruky. Jejich rozmanitost zajisté doplní i přilehlý objekt Olivka s výstavou unikátního modelu železnice, prostírajícího se na ploše 112 m², který věrně zobrazuje území části Švýcarských Alp. Olivka také poskytne prostory pro novou mateřskou školu, která rozšíří úspěšnou zavedenou mateřskou školu Elijáš u Parku Brumlovka. S výstavbou obou objektů – Olivy i Olivky – dojde také ke zvelebení okolního veřejného prostoru, přibude městská zeleň a zpříjemní se průchodnost lokalitou. Za pouhých pár minut pěšky se lze dostat do jedinečného fitness a wellness Balance Club Brumlovka, který v nedávné době prošel komplexní rekonstrukcí. Zde si lze zaplavat v 25metrovém bazénu nebo si odpočinout na střešní terase se saunami. V blízkém okolí je k dispozici i multifunkční sportovní hřiště a atletický stadion.

Mimo sportovní vyžití lze v blízkosti Residence Oliva prožít gurmánské zážitky ve více než 20 různých restauracích a kavárnách, zábavu pro děti i dospělé zajistí nedaleký Baarův park nebo přilehlý Park Brumlovka s velkými a atraktivními dětskými hřišti a Knihobudkou, kde si každý najde to správné čtení. Čas tu navíc ocení i psi miláči, pro které je v Parku Brumlovka vybudovaná speciální psí louka pro utužení psích přátelství. V neposlední řadě se na Náměstí Brumlovka konají pravidelné veřejné události, mimo jiné se tu pořádají farmářské dny, časté cestovatelské a seznamovací večery, workshopy a přednášky či hudební vystoupení.

Residence Oliva je opravdu perfektním místem pro celou rodinu. Domovem, kde je naše srdce, kde si plníme sny a tvoříme vlastní příběhy. ●

www.rezidenceoliva.cz

Vodík, elektromobilita, fotovoltaika, ekologická energetika, úspěšné prodeje

– investiční fond Skupiny ČEZ má po šesti letech působení v portfoliu řadu úspěšných firem aktivních na pěti kontinentech

Venture kapitálový fond Skupiny ČEZ Inven Capital od roku 2015 prověřil na 2400 investičních příležitostech z celé Evropy, k realizaci jich zatím vybral 14, včetně dvou českých. Firmy, ve kterých drží podíl, odstartovaly řadu inovativních projektů, které budou přispívat k plnění globálních dekarbonizačních

cílů, ať už je to v oblasti vodíkových technologií, solární energetiky, energetické efektivity a úspor, či elektromobility. Dvě společnosti ze svého portfolia Inven Capital již výhodně prodal globálním hráčům jako Microsoft nebo Shell. Od Skupiny ČEZ a Evropské investiční banky získal na investice celkem 6,3 miliardy korun, doposud proinvestoval cca 3,4 miliardy korun.

První investice Inven Capital v roce 2015 směřovaly do německých společností sonnen a Sunfire, od té doby fond vstoupil do dalších 12 start-upů z Evropy a Izraele, včetně dvou českých, a dvě firmy úspěšně prodal. V současnosti tak vlastní podíly ve 12 společnostech ze šesti zemí, které zaměstnávají přes 1300 lidí a své aktivity rozvíjejí na všech kontinentech s výjimkou Antarktidy. Celkové tržby současných portfoliových firem ke konci roku 2020 činily 4,6 miliard korun.

Skupina ČEZ svému fondu svěřila 190 milionů euro. Jeho úspěšná investorská strategie na konci roku 2017 přilákala Evropskou investiční banku, která Inven Capital poskytla do správy 50 milionů eur za účelem vytvoření společné investiční iniciativy. První společnou investici pak Inven Capital s EIB uskutečnili na podzim 2018. Celkem Inven Capital v období 2015–2020 proinvestoval 130 milionů euro (3,4 miliardy Kč)

Digitální platforma Zolar registruje více než 250 instalátérských firem a živnostníků z celého Německa

a dalších zhruba 70 milionů euro (necelé 2 mld. Kč) alokoval na dodatečné investice do stávajícího portfolia, které budou realizovány v příštích pěti letech.

„Velmi úspěšný byl Inven Capital v dosa-
vadních dvou prodejkách svých podílů: firmu sonnen koupila společnost Shell a Cyber-X zase zaujal společnost Microsoft. Bavíme se o zhodnocení investice v řádech stovek procent. Cenný je ale pro nás i přenos technologií, produktů a služeb do nabídky ČEZ, jako se to podařilo například u izraelské společnosti Driivz, jejíž software od loňského roku řídí celou naši síť dobíjecích stanic pro elektromobily,“ uvedl člen představenstva a ředitel divize nová energetika Tomáš Pleskač.

Dvanáctičlenný tým Inven Capital každoročně prověří několik set investičních příležitostí, doposud jich má na kontě zhruba 2 400. Společně s ním do vybraných start-upů investují nejen jiné světoznámé

fondy (např. Cherry ventures, Contrarian Ventures nebo Heartcore Capital), ale i fondy globálních firem typu Shell, Nestle, Amazon, E. ON či Total.

„Naším portfoliovým firmám jsme za posledních šest let pomohli získat cca 13 miliard korun od světových venture kapitálových fondů a mnohé z našich startupů pravidelně skórují v prestižní anketě Global Cleantech 100, vyhlášené poradenskou firmou Cleantech Group, což potvrzuje správnost našich investičních rozhodnutí,“ řekl generální ředitel Inven Capital Petr Míkovec.

Firmy, do kterých Inven vstoupil, se podílejí na řadě významných technologických projektů po celém světě. Takovým příkladem je například německá společnost Sunfire. Od vstupu Inven Capital v roce 2015 se z lokální firmy stala třetím největším poskytovatelem vodíkových technologií v Německu (po ThyssenGruppe a Siemens). Nyní zaměst-

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

LEV VE SVĚTĚ PRÁVA

Člen mezinárodního sdružení Alliance of Business Lawyers

Vítěz soutěže Právnická firma roku 2016 v kategorii:
Regionální právnická firma roku

Vítěz soutěže Právnická firma roku 2019 a 2020 v kategorii:
Logistika a dopravní služby

Praha

Sokolovská 5/49, 186 00 Praha 8

Tel.: 225 000 400

E-mail: recepcepha@hjf.cz

Hradec Králové

Malé náměstí 124, 500 03 Hradec Králové

Tel.: 495 534 081

E-mail: recepcehk@hjf.cz

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

Sunfire se specializuje na výrobu zeleného vodíku

nává přes 230 pracovníků v Německu, ve Švýcarsku a v Norsku a spolupracuje na vodíkových projektech s největšími evropskými firmami. V Rotterdamu například postavila největší vysokoteplotní elektrolyzátor na světě pro rafinérii biopaliv firmy Neste, v Norsku staví výrobu zeleného leteckého paliva a podobný projekt chystá ve spolupráci s Airbusem a Air France-KLM i ve Francii. Ve Španělsku se zase podílí na dekarbonizaci tamního keramického průmyslu.

Vybrané zajímavé projekty a úspěchy firem z portfolia Inven Capital

Cloud&Heat (Německo)

- Vytváří software pro celoevropské cloudové úložiště Gaia X, které prosazuje Evropská unie jako konkurenci úložištím soukromých firem typu Apple.
- Ve spolupráci se švédským Vattenfallem vybudovali datové úložiště, které vytápí jižní část Stockholmu.
- Ve spolupráci s Deutsche Telecom v roce 2020 spustili zelenější on-line hraní her.

Driivz (Izrael)

- Jejich technologická řešení v současnosti využívá přes 700 000 řidičů elektro-

mobilů a 130 různých typů dobíjecích stanic, včetně dobíjecí sítě ČEZ v Česku.

Neuron Soundware (Česká republika)

- Jejich unikátní umělá inteligence na základě analýzy zvuků např. předchází poruchám eskalátorů v Dopravním podniku Praha nebo strojů v lakovně závodu ŠKODA v Kvasínách.

Tado° (Německo)

- K únoru 2021 prodalo Tado° více než 1,5 milionu chytrých termostátů a dodatečných zařízení propojených softwarovou platformou pro řízení plynových kotlů, tepelných čerpadel a solárních panelů. To umožňuje vzdálený monitoring, předcházení problémů a levnější údržbu.

Vulog (Francie)

- Do roku 2016 realizováno cca 10 milionů jízd pomocí technologií Vulog, nyní je to 20 milionů ročně.
- Expandovali do USA (2017), Číny (2018), Belgie (2018) a Německa (2019).
- V roce 2019 partnerství s Renaultem. ●

Technologická řešení Driivz využívá přes 700 000 řidičů elektromobilů, včetně České republiky

Tomáš Voltr: Udržitelné investice mají zelenou

Zájem o udržitelné, někdy také označované jako odpovědné nebo ESG investování, rok od roku roste. Meziročně stoupá objem vydaných zelených bondů a zájem emitentů o ně, stejně jako o akcie firem s vysokým ESG ratingem či o investice do společností s ekologickým core byznysem jako zelená energie či vodohospodářství. Stále více velkých hráčů, investorů a bank přeměrovává své prostředky do udržitelných aktivit.

Jak vidí investice v roce 2021, potenciál ESG investic, zelený byznys či zelenou energetiku nebo prokazování udržitelného chování firem Tomáš Voltr, výkonný ředitel Energy financial group? Zeptali jsme se.

Jaké jsou podle vás nejperspektivnější oblasti pro investice v letošním roce?

Akciové trhy jsou letos formovány událostmi uplynulého roku, a především bezprecedentní pandemickou krizí. Zásadní rozvoj, a tedy i příležitost, kam investovat, vidím proto v oblastech energetiky, nových technologií a mobility.

Co se týče energetického sektoru, trvající kolísání ceny ropy a další aspekty pandemie covid-19 urychlují přechod k zelené energetice. Stovkami milionů eur se jej chystá podpořit i Evropská unie a obrat směrem k zelené energetice se dá předpokládat také v návaznosti na výsledky amerických prezidentských voleb. Joe Biden je známý podporovatel odpovědných projektů, představil nový akční plán pro Spojené státy s názvem Revoluce zelené energie a činí již první kroky tímto směrem. Svou investiční strategii upravili například i nadnárodní giganti jako BP, Shell či Total, kteří začínají ve větším měřítku investovat do zelených energetických projektů.

Ale nejen takto velcí hráči. I u nás lze nalézt udržitelné projekty zaměřené na produkci zelené energie. Patří mezi ně i náš projekt EFG Green energy, pod jehož hlavičkou distribuujeme zelenou elektřinu a plyn přímo koncovým spotřebitelům. Energii vyrábíme z biologicky rozložitelného odpadu a zákazníkům garantujeme, že naše energie pochází výhradně z obnovitelných zdrojů a byla vyrobena na území České republiky. Máme

Tomáš Voltr, výkonný ředitel Energy financial group

pod kontrolou celý výrobní proces – od sběru základní suroviny přes samotnou výrobu až po prodej koncovým odběratelům. Snažíme se udržovat ceny na takové úrovni, aby byly výhodné při porovnání s konkurencí. Jako výrobci jsme navíc schopni je flexibilně přizpůsobovat aktuální poptávce.

Věnuje se i vaše skupina přímo zeleným investicím?

Samozřejmě. Koncem loňského roku jsme vydali veřejnou emisi dluhopisů o objemu 350 mil. Kč. Prostřednictvím těchto dluhopisů o jmenovité hodnotě 100 tisíc Kč, umožňujeme menším českým investorům profitovat na našich společensky odpovědných projektech, které mají zároveň významný růstový potenciál. Dluhopisy jsou úročeny sazbou 6,5 % p.a. a jsou splatné v roce 2026. Výnos z prodeje plánujeme investovat do dvou konkrétních energetických zařízení ve strategických lokalitách,

jejichž rozvoj bude mít zásadní význam z hlediska energetického využití biologicky rozložitelného odpadu v celé České republice, podobně jako má dnes naše odpadářská bioplynová stanice v Rapotíně.

V jakých dalších investičních oblastech vidíte potenciál?

S ohledem na výše zmíněné budou letos jistě atraktivní investice do společností, které vyrábějí moderní technologie pro zpracování obnovitelných zdrojů. Rozvoj nových technologií lze pak předpokládat i v dalších odvětvích. Pandemie nás přiměla k častějšímu pobytu ve virtuálním světě a tento trend bude pravděpodobně dále pokračovat. Předpokládám další rozvoj v oblasti bezpečné online komunikace a konektivity, ale také napříč obory. Rozvoj můžeme očekávat také v oblastech digitálních technologií, zdravotnictví či automobilového průmyslu.

Společnost
Greats advokáti, s.r.o.
Salvátorská 931/8

Jsmo menší advokátní kancelář s úzce profilovanými znalostmi a mnohaletými zkušenostmi. Klientům nabízíme silnou právní podporu v oblasti finančních služeb, zejména investičních fondů. Naše know-how rádi předáme Vám a budeme společně pracovat na Vašem kariéřním růstu.

Zajímá Vás finanční regulace? Chcete získat zkušenosti ve fondovém byznysu a v oblasti obchodníků s cennými papíry? Rádi byste pracovali v atraktivním networkingovém prostředí Opera na Praze 1?

POŽADUJEME:

- VŠ vzdělání v oboru právo
- pokročilou znalost anglického jazyka
- časovou flexibilitu
- loajalitu a spolehlivost

NABÍZÍME:

- Dlouhodobou spolupráci na plný úvazek
- osobní přístup, trpělivé vedení, motivační program
- mladý přátelský kolektiv
- pravidelná interní a externí školení
- účast na jednáních s klienty
- atraktivní pracovní prostředí na Praze 1 v Operu (jako člen Opera se můžete setkávat s lidmi napříč obory, účastnit přednášek, seminářů, talk show a panelových diskuzí k aktuálním tématům)

Chcete-li se věnovat komplexnímu právu pro business, rádi Vás poznáme. Vaše CV prosím zašlete e-mailem na law@greats.cz

Advokátní koncipient/ka

Přijmeme advokátního koncipienta, příp. studenta vyššího ročníku, který hledá generální praxi se zaměřením na regulaci finančních služeb, korporátní právo, právo nemovitostí, IP/IT, veřejné zakázky.

Greats.

Na co má zaměstnanec právo?

V posledních měsících dochází v určitých oborech ke zhoršení ekonomické situace, která může mít za následek rušení pracovních míst. Zároveň ještě stále mnozí zaměstnanci nevědí, jak se v některých situacích zachovat. Jaká specifika se v oblasti pracovněprávních vztahů objevují a na co má vlastně zaměstnanec nárok?

Náhrada mzdy během karantény

Pandemie ovlivnila široké spektrum zavedených principů, a to včetně těch pracovněprávních. Jedním z nich je například diskutovaná náhrada mzdy v době karantény, kdy je zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost svého zaměstnance po dobu karantény nařízené krajskou hygienickou stanicí nebo lékařem (§ 191 zákoníku práce). V tomto období má zaměstnanec právo na náhradu mzdy, a to ve výši 60 % redukovaného průměrného výdělku (§ 192 zákoníku práce). Přičemž pro období 1. 3. 2021 – 30. 4. 2021 platí tzv. Izolačka, která má motivovat zaměstnance zůstat doma a činí až 370 Kč za den a tj. náhrada mzdy může činit až 90 % průměrného výdělku. Pokud ale karanténa trvá déle než dva týdny, má následně právo pouze na dávku nemocenského pojištění za jednotlivé kalendářní dny, kterou poskytuje okresní správa sociálního zabezpečení. Výjimkou může být situace, kdy se obě strany dohodnou, že zaměstnanec v karanténě bude vykonávat práci z domova, v tom případě mu náleží jeho plná mzda.

Zaměstnavatel tedy pracovníka v karanténě musí jedním ze způsobů vyplácet (minimálně během prvních 14 dnů karantény), a to i v případě, že je pracoviště v důsledku usnesení vlády uzavřeno. Nemá totiž právo mu na období karantény nařídít čerpání dovolené – a už vůbec ne ze dne na den, jak karanténa nařízena zpravidla bývá. To může nastat jedině za předpokladu, že o ni zaměstnanec sám požádá. A zaměstnavatel každopádně stále může využít pro dané situace příspěvků z programu Antivirus, který byl aktuálně prodloužen do konce května.

Propuštění a odstupné

Jedním z neblahých důsledků pandemie a jejich dopadů na společnost je propouštění zaměstnanců. Nutno uvést, že zákonné důvody pro výpověď danou zaměstnavatelem dle § 52 zákoníku práce platí i v době současné pandemie, kdy tedy žádné „covidové“ výjim-

Tomáš Smolík, ředitel úseku likvidace škod, D.A.S. Rechtsschutz AG
Foto: D.A.S.

ky pro výpovědi nejsou. Zaměstnanci mají ovšem ze zákona nárok na finanční kompenzaci, jejíž minimální částku zákoník práce stanoví podle typu ukončení pracovního poměru, a která se odvozuje od průměrného měsíčního výdělku. Skutečná výše odstupného ale závisí na dohodě mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, a konečná částka tak může být vyšší, než stanovuje zákon. Aby měl zaměstnanec nárok na odstupné, musí dostat výpověď (§ 52 zákoníku práce) nebo ukončit pracovní poměr dohodou z těchto důvodů: 1. zrušení zaměstnavatele nebo jeho

části, 2. přemístění zaměstnavatele nebo jeho části, 3. nadbytečnosti zaměstnance z organizačních důvodů, nebo 4. zdravotních překážek způsobených výkonem práce. V prvních třech případech má zaměstnanec právo na odstupné ve výši jednonásobku, dvojnásobku až trojnásobku průměrného výdělku podle délky pracovního poměru (§ 67 zákoníku práce). V případě ukončení poměru kvůli pracovnímu úrazu nebo nemoci z povolání má zaměstnanec právo na dvanásobek svého průměrného výdělku bez ohledu na délku pracovního poměru.

„Odstupné se ovšem týká pouze pracovníků na základě pracovních smluv, nikoliv na základě pracovních dohod. A to striktně na základě čtyř zmiňovaných důvodů – pokud tedy zaměstnanec z jiných důvodů podá vlastní výpověď, nárok na odstupné nevzniká,” doplňuje Tomáš Smolík ze společnosti D.A.S. Rechtsschutz AG, pojišťovny právní ochrany. Proto by si měl zaměstnanec uvedení nároku na odstupné ohlídat v písemné dohodě o rozvázání pracovního poměru a předejít tím případným dohadům se zaměstnavatelem. Pokud totiž v dohodě nebude uveden vážný důvod, má uchazeč o zaměstnání nárok na podporu v nezaměstnanosti ve „snížené sazbě“.

Ochranná doba

Existují však situace, kdy jsou splněny výpovědní důvody, ale výpověď zaměstnanci nesmí být dána (§ 53 odst. 1 zákoníku práce). Jedná se o tzv. ochrannou dobu, pod kterou spadají například případy dočasné pracovní neschopnosti, čerpání rodičovské dovolené, poskytování dlouhodobé péče či těhotenství, kdy je výpověď neplatná i tehdy, bude-li teprve dodatečně zjištěno, že zaměstnankyně byla v době doručení výpovědi těhotná.

Jestliže máte podezření, že zaměstnavatel ukončil pracovní poměr neplatně, doručte oznámení zaměstnavateli osobně – pokud by zaměstnavatel mohl při předávání dělat problémy, přizvěte si svědka, či oznámení zašlete tzv. na dodejku. V případě neplatného rozvázání pracovního poměru je možné se bránit také žalobou, a to nejpozději do dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit. „Jestliže soud uzná, že došlo k neplatnému rozvázání pracovního poměru, pracovní poměr bude nadále trvat a tím pádem vám bude náležet náhrada mzdy za několik měsíců či let,” doplňuje Tomáš Smolík.

Zákoník práce nicméně dává zaměstnavateli možnost dát zaměstnanci výpověď i přesto,

že se v ochranné době nachází, a to v těchto případech:

- zaměstnavatel nebo jeho část se ruší nebo přemísťuje mimo místa výkonu práce, ve kterých má být práce podle pracovní smlouvy vykonávána,
- z důvodu, pro který může zaměstnavatel okamžitě zrušit pracovní poměr (neplatí pro těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně na mateřské dovolené nebo pro zaměstnance či zaměstnankyně na rodičovské dovolené),
- porušování pracovních povinností nebo režimu práce neschopného pojištěnce (například pokud zaměstnanec nebude dodržovat rozsah povolených vycházek v pracovní neschopnosti). (Neplatí pro těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně na mateřské dovolené nebo pro zaměstnance či zaměstnankyně na rodičovské dovolené.)

Státem vyplacená mzda

Může se stát, že se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a nemá prostředky, aby zaměstnanci mzdu vyplatil. „V případě, že má zaměstnanec uzavřenou platnou pracovní smlouvu, či dohodu, je stát schopen do určité míry finančně kompenzovat nesplacené nároky ze strany zaměstnavatele. Pro účely uplatnění nároku na vyplacení dlužné mzdy vůči státu pak postačuje, že je na zaměstnavatele podán insolvenční návrh,” říká Tomáš Smolík. To, že je zaměstnavatel v platební neschopnosti, je uvedeno na internetových stránkách Úřadu práce, kde se nachází také volně dostupný formulář žádosti, ke kterému je potřeba připojit potřebné dokumenty (např. pracovní smlouva, výkaz práce atd.).

Celková výše mzdových nároků vyplacených zaměstnanci ale nesmí překročit za měsíc 1,5 násobek tzv. rozhodné částky. Zaměstnanec navíc může uplatnit mzdové nároky nejvýše v rozsahu odpovídajícímu splatným mzdovým nárokům za 3 kalendář-

ní měsíce. Ostatní nároky vůči zaměstnavateli může přihlásit do probíhajícího insolvenčního řízení.

Okamžité zrušení pracovního poměru

Dle zákoníku práce platí, že zaměstnanec může pracovní poměr okamžitě zrušit jen v případě, že mu zaměstnavatel vědomě nevyplatil mzdu, plat, popřípadě náhradu mzdy, platu či jeho část do 15 dnů po uplynutí období splatnosti. Zaměstnanci pak přísluší od zaměstnavatele náhrada mzdy, nebo platu ve výši průměrného výdělku za dobu, která odpovídá délce výpovědní doby, tj. zpravidla 2 měsíce, tedy pokud si zaměstnanec se zaměstnavatelem nesjednal delší výpovědní dobu – například 3 měsíce. Zaměstnanec může okamžitě zrušit pracovní poměr jen do dvou měsíců ode dne, kdy se o důvodu k okamžitému zrušení pracovního poměru dozvěděl, a to nejpozději do 1 roku ode dne, kdy důvod vznikl, a to pouze písemně. „Uhradí-li zaměstnavatel mzdu (plat) či její náhradu těsně před doručením okamžitého zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnance, zaměstnanec má právo i v tomto případě ukončit pracovní poměr. Navíc může po zaměstnavateli požadovat také úroky z prodlení,” dodává Tomáš Smolík.

Je normální se bránit!

Sjednejte si právní ochranu ještě dnes. ●

www.das.cz

BRÁNÍME SLUŠNĚ

MIROSLAV KRUTINA

DOHODA O VINĚ A TRESTU

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Lidé touží po rekreačních nemovitostech. Zájem vzrostl o třetinu a ceny také

Zatímco některé podnikatelské sektory se pod vlivem pandemie koronaviru zastavily nebo značně omezily, trh s nemovitostmi nikoliv. Mezi Čechy vzrostl především zájem o ty určené k rekreaci. Pandemie totiž zkomplikovala cestování do zahraničí, a tak se lidé začali více poohlížet po klidném místě k odpočinku a trávení dovolené v tuzemsku.

To potvrzují údaje realitních kanceláří, které od loňského roku registrují rekordní zájem nejen o chaty a chalupy, ale také o byty a apartmány v atraktivních lokalitách.

U rekreačních nemovitostí se zvedá zájem vždy s přicházejícím jarem, kdy je hlavní sezóna prodeje. „Registrujeme zvýšenou poptávku oproti minulému roku zhruba o 30 %“, říká výkonný ředitel společnosti Bidli reality Ondřej Mašín. „Lidé se stále častěji přesídľují do rekreačních oblastí – a to i na delší časové období – i díky změně přístupu firem a rostoucím možnostem vykonávat většinu práce z domova. Mnohem raději totiž tráví nucený pobyt doma na zahradě než v omezeném prostoru uzavřeného bytu bez balkonu,“ komentuje ředitel realitní kanceláře Luxent – Exclusive Properties Jiří Kučera. Největší poptávka od jara do podzimu převládá nejen kvůli tomu, aby lidé rekreační nemovitost koupili a rovnou ji využívali, ale také aby měli možnost vidět kompletní okolí, zahradu a technický stav budovy, což u stavby v zimních měsících, zejména na horách, není vždy dobře možné.

Nabídka nepokrývá vysokou poptávku, ceny rostou

Při výběru každé nemovitosti hrají vždy roli osobní preference, očekávání a finance. U rekreačních obydlí teď platí, že do popředí se dostávají domy s velkými zahradami, kde je možné vybudovat třeba bazén, mít soukromý venkovní prostor pro výběh psů, věnovat se koníčkům apod. Zájemce neodrazuje ani vyšší cena. „Přestože bychom současné období mohli v širším ekonomickém měřítku pokládat za krizové, rekreační nemovi-

losti mizí velmi rychle. Například chalupa v Jizerských horách za 25 milionů z naší nabídky byla loni v létě prodána v podstatě okamžitě,“ popisuje konkrétní příklad z realitní kanceláře Luxent – Exclusive Properties Jiří Kučera.

Lidé hledají druhý domov

Největší změna nastala právě v plánech zájemců, kolik času v rekreační nemovitosti stráví. Mezi kupujícími převažují lidé, kteří ji chtějí dlouhodobě užívat víceméně jako druhou domácnost. Cílem Čechů se stalo trávit zde čas celoročně, především v souvislosti s omezením cestování. „Samozřejmě zůstává skupina zájemců poptávající standardní chatu a chalupu, u níž počítají s tím, že si kus práce udělají postupně sami. Zvyšuje se ale počet těch,

kdo upřednostňuje vybavený apartmán s veškerým servisem, který umožňuje komfortní bydlení i více času na odpočinek a pobyt venku v přírodě,“ vysvětluje Jiří Kučera. Zcela novou klientelu pak tvoří ti, kteří před pandemií koronaviru o druhém bydlení ani neuvažovali. „Jedná se o lidi zvyklé jezdit do dražších exotických zahraničních destinací na dovolenou, kam nyní nemohou. Proto čím dál častěji inklinují k tomu, že si pořizují vlastní luxusní rekreační nemovitost v tuzemsku s komfortem, na který jsou zvyklí při svých pobytech v cizině,“ říká Jiří Kučera. Stoupá i podíl zájemců o rekreační bydlení jako investici. Koupěnou nemovitost pak sami k rekreaci nevyužívají, nebo jen párkrát do roka, ale pronajímají ji dále jiným. Mají tak své peníze bezpečně uložené – a zároveň mají zajištěný průběžný příjem.

Bidli: Chalupa v Jivanech v Českém ráji

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví

Bidlí: Chalupa v Kozlově u České Třebové

Chat a chalup je na trhu málo

Rekreačních objektů se aktuálně na trhu objevuje zhruba jen kolem devíti stovek – přitom loni v létě to bylo ještě okolo 2 000 staveb. Nejlépe se prodávají ty zrekonstruované, které jsou napojené na vodu i kanalizaci. „Letošní zájem o chaty a chalupy podle mě nebude výrazně ovlivněn poklesem ekonomiky. Ceny půjdou nadále nahoru, protože nabídka je nedostatečná a nové projekty postupují jen velmi pomalu,“ uvádí Ondřej Mašín z Bidlí realty a doplňuje několik konkrétních příkladů: „Vloni na podzim nám na inzertát jedné chalupy na Plzeňsku zavolalo téměř 200 zájemců během jediného týdne. Podobných případů jsme zaznamenali desítky. Například inzerát k rekreačnímu obydlí v Kozlově u České Třebové za 2 300 000 Kč oslovil 80 lidí. Pryč bylo do týdne, dokonce o 500 tisíc draž. Chalupa v Jivanech v Českém ráji za 2 815 000 Kč se sice prodala zhruba za 5 měsíců, ale také s vyšší cenou – a ozvalo se téměř 100 lidí.“ Nejčastějšími zájemci jsou stále rodiny s dětmi žijící v bytech. Přibýlo ovšem těch, kteří již vlastní rodinný dům a shánějí druhou nemovitost určenou čistě na rekreaci. „U střední třídy dříve platilo, že když mám dům, tak už nesháním chalupu. Nyní se zvyšuje zájem i u těchto lidí. Každý by chtěl například chatu u sjezdovky na horách nebo u lesa, ale takových objektů není příliš a vyprodají se okamžitě. Vzhledem k tomu jsou Češi čím dál víc ochotni hodně slevit ze svých nároků,“ tvrdí Ondřej Mašín.

Do atraktivních lokalit jsou lidé ochotni dojíždět dále

Lidé v krajských a větších okresních městech jsou ochotni dojíždět do svých rekreačních nemovitostí zhruba 30 minut. Pokud se jedná o atraktivní lokalitu (například hory), tak i hodinu. Obyvatelé Prahy jsou zvyklí za rekreaci vyrážet na větší vzdálenosti. Přibližně do hodiny autem od hlavního města jsou populární lokality v okolí přehrad Slapy a Orlík nebo Posázaví. K nejatraktivnějším oblastem obecně patří Krkonoše, Jizerské hory, Šumava, Krušné hory, Beskydy nebo okolí Máchova jezera. Bohužel nabídka v těchto destinacích je omezená, proto roste

zájem i o dříve méně vyhledávané lokality, jako je kupříkladu Český ráj, CHKO Brdy a podobně. „My jsme rozprodali velmi rychle první a druhou etapu projektu Korzo Lipno na Šumavě. Ten byl převážně zaměřen na investici; společnost zajišťuje správu a garantuje výnos okolo 5 % ročně,“ uvádí Ondřej Mašín. Právě okolí Lipenské přehrady patří již léta k nejvyhledávanějším rekreačním lokalitám. Zájem o rekreační bydlení zde roste i v luxusních projektech. Takovým je komplex MOLO Lipno Resort ve stejnojmenné obci na pobřeží „českého moře“, který kromě pětihvězdičkového hotelu s kompletními službami a soukromým beach clubem nabízí 91 exkluzivních bytů a penthousů. Ty exkluzivně prodává realitní kancelář Luxent - Exclusive Properties. „I v tak specifickém a nadstandardním projektu pozorujeme nárůst prodejtů o 25 %, byt je šitý na míru nejvyšší cílové skupině. V současné situaci o něj projevují zájem především lidé, co by jinak nakupovali v zahraničí a neuvažovali by o nákupu rekreační nemovitosti v Česku,“ uvádí ředitel kanceláře Jiří Kučera. Dokončení bytové části se plánuje na 3. čtvrtletí letošního roku. ●

Luxent - Exclusive Properties: MOLO Lipno Resort

Wellness & spa hotel

Villa Regenhart

Pokud chcete zažít letní pobyt v luxusním a romantickém hotelu, neváhejte navštívit Wellness & spa hotel Villa Regenhart v Jeseníku. Kromě poklidného lenošení v hotelovém wellness centru si můžete užít výlety na řadu oblíbených turistických míst. Poznejte v rámci letní dovolené v tuzemsku kouzlo neobarokní noblesy a elegance.

Překrásnou neobarokní vilu, která dnes slouží jako wellness hotel a která v letošním roce oslaví páté výročí otevření, nechal v roce 1898 postavit průmyslník Ernst Regenhart pro svoji rodinu. Z jejich původně nevelké tkalcovské manufaktury se stal obrovský výrobní komplex, který celou oblast Jeseníků proslavil a jehož výrobky svého času dobývaly svět.

Wellness & spa hotel Villa Regenhart se řadí mezi čtyřhvězdičkové hotely, o čemž samozřejmě vypovídá i design interiéru a vybavenost pokojů. Vila oplývá zdobnou

architekturou, díky které je hotel ze všech stran fotogenický. Ve vnitřních prostorách hotelu můžete obdivovat jedinečný dobový interiér, na hotelové recepci na Vás dýchne historická atmosféra díky původnímu dřevěnému schodišti a dokonalé replice původního lustru.

Všechny pokoje a apartmány jsou vybaveny bezdrátovým Wi-Fi připojením, satelitní televizí, minibarem, pracovním prostorem a koupelnou s vanou nebo sprchovým koutem. Pokoje jsou konstruovány tak, že je mohou navštěvovat jednotlivci, zamilované páry nebo i rodiny s dětmi či početnější sku-

pinky přátel. Za zmínku stojí i fakt, že kapacita hotelu je pouhých 20 pokojů. Vzhledem k současné situaci se tak jedná o bezpečné zařízení s malou ubytovací kapacitou, kde jsou dodržována nadstandardní hygienická opatření.

Vybavenost hotelu je opravdu rozmanitá. V přízemí nalezneme stylovou restauraci, ve které nechybí bar, šachový stůl ani pohodlná křesílka. Salónek, jehož interiér zkrášlují starožitné komody, je určený pro snídani formou švédských stolů, na kterých si pochutná každý gurmán. Stylové prostory hotelu jsou ideálním místem pro konání

romantických svateb, slavnostních setkání i firemních akcí.

Specialitou hotelové restaurace jsou několikachodová romantická a degustační menu. Složení těchto vícechodých menu je pravidelně obměňováno s ohledem na roční období, veškeré suroviny dodávají regionální výrobci. Kromě toho se tu pravidelně konají tématicky zaměřené degustační eventy, například Svatováclavské menu. Návštěva hotelové restaurace je vždy pohlazením chuťových buněk. V letním období můžete pocít z výborného jídla ještě umocnit výhledem z venkovní terasy, ze které budete moci sledovat zeleň hotelové zahrady a přilehlého parku. Za horkých letních dní Vám pro posezení na terase obsluha ráda připraví osvěžující míchaný drink, domácí limonádu s čerstvým ovocem i poctivý sorbet. Hotel

navíc nabízí svou vlastní značku piva, které pro hotel vyrábí Postřižinský pivovar.

Villa Regenhart se zaměřuje na zákazníky, kteří chtějí ke své dovolené přidat i trochu relaxace. O dokonalé pohodlí hostů je postaráno v luxusním wellness centru, vybaveném relaxačním bazénem s masážním vodopádem a římskými lavicemi. U odpočinkové zóny nemůže chybět ani venkovní vírivka, ve které si můžete vychutnat perličkovou koupel pod širým nebem. Pro milovníky saunování je k dispozici saunový svět, který nabízí finskou, solnou i parní saunu s ochlazovacím bazénkem. Wellness nabídka zahrnuje širokou škálu wellness a spa procedur, zejména masáže, zábalů a jiných rituálů. Hosté, kteří preferují především soukromí, využijí privátní wellness, kde je návštěvníkům kromě diskrétnosti poskytnuta skvělá

kombinace jacuzzi, finské sauny a vyhřívá-ného vodního lůžka. V intimní atmosféře wellness a saunového světa se Vám budou věnovat vyškolení terapeuti a maséři.

K odpočinku patří bezpochyby i poznávání nových míst a krás naší republiky. Výhodná poloha Villy Regenhart umožňuje jejím návštěvníkům širokou škálu výletů. V hotelu si můžete půjčit elektrokola a vydat se na projížďku do známých Priessnitzových léčebných lázní nebo na rozhlednu Zlatý chlum. Krásný zážitek nabízí návštěva Rejvízu s rašelínovými jezírky, výjezd lanovkou z Ramzové na Šerák, jedinečný samoobslužný lesní bar nebo prohlídka ruční papírny v lázních Velké Losiny. Dalším příjemným pobytem je konání kulturních akcí. Pravidelně se organizují promítání letního kina, swingové tanečnické i hudební produkce na terase.

Prioritou hotelu je špičkový servis a neustálé zvyšování kvality služeb. Pro hotelové hosty je nyní připravena novinka při check-in, se kterou jste se pravděpodobně nikdy nesetkali. Wellness & spa hotel Villa Regenhart je ideálním místem pro odpočinek i nezapomenutelné zážitky. Prožijte svoji letní dovolenou či víkend na kouzelném místě s historickou atmosférou. Nechte se hýčkat v rukou profesionálů. ●

VILLA REGENHART

Dentons. Transforming the practice of law around the world.

Dentons.
The world's largest global elite law firm.*

大成 **DENTONS**

[dentons.com](https://www.dentons.com)

© 2018 Dentons. Dentons is a global legal practice providing client services worldwide through its member firms and affiliates. Please see [dentons.com](https://www.dentons.com) for Legal Notices

*Acritas Global Elite Law Firm Brand Index 2013-2017

Popularita vlastnického bydlení neklesá. Kde si právě teď můžete koupit byt?

Rezidence Radimova Břevnov

Popularita vlastnického bydlení v České republice trvá, a to i přes stále rostoucí ceny. V dnešní nejisté době totiž lidé vnímají pořízení nového bytu jako dobrou investici – ať už pro své vlastní bydlení, nebo jako konzervativní a bezpečný způsob uložení peněz s možností byt pronajímat. Vybrali jsme pro vás mozaiku zajímavých nových residenčních projektů v atraktivních lokalitách.

Na Břevnově, v jedné z nejpřetižnějších pražských residenčních čtvrtí u břehu rybníka Vincentinum, postaví společnost Geosan Development komorní areál tří bytových domů Rezidence Radimova Břevnov s celkem 69 byty v dispozicích od 1+kk do 5+kk. Nechybějí ani velké střešní penthousy s výhledem na Pražský hrad. Součástí areálu bude i zahrada se vzrostlými stromy a barokní kapličkou ze 17. století, kterou Geosan Development zrekonstruuje. Projekt zaujme netradičními prvky, jako jsou prosklená nároží a zábradlí na terasách i lodžích bytů. Také dřevěné lamely na fasádě budou sloužit nejen jako ochrana proti přehřívání v letních měsících, ale zároveň jako atraktivní architektonický detail.

Zajímavostí je i několik zimních zahrad umístěných ve velkých rodinných bytech. V přízemí a v prvním nadzemním podlaží vzniknou prostory pro obchodní a nebytové jednotky, které doplní již tak bohatou občanskou vybavenost v okolí o další obchody a služby. Výstavba začne letos na podzim, plánovaný termín dokončení je jaro 2023. Více na www.rezidence-radimova.cz.

Chcete bydlet ve finském stylu, pro který je charakteristická nejen elegancí, střídmostí a nadčasovostí, ale také respekt k životnímu prostředí? Můžete si koupit byt od společnosti YIT v projektu Koti Libeň. Výstavba 140 nízkoenergetických bytů v celkem třech domech již probíhá, kolaudace se plánuje na přelom let 2022/2023. Projekt, jehož název je

odvozen od finského slova „domov“, vyrosté mezi ulicemi Františka Kadlece a Červená Báh v Praze 8. Domy o čtyřech až pěti podlažích vytvoří polouzavřený blok ve tvaru písmene U. Nabídnou bytové jednotky s dispozicemi od 1+kk do 5+kk a podlahovou plochou až 115 m². K většině z nich bude náležet balkon, terasa či předzahrádka s orientací do vnitrobloku nebo nové klidné

Koti Libeň

lifestyle

ulice. Součástí rezidenčního areálu jsou také 2 ateliéry a 1 komerční prostor. Více na www.yit.cz.

Komorní bydlení s puncem luxusu poskytlne Rezidence Pod Rybníčkem v městské části Praha-Suchdol v blízkosti přírodních rezervací Údolí Únětického potoka a Tiché údolí. Elegantní a komfortní projekt v klidné lokalitě nabízí pouhých 8 bytů o dispozicích od 2+kk do 4+kk a výměře až 117 m². Součástí každého z nich je balkon či terasa na prostorné předzahrádce. Výhradní prodej zajišťuje realitní kancelář Luxent – Exclusive Properties. Developer plánuje projekt dokončit v září 2022. Projekt charakterizuje použití přírodních materiálů většinou českého původu, nadčasový design, elegance a vysoké standardy. Byty budou disponovat přípravou na tzv. chytrou domácnost a klimatizaci, u bytů v nejvyšším patře jsou již klimatizační jednotky zahrnuté v ceně. Více na www.luxent.cz.

Sedmdesátka bytů se zdravým vnitřním prostředím nabízí Rezidence Silver Port – rezidenční komplex 4 domů, obklopených parkem. Ten vyrůstá v Praze 10 – Strašnicích

nedaleko stanice metra A Želivského na místě, kde dříve stávalo sídlo České námořní plavby. Proto jednotlivé domy ponosou

názvy známých světových přístavů. Svými výhledy se budou otevírat do vilové čtvrti a vnitrobloku s parkovou úpravou. Většinu bytů doplní předzahrádka, lodžie nebo prostorná terasa. Součástí projektu je řada ekologických vychytávek: např. systém pro zadržování dešťové vody k zálivce společných prostor nebo také budky pro ohroženého rorýse obecného. Ty budou vestavěné přímo do izolace jednotlivých bytových domů. Celý projekt, v němž byty prodává společnost JRD Development, má hotovou hrubou stavbu. Kolaudace se plánuje na jaro 2022. Více na www.silverport.cz.

V Praze 5 – Stodůlkách, klidné a vyhledávané rezidenční čtvrti, zahájila společnost UBM Development Czechia výstavbu 1. etapy rezidenčního projektu Arcus City. Jak napovídá slovo „city“ v názvu, má deve-

loper vizi vybudovat v lokalitě kompaktní urbanistický celek. Projekt, jehož architektura je odvozena od oblouku („arcus“) jako nosného prvku celého území, zahrne bydlení v bytových i rodinných domech, komerční prostory v parteru bytových domů i novou autobusovou zastávku. To vše nedaleko bioparku Řepora. Součástí realizace budou také venkovní prvky pro volnočasové aktivity, sport a odpočinek. První etapa (4 domy s celkem 100 byty v dispozicích od 2+kk až po luxusní penthousy 4+kk o ploše 135 m²) bude dokončena v roce 2023. Každý byt bude mít vlastní terasu či balkon, specialitou projektu jsou zahradní byty s předzahrádkami a soukromým vstupem. Další dvě etapy budou následovat v poměrně rychlém sledu: prodej druhé fáze, jejíž součástí bude 112 bytů a obchodní prostory, zahájí UBM ještě letos. Třetí fáze pak doplní nově vzniklý celek o další 4 bytové domy s 60 byty a 10 rodinnými domy. Více na www.arcus-city.cz ●

Poprvé, podruhé, potřetí... prodáno za více než 1 milion Kč!

Umělecká díla ze stavebního plotu v areálu River City Prague byla vydražena za účelem další kultivace veřejného prostoru.

Developerská společnost CA Immo dokazuje, že i výstavbu komerčních nemovitostí lze pojmout hravě – a především s charitativním podtextem. Stavební plot kolem dvou administrativních budov Missouri Park a Mississippi House v karlínském areálu River City Prague totiž, po dobu jejich výstavby, proměnila ve venkovní galerii moderního umění. Ta byla poslední dva roky přístupná široké veřejnosti, a to i přes koronavirová opatření. Na velkoformátových deskách byly k vidění výtvořky předních českých a zahraničních malířů, fotografů a street-artových umělců, které CA Immo přizvala ke spolupráci: např. Ivana Pinkavy, Michala Škapy, Alžběty Jungrové nebo Davida Strauza. Když výstavba kancelářských budov finišovala a stavební plot mohl být demontován, nabídla umělecká díla k prodeji formou charitativní aukce. Během jediného dne se prodala všechna díla a noví majitelé za ně dohromady zaplatili 1 003 000 Kč. Celý výtěžek byl věnován spolku Hladové zdi, který je investuje zpět do umění: do dalších projektů, které pomohou oživit veřejný prostor.

„Věříme, že umělecké dílo ve veřejném prostoru pozvedá hodnotu místa a dokáže zpříjemnit den celé komunitě. Chtěli jsme, aby se projekt street-artové galerie na stavebním plotě, který je svou podstatou časově omezený, podařilo přetavit v něco trvalejšího. I proto jsme se prostředky získané z prodeje děl rozhodli věnovat spolku Hladové zdi v čele s Ondřejem Klímou, který je využívá na další mural-artové projekty zejména v Karlíně. Těšíme se, co dalšího společně vymyslíme,“ komentuje Václav Jonáš, ředitel CA Immo v Praze.

Každý umělec měl v rámci stavebního plotu v areálu River City Prague k dispozici OSB lakovanou desku o velikosti 3,75 x 2,9 m

– tedy zhruba 11 m² volné výtvarné plochy. Někteří tvořili díla přímo na místě, jiní si desky přenesli do ateliéru. Kromě prací známých street-artových umělců (Michal Škapa alias Tron, David Strauzz, Jan Miko, Zeb One či Mr. Irk a Gabriel Kiss ze Slovenska) se na plotě objevily i graffiti legendárních writerů (Phoe, Jan Kay a další) či fotografie (Alžběta Jungrová, Václav Jirásek, Ivan Pinkava, Kateřina Sýsová) nebo grafika (Pavel Brázda). Díky tomu nabídla tato unikátní galerie pod širým nebem jedinečnou kombinaci různých uměleckých stylů, které se běžně ve výstavních sáňkách nevidají.

Všech 22 děl se dražilo v elektronické aukci. Nejvyšší částku se podařilo dosáhnout u fotografie Alžběty Jungrové s názvem Brooklyn, která se vydražila za 140 000 Kč. Na pomyslné druhé příčce se s částkou 75 000 Kč shodně umístili Ivan Pinkava s fotografií Moonshine a Jakub Tytykalo s akrylem Kamarádi s květinou. ●

1 Brooklyn, autorka Alžběta Jungrová

Alžběta Jungrová se dříve věnovala dokumentární a reportážní fotografii. Získala několik ocenění Czech Press Photo a UNHCR. V současnosti se stále více přiklání k volné tvorbě.

2 Moonshine, autor Ivan Pinkava

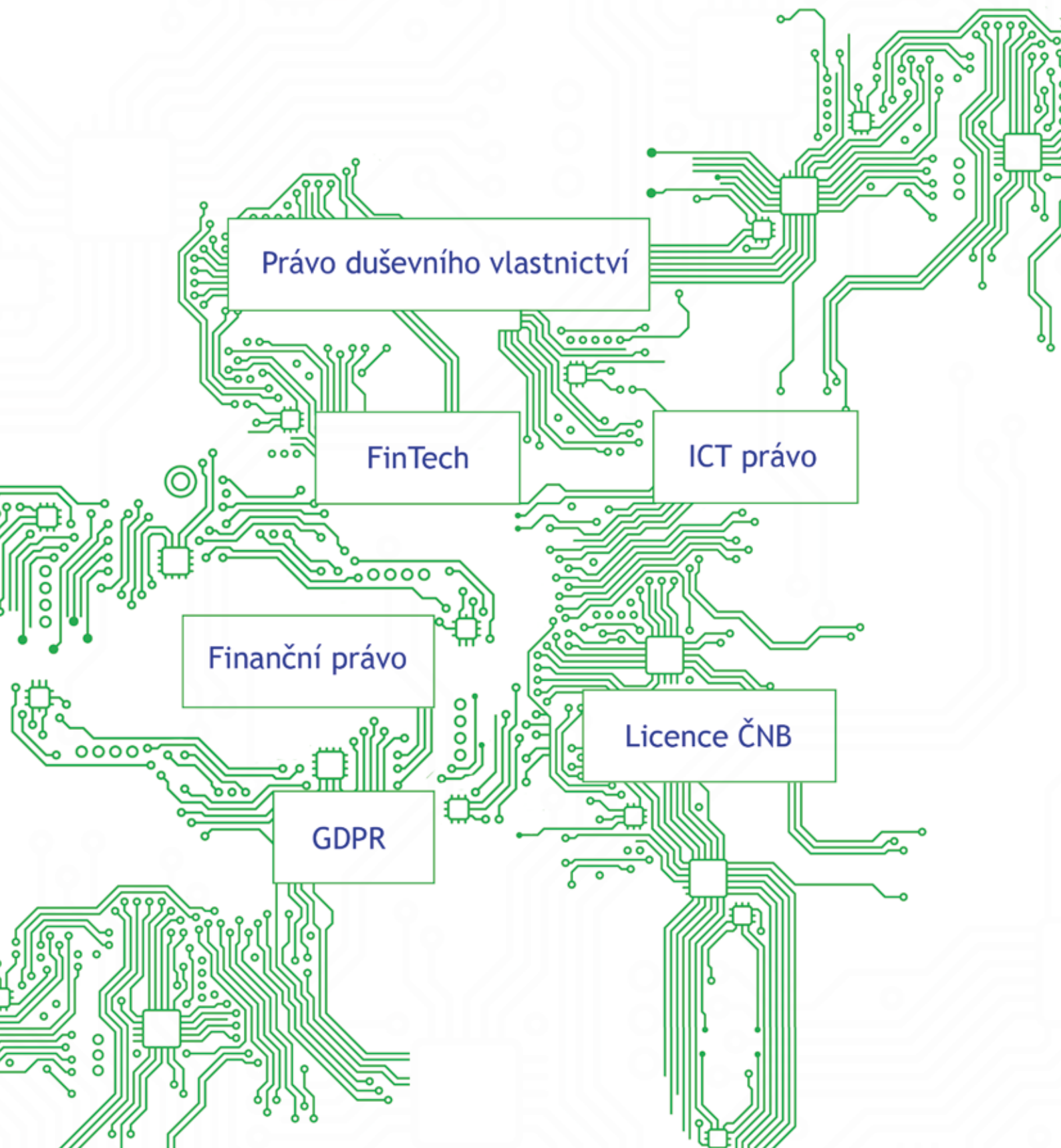
Ivan Pinkava vystudoval obor fotografie na pražské FAMU a od devadesátých let pravidelně vystavuje v ČR i zahraničí. Vytvořil si svébytný vizuální jazyk, kdy cíleně vstupuje do ustálených ikonografických situací, aby je pozměnil, zpřeházal nebo je nechal vyniknout v jiném osvětlení.

3 Kamarádi s květinou, autor Jakub Tytykalo

Jakub Tytykalo je malíř a absolvent Akademie výtvarných umění. Mezi jeho oblíbené styly patří surrealismus a kubismus. Ty se také promítají do kompoziční skladby a redukované barevné škály jeho obrazů.

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Jak využít asertivitu při výchově a v rodičovství

Co je asertivita a asertivita v rodině

Během výchovy jako rodiče skoro neustále řešíme dilema, zda ustoupit ze svých výchovných požadavků, nebo na nich trvat. Zaobíráme se tím, kdy je dobré vyžadovat plnění našich příkazů a kdy naopak dát dítěti více volnosti, více prostoru pro jeho sebezprosažení. Potřebujeme děti naučit, aby si osvojily pravidla soužití ve společnosti, aby si osvojily určitý řád, rozvíjely svoje dovednosti, pracovní návyky. Jde nám o to, aby jednou vyrostly jako samostatné a spokojené bytosti. Toto vše se ale neobejde bez dohadování a konfliktů. Někdy jako rodiče z těchto konfliktů ustupujeme, kdy dítěti vyhovíme, nebo naopak větší či menší silou trváme na svém.

Všichni jsme viděli rodiče, kteří okamžitě, když si dítě začne něco vynucovat, tak mu vyhoví. Může jít o hračku, kterou dítě vidí během nákupu a ihned ji chce a rodič mu ji hned koupí, nebo se nechce samo oblékat, i když už to dokáže samo, a dožaduje se, aby ho oblékl rodič, který mu hned vyhoví. Druhým extrémem je hrubé okřiknutí rodičem: „Okamžitě toho nech, nebo uvidíš.“ Rodič, který však v těchto situacích zůstává klidný, drží si své stanovisko, z jeho hlasu není cítit ani bezradnost, ani agrese, ale sebejistota a přitom dává dítěti jasné instrukce a pokyny, jedná asertivně.

Základem dobrého vztahu s dětmi a to, na čem stojí naše výchova, je styl komunikace rodičů s dětmi. Ptáme-li se, jak docílit toho, aby nás děti poslouchaly a my si s nimi

přitom zachovali dobrý vztah, asertivní komunikace v rodině se zdá být dobrým řešením. Komunikovat asertivně znamená umět vyjádřit svůj názor vědomě, soudržně, jasně, přímo a vyváženě. Účelem je vyjádřit myšlenky a pocity beze strachu, že zraníte nebo urazíte ostatní. Jedná se o komunikaci založenou na vzájemné důvěře, ale i na zdravé sebedůvěře a zdravé míře sebedůvědomí. Asertivní komunikace v rodině umožňuje posílit vztahy mezi jejími členy. Díky dobrému dialogu jsou vytvářena zdravá pouta, existuje vzájemný respekt, náklonnost a pocit sounáležitosti. To platí jak ve vztazích mezi rodiči, tak ve vztazích s dětmi nebo mezi sourozenci.

Asertivita znamená schopnost prosadit svůj názor, své myšlenky, své stanovis-

Zásadní pilíře práce

Poskytování praktické pomoci samoživitelům, dětem, rodičům nezletilých dětí prostřednictvím svých praktických projektů na základě individuální práce.

Upozorňovat na témata a problematiky, které se týkají samoživitelů i úplných rodin a hledat řešení, která by jim umožnila zlepšení jejich situace v České republice.

Svou činnost spatřuje v konkrétní práci s jednotlivci, ale i v celospolečenském působení a osvětě v oblasti samoživitelství a podpory rodin. Společnost se také zaměřuje na prevenci. V roce 2015 vydala knihu *Jak přežít první (k)rok – Praktický průvodce nejrizikovějším obdobím samoživitelství*. Každý rok pořádá Den rodiny v Grébovce. Poslední ročník (2019) navštívilo 10 000 lidí.

ko, aniž by byla porušena práva, nebo důstojnost druhé strany. Jedná se tedy o optimální komunikační strategii, která vyžaduje určitou míru emoční inteligence. Asertivní člověk musí mít zdravé sebevědomí, věřit svým schopnostem, věřit svým právům, zároveň být dostatečně empatický a vnímavý ke svému komunikačnímu partnerovi. Asertivita je důležitá schopnost, kterou lze uplatnit v jakémkoliv typu mezilidského vztahu (pracovní, obchodní, rodinný). Asertivní vyjednávání se obejde bez sarkasmu, ironie, nebo verbální agrese. Asertivní styl komunikace s ostatními umožňuje jednotlivci vyjádřit své názory, své emoce a zavázat se k řešení situací a problémů, jimž je třeba čelit klidným a pozitivním způsobem.

Jaké jsou složky asertivity:

- Sebeúcta – je to úsudek, který si každý jedinec dává o své vlastní hodnotě. Je to také důvěra ve schopnost člověka myslet, vybírat si a rozhodovat se. Může se měnit po celý život ovlivněný úspěchy a neúspěchy, minulostí, přítomností, obavou o budoucnost.
- Vědět, jak naslouchat – často si stěžujeme, že nás ostatní neposlouchají, ale také se ptáme sami sebe, zda umíme naslouchat ostatním.
- Riskovat – často jsme zaseknuti strachem z chyb, ale život je často riskantní hra. Musíme být schopni přijmout rizika.
- Vědět, jak odmítnout – je důležité vědět, jak odmítnout, aniž byste se cítili pro-

vinile. Je zřejmé, že naše „ne“ musí být motivováno, vysvětleno a vyjádřeno neagresivně navrhováním alternativ.

- Schopnost zvládat konflikty – je zásadní konflikty nezhoršovat, ale vhodně je řešit a snažit se vyhladit rohy
- Přiznávání chyb – dělat chyby není příjemné, ale ještě nepříjemnější je zjistit, že jste tak nedůležití, že si toho nikdo nevšimne.
- Konstruktivně kritizujte – řešte problém racionálně, objektivně, ne emocionálně. Kritika musí být vyjádřena neosobním způsobem, aniž by ublížila druhému. Kritika tedy musí být více o chování než o osobě.

Od asertivního jednání můžeme vymezit styl komunikace agresivní a pasivní.

Charakteristika agresivního typu – Osoba s tímto stylem komunikace nerespektuje ostatní, zaměřuje se na své vlastní touhy, aniž by věnovala pozornost svému okolí. K tomu používá jakékoli prostředky, které má k dispozici, i destruktivní a násilné. Tendence je ovládat ostatní a jediným cílem je osobní a sociální moc. Tito lidé mohou trpět i nějakou skrytou úzkostí, která se navenek projevuje hněvem a nepřátelstvím.

Charakteristika pasivního typu – Osoba s pasivním komunikačním stylem myslí více na potěšení druhých než na sebe, je snadno ovlivnitelný a snáší situace bez oponování. Je to člověk, který má vysokou sociální úzkost a není schopen adekvátně vyjádřit své potřeby a požadavky. Jeho cílem je získat souhlas všech a vyhnout se jakékoli formě konfliktu s ostatními. Z krátkodobého hlediska je tento typ postoje užitečný pro snížení úzkosti, ale ve výsledku významně omezuje schopnost jednat.

Styl komunikace a výchovný styl

Asertivní styl komunikace nám není úplně přirozený. Je to dovednost, které je třeba se učit a rozvíjet ji. V běžném životě se do naší komunikace často vkrádají prvky agresivní, nebo pasivní komunikace. Záleží na naší povaze, temperamentu, ale i kontextu situace, který styl bude převažovat. Je tedy přirozené, že prvky těchto stylů najdeme při výchově našich dětí. Abychom je uměli rozpoznat, ukážeme si styl výchovy rodiče s agresivním a pasivním typem komunikace a rodiče asertivního.

Agresivní člověk je pozorný pouze k sobě samému, šikanuje ostatní, má přehnané a výbušné reakce, používá donucovací

a destruktivní metody a ponižuje důstojnost ostatních. Rodič s převládajícím agresivním stylem komunikace vyvíjí na dítě tlak svou autoritou, která určuje pravidla a řád. Výchova probíhá pomocí zákazů, příkazů, omezení, kterým se děti musí podřídit bez možnosti volby. Dospělý kontroluje a často trestá. Dospělý je přesvědčen o své nadřazenosti. Vyžaduje naprostou poslušnost. Trvá na tom, že on má vždy pravdu. Vyžaduje dokonalost. Pozornost je zaměřena především na chyby a prohřešky. Má vysoké nároky. Vyjadřuje často nespokojenost se školními výsledky dětí. Odměňuje pouze za výkony. Nediskutuje, nedává na výběr. Často trvá na tom, aby dítě plnilo jeho představy o životě. Dítě vychovávané tímto stylem bude cítit hněv, který bude potlačovat, bude přemýšlet o tom, jak se pomstít. Může začít vzdorovat, nebo reagovat citovým odtažením. V extrémním případě se bude bouřit neplněním svých povinností. Samo se začne cítit a chovat se nadřazeně a převezme tento styl do svého života. Naučí se druhé využívat, zastrašovat je, manipulovat s nimi. V jiném případě se může dítě, které projde touto výchovou, cítit bezmocně, neschopně. Bude závislé na kritice druhých. Nebude věřit svým schopnostem a bude se bát pouštět do nových věcí a aktivit. Přijme o sobě přesvědčení, že ve svém životě nemůže nic ovlivnit. V životě se takový jedinec bude cítit neschopně a závisle.

Pasivní osoba má tendenci trpět ostatními, což jí způsobuje nepohodlí. Má potíže s prosazováním svých práv, má sklon potěšit ostatní, obviňuje se ze svých chyb, bojí se nesouhlasu, ve velké míře zažívá sociální úzkost. Rodič s pasivním stylem komunikace nebude schopen stanovit žádná pravidla, bude až příliš shovívavý. Nebude umět dítěti odmítnout jakýkoliv jeho požadavek. Je přesvědčen, že druzí jsou důležitější než on. Bude se snažit zavděčit, tolerovat nevhodné chování dětí. Bude dělat za dítě věci, které už umí udělat samo. Nebude schopen od dítěte vyžadovat nějakou činnost, např. zapojení do domácích prací. Bude se bát konfliktů s dítětem, a proto se jim bude snažit předcházet. Dítě takového rodiče nebude znát pravidla a nebude umět regulovat své chování dle situace. Bude tedy narážet ve společnosti mimo rodinu. Jelikož nebude zažívat žádné omezení, nenaučí se trpělivosti a v momentě, kdy nebude okamžitě uspokojeno ve svých požadavcích, bude zmatené. Bude očekávat, že vždy bude po jeho a k ostatním se bude chovat sobecky.

Bude mít nároky na druhé, ale nikoliv na sebe. Nenaucí se do života samostatnosti a v mezilidských vztazích bude zažívat zklamání.

Třetí možností mezi pasivním a agresivním stylem je asertivní komunikace, která vytváří rovnocenný vztah a umožňuje nám porozumět si navzájem a oceňovat vzájemné pohledy. Asertivní chování je založeno na zvládnání konfliktů, snaze identifikovat sdílená řešení a na zdokonalování sebe a ostatních. Rodič s asertivním typem komunikace bude dítě vychovávat v duchu demokratického výchovného stylu. Bude mít na dítě přiměřené, jasné požadavky, bude nastavovat hranice, a to vše za současné emoční náklonnost a vřelosti. Rodič je v roli průvodce světem dítěte a pomáhá mu vnikat do okolního světa. Mezi rodičem a dítětem panuje vzájemný respekt. Při výchově oceňuje snahu a iniciativu dítěte. Učí dítě být odolné a zdolávat překážky. Chybu používá jako nástroj k učení. Soustředí se na silné stránky a povzbuzuje dítě. Tato výchova dává možnost, že dítě získá zdravou sebevěru, bude iniciativní, nebude se bát pouštět se do nových činností, bude věřit ve své schopnosti, bude vědět, že si může dovolit chybovat. Takové dítě bude později schopné respektovat druhé, bude samostatné a bude umět převzít zodpovědnost.

Asertivita zahrnuje několik komunikačních technik. Pro zdravé rodičovství zmíníme dvě z nich: aktivní naslouchání a jazyk ega.

Aktivní naslouchání

Aktivní naslouchání je technika, kterou dáváme najevo náš zájem a přijetí vůči člověku. Podporuje rozvoj sebekázně a nezávislosti. Je indikováno, aby pomohlo dětem vyjádřit emoce a přijmout je. Dětem můžeme jako rodiče aktivním nasloucháním pomoci nacházet vlastní řešení problémů a potíží.

Jak aktivně naslouchat:

- Vnímejte pocity. Všimněte si, zda je dítě rozčilené, rozzlobené, veselé.
- Zkuste pocity pojmenovat. (např.: Máš radost, že se ti to povedlo.)
- Ověřte si, zda jste pojmenovali pocit správně a pokud ne, dovolte dítěti, aby vás opravilo, nebo upřesnilo.
- Neskákejte dítěti do řeči.
- Doptávejte se pomocí otevřených, jasných, explicitních otázek.
- Shrňte, co dítě řeklo, abyste potvrdili, že jste mu rozuměli správně.

- Povzbudte dítě k dalšímu vyprávění např.: „Chceš mi o tom říct?“, „To zní zajímavě“.

Jazyk ega

Rodiče s dětmi mají sklon používat zájmeno ty a obviňovat toho druhého z toho, co cítí nebo jak se cítí. S jazykem ega se však dynamika obrací a komunikují se účinky, které má chování dítěte na rodiče. Snažte se tedy co nejvíce mluvit o sobě. Místo „Zase jsi mě rozčilil!“, zkuste mluvit o vás: „Jsem rozčilená z toho, že...“ Vaše emoce jsou vaše emoce a dítě za ně nenese zodpovědnost. Můžete mu ale dát pocítit následky jeho chování, která na vás má.

Být asertivní není snadné, stojí obětavost a neustálé cvičení, aby bylo dosaženo uspokojivých výsledků. Je důležité začít procvičovat různé kroky, pokud ne všechny dohromady, i když jeden po druhém. Když se vám podaří překonat jeden, přejděte k dalšímu. Jak říká zenový aforismus, „cesta se skládá z tisíce kroků“.

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAVLA TYKAČOVÝCH

WOMEN FOR WOMEN, o.p.s.

Společnost byla založena v roce 2012 manželkami Ivanou a Pavlou Tykačovými a dnes komplexně pomáhá samoživitelkám a samoživitelům, dětem i podporuje rodiče. Společnost má několik ojedinělých projektů:

Bydlím, tedy jsem a jeho dva programy První rok a Kauce na bydlení, Obědy pro děti, IT pro děti, Servis vztahů, Servis rodiny (realizuje ve spolupráci s Okresním soudem v Mostě) a také Vědomé rodičovství.

Vedle nich provozuje několik poraden: sociální, vztahovou a poradnu pro rozvádějící se rodiče. Ve spolupráci s advokáty zprostředkovává také právní poradnu.

www.women-for-women.cz
www.obedyprodeti.cz
www.bydlimtedyjssem.cz
www.servisvztahu.cz

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Sokolská 1788/60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Koliště 1912/13
60200 Brno
Tel.: +420 543 217 520
Fax: +420 543 217 522
e-mail: brno@dolezalpartners.com
www.dolezalpartners.com

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

Palác Archa
Na Poříčí 1046/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

advokátní kancelář

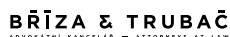
**Advokátní kancelář Pokorný,
Wagner & partneři, s.r.o.**

Klimentská 1216/46
110 00 Praha
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

**Eversheds Sutherland,
advokátní kancelář, s.r.o.**

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 60 11 14
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

Greats advokáti, s.r.o.

Salvátorská 931/8
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 604 803
e-mail: law@greats.cz
www.greats.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37
120 00 Praha 2
Tel.: +420 244 912 463
Fax: +420 244 912 803
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

**HAVEL & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

KVB advokátní kancelář s.r.o.

Teplého 2786
530 02 Pardubice
Tel.: +420 226 259 401
e-mail: sekretariat@akvkb.cz
www.akvkb.cz

Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.

Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5
Tel.: +420 222 200 250
e-mail: info@langmeier.cz
www.langmeier.cz

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

Rödl & Partner

Rödl & Partner

Platněřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

**Stuchlíková & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.**

Spálená 97/29
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 767 393
e-mail: info@stuchlikova.com
www.stuchlikova.com

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

U Prašné brány 1078/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 216
e-mail: prag@taylorwessing.com
www.taylorwessing.com

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář

**Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**

Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
Fax: +420 270 005 537
e-mail: info@tdpa.cz
www.tdpa.cz

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 020 500
Fax: +420 225 020 555
e-mail: office@zchlegal.cz
www.zchlegal.cz

R

WELLNESS & SPA HOTEL VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

BRÁNÍME SLUŠNÉ

NONSTOP
LINKA

NEPROPLACENÁ
MZDA

NEOPRÁVNĚNÁ
VÝPOVĚĎ

www.das.cz | info@das.cz | 267 990 711